

**Arthur C.
Clarke**
Stephen Baxter

Svit

**vzdálených
dní**

BARONET
KNIZNI KLUB

Svit vzdálených dní

PRAHA 2001

Přeložila:
JANA PAVLÍKOVÁ

Arthur C. Clarke, Stephen Baxter: Svit vzdálených dní

Vydání první.

Copyright © 2000 by Arthur C. Clarke and Stephen Baxter

Published by arrangement with Tor Books, Tom Doherty Associates, LLC.

All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a. s., Široká 22, Praha 1

v roce 2001 jako svou 641. publikaci.

Přeloženo z anglického originálu The Light of Other Days

vydaného nakladatelstvím Tor Books, Tom Doherty Associates, LLC,
New York, v roce 2000.

Český překlad © 2001 Jana Pavlíková.

Přebal a vazba © 2001 Ricardo a Baronet.

Ilustrace na přebalu © 2001 Valentino Sani.

Sazba a grafická úprava Ricardo, Sudoměřská 32, Praha 3.

Odpovědný redaktor Josef Týč.

Vytiskly a svázaly Tiskárny Vimperk a. s., Boubínská 483, Vimperk.

Digitalizácia: MimoI

Vydáno ve spolupráci s Knižním klubem - Euromedia Group, k. s.,

V Jámě 1, Praha 1.

ISBN 80-7214-421-9 (Baronet. Praha)

ISBN 80-242-0579-3 (Euromedia Group. Praha)

BARONET

Praha 2001

Arthur C.
Clarke
Stephen Baxter

**Svit
vzdálených
dní**

Věnováno Bobu Shawovi

Není snad možné, napadá mě často, že jevy, které vnímáme s ohromnou intenzitou, obsahují prožitek nezávislý na našich myslích; že ve skutečnosti stále existují? A pokud je tomu tak, nebylo by snad možné, časem, že bychom vynalezli přístroj, kterým bychom je dokázali zaznamenat... ? Namísto připamatování tu jedné situace, tam jednoho zvuku zastrčím šňůru do zdi; a zaposlouchám se do minulosti...

Virginia Woolfová (1882-1941)

PROLOG

Bobby viděl Zemi, dokonalou a poklidnou, v kleci ze stříbrného světla.

Prsty zeleně a modři pronikaly do nových pouští Asie a severoamerického Středozápadu. V Karibském moři se blyštěly uměle vytvořené útesy, bledě modré na pozadí hlubšího oceánu. Velké chomáčovité stroje nad póly pilně pracovaly na obnově atmosféry. Vzduch byl čistý jako sklo, protože lidstvo nyní získávalo energii ze samotného zemského jádra.

A Bobby věděl, že pokud by chtěl, mohl by se pouze silou vůle dívat zpátky v čas.

Viděl by, jak na trpělivém zemském povrchu vzkvétají města, jak se scvrkávají a mizejí jako rezivá rosa. Viděl by, jak se druhy sesychají a zavínají jako listy, co se stáčí zpět do poupat. Mohl by pozorovat pomalý tanec světadílů, zatímco by Země stahovala své prvotní teplo zpět do železného srdce. Přítomnost byla blyštivá, rozpínající se bublina života a vědomí, a v ní byla uzamčena minulost, uvězněná v nehybnosti jako hmyz v jantaru.

Po dlouhý čas na této bohaté, vzkvétající Zemi, obklopené věděním, žilo zdokonalené lidstvo v míru: v míru nepředstavitelném pro čas jeho zrození.

A to vše zplodila ctižádost jediného muže, člověka zkorumpovaného a nedokonalého, člověka, který nikdy nepochopil, kam jeho sny povedou.

Pozoruhodné, pomyslel si.

Bobby pohlédl do minulosti a do svého srdce.

KNIHA PRVNÍ

Zlaté rybičky

*Víme... jak krutá je často pravda,
a napadá nás, zda sebeklam nepřináší
více útěchy.*

-Henri Poincaré (1854-1912)

1

CASIMIRŮV STROJ

Krátce po svítání se Vitalij Keldyš toporně nasoukal do vozu, aktivoval autopilota a nechal se odvézt ze zchátralého hotelu.

Ulice Leninska byly prázdné, povrch silnice popraskaný, mnohá okna zabetonovaná. Vzpomínal, jak to tu vypadalo, když byl Leninsk na svém vrcholu, třeba v sedmdesátých letech: kypící město vědy s desítkami tisíc obyvatel, se školami, kinosály, plovárnou, stadionem, kavárnami, restauracemi a hotely, dokonce s vlastní televizní stanicí.

Přesto u severního vjezdu do města, který právě míjel, ještě pořád stál starý modrý ukazatel s bílou šipkou a nápisem Bajkonur, ještě pořád oznamoval to prastaré klamavé jméno. A zde, v pustém srdci Asie, ruští inženýři ještě pořád stavěli kosmické lodi a posílali je k obloze.

Už to ale dlouho nebude trvat, připomněl si smutně. Slunce konečně vyšlo a zahnal hvězdy, všechny, až na jednu, jak viděl, tu ze všech nejjasnější. Na jižní obloze se pohybovala beze spěchu, byla to však nepřírozená rychlost. Byl to vrak mezinárodní kosmické stanice, která nikdy nebyla dokončena, lidé ji opustili roku 2010 po srážce se stárnoucím raketoplánem. Stanice však neustále obeplouvala Zemi jako nevitáný host na večírku, který už dávno skončil.

Krajina kolem města byla pustá. Minul velblouda trpělivě postávajícího u silnice, vedle něj vyzáblá žena zahalená v cárech. Podobný obrázek bych mohl spatřit kdykoli během uplynulého tisíce let, pomyslel si, jako kdyby všechny ty obrovské změny, politické i technické a společenské, které se touto zemí přehnaly, nebyly k ničemu. Což byla nejspíš pravda.

Avšak v přibývajícím slunečním jasů jarního úsvitu byla step zelená a posetá zářivě žlutými květinami. Stáhl okénko a pokoušel se vdechnout luční vůni, kterou si tak dobře pamatoval; tabák však v celoživotním soužití zvítězil nad čichovými buňkami a nos ho odmítl poslouchat. Jako pokaždé v tuto roční dobu cítil nával smutku. Tráva a květiny zanedlouho zmizí: jaro ve stepi je krátké, tragicky krátké jako sám život.

Dorazil k odpalovací základně.

Bylo to místo, které ovládaly ocelové věže mířící k obloze a obrovské betonové valy. Kosmodrom - mnohem rozlehlejší než jeho západní konkurenti - zabíral tisíce čtverečních kilometrů této pusté země. Většinou byl teď samozřejmě opuštěný a vysoké rampy zvolna rezivěly v suchém vzduchu, jiné lidé strhli a odvezli je do šrotu ať už se souhlasem úřadů nebo bez něho.

Dnešního rána však bylo kolem jedné plošiny pořádně živo. Viděl techniky v ochranných oblecích a oranžových čapkách, jak se hemží kolem vysoké rampy jako věřící u nohou nějakého nesmírně vzácného božstva.

Z komunikační věže se nad stepí rozlehl hlas. Gotovnost' děsajat' minut. Deset minut do startu.

Od auta k tribuně to byl jen kousek, přesto ho ta cesta nesmírně unavila. Snažil se nevěnovat pozornost bušení vzpurného srdce, na krku a na čele cítil čůrky stékajícího potu, dýchavičně lapal po vzduchu, vnímal ochromující bolest, která se usadila v paži a krku.

Zaujal své místo a přítomní ho zdravili. Byli tu otlí, nafoukaní muži a ženy, kteří v tomto novém Rusku obratně kličkovali mezi zákonností a temným podsvětím; a byli tu mladí technici, jako všichni, které přivedla na svět nová generace, měli vychrtlé krysí tváře vytvarované hladem, který po pádu Sovětského svazu ovládl zemi.

Opětoval jejich pozdravy, ale s potěšením se ukryl do odloučené anonymity. Mužům a ženám této obtížné budoucnosti ani za mák nezáleželo na něm a jeho vzpomínkách na lepší minulost.

A nezáleželo jim ani na tom, co se tu právě mělo odehrát. Všechno jejich šuškáni se týkalo toho, co se ve vzdálené budoucnosti stane, co se týkalo Hirama Pattersona a jeho červích děr, jeho slibu, že samotnou Zemi udělá průhlednou jako sklo.

Vitalijovi bylo naprosto jasné, že je tady ze všech nejstarší. Možná poslední, kdo přežil staré časy. To pomyšlení v něm vyvolávalo jistou trpkou radost.

Vlastně uplynulo téměř přesně sedmdesát let od vypuštění první Molnije - „Blesku“ - v roce 1965. Jako by to bylo sedmdesát dní, tak živě Vitalij v duchu viděl chvíle, kdy mladá armáda vědců, raketových inženýrů, techniků, dělníků, kuchařů, tesařů a zedníků přišla do nehostinné stepi, po celou dobu se tu všichni chvíli pekli, chvíli mrzli v boudách a stanech vyzbrojeni prakticky jenom svým nadšením a Koroljovovým géniem, aby postavili a vypustili první kosmické koráby lidstva.

Konstrukce satelitů Molnija byla naprosto geniální. Koroljovovy obrovské rakety nedokázaly vynést družici na geostacionární orbitu, vysokou dráhu, kde by se stanice trvale vznášela nad stanoveným pevným bodem Země. A tak Koroljov vypustil své satelity na eliptické osmihodinové oběžné dráhy. Na takových pečlivě zvolených oběžných drahách dokázaly tři Molnije pokrýt většinu Sovětského svazu. Po desetiletí SSSR a později Rusko udržovaly toto souhvězdí Molnijí na výstředných drahách, aby veliké, doširoka rozestřené zemi zajišťovaly nezbytnou sociální a hospodářskou jednotu.

Vitalij považoval komunikační družice Molnija za Koroljovův největší úspěch, který zastiňoval i tvůrcovy výsledky při vysílání

automatů a lidí do vesmíru, dosažení Marsu a Venuše a - tak blízké - vítězství nad Američany v závodě o Měsíc.

Ale dnes snad potřeba existence oněch nádherných ptáků definitivně umírá.

Obrovská odpalovací rampa odjela, poslední elektrické kabely odpadly, zvolna se svíjely jako tlustí černí hadi. Objevila se štíhlá silueta pohonných raket, jehlovitý tvar s barokním žlábkováním, typickým pro Koroljovovy prastaré, nádherné, naprosto spolehlivé návrhy. Přestože slunce nyní stálo vysoko na obloze, raketa se koupala v zářivém umělém světle ověncena výpary, které vydechovalo podchlazené palivo v nádržích.

Tri. Dva. Odin. Zažiganije!

Start...

Jak se Kate Manzoniová blížila k areálu společnosti OurWorld, napadlo ji, jestli se jí náhodou nepodařilo dorazit na velkolepou událost o něco později, než připouštěla běžná konvence, obloha státu Washington byla počmáraná světelnou parádou Hirama Pattersona.

Po nebi poletovala letadélka a udržovala vrstvu prachu (nepochybně z hlediska životního prostředí neškodného), na niž lasery kreslily virtuální záběry rotující Země. Každých pár vteřin zeměkoule zprůhledněla a v zemském jádru odhalila známé firemní logo společnosti OurWorld. Všechno to samozřejmě byly hrozně laciné efekty, dobré tak k tomu, aby zastiňovaly skutečnou krásu vysoké, jasné noční oblohy. Zneprůhlednila střechu auta a zjistila, že jí před očima proplouvají stále stejné obrazy.

U vozu se vznášel dron. Měl podobu další zvolna se otáčející zeměkoule, a když promluvil, jeho hlas zněl uhlazeně, naprosto uměle bez sebemenšího náznaku emocí.

„Tudy, slečno Manzoniová.“

„Chvilíčku,“ zašeptala. „Průvodce. Zrcadlo.“ Uprostřed zorného pole se objevil její vlastní obraz, neklidně zakrýval otáčejícího se drona. Zkontrolovala si šaty vpředu i vzadu šaty, aktivovala programovatelné tetování, které jí zdobilo ramena, a zastrkala zbloudilé pramínky vlasů na místo, kam patří. Samotný obraz byl sestavován ze signálu kamer umístěných ve voze, odkud postupoval do sítnicových implantátů, viditelně byl poněkud trnitý, a jakmile udělala jen trochu rychlejší pohyb, měl tendenci rozložit se na spoustu obdélníků, ale Kate byla ochotna smířit se s takovým omezením, daným zastaralou technologií jejích smyslových implantátů. Raději snášela mírné rozostření, než aby nějakému chirurgovi se specializací na CNS a oběma rukama levýma, dovolila otevřít její lebku.

Když byla hotova, zrušila zrcadlo a vysoukala se z vozu tak elegantně, jak to nejlépe dokázala v absurdně úzkých a nepraktických šatech.

Zjistila, že areál společnosti OurWorld tvoří koberec sestavený z úhledných travnatých čtyřúhelníků, které oddělují třípatrové kancelářské budovy, obtloustlé, vratké krabice z modrého skla podpírané úzkými železobetonovými nosníky. Bylo to ošklivé a bizarní, firemní vkus devadesátých let. Přízemí každé budovy tvořilo otevřené parkoviště a na jednom z nich bez její pomoci samo zaparkovalo auto.

Připojila se k proudu lidí, který se valil do místní jídelny, nad hlavami jim nahoru a dolů poletovali dronové.

Jídelsna byla výstavní exponát, okázalý vícepatrový skleněný válec vybudovaný kolem kusu nefalšované Berlínské zdi pomalované graffiti. Nezvyklé bylo, že přímo středem sálu protékala bystřina překlenuaná kamennými můstky. Dnes po skleněné podlaze korzovalo snad na tisíc hostů, skupinky se vytvářely a rozcházely, kolem dokola se šířily vlny hovoru.

Hlavy se k ní obrátily, některé s uznáním, jiné - mužské jako ženské - s netajenou žádostivou vypočítavostí. Prohlížela si tvář za tváří a s překvapením a úžasem je poznávala. Byli tu prezidenti, diktátoři, příslušníci královských rodů, mocní průmyslníci a finančníci, a obvyklá směsice filmových hvězd, hvězd hudebního světa a dalších druhů umění. Nezahlédla osobně prezidentku Juarezovou, ale bylo tu několik členů jejího kabinetu. Připustila, že Hiram dal pro své nejnovější představení dohromady pěknou partu.

Samozřejmě věděla, že sama tu není jen pro obdivuhodný novinářský talent nebo proto, že uměla dokonale konverzovat, ale že tu je kvůli sobě vlastní kombinaci krásy a popularity, která ji ověncila poté, co veřejnost seznámila s objevem Pelyňku. Ale od počátku své velké slávy tuto skutečnost s potěšením sama využívala.

Nad davem poletovali dronové a nabízeli chlebičky a nápoje. Vzala si koktejl. Někteří dronové přenášeli signál toho či onoho Hiramova kanálu. Ve všeobecném vzrušení si obrazů téměř nikdo nevšímal, ani těch nejsenzačnějších - tady například jeden drop přenášel záběry vesmírné lodi těsně před startem, nepochybně se to odehrávalo v nějaké prašné asijské stepi, ale nemohla popřít, že vliv takové spousty techniky dokáže na lidi zapůsobit, jako by tím podtrhoval Hiramovo známé nafoukané prohlášení, že úkolem OurWorldu je informovat planetu.

Zamířila k jedné z větších skupinek lidí poblíž, pokoušela se zahlédnout, kdo či co je středem pozornosti. Objevila štíhlého mladíka s tmavými vlasy, mrožím knírem a kulatými brejličkami, měl na sobě poněkud absurdní světlou zelenou šarlatově lemovanou uniformu vojáčka z pantomimy. Držel žesťový hudební nástroj, snad saxofon. Poznala ho, samozřejmě, a okamžitě ztratila zájem. Byl to jen virtuál. Začala zkoumat dav okolo, sledovala

jejich téměř dětské okouzlení z napodobeniny dávno mrtvé, posvátné osobnosti.

Jeden starší muž si ji prohlížel až příliš důkladně. Měl podivné nepřírozeně světle šedé oči. Napadlo ji, jestli nemá sítnicové implantáty nové generace, o kterých se říká, že prý pracují na milimetrových vlnových délkách, kdy je látka průhledná, a po nepatrném vylepšení citlivosti umožňuje vidět skrze šaty. Váhavě k ní zamířil, a protetické pomůcky, jeho neviditelný krácející přístroj, výrazně zabzučely.

Kate se odvrátila.

„...Obávám se, že je to jen virtuál. Tedy tamhle ten náš mladý seržant. Stejně jako jeho tři společníci, kteří jsou jednoduše rozptýleni po místnosti. Dokonce ani možnosti mého otce dosud nedokáží křísit mrtvé. Ale to jste samozřejmě věděla.“

Škubla sebou, když jí u ucha zazněl hlas. Otočila se a zjistila, že hledí do tváře toho mladého muže: asi tak pětadvacet let, vlasy černé jako uhel, hrdý římský nos, brada s dolíčkem, pro který by stálo zato umřít. Smíšený původ prozrazovala světle hnědá pleť, husté hnědé obočí nad překvapivě nebesky modrýma očima. Ale pohled mu neklidně těkal z místa na místo dokonce i v prvních několika vteřinách jejich setkání. Jako kdyby mu dělalo potíže dívat se lidem do očí. Řekl: „Co si mě tak prohlížíte?“

Nedala se. „Překvapil jste mě. V každém případě vím, kdo jste.“ Bobby Patterson, Hiramův jediný syn a dědic - a pověstný sexuální dravec. Napadlo ji, kolik jiných žen bez doprovodu si tenhle muž vzal dnes večer na mušku.

„A já znám vás, slečno Manzoniová. Nebo vám mohu říkat Kate?“

„Klidně můžete. Já říkám vašemu otci Hiram, jako všichni, i když jsem se s ním nikdy nesetkala.“

„Jestli chcete, mohl bych to zařídit.“ „To byste jistě mohl.“

Prohlížel si ji teď trochu pozorněji, očividně vychutnával jejich skrytý slovní souboj. „Víte, bez potíží bych přišel na to, že jste novinářka - přinejmenším že píšete. To, jak jste sledovala reakce lidí na virtuála, spíš než jeho samotného... Přirozeně jsem viděl vaše reportáže o Pelyňku. Udělala jste pěknou díru do světa.“

„Zdaleka ne takovou, jakou udělá Pelyněk sám, až dvacátého sedmého května 2534 našeho letopočtu vletí do Tichého oceánu.“

Usmál se a zuby měl jako řádky perel. „Překvapujete mě, Kate Manzoniová,“ řekl. „Zrovna teď aktivujete Průvodce, je to tak? Ptáte se ho na mě.“

„Ne.“ Taková domněnka ji pozlobila. „Jsem novinářka. Nepotřebuji k paměti berličku.“

„Já zřejmě ano. Pamatuji si vaši tvář, váš příběh, ale ne vaše jméno. Dotklo se vás to?“

Naježila se. „Proč by mělo? Vlastně...“

„Vlastně cítím ve vzduchu něco málo sexuální chemie. Mám pravdu?“

Na ramena jí dopadla těžká paže, silně zavanula levná kolínská. Hiram Patterson osobně: jeden z nejslavnějších lidí na planetě.

Bobby se zakřenil a jemně otcovu paži sejmul. „Táto, zase mě uvádíš do rozpaků.“

„Ale, jdi s tím někam. Život je moc krátký, ne?“ Hiramův přízvuk nesl zřetelné stopy jeho původu, dlouze vyslovované nosové samohlásky z anglického Norfolku. Velice se podobal svému synu, ale byl snědší, nepočítáme-li věneček černých vlasů tuhých jako dráty kolem hlavy, byl docela plešatý; oči nad nápadným nosem typickým pro tuto rodinu zářily intenzívní modří, nenuceně se pochechtával a ukazoval zuby zbarvené nikotinem. Vypadal energicky, mladší než bezmála sedmdesátník.

„Slečno Manzoniová, jsem velký obdivovatel vaší práce. A dovolte mi říct, že vypadáte báječně.“

„A proto jsem bezpochyby taky tady.“

Potěšeně se zasmál. „Nu, to taky. Ale přece jen jsem chtěl mít jistotu, že mezi těmi snobskými politiky a nafintěnými fešáky, kteří se strkají na takových podnicích, bude alespoň jedna inteligentní osoba. Někdo, kdo by dokázal zaznamenat tento historický okamžik.“ „Jsem polichocena.“

„Ale nejste,“ prohlásil Hiram neomaleně. „Jste ironická. Slyšela jste klepy o tom, co se dnes večer chystám vyhlásit. Pravděpodobně jste sama nějaké rozšířila. Myslíte si, že jsem megalomanský cvok...“

„Zrovna takhle bych to neřekla. Vidím jedno - muže s novou hračkou. Hirame, skutečně věříte, že hračka může změnit svět?“

„To přece hračky dělají! Kdysi to bylo kolo, zemědělství, výroba železa - vynálezy, kterým trvalo tisíce let, než se rozšířily po planetě. Ale teď to trvá jednu generaci nebo i méně. Vezměte auto nebo televizi. Když jsem byl kluk, počítače připomínaly obří skříně, do kterých se dalo vstoupit, obsluhované bratrstvem zasvěcenců s děrnými štítky. Teď všichni trávíme polovinu života před softplátny. A moje hračka je všechny přetrumfne... Dobrá. Budete se muset rozhodnout sama.“ Pozorně si Kate prohlížel. „Užijte si večer. Jestli vás tenhle mladý zpustlík ještě nepozval, přijďte na večeři a ukážeme vám víc, kolik jen budete chtít vidět. Myslím to vážně. Promluvte si s jedním z dronů. A teď mě jistě omluvíte...“ Hiram ji krátce objal kolem ramen a začal se prodírat davem, cestou se usmíval a mával na lidi a potřásl jim rukama.

Kate zhluboka nabrala dech. „Mám pocit, jako by právě vybuchla bomba.“

Bobby se zasmál. „On tak působí. Mimochodem...“ „Co?“

„Stejně jsem vás chtěl pozvat, než do toho skočil ten starý blázen. Přijďte na večeři. A možná se můžeme trochu pobavit, navzájem se líp poznat...“

Jak klábosil dál, vypnula poslech a soustředila se na to, co věděla o Hiram Pattersonovi a společnosti OurWorld.

Hiram Patterson - narozený jako Hirdamani Patel se vlastními silami vymanil z nuzných začátků v močálovité nížině východní Anglie, v oblasti, která nyní zmizela pod vodou stoupající hladiny Severního moře. První jmění vydělal tím, že využíval japonské klonovací techniky k výrobě těch ingrediencí pro tradiční lékařství, které se dřív získávaly z tygřích těl - vousů, tlap, drápů, dokonce kostí - a vyvážel je do čínských komunit po celém světě. Tak se dostal do všeobecného povědomí: urážky za užívání rozvinuté technologie k uspokojení tak primitivních potřeb, chvála za snížení tlaku na zbývající populaci tygrů v Indii, Číně, Rusku a Indonésii. (Ne že by tam dnes přes to všechno nějakí tygři zbyli.)

Potom Hiram svou činnost rozšířil. Vyvinul první úspěšné softwarové plátno na světě, pružný zobrazovací systém založený na polymerových pixelech schopných vyzařovat mnohobarevné světlo. S úspěchem softplátna začal Hiram skutečně bohatnout. Jeho společnost OurWorld se stala motorem v oblasti nových technologií, vysílání, zpravodajství, sportu a zábavy.

Ale Británie upadala. Jako součást sjednocené Evropy přišla o nástroje makroekonomické politiky, nemohla například kontrolovat akciové a úrokové tarify, nebyla dokonale chráněna integrovanou ekonomikou v širokém měřítku - britská vláda nedokázala zastavit prudký hospodářský propad. Až konečně roku 2010 sociální nepokoje a zhroucení klimatu vyhnalo Británii z Evropské unie, Spojené království se rozpadlo a Skotsko se vydalo vlastní cestou. Přes to všechno Hiram usiloval o zachování OurWorldu ve svém vlastnictví.

V roce 2019 Anglie spolu s Walesem postoupila Severní Irsko Irské republice, královskou rodinu vypakovala do Austrálie, kde byli stále ještě vítáni, a stala se dvaapadesátým státem Spojených států amerických. Díky výhodám volného pohybu pracovních sil,

finančních převodů mezi oblastmi a dalších ochranných prvků skutečně sjednoceného amerického hospodářství Anglie vzkvétala.

Ale musela vzkvétat bez Hirama.

Jako americký občan Hiram rychle využil možnosti přesunout se na okraj Seattlu ve státě Washington a s potěšením tu vystavěl nové ústředí společnosti, v areálu, který dřív patřival firmě Microsoft. Hiram se rád vychloubal, že se stane Billem Gatesem jednadvacátého století. A skutečně, na úrodnější půdě americké ekonomiky jeho obchodní a osobní moc narůstala geometrickou řadou.

Přesto, jak Kate věděla, že byl jen jedním z mnoha vlivných hráčů na přeplněném trhu neschopném konkurence. Byla tu dnes večer proto, že Hiram se chystal přijít s něčím novým, co celou situaci změní, ostatně se o tom mluvilo a samotný Hiram to oznámil také.

Bobby Patterson naproti tomu vyrůstal obklopen Hiramovou mocí. Studoval v Etonu, v Cambridgi a na Harvardu, zaujímal různá postavení v otcových podnicích a užíval si okázalého života mezinárodního hejska a nejžádanějšího svobodného mládence na světě. Pokud Kate věděla, nikdy, ani jedinkrát nepřišel třeba jen s náznakem nějaké vlastní iniciativy, ani neprojevil snahu uniknout z otcova objetí, natož se pokusit otce zastoupit.

Kate se zahleděla do jeho dokonalé tváře. Tohle je ptáček, co je šťastný ve své zlaté kleci, pomyslela si. Rozmazlený bohatý kluk.

Ale cítila, jak se pod jeho pohledem červená, a zatracovala vlastní biologii.

Několik vteřin nepromluvila; Bobby stále ještě čekal, jak zareaguje na jeho pozvání.

„Budu o tom přemýšlet, Bobby.“

Zdál se zmaten - jako by se mu ještě nikdy nedostalo tak váhavé odpovědi. „Nějaký problém? Jestli chcete, mohu...“

„Dámy a pánové.“

Hlavy všech se obrátily; Kate se ulevilo.

Hiram vystoupil na pódium na jedné straně jídelny. Za jeho zády obří softwarové plátno ukazovalo zvětšený záběr jeho hlavy a ramen. Usmíval se na všechny, jako nějaký dobrotivý bůh, kolem hlavy se mu vznášeli dronové, kteří přinášeli křišťálově jasné obrazy početných kanálů OurWorldu. „Dovolte mi nejprve, abych vám všem poděkoval, že jste sem přišli, abyste se stali svědky tohoto historického okamžiku, a že jste byli trpěliví. Představení právě začíná.“

Na pódiu vedle Hirama se zhmotnil hejskovský virtuál v citrónově zeleném vojenském oblečení, babičkovské brýle se mu pod reflektory blyštěly. K němu se přidali tři další, v růžovém, modrém a šarlatovém, každý s hudebním nástrojem v ruce - hobojem, trubkou, pikolou. Ozval se slabý potlesk. Všichni čtyři se mírně uklonili a poodstoupili k místu v zadní části pódia, kde na ně čekaly bicí a tři elektrické kytary.

Hiram nenuceně prohlásil: „Tento obraz sem k nám do Seattlu vysílají ze stanice poblíž Brisbane v Austrálii - přenášený přes několik komunikačních satelitů s časovým zpožděním několika vteřin. Není třeba říkat, že tihle chlapci za posledních pár let vydělali kupu peněz - jejich nová písnička „Let Me Love You“ byla ve čtyřech předvánočních týdnech na celém světě na prvním místě žebříčku, a veškerý zisk, který z toho plynul, šel na dobročinné účely.“

„Nová písnička,“ zamumlala Kate cynicky.

Bobby se naklonil blíž. „Vy nemáte ráda virtuální Beatles?“

„Ale jděte,“ odpověděla. „Ti původní se rozpadli před pětadesáti lety. Dva z nich zemřeli dřív, než jsem se narodila. Ty kytary a bicí jsou tak neohrabané a staromódní ve srovnání s novými airwarovými kapelami, kde hudba plyne z tance

účinkujících... a stejně jsou všechny tyhle nové písničky jen brak extrapolovaný pomocí speciálního zařízení.“

„Všechno je součástí našeho - jak jste to nazvala ve své polemice? - našeho kulturního úpadku,“ řekl vlídně. „Hrome, ano,“ prohlásila, ale před jeho nenuceným šarmem pocítila mírné zahanbení nad vlastní nevlídností. Hiram ještě pořád mluvil. „...nejen senzace. Narodil jsem se v roce 1967, během Léta lásky. Jistě, někdo tvrdí, že šedesátá léta představovala kulturní revoluci, která nikam nevedla. Snad je to pravda - bezprostředně. Ale tahle doba, a její hudba lásky a naděje, sehrála významnou úlohu při utváření mé osoby a dalších z mé generace.“

Bobby zachytil Katin pohled. S rozevřenou dlaní naznačil, že se mu chce zvracet a ona si musela zakrýt ústa, aby se nedala do smíchu.

„...A na vrcholku onoho léta, 25. června 1967, byl inscenován celosvětový televizní pořad, který měl demonstrovat možnosti rodící se komunikační sítě.“ Za Hiramem bubeník V-Beatles odpočítal tempo a kapela začala hrát pohřební parodii Marseillaisy, kterou vystřídal čistý zpěv tříhlasé melodie. „Toto byl příspěvek Británie,“ zvolal Hiram do hudby. „Píseň o lásce, zpívaná dvěma stům milionům lidí z celého světa. Ten pořad se jmenoval Náš svět. Ano, správně, OurWorld. Odtud mám ten název. Víím, že je to trochu otřepané. Ale jakmile jsem viděl nahrávky té události, jako desetiletému mi bylo jasné, čemu chci zasvětit život.“

Otřepané, ano, pomyslela si Kate, ale nepopíratelně účinné; publikum očarovane zírало na Hiramův gigantický obraz, zatímco jídelnou zněla hudba léta ztraceného před sedmi desetiletími.

„A nyní,“ vyhlásil Hiram s okázalostí ředitele cirkusu, „myslím, že jsem dosáhl svého životního cíle. Navrhuji, abyste se něčeho přidrželi - třeba i něčí ruky...“

Podlaha zprůhledněla.

Kate se znenadání ocitla bez opory nad prázdným prostorem, zapotácela se, oči ji oklamaly navzdory pevné podlaze pod nohama. Ozvala se bouře nervózního smíchu, několik výkřiků, jemné cinknutí upuštěné skleničky.

Kate si překvapeně uvědomila, že popadla Bobbyho za paži. Ucítla pod prsty uzel svalů. Zakryl její ruku svojí, zřejmě o tom nepřemýšlel.

Nechala ruku tam, kde byla. Prozatím.

Připadalo jí, že se vznáší nad hvězdnatou oblohou, jako by někdo přenesl jídelnu do vesmíru. Ale tyto hvězdy, seskupené na pozadí černého nebe, se nahromadily a prostupovaly v krystalových mřížkách, spojených jemnými kružbami mnohobarevného světla. Při pohledu do mřížky, na obrazy, které se postupně vzdalovaly, měla Kate pocit, jako by se dívala do nekonečně dlouhého tunelu.

Uprostřed této hudby tak rafinovaně, nepatrně se lišící od původní nahrávky, Hiram řekl: „Nedíváte se vzhůru, do oblohy, do vesmíru. Naopak, díváte se dolů, do niterné struktury hmoty. Toto je krystal diamantu. Bílé body, které vidíte, jsou atomy uhlíku. Linie jsou valenční vazby, které je spojují. Chci zdůraznit, že to, co za okamžik uvidíte, je zdokonalené, že však nejde o simulaci. Pomocí moderní techniky, například rastrovacích elektronových mikroskopů, dokážeme vytvořit obraz hmoty dokonce i na těchto nejzákladnějších úrovních. Všechno, co vidíte, je skutečné. Nyní pojďme dále.“

Holografické obrazy se rozrostly a zaplnily sál, jako by se jídelna a všichni zde přítomní nořili do mřížky a současně se zmenšovali. Atomy uhlíku nad Katinou hlavou nabývaly na objemu jako světle šedé balonky; v jejich nitru se skrývaly přitažlivé náznaky struktury. A všude kolem ní prostor jiskřil. Světelné body se vmžiku rodily, aby v příštím okamžiku zanikly. Bylo to nádherné, jako proplouvat oblakem světlušek.

„Díváte se do prostoru,“ řekl Hiram. „Do prázdného prostoru. Toto je materiál, který zaplňuje vesmír. Ale nyní se díváme do prostoru nekonečně překonávajícím rozlišovací schopnosti lidského oka, na úrovni, kdy jsou viditelné jednotlivé elektrony - a právě na této úrovni nabývají významu kvantové efekty. ‚Prázdný‘ prostor je vlastně plný, plný měnících se energetických polí. A tato pole se projevují jako částice: fotony, dvojice elektronů a pozitronů, kvarky... problesknou během krátké existence, podporovány vypůjčenou hmotnostní energií, a pak zmizí, jak neustále tvrdí zákon zachování energie. My lidé vidíme prostor, energii a hmotu z nesmírné výšky, jako kosmonaut při přeletu nad oceánem. Jsme příliš vysoko, než abychom viděli vlny a pěnu na nich. Ale to všechno tam je. A ještě jsme nedospěli na konec cesty. Přidržte se sklenic, vážení.“

Prostor znovu explodoval. Kate náhle letěla směrem ke prosklenému středu jednoho z uhlíkových atomů, podobného obalům cibule. V samém jeho středu byla pevná, zářící hrouda, shluk deformovaných koulí. Je to jádro? A jsou ty koule uvnitř protony a neutrony?

Jak se na ni jádro řítilo, slyšela výkřiky lidí okolo. Stále svírala Bobbyho paži a snažila se neškubeť sebou, když byla vržena do jednoho z jader.

A potom...

Nebyla tam žádná koule. Žádný tvar, žádné jednoznačné světlo, žádná barva kromě krvavě rudého karmínu. A přesto tu byl pohyb, pomalé, rafinované, nekonečné svíjení, přerušované bublinami, které vyrůstaly a praskaly. Bylo to jako pomalý var nějaké zahnívající husté kapaliny.

Hiram řekl: „Dosáhli jsme toho, co fyzici nazývají Planckovou úrovní. Jsme o dvacet řádů zvětšení hlouběji, než byla rovina virtuálních částic, kterou jsme viděli před chvílí. Na této úrovni si

nemůžeme být jisti ani samotnou strukturou prostoru: topologie a geometrie se hroutí, čas a prostor se rozplétají.

Na této nejzákladnější ze všech rovin neexistuje žádná časová posloupnost, žádné prostorové uspořádání. Jednota časoprostoru byla odtržena silami kvantové gravitace a prostor se stává kypící pěnou pravděpodobnosti, protkanou červími dírami.“

„Ano, červí díry,“ opakoval Hiram. „To, co tu vidíme, jsou ústí červích děr, které se rodí spontánně, nasycené elektrickými poli. Tím, co všemu brání být na jednom a tom samém místě, je prostor. Správně? Ale na této úrovni je prostor trnitý, a už mu nemůžeme věřit, že odvede svou práci. A tak může ústí červí díry spojit jakýkoli bod v této malé oblasti časoprostoru s libovolným jiným bodem - kdekoli: v centru Seattlu, nebo v Brisbane v Austrálii, nebo na planetě Alfa Centauri. Je to jako když časoprostorové můstky spontánně vznikají a zase zanikají.“ Jeho obrovská tvář se na ně shůry konejšivě usmála. Nechápu to o nic víc než vy, říkal obraz: Důvěřujte mi. „Můj technický personál vám bude později k dispozici, aby podal odborné vysvětlení do takové hloubky, jakou dokážete zvládnout. Mnohem důležitější je to, co máme v úmyslu s tím vším podniknout. Jednoduše řečeno, hodláme hrábnout do téhle kvantové pěny a vylovit tu červí díru, kterou chceme: červí díru, která spojuje naši laboratoř, tady v Seattlu, se stejným zařízením v Brisbane v Austrálii. A až ji stabilizujeme, tahle červí díra vytvoří spojení, po kterém můžeme posílat signály - rychleji než samotné světlo. A to, dámy a pánové, je základem nové komunikační revoluce. Už nikdy víc nákladné, mikrometeority ošlehávané družice, co při narušení oběžné dráhy padají z oblohy; nikdy víc frustrující časově prodlení; nikdy víc příšerné výdaje - svět, náš svět, bude konečně doopravdy propojený.“

Zatímco virtuálové hráli dál, zazněla směsice hlasů, dokonce provokující otázky. „Nemožné!“ „Červí díry nejsou stabilní. To

každý ví!“ „Pronikající záření způsobuje okamžitý kolaps červích děr.“ „Přece nemůžete...“

Hiramova obří tvář se jako přízrak vynořila nad kypící kvantovou pěnou. Luskl prsty. Kvantová pěna zmizela a nahradil ji jediný artefakt, zavěšený v temnotě pod jejich nohama.

Ozval se tichý povzdech.

Kate spatřila shluk žhnoucích světelných bodů. Atomů? Světla vytvořila geodetickou kouli, uzavřenou, zvolna rotující. A uvnitř, jak viděla, byla další koule, co se otáčela v opačném směru, a v jejím nitru další koule, a další, až na hranici viditelnosti. Bylo to jako nějaký hodinový stroj, planetárium atomů. Ale celá struktura pulsovala bledě modrým světlem, a Kate vycítila hromadění mohutných energií.

Musela uznat, že je to skutečně nádherné.

Hiram oznámil: „Toto se nazývá Casimirův stroj. Je to možná nejdokonaleji zkonstruovaný stroj, jaký kdy člověk postavil, stroj, na kterém jsme pracovali celé roky - a přesto na šířku měří méně než několik set průměrů atomu. Vidíte, že pláště jsou vytvořeny z atomů, přesněji z atomů uhlíku; stavba navazuje na symetrické stabilní struktury nazývané fullereny, s šedesáti atomy uhlíku v molekule. Pláště vytvoříte, když přejedete tuhu paprsky laseru. Za použití klecí nazývaných Penningovy pasti, elektromagnetických polí, jsme stroji dodali elektrický náboj. Strukturu drží pohromadě silná magnetická pole. Jednotlivé pláště jsou udržovány, při největším přiblížení, jen pár průměrů elektronu od sebe. A v těchto nejužších ze všech mezer dochází k zázraku...“

Kate, kterou začínalo unavovat Hiramovo rozvláčné vychloubání, se rychle poradila s Průvodcem. Dozvěděla se, že „Casimirův efekt“ se vztahuje k virtuálním částicím, které viděla zábleskem vznikat a zanikat. V úzké mezeře mezi atomovými plášti směly kvůli rezonančním efektům existovat pouze určité

typy částic. A tak byly tyto mezery prázdnější než „prázdný“ prostor, a tedy s menší energií.

Tento efekt negativní energie se mohl, kromě jiného, podílet na vzniku antigravitace.

Různé roviny struktury začínaly rotovat rychleji. Kolem obrazu stroje se objevily malé časomíry, trpělivě odpočítávaly od deseti k devíti, osmi, sedmi. Pocit hromadící se energie byl přímo hmatatelný.

„Koncentrace energie v Casimirových mezerách roste,“ oznámil Hiram. „Připravujeme se vstříknout negativní energii Casimirova efektu do červích děr kvantové pěny. Antigravitační efekt stabilizuje a rozšíří červí díry. Podle našich výpočtů je pravděpodobnost nalezení červí díry, která spojuje Seattle s Brisbane s přijatelnou přesností jedna ku deseti milionům. Takže nám bude trvat nějakých deset milionů pokusů, než lokalizujeme červí díru, kterou potřebujeme. Ale tohle je atomový stroj a pracuje zatraceně rychle; i sto milionů pokusů by trvalo méně než vteřinu... A nádherné na tom je, že tam v kvantové rovině spoj do každého místa, které potřebujeme, už existuje: jediné, co musíme udělat, je najít ho.“

Hudba virtuálů se rozrůstala k závěrečnému sboru. Kate se dívala, jak frankensteinovský stroj pod jejíma nohama šíleně rotuje a hmatatelně žhne energií.

A na časomírách doběhl odpočet.

Oslnivě se zablesklo. Někteří lidé vykřikli.

Když se Kate vrátil zrak, atomový stále rotující stroj už nebyl sám. Vedle něho se vznášel stříbrný korálek, dokonale kulatý. Ústí červí díry?

A hudba se změnila. V-Beatles dospěli k chorálovému refrénu své písně. Ale jejich hlasy přehlušoval mnohem chraplavější zpěv, který o několik vteřin předstihoval kvalitní zvuk.

S výjimkou hudby vládlo v místnosti naprosté ticho. Hiram vydechl, jako by byl tajil dech. „To je ono,“ řekl. „Nový signál, který slyšíte, je zvuk stejného vystoupení, ale nyní je k nám veden červí dírou - bez znatelného časového zpoždění. Dokázali jsme to. Dnes večer, poprvé v dějinách, lidstvo vysílá signál stabilní červí dírou...“

Bobby se naklonil ke Kate a ironicky pronesl: „Poprvé, kromě všech ověřovacích pokusů.“

„Vážně?“ „Samozřejmě. Přece si prosím vás nemyslíte, že by to přenechal náhodě? Můj otec má rád obecenstvo. Ale nemůžete člověku odepřít jeho okamžik slávy.“

Obrovité plátno ukazovalo, že se Hiram zubí. „Dámy a pánové - nikdy nezapomeňte, co jste dnes večer viděli. Toto je počátek skutečné komunikační revoluce.“

Potlesk začal pomalu sílit, byl chvíli rozptýlený, ale rychle dosáhl hromového vyvrcholení.

Kate se nemohla nepřipojit. Zajímalo by mě, kam tohle povede, pomyslela si. Možnosti této nové technologie - založené koneckonců na manipulaci se samotným prostorem a časem - jistě nezůstanou u pouhého přenosu dat. Měla pocit, že už nic nebude stejné, už nikdy víc.

Koutkem oka zachytila kdesi nad hlavou oslnivý paprsek světla. Jeden z dronů nesl obraz raketového korábu, kterého si povšimla už předtím. Lod' šplhala do své skvrny šedomodré středoasijské oblohy naprosto nehlučně. Vyhlížela podivně staromódně, obraz přinášející víc z minulosti než budoucnosti.

Nikdo jiný se na něj nedíval, a ani pro ni nebyl příliš zajímavý. Obrátila se jinam.

Zelenočervený plamen se vzdouval v zakřivených brázdách z oceli a betonu. Světlo pulzovalo stepí Vitalijovi vstříc. Bylo jasné, až oslnivě jasné, a rozptýlilo matnou záři, která dosud zalévala sloup raketových motorů a dokonce i jasný svit stepního slunce.

Ještě než se loď odlepila od země, dolehlo k němu burácení, rachot, který mu sevřel hrud'.

Vitalij si nevšímal narůstající bolesti v paži a v rameni, znecitlivěných rukou a nohou, postavil se, otevřel rozpukané rty a přidal svůj hlas k tomu božskému rachocení. V takových okamžicích se vždycky choval jako sentimentální pošetilec.

Ale okolo něho se začal šířit rozruch. Lidé kolem, ti špatně vycvičení technici, vyhládlí jako krysy, stejně jako otlí, zkorumpovaní ředitelé, se otáčeli od svých obědů. Tlačili se kolem rozhlasových přijímačů a kapesních televizorů, třpytných softplátén, která ukazovala záhadné záběry z. Ameriky. Vitalij neznal podrobnosti, a nezajímal se o ně; bylo však dostatečně jasné, že Hiram Patterson dostal svému slibu - či hrozbě.

Sotva se jeho nádherný pták, poslední *Molnija*, zvedl ze země, byl už zastaralý.

Vitalij stál zpříma, pevně rozhodnut dívat se za ním, dokud toho bude schopen, dokud ten světelný bod na vrcholu mohutného sloupce dýmu nesplyne s vesmírem.

Avšak bolest v paži a v hrudníku teď dosáhla vrcholu, jako by ho tam svírala nějaká kostnatá ruka. Zalpal po dechu. Pořád se ještě snažil -růst na nohou. Ale nyní se objevilo nové světlo, stoupalo všude kolem něj, ještě jasnější než záře rakety, v níž se koupala kazašská step; déle stát už nedokázal.

2

VNITŘNÍ ZRAK

Jak se Kate blížila na místo, připadalo jí jako krajina typická pro Seattle: zelené pahorky, které spadaly přímo dolů k oceánu, orámované šedou, zachmuřenou podzimní oblohou.

Ale Hiramovo sídlo, obrovitá geodetická kopule samé okno, vypadalo, jako by zrovna přistála na svahu jedna z nejošklivějších, nejnevkusnějších budov, jaké kdy Kate viděla.

Po příjezdu podala kabát dronovi. Proběhla její identifikace - ne jen načtením implantátů, ale pravděpodobně také porovnáním obličejových rysů, snad i nenápadným rozbořem DNA, to vše během několika vteřin. Pak ji Hiramovi posluhující roboti uvedli dovnitř.

Hiram pracoval. Nedivila se. Oněch šest měsíců od zavedení datakanálové technologie červích děr bylo pro něho nejnáročnějším a pro OurWorld, podle názoru analytiků, nejúspěšnějším obdobím. Ale na večeri se dostaví včas, prohlásil dron.

A tak ji zavedli k Bobbymu.

Velká místnost, přiměřená teplota, stěny hladké a nevýrazné jako vaječná skořápka. Světla tlumená, zvuk tlumen, umrtvený. Jediný nábytek představovalo množství sklopených lehátek potažených černou kůží. Vedle každého lehátka stál nízký stolek s přívodem vody a stojan pro nitrožilní výživu.

A tady ležel Bobby Patterson, pravděpodobně jeden z nejbohatších, nejmnocnějších mladíků na planetě; sám v šeru

spočíval na lehátku, oči otevřené, ale nevidoucí, končetiny bezvládné. Okolo spánků měl kovovou pásku.

Posadila se na lehátko vedle Bobbyho a prohlížela si ho. Viděla, že dýchá, pomalu, a nitrožilní výživa, kterou si připojil ke konektoru v paži, pečlivě dodávala jeho vyčerpanému tělu energii.

Na sobě měl volnou černou košili a krátké kalhoty. Tělo, které se rýsovalo v místech, kde mu oděv přilnul ke kůži, bylo samý sval. To však mnoho nevypovídalo o jeho životním stylu; takovou dokonalou postavu si mohl snadno vypěstovat pomocí hormonálních preparátů a elektrické stimulace. Napadlo ji, že tu mohl provozovat dokonce nyní, kdy tu ležel jako oběť v kómatu na nemocniční posteli.

Z koutku jeho pootevřených úst se táhla nitka sliny. Otřela ji ukazovákem a jemně ústa zavřela.

„Děkuji.“ Překvapeně se otočila. Vedle ní stál Bobby - další Bobby, oblečený do detailu stejně jako ten první, a zubil se. Dopáleně ho praštila do žaludku. Její pěst, jak jinak, mu prošla přímo středem těla. Ani se nepohnul. „Takže mě vidíte,“ řekl.

„Vidím vás.“

„Máte retinální a kochleární implantáty. Ano? Tato místnost je vybavena tak, aby mohla vytvářet virtuály kompatibilní se všemi technologickými prvky pro rozšíření CNS, vyrobenými v poslední generaci. Samozřejmě, z mého pohledu sedíte na hřbetě ošuměle vyhlížejícího fytosaura.“

„Čeho?“ „Triaského krokodýla. Pomalu si začíná uvědomovat vaši přítomnost. Vítejte, slečno Manzoniová.“

„Kate.“ „Ano. Jsem rád, že jste mé, naše pozvání na večeři přijala. Přestože jsem nečekal, že vám bude trvat šest měsíců, než odpovíte.“

Pokrčila rameny. „*Hiram bohatne pořád víc*, to vážně není moc zajímavé téma.“

„Hmm. Což, znamená, že teď jste se doslechla něco nového.“ Samozřejmě měl pravdu; Kate neřekla nic. „Nebo,“ pokračoval, „možná jste konečně podlehla mému okouzujícímu úsměvu.“

„Možná bych podlehla, kdybyste neměl kolem úst sliny.“

Bobby pohlédl na své bezvládné tělo. „Marnivost? Měli bychom dbát na to, jak vypadáme, i když zkoumáme virtuální svět?“ Zamračil se. „Jistě, máte pravdu, to je něco, nad čím by se moji lidé z odbytu měli zamyslet.“ „Vaši lidé z odbytu?“

„Jasně.“ Zvedl z lehátka poblíž kovovou čelenku; virtuální kopii předmětu oddělenou od skutečné věci, která zůstala na lehátku. „Toto je Vnitřní zrak. Nejnovější virtuální technologie OurWorld. Chcete ji vyzkoušet?“

„Ani ne.“

Prohlížel si ji. „Sotva budete virtuální panna, Kate. Vaše smyslové implantáty...“

„...jsou právě tak minimálně nutné k tomu, aby se člověk mohl pohybovat v moderním světě. Zkusil jste vůbec někdy projít letištěm SeaTack bez virtuálního přístupu?“

Zasmál se. „Vlastně mě tudy obvykle provedou. Nejspíš si myslíte, že je to všechno součástí obrovského spiknutí nadnárodních společností.“

„Samozřejmě že ano. Technologická invaze do našich domovů, aut a pracovišť už dávno dosáhla bodu nasycení. Teď se vrhají na naše těla.“

„Vy se ale zlobíte.“ Podal jí čelenku. Byl to podivně cyklický okamžik, virtuální kopie Bobbyho drží virtuální kopii virtuálního generátoru. „Ale tohle je jiné. Zkuste to. Pojd'te se mnou na výlet.“

Zaváhala - ale pak, s pocitem, že se chová jako neotesanec, souhlasila; byla tu přece hostem. Ale odmítla jeho nabídku nitrožilní výživy. „Jen se porozhlédneme a vrátíme se dřív, než se nám těla rozpadnou. Dohodnuto?“

„Dohodnuto,“ řekl. „Vyberte si lehátko. Prostě si nasadíte pásek kolem spánků, takhle.“ Pečlivě si navlékl virtuální zařízení na hlavu. Jeho soustředěná tvář byla bezesporu krásná, napadlo ji; vypadal jako Kristus s trnovou korunou.

Natáhla se na lehátko poblíž a sama si nasadila čelenku Vnitřního zraku na hlavu. Měla v sobě teplo a pružnost, a když si ji stáhla dolů po vlasech, jako by se sama usadila na místo.

Kůře pod čelenkou zasvrběla. „Au!“

Bobby seděl na jejím lehátku. „Kontakty. Toho se nebojte. Většina vstupů je vedena pomocí transkraniální magnetické stimulace. Až se napojíme, neucítíte vůbec nic...“ Když se ukládal, spatřila, jak se obě jeho těla, z masa a z pixelů, nakrátko překryla.

Místnost ztemněla. Po dobu jednoho či dvou úderů srdce nic neviděla ani neslyšela. Vědomí vlastního těla se vytratilo, jako by jí vyjímali mozek z lebky.

Cítila, jak s nepostižitelným dopadnutím se vrací do svého těla. Ale tentokrát stála.

V nějakém blátě.

Zaútočilo na ni světlo a horko, modrá, zelená, hnědá. Stála na břehu řeky, až po kolena v hustém černém bahně.

Obloha byla vymytá do modra. Kate stála na kraji lesa s bujnými kapradinami, borovicemi a obrovitými koniferami, jejichž husté tmavé jehličí pohlcovalo většinu světla. Horko a vlhko dusily; cítila, jak jí košilí a kalhotami prosakuje pot, lepí jí vlasy na čelo. Nedaleká řeka byla široká, lenivá, hnědá bahnem.

Vyšplhala trochu výše do lesa, hledala pevnější půdu. Porost byl neobyčejně hustý; listy a výhonky ji šlehaly do tváře a paží. Všude byl hmyz včetně obrovských modrých vážek, džungle ožívala zvuky: cvrkáním, vrčením, krákoráním.

Pocit skutečnosti byl překvapující, autentičnost daleko překračovala každou virtuální realitu, kterou do té doby vyzkoušela.

„Působivé, že?“ Bobby stál vedle ní. Na sobě měl khaki šortky a košili a široký klobouk ve stylu safari; z ramene mu visela staromódně vyhlížející puška. „Kde to jsme? Totiž...“

„Kdy?“ Tohle je Arizona: pozdní trus, tak asi před dvěma sty miliony let. Spíš to připomíná Afriku, že? Toto období nám dalo vrstvu Barevné pouště. Máme tu obrovské přesličky, kapradiny, cykasy, plavuně... Ale z jiného pohledu je to pustý svět. Evoluce květin je ještě v daleké budoucnosti. Člověka to donutí přemýšlet, vidíte?“

Zvedla nohu na kládu a snažila se rukama setřít bahno z lýtek. Horko bylo pořádně nepříjemné, a cítila narůstající palčivou žízeň. Holou paži měla pokrytou množstvím kapiček potu, které se věrohodně blýskaly, na dotek byly tak horké, jako by neměly daleko k bodu varu.

Bobby ukázal nahoru. „Podívejte.“

Byl to pták, bez elegance se třepotal mezi větvemi stromu... Ne, na ptáka to bylo moc velké a neohrabané. Kromě toho neměl peří. Snad to byl nějaký druh létajícího plaza. Pohyboval se s hrubým, kožovitým šustotem, a Kate se otrásla.

„Přiznejte se,“ řekl Bobby, „že to na vás zapůsobilo.“ Zakroužila pažemi, pohybovala nohama, nahýbala se na tu a na onu stranu. „Silně vnímám tělo. Cítím končetiny, poznám nahoře a dole, když se nakloním. Ale předpokládám, že stále ležím na svém lehátku a slintám jako vy předtím.“

„Ano. Propriocepční charakteristika Vnitřního zraku je neobyčejně překvapující. Dokonce se ani nepotíte. Tedy, pravděpodobně ne; někdy dojde k nepatrnému úniku. Toto je virtuální technologie čtvrté generace, počítáme-li od primitivních rukavic a brýlí, pak implantáty smyslových orgánů - jako ty vaše -

a kortikální implantáty, které umožňují přímé spojení mezi externími systémy a lidskou centrální nervovou soustavou, lnou..."

„Barbarské,“ odsekla.

„Snad,“ odvětil mírně. „Což mě přivádí k Vnitřnímu zraku. Čelenky vytvářejí magnetická pole, která dokáží stimulovat přesně určené oblasti mozku. To vše bez potřeby fyzického zásahu.

Ale vzrušující na tom není jen zbytečnost implantátů,“ navázal plynule. „Je to dokonalost a rozsah simulace, které můžeme dosáhnout. Například právě teď je mapa krajiny, snímaná rybím okem, vykreslována přímo do vašeho vizuálního kortexu. Stimulujeme amygdalu a ostrůvky ve spánkovém laloku, abychom vám dodali čich. Ten je nepostradatelný pro autenticitu zážitku. Pachy zřejmě směřují přímo do limbického systému mozku, do sídla emocí. Právě proto jsou pachy vždycky tak evokující, víte? Vyvoláváme dokonce mírné nárazy bolesti tím, že ozařujeme přední cingulární kortex - nikoli centrum samotné bolesti, ale vědomého vnímání bolesti. V podstatě hodně pracujeme s limbickým systémem, abychom zajistili, že všechno, co vidíte, ponese emotivní náboj.

Pak je tu propriocepce, vnímání těla, které je velmi složité, zahrnuje smyslová vjemy z kůže, svalů a šlach, zrakové a motorické informace z mozku, údaje o rovnováze z vnitřního ucha. Dalo to spoustu práce na mapování mozku, než jsme všechno správně určili. Ale teď vás můžeme nechat padat, létat, dělat salta, jednoduše všechno, aniž byste opustila lehátko... a můžeme vám ukázat zázraky jako tenhle.“

„Vyznáte se v té věci dobře. Jste na ni hrdý, vidíte?“ „Samozřejmě že jsem. Je to moje dílo.“ Zamrkal a Kate si uvědomila, že to bylo poprvé, co na ni několik minut hleděl zpříma; dokonce i tady, v simulované džungli trusu, se v jeho společnosti cítila zvláštním způsobem nesvá - i přesto, že v jisté rovině ji nepochybně přitahoval.

„Bobby, v jakém smyslu je to vaše dílo? Dal jste k němu podnět? Financoval jste ho?“

„Jsem syn svého otce. Jemu patří společnost, pro kterou pracuji. Ale dohlížím na výzkum Vnitřního zraku. Provádím praktické testy výrobků.“

„Testy? Chcete říct, že chodíte sem dolů a hraje si na lov dinosaurů?“

„Neříkal bych tomu hraní,“ odpověděl mírně. „Ukážu vám to, když dovolíte.“ Hbitě vstal a vyrazil hlouběji do džungle.

S námahou ho následovala. Neměla mačetu, a větve a trny jí brzo pronikly tenkým oděvem a zraňovaly ji. Pálilo to, ale ne příliš, samozřejmě že ne. Nebylo to doopravdy, jen nějaká zatracená dobrodružná hra. Prodírala se za Bobbym, a v duchu nadávala na dekadentní technologii a přemíru bohatství.

Dorazili na okraj paseky, oblasti popadaných, sežehnutých stromů, mezi kterými usilovně vyrážely malé zelené výhonky. Mýtina nejspíš vznikla po zásahu blesku. Bobby vztáhl paži a na okraji lesa Kate zadržel. „Podívejte.“

Mrtvými, opálenými úlomky stromů se čenichem a tlapami prohrabovalo nějaké zvíře. Bylo jistě dva metry dlouhé, mělo vlčí hlavu a s vystouplými špičáky. Přes svůj dravčí vzhled chrochtalo jako prase.

„Cynodont,“ zašeptal Bobby. „Protosavec.“ „Náš předek?“

„Ne. Větev skutečných savců se už oddělila. Cynodonti jsou slepou uličkou evoluce... Sakra.“

Z podrostu na vzdálenější straně mýtiny se nyní ozývalo hlasité praskání. Byl to dinosaur jako z Jurského parku, nejméně dva metry vysoký; dlouhými skoky vyběhl z pralesa na mohutných zadních nohou, ohromné čelisti dokořán, šupiny se mu leskly.

Cynodont jako by zkameněl s očima upřenýma na dravce.

Dinosaurus skočil cynodontovi na záda a přitiskl ho k zemi svou vahou. Převalovali se, drtili mladé stromky, které tu rostly, cynodont kvičel.

Kate se stáhla zpátky do džungle, svírala Bobbyho paži. Cítila dunění země, sílu střetnutí. Působivé, připustila.

Karnosaurus skončil nahoře. Přidržel kořist vahou svého těla, sklonil se ke krku protosavce a jediným cvaknutím čelistí ho prokousl. Cynodont ještě bojoval, ale v rozpáraném hrdle probleskovaly bílé kosti a stříkala krev. A když karnosaurus rozerval kořisti břicho, vyvalil se zápach shnilého masa, z kterého se Kate málem pozvracela...

Málem, ale ne docela. Samozřejmě že ne. Právě tak, když se podívala zblízka, prýštící krev protosavce byla falešně sametová a dinosaurovy tesáky zářivě blýskavé. Každá virtuální realita byla taková, křiklavá, ale omezená, dokonce i zápach a hluk upravené pro dokonalou představu uživatele byly zcela neškodné, až připomínaly výlet tematicky zaměřeným parkem.

„Myslím, že je to diphlosaurus,“ mumlal Bobby. „Fantastické. Právě proto tohle období miluji. Je to něco jako křížovatka života. Všechno se tu překrývá, staré s novým, naši předkové a první dinosauři...“

„Ano,“ vzpamatovala se Kate. „Ale není to skutečné.“

Poklepal si na hlavu. „Je to jako každá smyšlenka. Musíte zapomenout na fakt, že tomu nevěříte.“

„Ale tohle je jen nějaké magnetické pole, co mě lechtá v mozkovém kmeni. Tohle ani není pravý trus, proboha, jen špatný odhad nějakého vědátora - s trochou nahozené barvy pro virtuální turisty.“

Usmíval se na ni. „Vy se vždycky tak zlobíte. Co tím chcete vyjádřit?“

Zadívala se do jeho prázdných modrých očí. Až dosud určoval program on. Jestli se chceš dostat blíž tomu, proč jsi přišla, budeš

ho muset vyprovokovat. „Bobby, právě teď ležíte ve tmavé místnosti. To všechno tady nic neznamená.“

„Mluvíte, jako byste mě litovala.“ Zdálo se, že v něm probudila -zvědavost.

„Jako kdyby takový byl celý váš život. Přes všechny řeči o projektech virtuální reality a firemní zodpovědnosti nemáte nad ničím opravdovou vládu, že? Svět, v němž žijete, je stejně neskutečný jako každá virtuální simulace. Zamyslete se nad tím: byl jste vlastně sám, než jsem se objevila.“

Zvažoval to. „Snad. Ale objevila jste se.“ Nadhodil si pušku na rameni. „Pojďme. Čas na večeři s tátou.“ Zvedl jedno obočí. „Možná se tu občas ukážete i potom, co z nás vytáhnete to, co chcete, ať už je to cokoli.“ „Bobby...”

Ale on už zvedl ruce k čelence.

Večeře byla náročná.

Všichni tři seděli pod klenutým vrcholkem Hiramova sídla. Mezerami v letících mracích vykukovaly hvězdy a vyzáblý srpek měsíce. Obloha nemohla skýtat nádhernější podívanou - ale Kate náhle napadlo, že díky Hiramovým červím dírám a datovému kanálu bude obloha brzy o hodně fádňější, až se poslední komunikační družice na nízké oběžné dráze bez zásahu zřítí zpátky do atmosféry.

Jídlo bylo dobře připravené, jak očekávala, a podávali je mlčící droni. Ale jednotlivé chody tvořily docela prosté pokrmy takového druhu, na jakých si mohla pochutnat v kterékoli z tuctu restaurací v Seattlu, víno bylo jednoznačně kalifornské Chardonnay. Nebylo tu ani stopy po Hiramově vlastním složitém původu, žádná originalita ani vyjádření osobnosti libovolného druhu.

A mezitím se na ni Hiram intenzívně a soustředěně zaměřil. Zasypával ji otázkami, podrobně se vyptával na její minulost,

rodinu, zaměstnání; zas a znovu se přistihovala, že říká víc, než by měla.

Jeho nepřátelský postoj, skrytý pod pláštěm zdvořilosti, byl zřejmý. On ví, co mám v úmyslu, uvědomila si. Bobby seděl klidně, jedl málo. Přestože jeho zneklidňující zvyk vyhýbat se přímému pohledu přetrvával, zdálo se, že ji vnímá víc než dřív. Vycítila přitažlivost, to nebylo tak těžké rozpoznat, ale také jisté okouzlení. Možná nějak pronikla tou jeho samolibou, hladkou kůží, jak doufala. Připustila, že co prostě mohly způsobit jeho reakce na ni.

Nebo to všechno snad bylo jen dílem její fantazie a ona by se měla držet stranou a nestrkat nos jiným lidem do jejich myšlení, což byl její zvyk, který u druhých tak vehementně odsuzovala.

„Nedokážu to pochopit,“ vykládal právě Hiram. „Jak je možné, že teprve až v roce 2033 objevili Pelyněk, těleso o průměru čtyř set kilometrů? Víím, že je někde až za Uranem, ale stejně...“

„Je neobyčejně tmavý a pohybuje se pomalu,“ odpověděla Kate. „Očividně se jedná o kometu, ale mnohem větší než všechny známé komety. Nevíme, odkud se sem dostal; možná je tam celý oblak takových těles někde za Neptunem.“

A navíc se nikdo tím směrem zvláště nedíval. I vesmírná hlídka se soustřeďuje na vesmír blízký Zemi, na tělesa, která nás pravděpodobně zasáhnou v blízké budoucnosti. Pelyněk objevila síť amatérských pozorovatelů.“

„Hmm,“ řekl Hiram. „A teď je na cestě sem.“ „Ano. Za pět set let.“

Bobby mávl silnou, pěstěnou rukou. „Ale to je ještě tak daleko. Musí přece existovat plány pro případ takové nepředvídané události.“

„Jaké plány pro nepředvídané události? Bobby, Pelyněk je obr. Neznáme řádný způsob, jak tu zatracenou věc odklonit, ani teoreticky. A až ta skála dopadne, nebude se kam ukrýt.“

„My neznáme žádný způsob?“ opáčil Bobby suše. „Myslím tím astronomové...“

„Podle vašich slov bych si mohl myslet, že jste ho objevila sama.“ Popichoval ji, chtěl jí oplatit její zlehčující slova. „Je to tak snadné, zaměnit vlastní výsledky za úspěchy těch, o které se člověk opírá, že?“

Hiram se uchechtl. „Řeknu vám, vy mladí to spolu vedete senzačně. Když vám na druhém záleží tolik, abyste se hádali... A vy, slečno Manzoniová, si samozřejmě myslíte, že lidi mají právo vědět, že za pět set let nastane konec světa?“

„Vy ne?“

Bobby se ozval: „A jsou vám lhostejné důsledky sebevraždy, prudký nárůst počtu potratů, zastavení některých projektů na ochranu přírody?“

„Přinesla jsem špatné zprávy,“ odpověděla napjatě. „Nepřišla jsem s Pelyňkem. Podívejte, pokud nemáme informace, nemůžeme se rozhodovat ani dobře, ani špatně; nemůžeme brát odpovědnost sami na sebe, i kdyby nám zbývalo času kolik chceme. Ne že bychom měli nějaké slibné možnosti. Asi to nejlepší, co můžeme udělat, je poslat hrstku lidí někam pryč do bezpečí, na Měsíc, na Mars nebo na nějaký asteroid. Ani to ale nezaručuje záchranu druhu, pokud se nám nepodaří založit populaci schopnou rozmnožování. A navíc,“ dodala ztěžka, „ti, kterým se podaří uniknout, budou bezpochyby patřit mezi lidi, kteří nám vládnou, jejich ratolesti, pokud se nám nepodaří setrást naši elektronickou anestézií.“

Hiram odstrčil židli a zařičel smíchy. „Elektronická anestézie. Jak pravdivé. Ovšem pokud anestetika prodávám já, samozřejmě.“ Zpříma na ni pohlédl. „Líbíte se mi, slečno Manzoniová.“

Lháři. „Díky...“

„Proč jste tady?“

Nastalo dlouhé ticho. „Pozvali jste mě.“

„Před šesti měsíci a sedmi dny. Proč teď ? Pracujete pro moje konkurenty?“

„Ne.“ To ji popudilo. „Jsem na volné noze.“

Přikývl. „A stejně jste tu kvůli něčemu, co chcete. Reportáž, samozřejmě. Pelyněk už patří do vaší minulosti, vy potřebujete čerstvý triumf, nového sólokapra. Z toho žijí lidé jako vy. Je to tak, slečno Manzoniová? Ale co by to mohlo být? Nic osobního, jistě. O mně toho je známo málo, co není ve veřejně přístupných záznamech.“

Obezřetně pronesla_ „Ach, troufám si říct, že pár věcí by se tu našlo.“ Nabrala dech. „Doslechla jsem se, že pracujete na novém projektu, to je pravda. Nové využití červí díry, dalece přesahující jednoduché datové kanály, které...“

„Vy jste sem přišla vyšťourat nová fakta,“ prohlásil Hiram.

„Ale jděte, Hirame. Celý svět bude za chvíli provrtaný vašimi červími dírami. Kdyby se mi podařilo vydolovat zbývající...“

„Ale nevíte nic.“

Vzdorně zvedla hlavu. Já ti ukážu, co vím. „Narodil jste se jako Hirdamani Patel. Než jste se narodil, rodina vašeho otce byla nucena uprchnout z Ugandy. Etnické čistky, správně?“

Hiram si ji vztekle změřil. „To je obecně známé. V Ugandě byl můj otec ředitelem banky. V Norfolku dělal řidiče autobusu, protože nikdo nebyl ochoten uznat jeho kvalifikaci...“

„V Anglii jste nebyl šťastný,“ útočila Kate dál. „Zjistil jste, že nedokážete překonat rasové a třídní bariéry. Tak jste odjel do Ameriky. Zbavil jste se rodného jména, přijal poangličtěnou verzi. Proslavil jste se, byl jste něco jako vzor pro Asiaty v Americe. A přesto jste se zřekl svého etnického původu. Obě vaše manželky jsou bílé protestantky.“

Bobby se zatvářil překvapeně. „Manželky? Tati...“

„Rodina je vám vším,“ řekla Kate klidně, vynucovala si jejich pozornost. „Pokoušíte se zabit dynastií, jak se zdá, prostřednictvím

tady Bobbyho. Možná je to proto, že vlastní rodinu, vlastního otce, jste opustil, tenkrát v Anglii.“

„Aha.“ Hiram spráskl ruce, nutil se do úsměvu. „Uvažoval jsem, jak dlouho potrvá, než se k nám u stolu připojí papá Sigmund. Takže tohle je váš článek. Hiram Patterson buduje OurWorld, protože cítí vinu kvůli otci!“

Bobby se mračil. „Kate, o jakém novém projektu to mluvíte?“

Je možné, že to Bobby skutečně neví? Snesla Hiramův pohled, vychutnávala svou náhlou převahu. „O projektu dost významném na to, aby Hiram povolal vašeho bratra z Francie.“

„Bratra...“ „Dost významném na to, aby přijal Billyboba Meekse za investičního partnera. Meekse, zakladatele Krajiny zjevení. Slyšel jste o tom, Bobby? Nejnovější vymývání mozků, polykání peněz, zvrácenost náboženství s cílem poškodit ubohé obyvatele Ameriky z rodu lehkověrných...“

„To sem nepatří,“ vyštěkl Hiram. „Ano, spolupracuju s Meeksem. Budu pracovat s kýmkoli. Když lidi chtějí koupit moje VR zařízení, aby uviděli Krista a jeho stepující apoštoly, tak jim ho prodám. Kdo jsem, abych soudil? Nejsme všichni takoví svatoušci jako vy, slečno Manzoniová. Nemáme všichni to potěšení.“

Ale Bobby zíral na Hirama. „Můj bratr?“

Kate byla překvapena, a znovu si v duchu přehrála celý rozhovor. „Bobby... vy jste o ničem z toho nevěděl, že ne? Nejen o tom projektu, ale o Hiramově první ženě, jeho prvním dítěti...“ Pohoršeně pohlédla na Hirama. „Jak někdo může takovou věc tajit?“

Hiram svíral rty a jeho pohled určený Kate byl plný zášti. „Nevlastní bratr, Bobby. Jen nevlastní bratr.“ Kate pronesla věcně, „Jmenuje se David.“ Vyslovila to francouzsky, ne anglicky Dejvid. „Jeho matka byla Francouzka. Je mu třicet dva - o sedm let starší než vy, Bobby. Je to fyzik. Vede si dobře - mluví o něm jako o

Hawkingovi jeho generace. Ach, a je to katolík. Zřejmě přesvědčený.“

Bobby vypadal - ne rozzlobeně - ještě zmatenější. Obrátil se na Hiram: „Proč jsi mi to neřekl?“

Hiram odpověděl: „Nemusel jsi to vědět.“

„A ten nový projekt, ať je to cokoli, proč jsi mi neřekl o něm?“

Hiram vstal. „Vaše přítomnost byla okouzující, slečno Manzoniová. Dronové vás doprovodí.“

Vstala. „Nemůžete mi zabránit, abych neotiskla, co vím.“

„Uveřejněte si, co je vám libo. Nic důležitého nemáte.“ A to byla pravda, jak věděla.

Zamířila ke dveřím, její euforie se rychle vytrácela. Zvorala jsem to, říkala si. Chtěla jsem získat Hiramovu přízeň. Místo toho jsem se musela pobavit, a udělat si z něj nepřítele.

Ohlédla se. Bobby stále ještě seděl. Díval se na ni široce otevřenýma, zvláštníma očima připomínajícíma chrámová okna. Ještě se uvidíme, pomyslela si. Možná to ještě neskončilo.

Dveře se začaly zavírat. V poslední chvíli zahlédla, jak Hiram něžně položil svou dlaň na ruku svého syna.

3

ČERVÍ DÍRY

Hiram čekal na Davida Curzona v příletové hale SeaTacu.

Hiram byl prostě jako lavina. Okamžitě chytil Davida za ramena a přitáhl ho k sobě. David cítil silnou kolínskou, syntetický tabák, vzdálený závan koření. Hiramovi bylo téměř sedmdesát, ale nevypadal na to> bezpochyby to byl výsledek léčby proti stárnutí a pečlivého kosmetického modelování. Byl štíhlý, vysoký a tmavovlasý - zatímco David, který se podobal matce, byl podsaditější, světlavý, se sklonem k tloustnutí.

A měl ten samý hlas, který David neslyšel od svých pěti let, tu samou tvář, modré oči, silný nos, která se nad ním teď skláněla jako obrovský Měsíc. „Chlapče můj. To byla ale doba. Pojd'. Máme toho sakra hodně co dohánět...“

David strávil většinu letu z. Anglie tím, že se duševně připravoval na toto setkání. Je ti dvaatřicet let, říkal si. Máš stále místo v Oxfordu. Tvé studie a populárně naučná kniha o exotické matematice a kvantové fyzice byly přijaty neobyčejně kladně. Ten člověk je sice tvůj otec, ale opustil tě, a nemá nad tebou žádnou moc.

Jsi teď dospělý. Máš svou víru. Nemáš se čeho bát.

Ale Hiram, jak měl jistě v úmyslu, prolomil Davidovu obranu v prvních pěti vteřinách setkání. Zmatený David se nechal odvést pryč.

Hiram vzal svého syna přímo do výzkumného střediska, Červích dílen, jak je nazýval, na severním okraji samotného

Seattlu. Cesta v autopilotním Rollsu byla rychlá a děsivá. Vozidla, ovládaná pozičními satelity a zabudovaným inteligentním softwarem, se po dálnici řítily rychlostí přes 150 kilometrů za hodinu, mezi nárazníky bylo často stěží několik centimetrů; bylo to všechno mnohem agresivnější, než byl David zvyklý z Evropy.

Ale město, když ho uviděl, mu připadlo jako docela evropské, celkově pohledné, dobře udržované domky s otevřenou vyhlídkou na hory a moře, modernější stavby přiměřeně elegantně začleněné do celkové atmosféry místa. Centrum Seattlu zřejmě ožívalo, jak se znovu přibližoval čas Vánoc.

Pamatoval si odtud nejvýš zlomkové vzpomínky na dětství: lodičku, se kterou tenkrát Hiram občas vyjížděl na Sound, zimní výlety nad sněhovou hranici. Od té doby ovšem navštívil Ameriku mnohokrát; teoretická fyzika je mezinárodní obor. Ale do Seattlu se nikdy nevrátil nikdy od té chvíle, co ho matka tak nezapomenutelným způsobem vzala a práskla za sebou dveřmi Hiramova domu.

Hiram neustále mluvil, zasypával syna otázkami. „Takže si v Anglii připadáš doma?“

„Nu, klimatické problémy zníš. Ale Oxford třeba i pod ledem je příjemné místo k životu. Zvlášť od té doby, co ve vnitřním okruhu zakázali soukromá auta a...“

„Nedobírají si tě ti nafoukaní britští hejskové pro francouzský přízvuk?“

„Otče, já jsem Francouz. To je moje identita.“

„Ale ne tvoje občanství.“ Hiram poplácal syna po stehně. „Jsi Američan. Nezapomeň na to.“ Pohlédl na Davida pozorněji. „A pořád se ještě modlíš?“

David se usmál. „Chceš říct, jestli jsem ještě katolík? Ano, otče.“

Hiram si odfrkl. „Ta tvoje zatracená matka. To byla největší chyba, co jsem kdy udělal, když jsem vlezl do jejího chomoutu a

nevzal v úvahu její náboženství. A teď přenesla ten pánbíčkovský virus i na tebe.“

David cítil, jak se mu rozšířily nozdry. „Tvá slova jsou urážlivá.“

„...Ano. Promiň. Takže, Anglie je dneska po katolíky dobré místo?“

„Od té doby, co odloučila církev od státu, získala Anglie jednu z nejzdravějších katolických komunit na světě.“

Hiram zafrkal. „Člověk neslychá často slova ‚zdravý‘ a ‚katolík‘ v jedné větě... Jsme tu.“

Dorazili na prostorné parkoviště. Vůz zastavil. David se vysoukal ven za otcem. Byli kousek od oceánu, a Davida okamžitě obklopil chladný, dobře prosolený vzduch.

Parkoviště obklopovalo velkou otevřenou budovu, postavenou z hrubého betonu a rýhovaného kovu, připomínala letecký hangár. Na jednom konci byla napůl otevřená obrovitá rýhovaná vrata, roboti vláčeli dovnitř krabice z hromady venku.

Hiram vedl syna ke dveřím velkým jako člověk, byly proraženy v jedné zdi: v poměru k celé stavbě vypadaly směšně titěrně. „Vítej do středu vesmíru.“ Hiram se náhle zatvářil rozpačitě. „Podívej, dotáhl jsem tě sem bez přemýšlení. Víím, že jsi zrovna vylezl z letadla. Jestli potřebuješ pauzu, sprchu...“

Hiram byl v tu chvíli jeden nepředstíraný zájem o jeho blaho, a David se neubránil úsměvu. „Možná kávu, ale to trochu později. Ukaž mi svou novou hračku.“

V hlubokém prostoru uvnitř bylo chladno. Jak šli po prašné betonové podlaze, jejich kroky jim vracela ozvěna. Střecha byla žebrovaná a všude se houpaly zářivky, naplňovaly rozlehlý prostor studeným, pronikavým světlem zabarveným do šeda. Vládlo tu ticho, klid; Davidovi to připomínalo víc katedrálu než technické středisko.

Uprostřed budovy se nad hrstkou pracujících techniků, tyčila hora přístrojů. David byl teoretik, žádný experimentátor, ale poznal zařízení pro vysoké napětí celé té pokusné sestavy. Byly tu detektory subatomárních částic - řady křišťálových bloků narovnaných do výšky a do šířky, byly tu krabice od elektronických kontrolních přístrojů, naskládali je tu jako cihly, v porovnání se samotnou soupravou detektoru vypadaly příliš mrňavé, třebaže každá byla velká jako slušný obytný přívěs.

Technici však nebyli typickým personálem pro laboratoř vysokoenergetické fyziky. V průměru byli na pohled poměrně staří - snad kolem šedesátky, ovšem v té době odhadovat stáří člověka bylo dost náročné. Zmínil se o tom Hiramovi.

„Jo. OurWorld vesměs prosazuje politiku najímání starších pracovníků. Jsou svědomití, obecně vzato stejně chytří jako kdy byli, díky mozkovým chemickým látkám, které dneska máme, a za práci vděční. A v tomhle případě většina lidí tady jsou oběti zrušení SSC.“

„SSC, to znamená supravodivé superkolize?“ Projekt urychlovače částic za několik miliard dolarů, který by byli postavili pod obilným lánem v Texasu, kdyby ho Kongres v devadesátých letech nesmetl ze stolu.

Hiram navázal: „To rozhodnutí zasáhlo celou generaci amerických částicových fyziků. Přežili: našli si zaměstnání v průmyslu a na Wall Street a tak dál. Ovšem většina z nich se nikdy nepřenesla přes své zklamání...“

„Ale vybudování SSC by byla chyba. Technologie lineárního urychlovače, která se objevila o pár let později, byla daleko účinnější, a levnější. A kromě toho nejvýznamnější výsledky částicové fyziky někdy od roku 2010 nebo tak nějak vycházejí z výzkumu vysokoenergetických kosmologických jevů.“

„Na tom vůbec nezáleží. Ne těmhle lidem. SSC by možná byla chyba. Ale byla by to jejich chyba. Když jsem tyhle chlapíky

vystopovala nabídl jim šanci zase pracovat ve špičkové vysokoenergetické fyzice, skočili po ní.“ Změřil si syna pohledem. „Víš, jsi chytrý chlapec, Davide...”

„Nejsem chlapec.“

„Máš takové vzdělání, o kterém jsem já nikdy nemohl ani snít. Ale i tak tě toho můžu spoustu naučit. Třeba jak jednat s lidmi.“ Mávl rukou směrem k technikům. „Podívej se na ně. Pracují ve jménu naděje, ve jménu snů ze svého mládí, ve jménu touhy, seberealizace. Když se ti podaří nějakým způsobem počítat s takovými faktory, můžeš lidi přimět, aby dřeli jako koně jenom za buráky.“

David šel za ním a mračil se.

Dorazili k ochrannému zábradlí, tady jim jeden šedovlasý technik nenápadným, poněkud uctivým a bázlivým pokývnutím směrem k Hiramovi podal přílby. David si svou nejistě nasadil na hlavu.

Naklonil se přes zábradlí. Cítil strojní olej, izolaci, filtrační roztoky. Z místa, kde stál, viděl, že souprava detektoru vlastně vede až pod zem. Uprostřed jámy byl pevný blok přístrojů, tmavý, nic nepřipomínající. Z nitra zařízení stoupaly obláčky mlhy podobné chuchvalcům páry, snad kryogenní chlazení. Někde nad nimi něco zaskřípalo. David pohlédl vzhůru a spatřil pracující příčný jeřáb, drapák na konci dlouhého ocelového trámu.

Hiram zabručel: „Většina těch věcí jsou jen přístroje zajišťující nějakou detekci, abychom dokázali přijít na to, co se děje, obzvlášť když se něco nepodaří.“ Ukázal na blok přístrojů ve středu sestavy. „Tohle je konec parády. Svazek supravodivých magnetů.“

„Proto ta kryogenika.“

„Ano. Tam uvnitř připravujeme mohutná elektromagnetická pole, která využíváme při vytváření našich fullerenových Casimirových strojů.“ V jeho hlase zněla pýcha, docela oprávněně,

pomyslel si David. „Právě na tomhle místě jsme tenkrát na jaře otevřeli první červí díru. Nechal jsem si vyrobit pamětní desku, je to přece jeden z mezníků historie. Klidně si myslí, že jsem neskromný. Teď to tady využíváme k tomu, abychom s naší technologií postoupili dál, tak daleko a tak rychle, jak toho budeme schopni.“

David sek Hiramovi obrátil. „Proč jsi mě sem zavedl?“

„...Přesně tuhle otázku jsem ti chtěl položit.“

Třetí hlas, naprosto nečekaný, Hirama zjevně polekal. Ze stínů vrhaných sloupci detektorů vystoupil nějaký člověk a postavil se vedle Hirama. Davidovi se na okamžik rozbušilo srdce, protože ten muž mohl být Hiramovo dvojče nebo jeho duch. Ale při bližším pohledu David objevil rozdíly: ten druhý byl podstatně mladší, méně robustní, možná o něco vyšší, a vlasy měl stále husté a leskle černé.

Ale ty ledově modré oči, tak zvláštní vzhledem k asijskému původu, nepochybně patřily Hiramovi.

„Já tě znám,“ řekl David. „Z bulvární televize?“

David se přinutil k úsměvu. „Ty jsi Bobby.“

„A ty musíš být David, nevlastní bratr, o kterém jsem nevěděl, že ho mám, až jsem se to musel dozvědět od novinářky.“ Bobby byl viditelně rozzlobený, ale s ledovým klidem se ovládal.

David pochopil, že se ocitl uprostřed složitého rodinného sporu - a co hůř, ve vlastní rodině.

Hiram pohlédl z jednoho syna na druhého. Vzdychl. „Davide, možná je načas, abych ti koupil to kafe.“

Káva patřila mezi nejhorší, jaké David kdy ochutnal. Ale technik, který jejich trojici obsluhoval, postával u stolu, dokud David poprvé neupil. Tohle je Seattle, připomínal si David; ve společenských vrstvách, které po celou generaci obsluhují

podobné aparatury, byla dobrá káva něčím skoro posvátným. Přinutil se k úsměvu a řekl: „Výborná!“ Rozzářený technik odešel.

Závodní jídelnu naskládali do rohu ‚účtárny‘, výpočetního střediska, kde se analyzovaly údaje získané z nejrozličnějších experimentů, které se tu prováděly. Samotné středisko, což bylo typické pro Hiramovo úsporné podnikání, bylo co nejmenší, jen provizorní kancelářský modul s podlahou z plastových dlažek, s fluorescenčními panely na stropě, mezi jednotlivými pracovišti umělohmotné přepážky z imitace dřeva. Účtárna byla přečpaná počítačovými terminály, softwarovými plátny, osciloskopy a dalším elektronickým vybavením. Všude se plazily kabely a rozvody z optických vláken, svazky drátů byly připevněné ke stěnám, k podlaze a stropu. Vládl tu kombinovaný pach ozónu z elektrických zařízení, zvětralé kávy a potu.

Ukázalo se, že jídelna je neutěšená bouda s plastovými stoly a prodejními automaty, o to všechno se staral otlučený dron. Hiram a jeho dva synové se posadili ke stolu, paže založené, oba se vyhýbali pohledu druhého.

Hiram hrábl do kapsy a vylovil softplátno velikostí kapesníku, uhladil ho. Řekl: „Půjdu rovnou k věci. Zapnout. Přehrát. Káhira.“

David se díval na obrazovku. Ve sledu krátkých záběrů viděl, jak se ve sluncem zalité Káhiře odehrává jakási zdravotnická katastrofa: lidé s nosítky přenášejí těla z budov, nemocnice přeplněná pacienti, zoufalí příbuzní a uštvaný personál, křičící matky tisknouce k sobě bezvládná tělíčka dětí.

„Proboha!“ „Bůh se zřejmě díval úplně jinam,“ odsekl Hiram zachmuřeně. „To se stalo dnes ráno. Další vodní válka. Jeden ze sousedů Egypta vypustil do Nilu jed. První odhady jsou dva tisíce mrtvých, deset tisíc nemocných, spousta dalších mrtvých se očekává.“

A je to.“ klepl prstem na malé promítací plátno. „Všimněte si té kvality obrazu. Některé záběry jsou pořízené ručními kamerami,

jiné drony. Všechno natočila místní zpravodajská agentura do deseti minut po prvním hlášeném případu. A tady je ten problém.“ Hiram se nehtem dotkl rohu obrazu. Bylo tam logo sítě ENO: Earth News Online Network, jeden z nejtvrdších Hiramových rivalů na poli shromažďování informací. Hiram pokračoval: „Pokusili jsme se uzavřít s místní agenturou smlouvu, ale ENO nás vyšplouchla.“ Pohlédl na syny. „To se děje pořád. V podstatě, čím jsem větší, tím víc mi ostří malí d'áblíci jako ENO jdou po krku. Držím si stále kamerové čety a smluvní novináře po celém světě, stojí mě to pěkné peníze. Mám místní agenty na rohu každé ulice po celé planetě. Ale nemůžeme být všude. A když tam nejsme, tak může trvat hodiny, dokonce dny, než se tým dostane na místo. Při čtyřiaadvacetihodinovém zpravodajství, to mi věřte, minutové zpoždění znamená katastrofu.“

David se mračil. „To nechápu. Ty mluvíš o konkurenční výhodě? Tady umírají lidé přímo před tvýma očima.“ „Lidé umírají pořád,“ odbyl ho Hiram příkře. „Lidé umírají ve vodních válkách, jako tady v Káhiře, nebo pro nepatrné náboženské a etnické rozdíly, nebo když je zasáhne nějaký zatracený tajfun, povodeň nebo sucho, jak se zblázní podnebí, nebo prostě umírají jenom tak. To nemůžu změnit. Pokud takovou zprávu nepřinesu já, přinese ji někdo jiný. Nejsem tu proto, abych se hádal o morálku. Starám se jen o jedno, a to je budoucnost mého podniku. A zrovna teď prohrávám. A proto vás potřebuju. Oba.“

Bobby odměřeně pronesl: „Napřed nám pověz o našich matkách.“

David zatajil dech.

Hiram do sebe obrátil kávu. Pomalu řekl: „Dobrá. Ale vážně tu toho není moc na vyprávění. Eva, Davidova matka, byla moje první žena.“

„A tvůj první majetek,“ dodal David suše.

Hiram pokrčil rameny. „Použili jsme Evino dědictví jako peníze do začátku, abychom podnik rozběhli. Je důležité, abys to pochopil, Davide. Nikdy jsem tvou matku neokradl. V začátcích jsme byli partneři. Měli jsme něco jako dlouhodobý podnikatelský plán. Pamatuju se, že jsme ho psali na zadní stranu jídelního lístku při svatební hostině... Dosáhli jsme všechny ty zatracené cíle, a ještě víc. Majetek tvé matky jsme znásobili desetkrát. A měli jsme tebe.“

„Ale tys měl milenku, a vaše manželství se rozpadlo,“ konstatoval David.

Hiram si Davida změřil. „Ty jsi ale rychle hotov, když chceš někoho odsoudit. Přesně jako tvoje matka.“ „Jen nám to pověz, tati,“ dožadoval se Bobby.

Hiram kývl. „Ano, měl jsem milenku. Tvoji matku, Bobby. Heather, tak se jmenovala. Nikdy jsem to takhle nechtěl... Davide, můj vztah s Evou se už dlouhou dobu zhoršoval. To její zatracené náboženství.“

„Tak jsi ji vyhodil.“

„Ona se pokusila vyhodit mě. Chtěl jsem, abychom se dohodli, vyřešili to jako civilizovaní lidé. Nakonec mě pustila k vodě - a tebe vzala s sebou.“

David se naklonil kupředu. „Ale tys ji připravil o podíly z příjmů z vašeho podniku. Podniku, který jsi vybudoval za její peníze.“

Hiram pokrčil rameny. „Říkal jsem ti, že jsem chtěl dohodu. Ona chtěla všechno. Nemohli jsme uzavřít kompromis.“ Oči mu ztvrdly. „Nehodlal jsem se vzdát všeho, co jsem vybudoval. Ne kvůli rozmaru nějaké náboženstvím poblázněné praštěné ženské. I když to byla moje žena, tvoje matka. Když prohrála svůj soud o všechno nebo nic, pustila se s tebou do Francie a zmizela z povrchu zemského. Nebo se o to pokusila.“ Hiram se usmál. „Nebylo těžké tě vystopovat.“ Hiram sáhl po jeho paži, ale David

se odtáhl. „Davide, nikdy jsi o tom nevěděl, ale já tu pro tebe byl. Našel jsem cesty, jak ti, řekněme, pomoci nahoru, aniž by to tvá matka věděla. Nezašel bych tak daleko, abych řekl, že za všechno, co máš, vděčíš mně, ale...”

David cítil, jak v něm vzplál hněv. „Proč si myslíš, že jsem stál o tvou pomoc?”

Bobby se ozval: „Kde je tvá matka teď?”

David se snažil uklidnit. „Zemřela. Rakovina. Mohlo to pro ni být snazší. Nemohli jsme si dovolit...” „Nenechala mě, abych jí pomohl,” řekl Hiram. „I na konci mě odháněla.”

David opáčil: „Co čekáš? Vzal jsi jí všechno, co měla.” Hiram zavrtěl hlavou. „Ona mi vzala něco mnohem důležitějšího. Tebe.”

„A tak,” doplnil Bobby chladně, „jsi své ambice zaměřil na mě.”

Hiram pokrčil rameny. „Co říct? Bobby, dal jsem ti všechno, všechno, co bych býval dal vám oběma. Připravil jsem tě, jak nejlépe jsem mohl.”

„Připravil?” David se pobaveně zasmál. „Co to slovo znamená?”

Hiram bouchl do stolu. „Když to dokázal Joe Kennedy, proč ne Hiram Patterson? Nechápete, chlapci? Neexistují meze toho, čeho můžeme dosáhnout, pokud budeme pracovat společně...”

„To mluvíš o politice?” David si změřil Bobbyho hladkou, rozpačitou tvář. „Tohle tedy chystáš pro Bobbyho? Možná samotný úřad prezidenta?” Zasmál se. „Jsi přesně takový, jakého jsem si tě představoval, otče.”

„A to jaký?”

„Arogantní. Manipulativní.”

V Hiramovi se vzmáhal vztek. „A ty jsi přesně takový, jako jsem čekal já. Stejně pompézní a farizejský jako tvoje matka.”

Bobby na otce zmateně hleděl.

David vstal. „Nejspíš už jsme si řekli dost.“ Hiramův hněv okamžitě vyprchal. „Ne. Počkej. Omlouvám se. Máš pravdu. Netáhl jsem tě celou cestu až sem, abych se s tebou hádal. Porad se a vyslechni mě. Prosím.“

David zůstal stát. „Co ode mne chceš?“

Hiram se opřela pozorně si ho prohlížel. „Chci, abys pro mě vytvořil větší červí díru.“

„O kolik větší?“

Hiram nabral dech. „Dost velkou, aby se tudy dalo dívat.“

Zavládlo dlouhé ticho.

David si sedl a vrtěl hlavou. „To je...“

„Nemožné? Já vím. Ale stejně mě nech, ať ti to dopovím.“

Hiram vstal a přecházel po neuspořádané jídelně, za řeči gestikuloval, doslova vzrušením ožil. „Dejme tomu, že bych mohl okamžitě otevřít červí díru ze svého zpravodajského centra v Seattlu přímo do dějiště této události v Káhiře - a dejme tomu, že by ta červí díra byla dost veliká, aby dokázala přenášet záznamy té události. Mohl bych záběry z libovolného místa na světě pouštět přímo do sítě prakticky s nulovým zpožděním. Správně? Uvažuj. Mohl bych vyházet smluvní novináře i reportážní týmy a radikálně omezit výdaje. Mohl bych dokonce dát dohromady nějaké automatické vyhledávací zařízení, které by nepřetržitě hlídkovalo pomocí krátkodobých červích děr a cíhalo, až se stane něco nového, kdekoli a kdykoli. Vážně neexistují žádné meze.“

Bobby se slabě usmál. „Tati, nikdy by tě už nevyšplouchli.“

„Zatraceně správně.“ Hiram se obrátil na Davida. „Tohle je sen. Ted' mi pověz, proč je to nemožné.“

David se zamračil. „Je těžké se rozhodnout, kde začít. V této chvíli dokážete otevřít metastabilní datový kanál mezi dvěma danými body. To je samo o sobě pozoruhodný úspěch. Ale na každém konci potřebujete objemné zařízení, abyste zakotvili obě ústí červí díry. Je to tak? Ted' chcete otevřít stabilní ústí červí díry

na vzdálenějším konci, v místě, odkud potřebujete mít reportáž, bez výhody jakéhokoli zakotvení.“

„Správně.“ „Takže to je první věc, která je nemožná, jak ti určitě tví technici říkají.“

„To říkají. Co dál?“

„Chceš tyhle červí díry používat pro přenos fotonů viditelného světla. Jenže červí díry kvantové pěny vznikají na Planck-Wheelerově vlnových délkách, což je deset na minus třicátou pátou metru. Dokázali jste je rozšířit o dvacet řádů a zvětšit je natolik, aby jimi prošly fotony gama záření. Velmi vysoká frekvence, velmi krátká vlnová délka.“

„Jo. Používáme paprsky gama k přenosu digitalizovaného proudu dat, který...“

„Jenže vlnová délka vašich gama paprsků je přibližně milionkrát menší než vlnové délky viditelného světla. Ústí vašich červích děr druhé generace by muselo mít v průměru tak nejméně mikron.“ David si otce změřil. „Předpokládám, že své inženýry nutíš, aby se právě o tohle pokusili. A ono to nefunguje.“

Hiram vzdychl. „Vlastně se nám podařilo nacpat dovnitř dost Casimirovy energie, abychom otevřeli červí díry zrovna tak veliké. Ale vzniká nějaký efekt zpětné vazby, která způsobuje, že se ty zatracené potvory hrouť.“

David přikývl. „Říká se tomu Wheelerova nestabilita. Červí díry nejsou přirozeně stabilní. Gravitace ústí červí díry vtahuje dovnitř fotony, urychluje je na vysokou energii a toto vybuzené záření bombarduje hrdlo a nutí ho ke stahování. To je efekt, kterému musíte čelit negativní energií Casimirova efektu, abyste i nejmenší červí díry udrželi otevřené.“

Hiram přešel k oknu malé jídelny. Za ním David viděl mohutný obrys detektorového komplexu v srdci závodu. „Mám tu pár dobrých mozků. Ale tihle lidi jsou experimentátoři. Jediné, co dokážou, je zaznamenat a změřit, co se děje, když jde všechno

špatně. Potřebujeme jedno - rozvinout teorii, dostat se za hranice současného stavu. A tady nastupuješ ty.“ Obrátil se. „Davide, chci, aby sis vzal v Oxfordu studijní volno a pustil se se mnou do práce na tomhle.“ Hiram vzal Davida kolem ramen; paži měl pevnou a hřejivou, jejímu tlaku se nedalo vzdorovat. „Pomysli, co by z toho mohlo vzejít. Možná si půjdeš pro Nobelovu cenu za fyziku, a já zatím spolknou ENO a všechny ostatní nafající psy, co mi běží v patách. Otec a syn společně. Synové. Co myslíte?“

David na sobě cítil Bobbyho upřený pohled. „Myslím si...“

Hiram spráskl ruce. „Já věděl, že řekneš ano.“ „Neřekl jsem, ještě ne.“

„Dobrá, dobrá. Ale řekneš. Cítím to. Víš, je prostě fantastické, když se dlouhodobé plánování vyplácí.“ Davida zamrazilo. „Jaké dlouhodobé plánování?“ Hiram horečně a nadšeně pokračoval: „Když už jsi měl dělat ve fyzice, byl jsem jasně pro to, abys zůstal v Evropě. Udělal jsem si v tom oboru průzkum. Složil jsi zkoušky z matematiky, je to tak? Pak jsi dělal doktorát v oboru aplikované matematiky a teoretické fyziky.“ „V Cambridgi, ano. Na Hawkingově katedře...“

„To je typicky evropský postup. Výsledkem je, že jsi zběhlý v moderní matematice. Je to rozdíl mezi kulturami. Američané ve světě vedou v praktické fyzice, ale používají matematiku z časů druhé světové války. Takže pokud ti jde o teoretický průlom, nechtěj ho po nikom, kdo studoval v Americe.“

„A tak jsem tu,“ řekl David chladně. „Se svým vhodným evropským vzděláním.“

Bobby zvolna pronesl: „Tati, oznamuješ nám, že jsi všechno zařídil tak, aby David získal evropské vzdělání ve fyzice, jen pro tu nejistou možnost, že ti bude užitečný? A všechno bez jeho vědomí?“

Hiram se napřímil. „Užitečný nejen mně. Víc užitečný sobě. Víc užitečný světu. S větší šancí dosáhnout úspěchu.“ Pohlédl z

jednoho syna na druhého a položil jim ruce na hlavy, jako by jim žehnal. „Všechno, co jsem dělala dělám, je ve vašem nejlepším zájmu. Copak to ještě nechápete?“

David pohlédl Bobbymu do očí. Ale Bobby sklouzl pohledem stranou, těžko uhodnout, co si myslel.

4

PELYNĚK

Výňatek z textu Katherine Manzoniové „Pelyněk: Když hory tají“, vydaného nakladatelstvím Shiva Press, New York 2033; rovněž k dispozici na Internetu jako plovoucí soubor:

... Pokud máme přežít několik následujících staletí, stojíme jako biologický druh před těžkou zkouškou.

Nyní je již jasné, že následky klimatických změn budou mnohem horší, než jsme si představovali před několika desetiletími: prognózy těchto následků řekněme z let osmdesátých dnes ve skutečnosti vyhlížejí bláhově optimisticky.

Víme, že rychlé oteplování několika posledních století způsobilo, že řada metastabilních přírodních systémů po celé planetě přešla do nového stavu. Zpod tajícího permafrostu Sibíře se již uvolňují milióny tun metanu a dalších plynů způsobujících skleníkový efekt. Zahřívání vody oceánů destabilizují ještě mnohem větší zásoby metanu poblíž pevninských šelfů. Severní Evropa vstupuje do období extrémního chladu způsobeného zánikem Golfského proudu. Nad oceány a velkými pevninskými masami se zřejmě formují nové atmosférické mody - permanentní bouře. Umírání tropických pralesů uvolňuje do atmosféry nesmírná množství oxidu uhličitého. Pozvolné tání západoantarktického pevninského ledového příkrovu patrně snižuje tlak na skupinu ostrovů potopených pod ním, a stoupá pravděpodobnost vulkanické aktivity, která povede ke katastrofálnímu přídavnému tání ledového příkrovu. Předpovídá se

nyní daleko vystoupení mořské hladiny, než jsme si představovali před několika desetiletími.

A tak dále.

Všechny tyto změny navzájem souvisejí. Je možné, že údobí klimatické stability, kterému se Země těšila tisíce let, stability, která především umožnila vznik lidské civilizace, se nyní blíží ke konci, nejspíš naším vlastním přičiněním. Nejhorší možnost je ta, že směřujeme k nevratnému klimatickému kolapsu, například urychlenému skleníkovému efektu, který nás všechny zabije.

Avšak tyto problémy blednou ve srovnání s tím, co nás postihne, pokud by Země zasáhlo těleso známé dnes pod názvem Pelyněk, přestože je to pouhá shoda okolností, běhá z ní mráz po zádech, rusky se pelyněk řekne „černobyl“ ...

Většina spekulací o Pelyňku a jeho pravděpodobných následcích je založena na smutně mylných informacích - de facto na přehnaném optimismu. Dovolte mi na tomto místě zopakovat několik základních skutečností.

Fakt: Pelyněk není asteroid.

Astronomové se domnívají, že Pelyněk mohl kdysi být měsícem Neptunu či Uranu, nebo snad byl zachycen ve stabilním bodě v Neptunově dráze, a pak nějakým způsobem odchýlen. K odchýlení skutečně došlo, a teď je na pět set let dlouhé kolizní dráze se Zemí.

Fakt: dopad Pelyňku nebude srovnatelný s dopadem meteoritu Chixculub, který způsobil vyhynutí dinosaurů.

Tento náraz byl dostatečně silný, aby zapříčinil masové vymírání a změnil - drasticky a definitivně směr vývoje života na Zemi. Způsobilo ho však těleso o průměru přibližně deseti kilometrů. Pelyněk je čtyřicetkrát větší a jeho hmota je proto nejméně šedesát tisíckrát větší.

Fakt: Pelyněk nezpůsobí jen prosté vyhynutí jako Chixculub.

Bude to mnohem horší.

Tepelná vlna sterilizuje půdu do hloubky padesáti metrů. Život možná přežije, ale jen pohřbený hluboko v jeskyních. Neznáme žádný způsob; ani teoretický, jak by lidská společnost mohla dopad přestát. Je možné, že by se podařilo založit životaschopné kolonie na jiných světech; na oběžné dráze, na Marsu či na Měsíci. Ale i za pět století se může mimo Zemi bezpečně ukrýt jen malý zlomek současné světové populace.

Zemi tedy není možno evakuovat. Až Pelyněk dorazí, téměř všichni zemřou.

Fakt: Pelyněk nelze odvrátit předvídatelnou technologií.

Je možné, že bychom dokázali odklonit malá tělesa o průměru několika kilometrů, typická pro populaci asteroidů blízkých Zemi takovými prostředky, jako je rozmístění jaderných náloží či termojaderných raket. Náročnost pro odvrácení Pelyňku je o mnoho řádů vyšší. Promyšlené pokusy s přesunem podobných těles počítají například s aplikací série gravitačních zrychlení v tomto případě neuskutečnitelných, či s použitím pokročilé technologie, jako třeba nanostrojů von Neumannova typu ke zničení a rozptýlení tělesa. Takové technologie však dalece překračují naše současné možnosti.

Dva roky poté, co jsem odhalila spiknutí pokoušející se zatajit existenci Pelyňku před širokou veřejností, se pozornost již přesouvá jinam a my teprve musíme začít pracovat na rozsáhlém projektu vlastního přežití.

Pelyněk sám už nyní vykazuje prvotní účinky. Je krutou ironií, že právě když jsme poprvé v lidských dějinách začínali brát svou budoucnost zodpovědně a svorně, s vyhlídkou na Den Pelyňku se podobné úsilí zdá být nesmyslným. Již nyní jsme svědky odklonu od různých spontánních pravidel pro odpadové emise, rušení přírodních rezervací, rozvoje pátrání po zdrojích neobnovitelných paliv, exploze vyhubení mezi ohroženými druhy. Jako by lidé měli

pocit, že když nám stejně zítra zbourají dům, můžeme klidně už dneska spálit nábytek.

Žádný z našich problémů není neřešitelný - dokonce ani Pelyněk. Ale je zřejmě jasné, že k tomu, abychom zvítězili, budeme muset my lidé jednat inteligentně a nesobecky, jak se nám během naší dlouhé a spletité historie dosud nedařilo.

Má naděje se přesto upíná k lidskosti a důvtipu. Myslím, že je významné, že Pelyněk neobjevili profesionálové, kteří se tím směrem nedívali - ale sít amatérských pozorovatelů, kteří si na dvorku sestavovali robotické teleskopy a používali sharewarové podprogramy pro vyhledávání mihotavých záblesků světla na snímcích optických detektorů, a odmítli celou tuto záležitost utajit, jak se o to pokoušela naše vláda. Právě v takových skupinách - zanícených, inteligentních, spolupracujících, paličatých, které odmítají přijmout sebevražedné tendence či hédonismus či sobectví, které hledají nová řešení, aby předložily výzvu nadutosti profesionálů, zřejmě spočívá naše největší a nejzářivější naděje na přežití budoucnosti...

5

VIRTUÁLNÍ NEBE

Bobby dorazil do Krajiny zjevení pozdě. Kate na něho ještě čekala na parkovišti, zatímco davy stárnoucích přívrženců se začínaly tlačit dovnitř branami obrovité katedrály Billyboba Meekse z betonu a skla.

Tato „katedrála“ kdysi bývala fotbalovým stadionem; byli nuceni posadit se poblíž zadní stěny jedné z tribun, výhled jim zakrývaly pilíře. V davu se činili prodavači párků v rohlíku, buráků, nealkoholických nápojů a rekreačních drog, z reproduktorů zněla hudba. „Jeruzalém“, poznala: skladba podle Blakovy skvělé básně o legendární návštěvě Krista v Británii, nyní hymna nové Anglie, která nastoupila po Spojeném království.

Celá podlaha stadionu byla zrcadlová a měnila se v podlahu z modré oblohy posetou bachratými prosincovými mraky. Uprostřed stál gigantický trůn, posázený zeleně a modře se třpytícími kameny - nejspíš odrůdy křemene, pomyslela si. Voda stříkala a obloukové lampy vytvářely okázale klenutou duhu. Ve vzduchu před trůnem se vznášely další světla nesená nehybnými drony, a kolem stál kruh menších trůnů, na nichž seděli starší církve, zestárlí muži a ženy odění v bílém, se zlatými korunami na kůží potažených lebkách.

A byli tu dravci velicí jako obrovské nákladáky, potulovali se kolem. Vypadali groteskně, celé tělo měli pokryté mrkajícima očima. Jeden z nich roztáhl obří křídla a několik metrů plachtil jako orel.

Šelmy řvaly na dav, jejich hlas zesilovaly hřmící reproduktory. Dav povstal a jásal, jako by oslavoval vstřelenou branku.

Bobby byl podivně nervózní. Na sobě měl upjatý jasně šarlatový jednoduchý oblek, s barvomorfním šátkem načechráným kolem krku. Oslnivý dandy jednadvacátého století, pomyslela si, stejně nepatřičný v tomto jednotvárném, postarším davu kolem nich jako diamant v dětské sbírce pobřežních oblázků.

Dotkla se jeho ruky. „Jste v pořádku?“

„Neuvědomil jsem si, že budou všichni tak staří.“

Měl pravdu, samozřejmě. Scházející se shromáždění bylo působivým vzorkem stříbra Ameriky. Mnozí z davu měli dokonce vzadu na krku jasně viditelné výběžky kognitivních posilovačů, sloužících k boji s nástupem chorob doprovázejících stáří, například Alzheimerovy nemoci, pomocí stimulování produkce neurotransmitérů a molekul buněčné adheze.

„Zajděte si do jakéhokoli kostela v zemi a uvidíte totéž, Bobby. Je to smutné, ale čím blíží jsou lidé smrti, tím víc je náboženství přitahuje. A dnes je starých lidí víc, s blížícím se Pelyňkem snad všichni cítíme dotyk toho temného stínu. Billybob se jen veze na demografické vlně. Ale nebojte se, tihle lidé vás neukousnou.“

„Možná ne. Ale páchnou. Necítíte to?“

Zasmála se. „Člověk by si do bitvy za svobodu a pravdu nikdy neměl brát nejlepší kalhoty.“

„Cože?“ „To řekl Henrik Ibsen.“

V tom okamžiku na prostřední veliký trůn vystoupil muž. Byl malý, tlustý a obličej se mu leskl potem. Zaduněl jeho zesílený hlas: „Vítejte v Krajině zjevení! Víte, proč jste tu?“ Jeho prst bodal. „Víš to ty? Víš to ty? Nyní mě slyšte: *„A byl jsem u vytržení ducha v den Páně, i uslyšel jsem za sebou hlas veliký jako trouby, an mi dí: „Co vidíš, upiš do svitku...“*“ A podržel nad hlavou lesknoucí se pergamen.

Kate se naklonila k Bobbymu. „Seznamte se: Billybob Meeks. Působivé, vidíte? Tleskejte taky. Ochranné zbarvení.“

„Co se děje, Kate?“

„Očividně jste nikdy nečetl Knihu zjevení. Nepříčetné vyvrcholení Bible.“ Ukázala. „Sedm vznášejících se svícňů. Čtyřiaadvacet trůnů okolo jednoho velkého. Zjevení je plné magických čísel - tři, sedm, dvanáct. A jeho popis konce všech věcí je velice realistický. Billybob alespoň vychází z tradiční verze, žádné moderní vydání, je přepsané tak, aby ukazovalo, že datum Pelyňku 2534 bylo v textu od samotného počátku...“ Vzdychna. „Astronomové, kteří Pelyněk objevili, neprokázali nikomu žádnou náklonnost, když ho tak nazvali. Kapitola osmá, verš desátý: *A vtom třetí anděl zatroubil, i spadla s nebe hvězda veliká, hořící jako pochodně, a padla na třetí díl řek a do studnic vod - a jméno hvězdy té bylo Pelyněk...*“

„Nechápu, proč jste mě sem dnes pozvala. V podstatě nevím, jak se vám podařilo se mnou se spojit. Potom, co vás můj otec vyhodil...“

„Hiram není ještě všemohoucí, Bobby,“ namítla. „Ani pokud jde o vás. A pro odpověď na otázku proč stačí pohlédnout nahoru.“

Nad hlavami se jim vznášel dron, označený strohým, prostým slovem: zrnka. Vnořil se do davu, jako odpověď na žádosti členů kongregace.

Bobby se podivil. „Zrnka? Mozkový akcelerátor?“

„Ano. Billybobova specialita. Znáte Blakea? *Spatřit svět v zrnku písku / a nebesa v planém květu / držet nekonečno na dlani / a věčnost v jedné hodině...* Namlouvají jim, že když si člověk vezme zrnka, jeho vnímání času se urychlí. Subjektivně budete schopni za stejně dlouhý vnější časový úsek přivést na svět více myšlenek, nasbírat více zkušeností. Prostě delší život je k mání výhradně u Billyboba Meekse.“

Bobby kývl. „A co je na tom špatného?“

„Bobby, rozhlédněte se. Staří lidé se děsí smrti. Proto jsou bezbranní vůči tomuto druhu podvodu.“

„Jakého podvodu? Copak není pravda, že zrnka skutečně fungují?“

„Jistým způsobem. Vnitřní hodiny mozku v podstatě ubíhají starším lidem pomaleji. A to je mechanismus, s kterým Billybob manipuluje.“

„A potíž je...“

„Ve vedlejších účincích. Zrnka ve skutečnosti stimulují produkci dopaminu, hlavního chemického transmitéru v mozku. Pokoušejí se přimět mozek starého člověka, aby pracoval stejně rychle jako mozek dítěte.“

„Což je špatné,“ řekl nejistě. „Je to tak?“

Zamračila se, ta otázka ji zmátla, měla pocit, že se Bobbymu něčeho nedostává a nenapadlo ji to prvně. „Samozřejmě je to špatné. Je to zlovolné šťourání v mozku. Bobby, dopamin je přítomen v mnoha základních mozkových funkcích. Když je úroveň dopaminu příliš nízká, může člověka postihnout třes, nedokáže ovládat svůj pohyb jako tomu je třeba u Parkinsonovy choroby, vede to až ke katatonii. Příliš mnoho dopaminu a budou vás sužovat záškuby, obsesivně nutkavé poruchy, nebudete schopni kontrolovat řeč a pohyb, přijde na řadu drogová závislost, euforie. Billybobova kongregace, spíš by bylo na místě říct jeho oběti nedojdou v poslední hodině Věčnosti. Billybob jim cynicky spaluje mozek. Někteří lékaři si dávají dvě a dvě dohromady. Ale nikomu se nepodařilo nic dokázat. Ve skutečnosti potřebuji jedno - důkaz z jeho vlastních laboratoří, že Billybob přesně ví, co dělá. Společně s důkazem o jeho dalších švindlech.“

„Například?“

„Například o defraudaci milionů dolarů od pojišťovacích společností, kterým prodává padělané seznamy členů církve. Například to, že ohromný dar od Ligy proti nactiutrhaní si strčil do

vlastní kapsy. Pořád ještě krade, přestože od křtění peněz urazil dlouhou cestu.“ Mrkla na Bobbyho. „Nikdy jste o tom neslyšel? Při křtu si položíte na dlaň bankovku. Tak se boží požehnání snese na peníze místo na děťátko. Pak bankovku pošlete do oběhu a měla by se vrátit i s úroky... a aby měl člověk záruku, že to vyjde, samozřejmě předá peníze kazateli. Billybob si tenhle roztomilý zvyk prý osvojil v Kolumbii, kde působil jako překupník drog.“

Bobby vypadal otřeseně. „O tom nemáte žádný důkaz.“

„Ještě ne,“ odpověděla ponuře. „Ale seženu ho.“

„Jak?“

„Právě o tom s vámi chci mluvit...“

Tvářil se dost ohromeně.

„Promiňte. Dělán vám kázání, vidíte?“

„Tak trochu.“

„To se mi stává, když mám vztek.“

„Kate, máte velký vztek?“

„Myslím, že oprávněně. Jsem tomu chlapovi na stopě celé měsíce.“

Nad hlavami se jim vznášel dron, nabízel sady virtuálních brýlí a rukavic. „Tyto brýle a rukavice vyvinula Krajina zjevení, a. s., ve spolupráci se společností OurWorld, pro dokonalý zážitek z Krajiny zjevení. Poplatek za každou minutu připojení bude automaticky odečítán z vaší úvěrové karty či osobního účtu. Tyto brýle a rukavice...“

Kate se natáhla a zachytila dvě sady. „Predstavení začíná.“

Bobby zavrtěl hlavou. „Já mám implantáty. Nepotřebuji...“

„Billybob má svůj vlastní způsob, jak vyřadit konkurenční technologii.“ Zvedla brýle k obličeji. „Připraven?“

„Myslím...“

Ucítila kolem očních jamek vlhko, jak brýle vysunuly membrány a vytvořily světlotěsné spojení s kůží; jako by se jí ke tváři přisála chladná vlhká ústa.

Vzápětí se vznášela v temnotě a tichu.

Ted' se vedle ní zhmotnil Bobby, plul v prostoru, držel ji za ruku. Jeho brýle a rukavice byly samosebou neviditelné.

A brzo se jí pohled ještě víc vyjasnil. Všude dokola kam jen dohlédla se vznášeli lidé jako oblak prachových zrněk. Všichni byli oděni v bílých řízách a drželi veliké, nevkusné palmové listy - Bobby a ona také, jak zjistila. A zářili ve světle, které se linulo z předmětu visícím před nimi.

Byla to krychle: ohromná, dokonalá, zářila jasně jako slunce, zvedala se do nesmírné výše nad davem lidí plujících v prostoru a proměňovala je v trpaslíky.

„Jůha,“ pronesl Bobby znovu.

„Zjevení, kapitola dvacet jedna,“ zamumlala. „Vítejte v Novém Jeruzalémě.“ Pokusila se zahodit svůj palmový list, ale v ruce se jí jednoduše objevil další. „Jen nezapomeňte,“ dodala, „že to jediné, co je tu skutečné, je vytrvalý tok peněz z vašich kapes do Billybobových.“

Společně klesali vstříc světlu.

Ve stěně před ní byla proražena okna a řada tří klenutých portálů. Viděla světlo uvnitř, zářilo ještě mnohem jasněji než fasáda budovy. V porovnání s rozměry stavby vypadaly stěny tenké jako papír.

A stále letěli krychli vstříc, až se nad nimi tyčila ve své obrovitosti jako nějaký velikánský zaoceánský parník.

Bobby se ozval: „Jak velká je ta věc?“

„Svatý Jan nám říká, že je to krychle o hraně dvanácti tisíc sáhů,“ zamumlala.

„A dvanáct tisíc sáhů je...“

„Asi dva tisíce kilometrů. Bobby, tohle Boží velkoměsto je veliké jako malý měsíc. Bude trvat dlouho, než k němu doletíme. A každou vteřinu nám samozřejmě naučtují.“

„V tom případě lituji, že jsem si nedal párek v rohlíku. Víte, že otec o vás často mluví?“

„Má na mě vztek.“

„Řekl bych, že Hiram má v sobě něco z vlastností rtuti. Myslím, že v jisté rovině vás považuje za podnětného člověka.“

„Předpokládám, že bych měla být polichocena.“

„Líbil se mu obrat, který jste použila. Elektronická anestezie. Musím připustit, že jsem to docela nepochopil.“

Zamračila se na něj, zatímco se spolu vznášeli ke světle šedému světlu. „Vy skutečně vedete život pod dohledem, vidíte, Bobby?“

„Většina toho, co nazýváte šťourání v mozku, je prospěšná, vážně. Třeba mozkové články proti Alzheimerově chorobě.“ Zadíval se na ni. „Třeba nejsem tak mimo, jak si myslíte. Před pár lety jsem otvíral nemocniční křídlo dotované OurWorld. Pomáhali nemocným s obsesivními poruchami přerušením destruktivního obvodu zpětné vazby mezi dvěma oblastmi mozku...“

„Kaudální nukleus a amygdala.“ Usmála se. „Pozoruhodné, jak se z nás všech stali odborníci na anatomii mozku. Neříkám, že je všechno škodlivé. Ale je tu pokušení zasahovat. Závislosti se odstraňují změnami v odměnovém obvodu mozku. Lidé se sklonem k hněvu se umírňují tím, že se jim část amygdaly nezbytně pro emoce prostě vypálí. Workoholici, hráči, dokonce i lidé chronicky zadlužení jsou ‚diagnostikováni‘ a ‚léčeni‘. Dokonce i agresivita byla spojena s poruchami v mozkové kůře.“

„Co je na tom všem tak hrozného?“

„Tihle mastičkáři, ti reprogramující doktoři, nerozumějí stroji, se kterým si zahrávají. Je to jako snažit se pochopit funkce nějakého programu tím, že se spalují čipy počítače, na kterém program běží. Vždycky tu jsou vedlejší účinky. Proč myslíte, že bylo pro Billyboba tak snadné najít fotbalový stadion na prodej?

Protože organizovaný sport pro diváky od roku 2015 upadá: hráči už nebojují dost přesvědčivě.“

Usmál se. „To nevypadá moc závažně.“

„Tak uvažte tohle. Kvalita a množství původního vědeckého výzkumu po dvě desetiletí letí dolů. ‚Vyléčením‘ okrajového autismu doktoři odstranili schopnost našich nejlepších lidí věnovat se obtížným oborům. A oblast mozku spojovaná s depresí, subgenuální kortex, zároveň souvisí s tvořivostí - s vnímáním významu. Většina kritiků se shoduje na tom, že umění upadá. Proč myslíte, že jsou virtuální rockové kapely vašeho otce tak populární sedmdesát let poté, co byly na vrcholu jejích originály?“

„Ale jaká je alternativa? Nebýt reprogramování, svět by byl kruté a divoké místo.“

Stiskla mu ruku. „Ve vaší zlaté kleci vám to možná tak nepřipadá, ale svět tam venku je pořád krutý a divoký. To, co potřebujeme, je přístroj, který by nám umožnil pochopit názor toho druhého. Když se nám nepodaří, pak je všechno reprogramování na světě marné.“

„Vy se ale skutečně zlobíte, že?“ řekl ironicky. „Zlobím? Na šarlatány jako Billybob? Na moderní frenology a lobotomy a nacistické doktory, kteří se nám vrtají v hlavě, možná dokonce ohrožují budoucnost druhu, zatímco se svět kolem nás rozpadá? Samozřejmě že se zlobím. Vy ne?“

Celý zmatený opětoval její pohled. „Nejspíš si to musím promyslet. ... Vida. Zrychlujeme.“

Svaté město se vypínalo nad nimi. Stěna vypadala jako rozlehlá, na výšku postavená pláň, a dveře před nimi jako zářící obdélníkové krátery.

Houfy lidí slétaly v samostatných proudech k vysokým klenutým portálům, jako vtahovány do víru. Bobby a Kate se snášeli k prostřednímu vchodu. Kate pocítila osvěžující, prudký náraz vzduchu, když se před ní brána dokořán rozevřela, žádný

skutečný pocit pohybu se však nedostavil. Kdyby na to myslela, stále by cítila své tělo, nehybně usazené na sedačce s tvrdým opěradlem na stadionu.

Ale stejně to byla parádní jízda.

V jediném tepu srdce propluli portálem, žhoucím tunelem šedobílého světla, a klouzali nad povrchem ze třpytícího zlata.

Kate se rozhlédla, pátrala po stěnách, které musely být stovky kilometrů daleko. Ale tady zapracovalo nečekané umělecké mistrovství. Prostor byl zamlžený, nad ní dokonce plula řídce roztroušená oblaka, odrážející zářivou zlatou podlahu a ona viděla jenom několik kilometrů zlaté plochy.

...A potom vzhlédla, a spatřila, jak se zářící stěny města zvedají ve výši, nad vrstvou atmosféry, která se tiskla k podlaze. Plochy a rovné linie hran se spojovaly ve vzdálený čtverec, neočekávaně jasný, vysoko nad ovzduším.

Byl to strop nad atmosférou.

„Jů,“ vydechla. „To je krabice, ve které doručili Měsíc.“

Bobbyho ruka kolem její dlaně byla hřejivá a měkká. „Přiznejte se. Udělalo to na vás dojem.“

„Billybob je stejně darebák.“

„Ale darebák umělecky založený.“

Ted' se ujímala vlády gravitace. Lidé kolem se snášeli a připomínali hemžení lidských sněhových vloček; a Kate padala s nimi. Viděla řeku, její jasně modrou hladinu, jak se zařezává do zlaté pláně dole. Břehy byly lemovány hustým zeleným lesem. Lidé jsou všude, uvědomila si, byli roztroušeni na břehu řeky a ve volných oblastech kolem a poblíž budov. A další tisíce slétaly s oblohy kolem ní. Určitě jich tu bylo víc, než mohlo být přítomno na stadioně; mnozí z nich bezpochyby byli dílem virtuální projekce.

Jak padala, detaily byly stále zřetelnější: stromy a lidé a dokonce odlesky světla na hladině řeky. Konečně se kolem ní

vypínaly nejvyšší stromy. S nepatrným pohybem se lehce snesla k zemi. Když pohlédla k obloze, spatřila vánici lidí ve sněhobílých řízách, padali lehce, bez zjevného strachu.

Zlato bylo všade: pod nohama, na zdech nejbližších budov. Prohlížela si obličej kole. Zářily vzrušením, štěstím, očekáváním. Ale zlato plnilo vzduch žlutým světlem, které způsobovalo, že lidé vypadali, jako by trpěli nedostatkem nějakých minerálů. A ty šťastné přešťastné výrazy byly nepochybně virtuální padělky ztvárněné na oklamané tváři.

Bobby zamířil ke stromu. Všimla si, že jeho bosé nohy na centimetr či dva zmizely v trávě. Bobby na ni zavolal: „Ty stromy mají víc než jeden druh ovoce. Podívejte. Jablka, pomeranče, kmety...“

„A z obou stran potoka bylo dřevo Života, přinášející dvanáctero ovoce, na každý měsíc vydávající ovoce své, a listí své k zdraví národů...“

„Jsem unesen smyslem pro detail.“

„Nebud'te.“ Sehnula se a dotkla se země. Nenahmátla žádná stébka trávy, žádnou rosu, žádnou půdu, jen hladkost plastiku. „Billybob je komediant. Ale laciný komediant.“ Narovнала se. „Tohle ani není opravdové náboženství. Pro Billyboba pracují kšeftaři a obchodní analytici, ne jeptišky. Káže evangelium prosperity, v němž tvrdí, že je v pořádku být chtivý a lakotný. Promluvte si o tom se svým bratrem. Tohle je fetišismus zboží přímo odvozený od Billybobova švindlu se křtem peněz.“

„Mluvíte, jako by vám na víře záleželo.“

„Věřte mi, že nezáleží,“ odpověděla prudce. „Lidský rod by se bez ní klidně obešel. Ale můj problém je Billybob a jemu podobní. Přivedla jsem vás sem, abyste viděl, jakou má moc, Bobby. Musíme ho zastavit.“

„Takže jak vám mám pomoci?“

Přistoupila k němu trochu blíž. „Vím, čeho se váš otec snaží docílit. Rozšíření své technologie datových kanálů. *Dálkový obrazový přenos.*“

Neřekl nic.

„Nečekám, že to potvrdíte nebo popřete. A nemám v úmyslu vám říct, jak to vím. Chci jen jedno - abyste se zamyslel nad tím, čeho bychom s takovou technologií mohli dosáhnout.“

Mračil se. „Okamžitý přístup ke zpravodajským událostem, kdekoli k nim dojde...“

Odmítavě mávla rukou. „Mnohem víc než to. Uvažujte. Kdybyste mohli otevřít červí díru kamkoli, nebyly by už žádné překážky. Žádné stěny. Mohl byste vidět každého v každé chvíli. A darebáci jako Billybob by se neměli kam schovat.“

Zamračil se ještě víc. „Vy mluvíte o špehování?“

Rozesmála se. „Ale jděte, Bobby, všichni jsme přece celý čas pod dohledem. Od jednadvaceti let jste slavná osobnost, určitě víte, jaké to je, když vás pozorují.“

„To není totéž.“

Vzala ho za paži. „Pokud Billybob nemá co skrývat, nemá se čeho bát. Dívejte se na to takhle.“

„Občas mluvíte jako můj otec,“ řekl neutrálně.

Znepokojeně zmlkla.

Kráčeli společně s davem. Nyní se blížili k velkému trůnu, se sedmi roztančenými glóby a čtyřicetými menšími doprovodnými trůny, ke zvětšené verzi reálné atrakce, kterou Billybob umístil na stadionu.

A před velkým ústředním trůnem stál Billybob Meeks.

Jenže tohle nebyl ten otlý, upocený mužíček, kterého předtím viděli na hřišti. Tenhle Billybob byl vyšší, mladší, štíhlejší, mnohem pohlednější, jako mladý Charlton Heston. Přestože musel být od místa, kde stála, vzdálen nejméně kilometr, tyčil se nad shromážděním. A vypadalo to, že roste.

Naklonil se s rukama v bok, jeho hlas zněl jako blízký hrom. „*A to město nepotřebuje Slunce ani Měsíce, aby svítily v něm; nebol sláva Boží je osvěcuje, a svíce jeho jest Beránek...*“ Billybob pořád rostl, paže jako kmeny stromů, tvář přízračný disk, který už čněl nad spodními mraky. Kate viděla, jak zpod jeho gigantických nohou prchají lidé jako mravenci.

A Billybob ukázal mocným prstem právě na ni, obrovské šedé oči mu plály, hněvivé vrásky na čele byly jako kanály na Marsu. „*A nevejdeť do něho nic poskvřňujícího, anebo působícího ohyzdnost a lež, než toliko ti, kteříž napsaní jsou v knize života Beránkova.* Je tvoje jméno v té knize? Je tam? Jsi ty hodna?“

Kate vykřikla, protože byla v tu chvíli přemožena.

A neviditelná ruka ji zvedla a vlekla do zářícího vzduchu.

Kolem očí a uší ucítila savý pohyb. Zaplavilo ji světlo, hluk, pozemský pach horkých párků.

Bobby klečel před ní. Viděla otisky, které mu brýle zanechaly kolem očí. „Dostal vás, vidíte?“

„Billybob skutečně má možnosti, jak rázně doručit poselství,“ vydechla, dosud celá zmatená.

Řada za řadou na otlučených sedačkách starého stadionu, lidé se kolébali, sténali, z černých klatek na oči zvaných brýle jim proudily slzy. Na jednom místě se záchranáři zabývali lidmi v bezvědomí, byly to zřejmě oběti mdloby, epilepsie, nebo dokonce srdečního infarktu, uvažovala Kate; když žádala o vstupenky, musela podepsat různé formuláře zprošťující organizátory případné viny, nedomnívala se, že by si s bezpečím farníků Billybob dělal nějaké zvláštní starosti.

Zvědavě si prohlížela Bobbyho, který nevypadal, že by byl vyveden z míry. „Ale co vy?“

Pokrčil rameny. „Už jsem hrál zajímavější dobrodružné hry.“ Vzhlédl k blátivé prosincové obloze. „Kate, já vím, že mě právě

ted' využíváte jako prostředníka, který vás má dostat k otci. Ale i tak se mi líbí. A možná to prospěje mé pohodě, když budu vodit Hirama za nos. Co myslíte?“

Zatajila dech. „Myslím, že to je asi to nejlidštější, co jsem od vás kdy slyšela.“

„Tak jdeme na věc.“

Přinutila se k úsměvu. Dosáhla, čeho chtěla.

Ale svět kolem jí stále připadal neskutečný v porovnání s tím, jak živé byly poslední okamžiky uvnitř Billybobovy mysli.

Ani na chvíli nepochybovala, že pokud zvěsti o zařízení, které Hiram sestruje, jen trochu odpovídají skutečnosti, a pokud se jí podaří získat k nim přístup, bude mít možnost Billyboba Meekse zničit. Bude to velký trhák, osobní triumf.

Ale věděla, že jedna její část, bez ohledu na to, jak hluboko ji pohřbí, toho bude vždycky litovat. Jedna její část bude pořád toužit po tom, aby se mohla vrátit do onoho zářícího zlatého města se stěnami, které se táhnou na půl cesty k Měsíci, kde čekají zářící, usměvaví lidé, aby ji přivítali.

Billybobovi se podařil průlom, jeho šoková taktika dostala dokonce i ji. A to, samozřejmě, bylo jediné, na čem záleželo. Důvod, proč musí Billyboba zastavit.

„Ano,“ přikývla. „Jdeme na věc.“

PERLA ZA MILIARDU DOLARŮ

David seděl ve společnosti Hirama a Bobbyho před obrovitým softwarovým plátnem napnutým na stěně účtárny v červích dílnách. Záběr na obrazovce, přenášený kamerou optickým vláknem protaženým do nitra soupravy supravodivých magnetů, byla pouhopouhá tmavá plocha, přerušovaná příležitostným zbloudilým pixelem, barevnou a světelnou jiskrou.

Digitální počítadlo v rohu obrazu se blížilo k nule.

Hiram netrpělivě přecházel po stísněné, neuspořádané účtárně; Davidovi pomocní technici se před ním krčili, uhýbali očima. „Jak víš, že ta zatracená červí díra je vůbec otevřená?“ vyjel šepem Hiram.

David se ubránil úsměvu. „Nemusíš šeptat.“ Ukázal na displej v rohu. Vedle počítadla byl malý numerický rámeček, sekvence prvočísel rostoucích znovu a znovu od dvou do třiceti jedné. „To je zkušební signál, obsluha v Brisbane ho vysílá červí dírou na normálních vlnových délkách gama záření. Takže víme, že se nám podařilo najít a stabilizovat ústí červí díry, aniž by bylo na druhé straně zakotveno a že Australané je dokázali lokalizovat.“ Během tří měsíců, co tu pracoval, David rychle objevil způsob, jak využít modulace pulsů exotické hmoty k boji s vrozenou nestabilitou červích děr. Proměnit teorii v praktický a zopakovatelný postup bylo samozřejmě nesmírně obtížné - ale nakonec úspěšné. „Naše umístění volného ústí není ještě tak přesné. Obávám se, že australští kolegové musí ústí našich červích děr honit venku v prachu. Honit bublinky přes balvany, jak tomu říkají. ... Ale přesto

dnes dokážeme otevřít červí díru kamkoli. Ještě ale nevíme, jestli se nám podaří červí díru rozšířit na rozměr viditelného světla.“

Bobby se nenuceně opíral o stůl, nohy překřížené, vypadal v kondici a uvolněný, jako by právě opustil tenisový dvorec, což byla možná pravda, přemítal David. „Myslím, že Davidovi dlužíme velké uznání, tati. Vyřešil už přece polovinu problému.“

„Ano,“ přikývl Hiram, „ale nevidím nic víc než pár gama paprsků, co nám sem láduje nějaký Australák se zlomeným nosem. Dokud se nám nepodaří najít způsob, jak tu zatracenou věc zvětšit, vyhazujeme moje peníze oknem. A všechno to čekání nedokážu strávit! Proč jenom jeden pokus denně?“

„Protože musíme výsledky každého testu analyzovat, rozdělat aparaturu Casimirova stroje, resetovat kontrolní zařízení a detektory,“ odvětil David naprosto klidně. „Než můžeme pokračovat na cestě k úspěchu, musíme pochopit, proč došlo ke každému selhání. Nebo spíš,“ to dodal příliš potichu, „do té doby, než se mi podaří utéct z téhle složité rodinné motanice a vrátit se do relativní pohody v Oxfordu, k bojům o financování, k dravé akademické rivalitě a tak dál.“

Bobby se zeptal: „Co vlastně hledáme? Jak bude vypadat ústí červí díry?“

„Na to můžu odpovědět.“ Hiram stále přecházel z místa na místo. „Vyrůstal jsem se spoustou špatných populárně vědeckých programů. Červí díra je zkratka čtvrtým rozměrem. Musíš vystříhnout kus našeho trojrozměrného prostoru a spojit ho jiným takovým kusem, dole v Brisbane.“

Bobby se zvednutým obočím pohlédl na Davida.

David uvážlivě řekl: „Je to trochu složitější. Ale je na tom hodně pravdy. Červí díra je koule volně plující prostorem. Trojrozměrný výřez. Pokud se nám podaří ji rozšířit, poprvé skutečně uvidíme ústí naší červí díry tedy s lupou...“ Odpočet

dospěl k jednomístným číslům. David prohlásil: „Tak teď pozor. Jdeme na to.“

Útržky hovoru v místnosti utichly a všichni se obrátili k digitálnímu počítačlu.

Odpočet dosáhl nuly.

A nedělo se nic.

Něco se samozřejmě stalo. Počítač částic dosáhl úctyhodného skóre, které ukazovalo těžké a vybuzené částice procházející sestavou detektoru, trosky červí díry, která explodovala. Pixelové komponenty sestavy, z nichž každý vypálil jednotlivě podle toho, jak jimi částice prolétala, se později dají využít pro určení drah úlomků trosek ve třech rozměrech, drah, které je poté možno rekonstruovat a analyzovat.

Spousta údajů, spousta dobré vědy. Ale velké nástěnné softplátno zůstávalo temné. Bez signálu.

David potlačil povzdech. Otevřel deník a kulatým, úpravným rukopisem zaznamenal podrobnosti pokusu; technici kolem zahájili diagnostiku aparatur.

Hiram pohlédl Davidovi do tváře, pak na prázdné plátno, na techniky. „Je to ono? Vyšlo to?“

Bobby ho vzal za rameno. „Tati, i já poznám, že ne.“ Ukázal na zkušební řadu prvočísel. Uvízla na čísle 13. „Nešťastná třináctka,“ zamručel Bobby.

„Má pravdu? Davide, tys to zase zmršil?“

„To nebylo selhání. Jen další test. Nerozumíš vědě, otče. Takže až provedeme analýzy a poučíme se z dnešního...“

„Kriste Pane! Měl jsem tě nechat hnít v tom mizerném Oxfordu. Zavolej mi, až budeš něco mít.“ Hiram zavrtěl hlavou a vypochoďoval z místnosti.

Když odešel, pocit úlevy v sále byl takřka hmatatelný. Technici, všichni šedovlasí úzce specializovaní fyzici, mnozí starší

než Hiram, někteří měli za sebou úctyhodnou kariéru mimo OurWorld, se začali jeden po druhém vytrácet.

Sotva zmizeli, David se usadil před softplátnem a zahájil vlastní pooperační práci.

Otevřel si oblíbenou příruční aplikaci. Vypadala jako okno do pracovny, kde vládne hrozný nepořádek, knihy a dokumenty ležely páté přes deváté v neuspořádaných hromadách na podlaze, na policích a na stolech, složité modely rozpadu částic visely od stropu jako vystřihovánky. Když se po ‚místnosti‘ rozhlédl, bod ve středu jeho pozornosti se zvětšil, získal na podrobnostech, zatímco zbytek místnosti se rozostřil v nevýrazné pozadí. Mohl špičkou prstu ‚zvedat‘ dokumenty a modely, prohrabovat se jimi, dokud nenašel, co chtěl, bylo to přesně tam, kde to minule nechal.

Nejprve musel zkontrolovat možné chyby detektoru pixelů. Začal přesouvat záznamy vertexového detektoru do sběrnice analogového signálu a získával zvětšený obraz různých vrstev detektoru. Vždycky docházelo k náhodné chybě pixelů, když prvek detektoru zasáhla nějaká zvlášť silná částice. Ale přestože některé detektory utrpěly radiací natolik, že vyžadovaly výměnu, prozatím se neobjevilo nic vážného.

Broukal si, pohroužen do práce, chystal se přejít dál...

„Ty tvé pracovní hranice je hotový blázinec.“

David se překvapeně otočil. Bobby tu pořád ještě byl: dokonce se pořád ještě opíral o Davidův stůl.

„Promiň,“ řekl David. „Nechtěl jsem se obracet zády.“ Bylo to zvláštní, že si vůbec nevšiml nepřetržité bratrovy přítomnosti.

Bobby teď prohlásil: „Většina lidí používá Průvodce.“

„Který je k vzteku pomalý, má sklon vyjadřovat se nesrozumitelně a který konečně maskuje hierarchický systém ukládání dat z doby královny Viktorie. Kartotéky. Plnit skříně. Bobby, já jsem pro Průvodce moc hloupý. Jsem prostě nevyvinutý

lidoop, který k hledání raději používá vlastní oči a prsty. Možná to vypadá jako blázinec, ale já přesně vím, kde co je.“

„Ale stejně, tyhle stopy částic by se ti virtuálně studovaly mnohem líp. Nech mě, ať ti připravím experimentální rozhraní založené na prototypu mého posledního Vnitřního zraku. Můžeme pokrýt víc oblastí mozku, rychleji přepínat...“

„A to všechno, aniž by byla nutná trepanace.“

Bobby se pousmál.

„Tak dobře,“ souhlasil David. „To bych ocenil.“

Bobby bloudil pohledem po místnosti tím svým nepřítomným, znepokojivým způsobem. „Je to pravda? Co jsi povídal tátovi - že to není neúspěch, ale jen další krok?“

„Chápu Hiramovu netrpělivost. Nakonec za tohle všechno platí.“

„A pracuje pod obchodním tlakem,“ dodal Bobby. „Někteří jeho konkurenti už tvrdí, že mají datové kanály kvalitou srovnatelné s Hiramovými. Určitě nebude dlouho trvat, než někdo z nich přijde s nápadem volného oka - nezávisle, pokud to už někdo nevynesl.“

„Ale obchodní tlak je irelevantní,“ namítl David podrážděně. „Bádání tohoto druhu musí pokračovat svým vlastním tempem. Bobby, nevím, kolik toho znáš z fyziky.“

„Počítej, že nic. Jakmile jednou máš červí díru, co je tak těžkého na tom ji rozšířit?“

„To není, jako když stavíme větší a lepší auto. Pokoušíme se vnutit časoprostoru formu, jakou by v přirozeném stavu nezískal. Podívej - červí díry jsou svou podstatou nestabilní. Chceme-li je vůbec udržet otevřené, musíme do nich zavést exotickou hmotu.“

„Antigravitaci.“

„Ano. Ale pnutí při ústí červí díry je obrovské. Neustále vyrovnáváme jeden ohromný tlak proti druhému.“ David sevřel ruce v pěst a přitiskl jednu k druhé, pevně. „Dokud jsou v

rovnováže, je to v pořádku. Ale stačí sebemenší odchylka a ztratíš všechno.“ Sklouzl jednou pěsti po druhé, porušil stabilitu, kterou předtím nastolil. „A tahle zásadní instabilita se s rozměrem zhoršuje. Pokoušíme se sledovat podmínky uvnitř červí díry a přizpůsobovat vstřikování exotické hmoty-energie, abychom fluktuace kompenzovali.“ Znovu přitiskl pěsti k sobě; tentokrát cukal levou dopředu a zpátky a současně posun kompenzoval pohybem pravačky, takže klouby obou rukou zůstávaly přitisknuté k sobě.

„Jasně,“ přikývl Bobby. „Jako byste červí díry láтали pomocí softwaru.“

„Nebo chytrého červa.“ David se usmíval. „Ano, je to velice náročné na realizaci. A prozatím byly instability příliš rychlé a katastrofické, než abychom se s nimi dokázali vypořádat.“

Podívej na tohle.“ Sáhl do programu a dotykem prstu rozvinul čerstvý obraz vodopádu částic. Měl mohutný purpurový kmen, barva ukazovala na silnou ionizaci se shluky červených výtrysků, širokých a úzkých, některé byly rovné, jiné zakřivené. Ťukl na klávesu a tříšť rotovala ve třech rozměrech; program potlačoval prvky popředí, aby umožnil zobrazit detaily vnitřní struktury výtrysku. Ústřední tříšť obklopovala čísla udávající energii, hybnost a náboj. „Díváme se tu na vysokoenergetický, komplexní jev, Bobby. Všechn tenhle exotický odpad je vyvržen, než červí díra úplně zmizí.“ Povzdechl si. „Je to jako pokoušet se zjistit, jak opravit auto tím, že ho člověk vyhodí do povětří a pročesává trosky.“

Bobby, otci jsem odpověděl podle pravdy. Každý pokus je prozkoumáním dalšího úhlu toho, co nazýváme parametrový prostor, protože testujeme různé způsoby, jak zajistit stabilitu a šíři pozorovacích červích děr. Neexistují nevyužité pokusy; pokaždé, když nějaký uskutečníme, něco se naučíme. Mnoho testů je v podstatě negativních - skutečně je připravuji tak, aby neuspěly.

Jediný pokus, který prokáže, že nějaký zlomek teorie je mylný, je cennější než stovka pokusů ukazujících, že nějaká myšlenka by mohla být správná. Nakonec se tam dostaneme... nebo naopak prokážeme, že Hiramův sen je neuskutečnitelný, tedy se současnou technikou.“

„Věda vyžaduje trpělivost.“

David se usmál. „Ano. Odjakživa. Ale pro někoho je těžké obrnit se trpělivostí tváří v tvář černému meteoritu, který se na nás všechny řítí.“

„Pelyněk? Ale to bude trvat ještě staletí.“

„Jenomže vědci určitě nejsou jediní, koho ovlivňuje vědomí, že Pelyněk existuje. Objevují se tendence pospíchat, shromáždit co nejvíce údajů a formulovat nové teorie, poznat co možná nejvíc v čase, který zbývá, protože už nemáme jistotu, že po nás bude někdo stavět na naší práci, jak jsme v minulosti vždycky předpokládali. A tak se lidé vydávají zkratkami, proces hodnocení kolegů probíhá pod tlakem...“

Vtom se vysoko na stěně účtárny rozblikalo červené výstražné světlo a technici se začínali scházet zpátky do sálu.

Bobby na Davida tázavě pohlédl. „Chystáte další pokus? Tátovi jsi řekl, že děláte jen jeden test denně.“

David na něj mrkl. „Malá nevinná lež. Připadá mi užitečné mít možnost, jak se ho zbavit.“

Bobby se zasmál.

Ukázalo se, že před zahájením nové operace je čas, na kávu. Zamířili společně do jídelny.

Bobby nespěchá pryč, pomyslel si David. Jako by k nám chtěl patřit. Vycítil nenaplněnou potřebu, potřebu, kterou nechápal - snad i závist. Je to možné?

Byla to zlovolně vábná myšlenka. Třeba Bobby Patterson, pohádkově bohatý, dandy podle poslední módy, závidí mně - svému vážnému, skoro robotickému bratru.

Nebo je to všechno jen sourozenecká rivalita z mé strany.

Při cestě zpátky se snažil navázat hovor.

„Tak. Studoval jsi na univerzitě, Bobby?“

„Jistě. Ale na HBS.“

„HBS? Aha, Harvard...“

„Obchodní škola. Ano.“

„Jako součást bakalářského vzdělání jsem absolvoval pár obchodních kursů,“ zašklebil se David. „Přednášky nás měly ‚vybavit pro moderní svět‘. Všechny ty tabulky dvě na dvě, módní obliba té či oné teorie, jeden či druhý manažerský guru...“

„No, obchodní analýza není raketová věda, jak jsme říkali,“ zabručel Bobby nevzrušeně. „Ale nikdo na Harvardu nebyl hlupák. Dostal jsem se tam po zásluze. A konkurence tam byla příšerná.“

„To věřím.“ Pro Davida byl záhadou Bobbyho bezvýrazný tón hlasu, jeho nedostatek zápalu. Opatrně zasondoval. „Mám pocit, že si připadáš podceňovaný.“

Bobby pokrčil rameny. „Snad. Divize virtuální reality při OurWorld je podle zákona nezávislý miliardový podnik. Pokud selžu, táta mi jasně sdělil, že mě nebude tahat z bryndy. Ale dokonce i Kate si myslí, že jsem něco jako nastrčená loutka.“ Bobby se ušklíbl. „S potěšením se ji snažím přesvědčit o opaku.“

David se zamračil. Kate..? Aha, ta reportérka, co se ji Hiram pokoušel vyloučit ze synova života. Patrně neúspěšně. Zajímavé. „Chceš, abych o tom mlčel?“

„O čem?“

„O Kate. O té reportérce.“

„Vlastně tu není o čem mlčet.“

„Snad. Ale otec s ní nesouhlasí. Řekls mu, že se s ní pořád stýkáš?“

„Ne.“

A je to nejspíš jediná věc v tvém mladém životě, o které Hiram neví, pomyslel si David. Dobře, tak to tak nechme. Davida potěšilo, že mezi sebou navázali takový malý kontakt.

Odpočet na displeji se blížil k závěru. Softplátno napjaté na stěně už zase ukazovalo inkoustovou tmou, protínanou pouze náhodnými záblesky pixelů, a numerický monitor v rohu monotónně opakoval zkušební řadu prvočísel. David pobaveně sledoval, jak Bobby neslyšně pohybuje rty s posledními čísly odpočtu: Tři. Dva. Jedna.

A pak Bobbymu v úžasu spadla brada a na jeho tváři se odrazilo blikavé světlo.

David obrátil pohled na softplátno.

Tentokrát na něm byl obraz, světelný disk. Byla to prapodivná, snová sestava krabic a holých světel a kabelů, obraz zdeformovaný na samou hranici rozeznatelnosti, jako viděný nějakou groteskní čočkou rybího oka.

David si uvědomil, že tají dech. Když obraz zůstával stabilní dvě vteřiny, tři, vědomě nabral vzduch.

Bobby se zeptal: „Co to vidíme?“

„Ústí červí díry. Nebo spíš světlo, které je dovnitř vtahováno z okolí, tady, v Červích dílnách. Podívej, je vidět elektronické aparatury. Ale silná gravitace při ústí červí díry vtahuje dovnitř světlo z trojrozměrného prostoru všude kolem. Obraz je proto deformovaný.“

„Jako gravitační čočka.“

Překvapeně na Bobbyho pohlédl. „Přesně tak.“ Zkontroloval monitory. „Už teď překračujeme nejlepší hodnoty z minula...“

Zkreslení obrazu teď zesílilo, tvary zařízení a zavěšených světel se rozmazaly do kruhů obklopujících středový bod oka. Některé barvy jako by právě procházely Dopplerovým posunem, zelená opěrná stěna se nyní jevila jako modrá, fluoreskující záře získala nádech fialové.

„Posouváme se hlouběji do červí díry,“ zašeptal David. „Teď to nevzdávej.“

Záběr se dál tříštil, jeho součásti se drolily a množily v opakovaném vzorci kolem obrazu ve tvaru disku. Je to trojrozměrný kaleidoskop, pomyslel si David, vytvářený mnoha záběry osvětlení laboratoře. Mrkl na údaje počítadla, které mu řekly, že většina světelné energie padající do červí díry se posunula k ultrafialové a dál, a že vybuzené záření bombarduje zakřivené stěny tohoto časoprostorového tunelu.

Ale červí díra držela.

Dávno minuli bod, kde všechny předchozí experimenty selhaly.

Disk obrazu se nyní začal scvrkávat, jak bylo světlo padající do ústí červí díry ze tří rozměrů svíráno hrdlem červí díry do zužující se trubice. Roztříštěná, zmenšující se kalužinka světla dosáhla bodu distorze.

A pak se kvalita světla změnila. Struktura mnohočetných obrazů se zjednodušila, rozšířila, jako by se sama dešifrovala, a David začal rozeznávat prvky jiného vizuálního pole: skvrnu modré, která mohla být oblohou, bledě bílou, která mohla být obalem přístroje.

Řekl: „Zavolej Hirama.“

Bobby se zeptal: „Na co se to díváme?“

„Prostě zavolej otce, Bobby.“

Hiram dorazil poklusem o hodinu později. „Ať to raději stojí za to. Přerušil jsem schůzi investorů...“

David mu beze slova podal destičku křišťálově čirého olovnatého skla, o velikostí a tvaru balíčku karet. Hiram destičku převrácel a prohlížel.

Horní strana destičky byla vybroušená do zvětšovacího skla, a když do něj Hiram pohlédl, uviděl miniaturizované elektronické

přístroje: fotomultiplikační světelné detektory pro přijímání signálů, diodu emitující světlo, schopnou vysílat zkušební záblesky, malý zdroj energie, miniaturní elektromagnety. A v geometrickém středu destičky se nacházela drobná, dokonalá kulička právě na hranici viditelnosti. Vypadala stříbrná, zrcadlila se, připomínala tím perlu; ale světlo, které vracela, nepřipomínalo ani zdaleka tvrdou šed' zářivek v účtárně.

Hiram se obrátil k Davidovi. „Na co se to dívám?“

David pokývl k velkému softplátnu na stěně. Ukazovalo kulatou šmouhu světla, hnědé a modré.

V záběru se vynořila lidská tvář, nejspíš muž tak kolem čtyřicítky. Obraz byl silně deformovaný - přesně jako by vstrčil obličej do čočky rybího oka - ale David dokázal rozeznat kudrnaté černé vlasy, vysušenou, sluncem spálenou pokožku, bílé zuby v širokém úsměvu.

„To je Walter,“ hlesl Hiram. „Šéf naší stanice v Brisbane.“ Přistoupil blíž k obrazovce. „Něco říká. Pohybuje rty.“ Stál tam a napodoboval pohyb úst. „Já ... vás ... vidím. Já vás vidím. Panebože.“

Za Walterem se teď ukázali další australští technici, silně zdeformované stíny, v němém potlesku.

David se zakřenil a poddal se Hiramovu halekání a objímání, zatímco nespouštěl z očí destičku z olovnatého skla, obsahující ústí červí díry, perlu za miliardu dolarů.

7

ČERVÍ KAMERA

Byly tři ráno. V nitru opuštěných Červích dílen, v bublině světla ze softplátna, seděli bok po boku Bobby a Kate. Bobby se na plátně pracoval jednoduchou instalační sekvencí otázek a odpovědí. Očekávali dlouhou noc; za nimi ležela hromada spěšně shromážděného vybavení, termosky s kávou a přikrývky a molitanová matrace.

... Ozvalo se zaskřípění. Kate sebou trhla a chytila Bobbyho za paži.

Bobby dál pracoval na programu. „Klid. Jen malá teplotní kontrakce. Říkal jsem ti, zajistil jsem, že všechny bezpečnostní systémy mají právě na tomhle místě a právě teď slepou skvrnu.“

„Nepochybuji o tom. Já prostě nejsem zvyklá takhle se někam potmě vloupat.“

„Myslel jsem, že jsi tvrdá reportérka.“

„To jsem, jenomže to, co dělám, je vesměs legální.“

„Vesměs?“

„Klidně tomu nevěř.“

„Ale tohle...“ Mávl rukou směrem k masivní, tajuplné aparatuře ve tmě. „...tohle přece není žádné špionážní zařízení. Je to obyčejná pokusná vysokoenergetická fyzikální souprava. Nic podobného na světě neexistuje, copak může existovat nějaký zákon, který by určoval, jak se může používat?“

„To je omyl, Bobby. Žádný soudce na světě by takový argument neuznal.“

„Omyl neomyl, říkám ti, uklidni se. Pokouším se soustředit. To ovládání by mohlo být na člověka trochu vstřícnější. David dokonce ani nepoužívá hlasovou aktivaci. Třeba jsou všichni fyzici tak konzervativní. Nebo to platí pro katolíky.“

Pozorovala ho, jak vytrvale pracuje s programem. Vypadal stejně živý, jako ho vídala vždycky, projednou plně pohlcen okamžikem. A přesto ho zřejmě vůbec neznepokojovaly žádné morální pochybnosti. On je skutečně komplikovaná osobnost - nebo spíš, pomyslela si smutně - nekompletní.

Zastavil se s prstem nad aktivačním tlačítkem softplátna. „Hotovo. Mám to udělat?“

„Nahráváme?“

Poklepal na softplátno. „Všechno, co přijde touhle červí dírou, zůstane přesně tady.“

„Dobře.“

„Tři, dva, jedna.“ Stiskl tlačítko.

Obrazovka zčernala.

Z hustší temnoty kolem sebe slyšela hluboké basové dunění, jak se zapínaly obrovité přístroje v Červích dílnách, jak nabíraly nesmírné síly a chystaly se vyrvat díru z časoprostoru. Zdálo se jí, že cítí vůni ozónu, mravenčení elektřiny. Ale možná to byla jen fantazie.

Připravit celou akci bylo nepředstavitelně jednoduché. Zatímco Bobby hledal způsob, jak tajně proniknout k zařízení do Červích dílen, Kate se vydala k Billybobovu sídlu, nevkusnému baroknímu paláci v zalesněné krajině na hranici národního parku Mount Rainier. Nadělala dostatek fotografií, aby bylo možné sestavit přibližný plán vnitřku sídla, a na různých referenčních bodech zaznamenala údaje Globálního pozičního systému. To a informace o přepychovém zařízení interiéru, které Billybob tak nafoukaně předal módním časopisům, jí stačilo k zakreslení podrobného vnitřního plánu budovy včetně sítě souřadnic GPS.

Ted', jestli všechno vyjde, získané souřadnice budou dostačující k vytvoření červí díry, která spojí Billybobovu vnitřní svatyni s touto napodobeninou špionážního centra.

...Softplátno zaplálo. Kate se naklonila kupředu. Obraz byl silně zdeformovaný, kruhová šmouha světla, oranžová a hnědá a žlutá, jako by se dívala postříbřeným tunelem. Cítila pohyb, skvrnky světla přeletující sem a tam přes obraz, ale nedokázala rozeznat žádné podrobnosti.

„Vůbec nic nevidím, hrome,“ zaprotestovala nevrle. Bobby klepl na obrazovku. „Trpělivost. Ted' musím zařadit dekonvoluční podprogramy.“

„Cože?“

„Ústí červí díry není objektiv kamery, nezapomeň. Je to malá kulička, do které padá světlo z celého okolí, ve třech rozměrech. A tenhle celkový obraz se samotnou cestou červí dírou pořádně rozostří. Ale můžeme použít podprogramy, které všechno rozkódují. Je to docela zajímavé. Tenhle software je založen na programech, jaké používají astronomové k vyčlenění atmosférické distorze, chvění, zakalení a refrakce, když pozorují hvězdy...“

Obraz se pojednou vyjasnil a Kate zatajila dech.

Spatřili masivní psací stůl a nad ním zavěšenou kulovitou lampu. Na desce stolu ležely poházené papíry a softplátna. Za stolem stála nedbale odstrčená prázdná židle. Na stěnách visely grafy a sloupcové diagramy výsledků, vyhlížely jako účetní bilance.

Všude na člověka dýchal přepych. Tapety byly zřejmě ručně vyráběné v Anglii, nejdražší na světě. A na podlaze ležely jen tak pohozené dvě nosorožčí kůže i s hlavami, tlamy rozevřené, tupě zírající skelné, hrdě se tyčící rohy i ve smrti.

A pak tu byl jednoduchý běžící displej, řada který neustále stoupajících čísel. Bylo tu nadepsáno „obrácení na víru“: lidské

duše se tu počítaly jako prodej sushi-burgerů v řetězci podniků rychlého občerstvení.

Obraz měl daleko k dokonalosti. Byl tmavý, zrnitý, chvílemi nestabilní, s tendencí mrazivě znehybnět nebo se naopak rozpadat do víru pixelů. Ale stejně...

„Nemůžu tomu uvěřit,“ vydechla Kate. „Ono to funguje. Je to, jako by se všechny zdi na světě najednou změnilly ve sklo. Vítejte v akváriu zlatých rybiček...“

Bobby pracoval se softplátnem, otáčel upraveným obrazem dokola. „Já myslel, že nosorožci jsou vyhubení.“

„Ted' už ano. Billybob patřil ke konsorciu, které odkoupilo poslední chovný pár ze soukromé Zoo ve Francii. Genetici se snažili nosorožce získat a uložit genetický materiál, snad vajíčka a spermie a možná dokonce zygoty, v naději, že v budoucnu druh obnoví. Ale Billybob se k nim dostal první. A tak mu patří poslední nosorožčí kůže na světě. Byl to dobrý obchod, když se na to člověk dívá takhle. Ty kůže už dnes dosahují neuvěřitelně vysoké ceny.“

„Není to ale legální.“

„To není. Jenže není také pravděpodobné, že by někdo měl odvahu k tomu, aby vedl trestní stíhání někoho tak mocného, jako je Billybob. Koneckonců, přijde Den Pelyňku a všichni nosorožci budou stejně vyhubeni; tak jaký je v tom rozdíl? Můžeš s tím najet na detail?“

„Přesně tak se to nazvat nedá. Můžu něco podle volby zvětšit a zaostřit.“

„Můžeme se podívat na ty papíry na stole?“

Bobby nehtem označil zvětšovací rámeček a softwarové zaostření se postupně přesunulo na změt' papírů na stole. Ústí červí díry bylo zdánlivě umístěno přibližně metr nad zemí, asi dva metry od stolu - Kate napadlo, jestli by bylo vidět drobný zrcadlový korálek vznášející se ve vzduchu - takže papíry zkreslovala

perspektiva. A kromě toho papíry nebyly rozložené tak, aby se daly snadno přečíst; některé ležely tiskem dolů, jiné zakryté dalšími. Bobby přesto dokázal některé odstavce zobrazit - převracel záběry a korigoval zkreslení způsobené perspektivou, retušoval je pomocí zaostřovacích podprogramů inteligentního softwaru a dosáhl takového výsledku, že Kate získala přehled o tom, čeho se většina materiálů týká.

Převážně to byly běžné firemní záležitosti, deprimující důkazy o tom, jak Billybob v průmyslovém měřítku těží z lehkověrnosti Američanů, ale nic nezákonného. Nechala Bobbyho prohlížet dál, spěšně se prohrabovat rozhozenými materiály.

A pak konečně narazila na to pravé.

„Zastav,“ požádala. „Zaostři... Tak se podívej!“ Byly to husté řádky odborné zprávy se spoustou čísel o nepříznivých důsledcích dopaminové stimulace u starších osob. „To je ono,“ vydechla, „přesně to hledám.“ Vstala a začala přecházet po místnosti, nedokázala zkrotit tu spoustu nepokojné energie. „Ten mizera. Jestli je jednou překupník drog, pak mu to zůstane natrvalo. Kdybychom mohli získat záběr Billyboba samotného, jak to čte, nebo ještě líp jak to podepisuje... Bobby, toho chlapa musíme najít.“

Bobby vzdychl a opřel se. „Nato s? zeptej Davida. Já umím natáčet a zvětšovat, ale zrovna teď nevím, jak tuhle červí kameru přimět k rotaci.“

„Červí kameru?“ Kate se usmála.

„Táta tlačí na svoje lidi z odbytu ještě víc než na inženýry. Podívej, Kate, je půl čtvrté ráno. Buďme trpěliví. Zařídil jsem tu bezpečnostní výluku až do zítřejšího poledne. Do té doby jistě zastihneme Billyboba v jeho kanceláři. Jestli ne, můžeme to zkusit jiný den.“

„Ano.“ Napjatě přikývla. „Máš pravdu. To jen že jsem zvyklá pracovat rychle.“

Usmál se. „Než ti nějaký jiný nažhavený pisálek vyfoukne tvého sólokapra?“

„Stává se to.“

„No tak!“ Bobby ji vzal dlaněmi za bradu. Jeho tmavá tvář byla v jeskynním přítmí červích dílen takřka neviditelná, ale jeho dotek byl hřejivý, suchý, přenášel důvěru. „Nemusíš se bát. Jen na to pomysli. Zrovna teď nikdo jiný, absolutně nikdo, nemá na planetě přístup k technologii červí kamery. Neexistuje způsob, jak by Billybob mohl zjistit, na co se chystáme, ani jak by tě kdokoli jiný mohl předběhnout. Co znamená pár hodin?“

Měla zrychlený dech, cítila, jak jí buší srdce; jako by Bobbyho v temnotě vnímala v rovině hlubší než je pouhý pohled, vůně či dokonce dotek, jako by nějaké jádro uložené hluboko v jejím nitru reagovalo na hřejivou hmotu jeho těla.

Natáhla ruku, položila ji přes jeho dlaň, políbila ji. „Máš pravdu. Musíme čekat. Ale stejně spaluju energii. Pojd'me ji využít nějak konstruktivně.“

Zdálo se, že zaváhal, jako by se pokoušel rozluštit, jak to myslela.

Tak, Kate, řekla si, nejsi jako ostatní holky, které ve svém pozlaceném životě potkal. Možná potřebuje trochu pomoci.

Vzala ho volnou paží kolem krku a přitáhla ho blíž, a ucítila jeho ústa na svých. Její jazyk, horký a zvědavý, mu vnikl do úst a přešel po oblouku dokonalých dolních zubů; jeho rty dychtivě odpověděly.

Zpočátku byl něžný, dokonce milující. Avšak jak žár narůstal, začínala v jeho postoji, v chování pociťovat směnu. Když reagovala na jeho nevyslovené příkazy, uvědomovala si, že mu přenechává vládu, a dokonce i když ji se zkušenou nenuceností dovedl k mocnému vyvrcholení, cítila, že je nesoustředěný,

ztracený v záhadách vlastní podivné, poraněné mysli, zaujat fyzickým aktem, a ne jí samotnou.

Ví, jak se milovat, pomyslela si, možná líp, než kdokoli jiný, koho znám. Ale neví, jak milovat. To je otřepaná fráze. Ale je to pravda. A hrozně smutná.

A právě když jeho tělo pevně lnulo k jejímu, její prsty, které mu tápaly ve vlasech vzadu na krku, objevily pod krytem vlasů cosi kulatého a tvrdého, asi o velikostí mince, kovového a chladného.

Byl to mozkový článek.

V tichu jarního jitra v Červích dílnách David seděl před svým rozzářeným softplátnem. Díval se shora na temeno vlastní hlavy, z výšky dvou či tří metrů. Ten pohled ho vůbec neuklidňoval, vypadal obtloustlý, a na temeni měl lysinku, které si dosud nevšiml, malé růžové kolečko uprostřed neučesané houštiny vlasů.

Zvedl ruku, aby si na plešku sáhl.

Obraz před ním také zvedl ruku jako loutka svázaná s jeho pohybem. Zamával jako dítě a podíval se nahoru. Ale nic k vidění tam samozřejmě nebylo, žádná známka po drobné trhlince v časoprostoru, která obraz přenášela.

Ťukl na obrazovku a úhel pohledu se prudce stočil, díval se teď přímo před sebe. Další Puknutí, váhavé, a vydal se na cestu temnými sály Červích dílen; zpočátku trochu trhaně, pak plynuleji. Ohromné stroje, vysoké a trochu hrozivé, proplouvaly kolem jako zavalitá oblaka.

Později, zauvažoval, komerční verze vizuálního snímání červí dírou přinese intuitivní ovládací prvky, třeba joystick, páky a tlačítka pro obracení pohledu na tu či onu stranu. Ale tohle jednoduché uspořádání dotykových ovladačů na softplátně mu postačovalo k nastavení úhlu pohledu a umožňovalo mu soustředit se na samotný obraz.

A samozřejmě, jak mu mozek připomněl, ve skutečnosti se oko samo vůbec nepohybovalo: namísto toho Casimirovy stroje vytvářely a rušily sled červích děr vzdálených o Planckovu konstantu v řadě za sebou tím směrem, kterým se chtěl pohybovat. Záběry přenášené sérií červích děr se střídaly dostatečně rychle za sebou, takže vytvářely pocit pohybu.

Ale nic z toho teď není důležité, napomenul se přísně. Protože teď si chtěl jen hrát.

Rozhodným klepnutím na obrazovku obrátil oko a přiměl je letět přímo k rýhované železné stěně Červích dílen. Trhnul sebou, když se překážka rozletěla proti němu.

Na okamžik byla tma.

Pak prošel na druhou stranu a pojednou se ponořil do oslepujícího slunečního jasu.

Zpomalil a klesl přibližně na výšku očí. Byl na pozemcích, které obklopovaly červí dílny: tráva, potůčky, kouzelné malé můstky. Slunce stálo nízko, vrhalo dlouhé ostře ohraničené stíny, a na trávě se skoupě blyštěla rosa.

Pustil se klouzavým letem vpřed - zpočátku rychlostí chůze, pak trochu rychleji. Tráva pod ním mizela a Hiramovy přesazené stromy ubíhaly dozadu v jednom šiku.

Pocit rychlosti byl ohromující.

Dosud úplně nezvládl řízení a čas od času oko neohrabaně prolétlo stromem nebo skálou: okamžik tmy, zabarvené tmavě hnědou či šedou. Ale už tomu přicházel na kloub, a dojem rychlosti a svobody a průzračnosti byl úžasný. Jako by mi zase bylo deset, pomyslel si, smysly měl svěží a bystré, tělo natolik naplněné energií že se stalo lehkým jako pírkó.

Dorazil k příjezdové cestě závodu. Zvedl oko o dva tři metry, prosvítl cestou a objevil dálnici. Vyletěl výš a klouzal vysoko nad silnicí, shlížel dolů na proudy blýskavých, broukům podobných vozů pod sebou. Provoz, který se teprve připravoval na

dopravní špičku, byl hustý a rychlý. Viděl v záplavě aut vzorce, uzly hustoty, které se utahovaly a povolovaly, jak neviditelná síť programových ovladačů optimálně směřovala proud vozů řízených autopiloty.

Náhle se ho zmocnila netrpělivost, vystoupal výš, až se silnice změnila v šedou stuhu vinoucí se krajinou, přední skla vozů jiskřila jako šňůra diamantů.

Viděl teď, jak se před ním rozkládá město. Předměstí tvořila úpravnou pravoúhlou síť rozhozenou po kopcích, oparem rozostřenou do šeda. Vysoké budovy centra trčely vzhůru, pevná pěst z betonu, skla a oceli.

Stoupal ještě výš, prohnal se tenkou vrstvou mračen do jasnější sluneční záře nad nimi, a znovu se obrátil, aby viděl třpyt oceánu daleko od pevniny poskvrněný zlověstnou černotou dalšího přicházejícího bouřkového komplexu. Zakřivení obzoru už bylo zcela zjevné, pevnina a moře splynuly a ze Země se stala planeta.

David potlačil touhu zavýsknout. Vždycky si přál létat jako Superman. Tohle, pomyslel si, se bude prodávat jako housky na krámě.

Na modré obloze visel srpek Měsíce, nízko a vyzábělý. David otáčel okem, až zaměřil pohled přímo na štěpinu slonovinového světla.

Za zády slyšel hluk, zvýšené hlasy, dupot nohou. Možná šlo o bezpečnostní poplach někde v Červích dílnách. Jeho se to netýkalo.

Odhodlaně vedl oko vpřed. Ranní modř se prohloubila do fialové. A pak konečně uviděl první hvězdy.

Chvíli spali.

Když se Kate zavrtěla, byla jí zima. Zvedla zápěstí a tetování se rozsvítilo. Šest ráno. Bobby se ve spánku odvalil stranou a

nechal ji nepřikrytou. Zatáhla za společnou deku a zakryla obnažené tělo.

Červí dílny neměly okna, byla tu stejná prostorná tma, jako když sem dorazili. Viděla, že záběr Billybobovy pracovní snímání červí kamerou je pořád stejný jako předtím, stůl, nosorožčí kůže, papíry. Od chvíle, kdy pomocí červí kamery navázali spojení, se všechno nahrávalo. Se zábleskem vzrušení si uvědomila, že už teď možná má dost materiálu, aby Billyboba dostala jednou pro vždycky...

„Už jsi vzhůru?“

Otočila hlavu. Bobbyho tvář s očima dokořán otevřenýma spočívala na složené přikrývce.

Pohládl ji po líci hřbetem prstu. „Myslím, že jsi plakala,“ řekl.

To jí překvapilo. Odolala pokušení odstrčit jeho ruku, ukrýt tvář.

Vzdychl. „Našla jsi ten implantát. Takže teď spíš s drátákem. Nebo proti nim nejsi zaujatá? Nemáš implantáty ráda. Třeba si myslíš, že modifikaci mozkových funkcí by měli podstoupit jen zločinci a mentálně defektní jedinci...“

„Kdo ti to tam dal?“

„Otec. Tedy bylo to na jeho popud. Už když jsem byl malý kluk.“

„Ty si to pamatuješ?“

„Byly mi tři nebo čtyři. Ano, pamatuji si to. A pamatuji se, že jsem chápal, proč to dělá. Ne technické podrobnosti, samozřejmě, ale skutečnost, že mě má rád, a že pro mě chce to nejlepší.“ Usmál se, zlehčoval sám sebe. „Nejsem zdaleka tak dokonalý, jak vypadám. Byl jsem poněkud hyperaktivní a také mírně dyslektický. Implantát to napravil.“

Sáhla dozadu a zkoumala profil implantátu. Snažila se, aby to nebylo nápadné, a dala si záležet, aby její tetování na zápěstí

přejelo po kovovém povrchu. Přinutila se k úsměvu. „Měl by sis svůj hardware nechat modernizovat.“

Pokrčil rameny. „Funguje dost dobře.“

„Pokud mi dovolíš donést nějaké mikroelektronické zařízení, mohla bych udělat analýzu.“

„K čemu by to bylo?“

Nadechla se. „Abychom zjistili, co to dělá.“

„Řekl jsem ti, co to dělá.“

„Řekls mi, co Hiram řekl tobě.“

Zvedl se na lokty a upřeně na ni hleděl. „Kam tím míříš?“

Ano, kam, Kate? Jsi jen mrzutá, protože nedává najevo, že by se do tebe zamiloval, jako ses do toho složitého, nedokonalého muže zřejmě zamilovala ty? „Připadá mi, že máš... mezery. Copak ty třeba nikdy nemyslíš na svou matku“?

„Ne,“ odpověděl. „Má se to?“

„Nejde o to, co se má, Bobby. Většina lidí to prostě dělá, aniž by jim to někdo připomínal.“

„A ty myslíš, že to nějak souvisí s mým implantátem? Podívej, já otci věřím. Jsem si jist, že všechno, co dělá, je v mém nejlepším zájmu.“

„Dobrá.“ Naklonila se, aby ho políbila. „Nic mi do toho není. Už o tom nebudeme mluvit.“

Přinejmenším tak dlouho, dokud nebudu mít rozbor údajů, které jsem už bez tvého souhlasu a vědomí získala z mozkového článku, pomyslela si s provinilým úsměvem. Přitulila se k němu blíž a ovinula mu paži kolem hrudníku, jako ochranu. Možná jsem to já, kdo má mezery na duši, napadlo ji.

S děsivou bezohledností kolem nich vyšlehlo světlo baterek.

Kate spěšně chytila přikrývku a přitáhla si ji na prsa, cítila se trapně obnažená a zranitelná. Světlo v očích ji oslepovalo, skrývalo za sebou skupinku lidí. Byli tam dva tři muži v tmavých uniformách.

A byla tam nezaměnitelná robustní Hiramova postava s rukama v bok, doslova ji probodával pohledem.

„Přede mnou se neschováte,“ pronesl nenuceně. Mávl k záběru červí kamery. „Vypněte tu zatracenou věc.“

Obraz se rozpadl na prach, spojení přes červí díru do Billybobovy kanceláře bylo přerušeno.

„Slečno Manzoniová, jenom tím, že jste se sem vloupala, jste porušila řízu zákonů. Nemluvte o pokusu narušit soukromí Billyboba Meekse. Policie už je na cestě. Pochybujte, že se mi podaří dostat vás za mřížemi, i když se o to budu zatraceně snažit, ale můžu zařídit, že už nikdy nebudete pracovat ve své branži.“

Kate se dál odbojně mračila. Ale cítila, jak se její odhodlání rozpadá; věděla, že Hiram přesně tohle dokáže udělat.

Bobby klidně ležel na zádech.

„Dloubla ho loktem do žebí. „Já tě nechápu, Bobby. On tě špehuje. Copak to tobě nevadí?“

Hiram se postavil nad ni. „Proč by mu to mělo vadit?“ V oslnivém světle viděla, jak se mu na holé lebce leskne pot, jediná známka vzteku. „Já jsem jeho otec. Jestli mi něco vadí, jste to vy, slečno Manzoniová. Pro mě je zřejmé, že otravujete mozek mého syna. Zrovna jako...“ Zarazil se.

Kate mu oplatila zlobný pohled. „Jako kdo, Hirame? Jeho matka?“

Ale Bobby jí položil dlaň na paži. „Uber, táto. Kate, on na to jednou musel přijít. Podívejte, vy dva, co kdybychom našli řešení s vítězstvím na obou stranách. Neříkal jsi mi to vždycky tak, tati?“ Z náhlého popudu navrhl: „Nevyhazuj Kate. Zaměstnej ji. Tady, v OurWorld.“

Hiram a Kate promluvili oba najednou.

„Copak ses zbláznil?“

„Bobby, to je absurdní. Jestli si myslíš, že budu pracovat pro toho nechutného...“

Bobby zvedl ruce dlaněmi vzhůru. „Tati, promysli si to. K využití téhle technologie budeš potřebovat nejlepší investigativní novináře, jaké dokážeš sehnat. Je to tak? Ani s červí kamerou nevyšťouráš žádný příběh, když nemáš tipy.“

Hiram zasupěl. „Ty mi říkáš, že ona je nejlepší?“

Bobby zvedl obočí. „Je tady, tati. Objevila červí kameru. Dokonce ji začala používat. A co se týče tebe, Kate...“

„Bobby, to dřív začne v pekle mrznout...“

„Ty víš o červí kameře. Hiram tě s tou informací nemůže nechat odejít. Takže - neodcházej. Zůstaň tady pracovat. Budeš mít náskok před každým jiným zatraceným reportérem na celé planetě.“ Zadíval se z jednoho na druhého.

Hiram a Kate se měřili nasupenými pohledy.

Kate prohlásila: „Trvám na tom, že dokončím své pátrání ohledně Billyboba Meekse. Je mi jedno, jak jste s ním ve spojení, Hiram. Ten člověk je podvodník, potenciální vrah a překupník drog. A...“

Hiram se rozesmál. „Ty si kladeš podmínky?“

Bobby se ozval. „Tati, prosím tě. Aspoň o tom uvažuj. Kvůli mně.“

Hiram se naklonil nad Kate, tvář pokřivenou vztekem. „S tímhle se možná smířit musím. Ale syna mi nevezmeš.“ Napřímil se a Kate cítila, že se roztrásla. „Mimochodem,“ prohodil Hiram k Bobbymu, „měl jsi pravdu.“

„V čem?“

„Že tě mám rád. Že bys mi měl důvěřovat. Že všechno, co jsem pro tebe dělal, bylo pro tvoje dobro.“

Kate zalapala po dechu. „Vy jste ho slyšel tohle říkat?“ Ale samozřejmě že ano; Hiram nejspíš slyšel všechno.

Hiram nespouštěl oči z Bobbyho. „Věříš mi, vid’? Že mi věříš?“

EXKLUZIVNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

OurWorld - Zpravodajství ze světa, 21. června 2036 Kate Manzoniová (na kameru): ...

Reálná možnost, odhalená právě zde, že dojde k ozbrojenému konfliktu mezi Skotskem a Anglií, který se tedy bude týkat i Spojených států jako celku, představuje nejvýznamnější krok ve vývoji problému, jenž se v našem rozvinutém století stává centrem dění - v boji o vodu.

Čísla jsou neúprosná. Méně než jedno procento světových zásob vody je vhodné a dostupné pro lidskou spotřebu. Jak se rozšiřují města a ubývá půdy použitelné pro zemědělství, poptávka po vodě prudce narůstá. V některých oblastech Asie, Středního východu a Afriky jsou dostupné povrchové zdroje vody již zcela vyčerpány a hladina podzemních vod po desetiletí klesá.

Kdysi na přelomu století nemělo dostatek pitné vody deset procent obyvatel Země. Dnes je toto číslo trojnásobné - a předpokládá se, že do roku 2050 dosáhne hrozivých sedmdesáti procent.

Už jsme si zvykli vídat krvavé boje o vodu - například v líně, a o vodu z Nilu, Eufratu, Gangy a Amazonky, v místech, kde se lidé musejí dělit o ubývající zdroje, nebo kde se domnívají, oprávněně či neoprávněně, že jejich soused má víc vody, než nutně potřebuje. U nás se v Kongresu ozývají hlasy požadující, aby státní správa vyvinula větší tlak na vlády Kanady a Quebecu a přiměla je

uvolnit více vody pro Spojené státy, především pro Středozápad, který se mění v poušť.

Přesto je však naprosto šokující představa, že by se podobné konflikty mohly přenést do rozvinutého západního světa, například naše exkluzivní odhalení, že vláda státu Anglie vážně zvažuje možnost ozbrojeného vpádu do Skotska za účelem zajištění vodních zdrojů...

Angel McKie (komentář k obrazu)

Je noc, a nic se nehýbe.

Tento ostrůvek, zasazený jako perla ve Filipínském moři, má v průměru jen půl kilometru. A přesto tu až do včerejška žilo více než tisíc lidí, namačkaných v chatrných příbytcích, které tuto vyvýšeninku pokrývaly až k hranici přílivu. Ještě včera si na pláži, kterou tu vidíte, hrály děti. Dnes tu nezbylo nic. Nezůstala ani tělíčka oněch dětí.

Hurikán Anthony - zatím poslední, co se oddělil od zřejmě trvalé bouře El Niño, která nepřestává pustošit břehy Pacifiku - sem zasáhl jen krátce, ale dost dlouho na to, aby zničil vše, co tito lidé budovali po celé generace.

Slunce se nad touto spouští teprve chystá vyjít. Dosud nedorazily ani záchranné jednotky. Tyto záběry vám přináší výhradně reportážní tým OurWorld, opět v dějišti nejnovějších událostí dříve než ostatní.

Vrátíme se sem, až přiletí první sanitní vrtulníky, mají dorazit z pevniny každým okamžikem, a mezitím vám můžeme nabídnout pohled do podmořského světa zdejšího korálového útesu. Toto bylo poslední, co zbylo z velké skupiny útesů, které lemovaly Tanonskou úžinu a jižní Negros; většina z nich byla dávno zničena rybařením s pomocí dynamitu. Dnes zahynul ten poslední, který

dosud přežíval, ten, který byl chráněn generací zanícených odborníků. ...

Willoughby Cott (komentář k obrazu)

... nyní uvidíme ten gól znovu, vezeme se na Staedlerově rameni v exkluzivním pořadu OurWorld ‚Jak to vidí sportovci‘.

Vidíte linii obrany, jak se před nastupujícím Staedlerem žene vpřed a čeká přihrávku, která by vystavila Cramera do ofsajdu. Ale Staedler místo toho uniká z křídla hluboko do pole, obejde jednoho obránce, pak druhého, brankář neví, které hrozbě se postavit, jestli Staedlerovi či Cramerovi - a tady vidíte mezeru, kterou Staedler postřehl, otvírá se v nejvýhodnějším postavení, a on bleskově zrychluje a střílí!

A nyní, díky exkluzivnímu sportovnímu přenosu z dílny OurWorld, letíme spolu s míčem, který se obloukem snáší do horního rohu, pekingský dav šílí nadšením. ...

Simon Alcala (komentář k obrazu)

... se ozveme znovu, přineseme vám další exkluzivní zákulisní záběry z návštěvy ruské carevny Iriny ve špičkovém módním obchodě v Johannesburgu, a co si to dcera Madonny nechala na oné luxusní klinice kosmetické chirurgie v Los Angeles udělat s nosem?

OurWorld Paparazzi: přeneseme vás do života slavných - ať se jim to líbí, nebo ne!

Ale nejprve: máme tu Valné shromáždění, z něhož bychom rádi viděli víc! Včera v poledne si generální tajemnice Halliwelllová dala pauzu ze zasedání konference Světové hydrologické iniciativy UNESCO na Kubě. Paní Halliwelllová se

domnívala, že její střešní zahrada je bezpečně zajištěna. A měla pravdu. Tedy, téměř pravdu. Střecha je zakryta jednosměrným zrcadlem vpouští dovnitř sluneční paprsky, ale chrání před všetečnými očima. Totiž, před všema očima kromě našich!

Zalet'me teď dolů střechou - ano, střechou - a tu ji máme, zajisté útěšný pohled pro unavené oči, jak si bez plavek užívá filtrovaných paprsků karibského slunce. I když má zrcadlovou střechu, je Halliwellová opatrná - vidíte, jak se zakrývá, když nad ní přelétává letadlo - ale měla přece vědět, že před OurWorld se neschová!

Jak vidíte, paní Gravitace byla k naší generální tajemnici laskavá; Halliwellová je stejně senzační kočka, jako když se před plnými čtyřiceti lety natřásala na jevištích celého světa. Ale otázkou zůstává - je to všechno pořád originál Halliwellová, nebo snad přijala drobnou pomoc..?

9

AGENT

Když Hirama dopadla FBI, Kate pocítila příval úlevy.

Byla celkem spokojená, že může získávat výhradní zprávy ze světa, ovšem to předtím dělala stejně, s červími kamerami nebo bez nich. A stále více jí vadilo pomýšlení, že by tak mocná technologie měla zůstat pouze v rukou megalomanského kapitalisty jako je Hiram Patterson.

Náhoda chtěla, že toho dne, kdy všechno vyšlo najevo, byla Kate právě v Hiramově kanceláři. Ale věci se nevyvinuly tak, jak očekávala.

Kate přecházela sem a tam. Hádala se s Hiramem, jako obvykle.

„Proboha, Hirame. Do jaké banálnosti až chcete zajít?“

Hiram se opřel do křesla potaženého umělou kůží, zahleděl se z okna na střed Seattlu a zvažoval odpověď.

Kdysi, to Kate věděla, tu bývalo prezidentské apartmá jednoho z lepších hotelů v centru. Přestože velké vyhlídkové okno zůstalo, Hiram nezachoval nic ze skvostné výzdoby tohoto pokoje; přes všechny chyby nebyl Hiram Patterson okázalý. Místnost se teď změnila v obyčejnou kancelář, jediný nábytek představoval velký konferenční stůl a řada židlí s rovným opěradlem, automat na kávu a fontánka s pitnou vodou. Povídalo se, že Hiram tu má postel, složenou ve výklenku ve zdi. A přesto tu chybí dotyk lidské ruky, napadlo Kate. Není tu dokonce ani jediný obrázek rodiny - třeba jeho dvou synů.

Ale třeba nepotřebuje obrázky, pomyslela si trpce. Třeba jsou jeho synové sami o sobě dostatečnými trofejemi.

„Takže,“ pronesl Hiram zvolna, „teď se sama povyšujete nad moje zatracené svědomí, slečno Manzoniová.“

„Ale jděte, Hirame. To není otázka svědomí. Podívejte, máte technologický monopol, který je předmětem závidi všech ostatních zpravodajských agentur na planetě. Copak nechápete, jak ho marníte? Drby o ruské šlechtě, hrátky se skrytou kamerou a záběry z fotbalových hřišť... Nedala jsem se na tuhle práci, abych fotila kozy generální tajemnice OSN.“

„Tyhle kozy, jak vy říkáte,“ pronesl suše, „přilákaly miliardu lidí. Moje hlavní starost je porazit konkurenci. A to se mi daří.“

„Ale měníte se v nejhoršího paparazzo. To je hranice vaší vize? Máte přece takovou moc konat dobro.“

Zacelil se. „Dobro? Co to všechno má co dělat s dobrotou? Musím lidem dát, co chtějí, Manzoniová. Když to neudělám já, udělá to nějaký jiný parchant. Každopádně nechápu, na co si stěžujete. Pustil jsem vaše dílko o anglické invazi do Skotska. To byla nefalšovaná závažná zpráva.“

„Ale degradoval jste ji tím, že jste ji obalil bulvárním svinstvem! Stejně jako degradujete celý problém vodních válek. Podívejte, to hydrologické shromáždění Organizace spojených národů byla hračka...“

„Nepotřebuje další přednášku na téma aktuální problémy dneška, Manzoniová. Poslyšte, vy jste tak nafoukaná! Ale tak málo chápete. Nepochází Vám to? Lidi nechtějí vědět o problémech. Díky vám a vašemu zatracenému Pelyňku lidi chápou, že na problémech prostě nesejde. Je jedno, jak proháníme vodu po planetě, nebo cokoli jiného, protože Pelyněk to stejně všechno smete. Jediné, co lidi chtějí, je zábava. Rozptýlení.“

„A to je hranice vašich ambicí?“

Pokrčil rameny. „Co ještě zbývá?“

Znechuceně odfrkla. „Víte, váš monopol nebude trvat věčně. V průmyslu a v médiích se hodně spekuluje o tom, jak získáváte všechny své exkluzivní zprávy. Nemůže trvat dlouho, než si někdo dá dvě a dvě dohromady a váš výzkum si udělá sám.“

„Mám patenty...“

„Ach, jistě, ty vás tak ochrání! Pokud to takhle povedete dál, nezbude vám nic, co byste mohl Bobbymu předat.“

Oči se mu zúžily. „Neopovažujte se mluvit o mém synovi. Víte, den co den lituji, že jsem vás sem přivedl, Manzoniová. Opatřila jste pár dobrých příběhů. Ale nemáte smysl pro vyváženost, vůbec žádný smysl.“

„Vyváženost? Tak tomu vy říkáte? Nepoužívat červí kameru k ničemu jinému než k záběrům snaživých potentátů?“

Zazněl tichý zvonek. Hiram zvedl hlavu do prostoru. „Říkal jsem, že nechci, aby mě někdo vyrušoval.“

Ze vzduchu se ozval vlídný hlas Průvodce. „Obávám se, že jsem obdržel příkaz s vyšší prioritou, pane Pattersone.“

„Jakou vyšší prioritou?“

„Přišel vás navštívit jistý Michael Mavens. Vás také, slečno Manzoniová.“

„Mavens? Neznám žádného...“

„Je od FBI, pane Pattersone. Federální úřad pro...“

„Vím, co je FBI“ Hiram otráveně bubnoval prsty na stole. „Jedna zatracená lumpárna za druhou.“

Konečně, pomyslela si Kate.

Hiram si ji zlobně změřil. „Jen bacha na to, co tomu hajzlíkovi řeknete.“

Zachmuřila se. „Tomu vládou pověřenému, zákon prosazujícímu hajzlíkovi z FBI, myslíte? Dokonce i vy podléháte zákonu, Hirame. Řeknu to, co budu považovat za nejlepší.“

Sevřel pěst, zřejmě hotov povědět víc, pak jen zavrtěl hlavou. Přirážoval k vyhlídkovému oknu a modré světlo oblohy, které

pronikalo tónovaným sklem, se mu odrazilo od holé lebky. „Sakra k čertu,“ prohlásil. „Sakra, sakra k čertu.“

Michael Mavens, zvláštní agent FBI, měl na sobě obvyklý uhlově šedý oblek, košili bez límce a tkaničkovou vázanku. Byl světlovlasý, hubený jako bič, a vypadal, jako by velice často hrával squash bezpochyby na nějaké supersoutěživé akademii FBI.

Kate připadal neuvěřitelně mladý: bylo mu nejvýše něco málo přes pětadvacet. A byl nervózní, rozpačitě se ploužil k židli, kterou mu Hiram nabídl, zápolil s aktovkou, až ji otevřel a vydoloval odtud softplátno.

Kate mrkla po Hiramovi. Viděla na jeho široké, tmavé tváři vypočítavost; také on zaznamenal agentův podivný neklid.

Poté, co jim ukázal odznak, Mavens začal: „Jsem rád, že jsem vás tu našel oba, pane Pattersoně, slečno Manzoniová. Vyšetřuji zjevné porušení bezpečnosti...“

Hiram zaútočil. „Jaké máte pověření?“

Mavens zaváhal. „Pane Pattersoně, doufám, že spolu můžeme jednat na konstruktivnější úrovni než této.“

„Konstruktivní?“ odsekl Hiram. „Co je tohle za odpověď? Jednáte bez pověření?“ Natáhl se k ikoně telefonu na desce stolu.

Mavens klidně řekl: „Znám vaše tajemství.“

Hiramova ruka zaváhala nad zářícím symbolem, pak se stáhla.

Mavens se usmál. „Průvodce. Bezpečnostní štít FBI úroveň tři čtyři, autorizace Mavens M. K. Prosím potvrdit.“

Po několika vteřinách Průvodce ohlásil: „Štít aktivován, zvláštní agente Mavensi.“

Mavens kývl. „Můžeme mluvit otevřeně.“

Kate se posadila naproti němu, zvědavá, zmatená, nervózní.

Mavens rozprostřel své softplátno na stůl. Ukázal se obraz velkého bílého vojenského vrtulníku. Mavens se zeptal: „Poznáváte tohle?“

Hiram se naklonil blíž. „To je Sikorsky, myslím.“

„Vlastně VH-3D,“ podotkl Mavens.

„Je to Marine Jedna,“ řekla Kate. „Prezidentský vrtulník.“

Mavens si ji změřil. „Správně. Jak jistě oba víte, paní prezidentka a její manžel strávili posledních pár dní na Kubě na hydrologické konferenci Organizace spojených národů. Používali tam Marine Jedna. Včera, během krátkého letu, se uskutečnil stručný a soukromý rozhovor mezi prezidentkou Juarezovou a anglickým ministerským předsedou Huxtablem.“ Ťukl na obrazovku a ukázal se hranatý náčrt vnitřku vrtulníku. „Sikorsky je na takovou starožitnost velký ptáček, ale je nacpaný komunikačním vybavením. Má jen deset sedadel. Na pěti sedí agenti tajné služby, lékař a prezidentovi vojenští a osobní poradci.“

Hirama to zřejmě upoutalo. „Hádám, že jeden z těch poradců má ‚fotbal‘ -kufřík s kódy jaderných raket.“

Mavens se zatvářil dotčeně. „Fotbal už nepoužíváme, pane Pattersone. Při této příležitosti byli dalšími cestujícími, kromě paní prezidentky Juarezové osobně, pan Juarez, náčelník štábu, ministerský předseda Huxtable a jeden anglický bezpečnostní agent.“

Všichni tito lidé a piloti mají nejvyšší možné bezpečnostní prověření, které je v případě agentů a další posádky obnovováno denně. Pan Huxtable, samozřejmě, nehledě na jeho starodávný titul, zastává úřad odpovídající funkci guvernéra státu. Marine Jedna se kontroluje několikrát za den. Přes vaše virtuální melodramata o špiónech a agentech, kteří hrají na dvě strany, pane Pattersone, jsou moderní opatření proti odposlechu značně spolehlivá. A kromě toho, paní prezidentka a pan Huxtable byli během rozhovoru izolováni bezpečnostním polem dokonce i uvnitř Sikorského. Neznáme žádný způsob, jak by se tyto různé úrovně zabezpečení daly překonat.“ Obrátil světle hnědé oči na Kate. „A přesto k tomu zjevně došlo.“

Váš zpravodajský příspěvek byl přesný, slečno Manzoniová. Juarezová a Huxtable skutečně probírali možnost vojenského řešení sporu Anglie se Skotskem o vodní zdroje.

Máme však prohlášení pana Huxtable, že jeho úvahy o invazi do Skotska jsou a byly čistě soukromé a osobní. Byla to jeho idea, nesvěřil ji papíru ani elektronické paměti ani o ní s nikým nediskutoval ve vládě ani se svou partnerkou. Rozhovor s prezidentkou Juarezovou byl de facto první příležitostí, kdy tuto myšlenku vyslovil nahlas, aby posoudil rozsah prezidentské podpory takového návrhu, pokud by byl formulován.

A v době, kdy jste celou záležitost zveřejnila, ani ministerský předseda, ani paní prezidentka o ní dosud nehovořili s nikým jiným.“ Upřel pohled na Kate. „Slečno Manzoniová, chápete situaci. Jediným možným zdrojem vašich informací je samotný rozhovor Juarezová-Huxtable.“

Hiram stál vedle Kate. „Neprozradí své zdroje provokatérovi, jako jste vy.“

Mavens si zamnul tvář a opřel se. „Musím vám oznámit, pane, že odposlouchávání prezidenta vám vynese pořádně dlouhý seznam federálních obvinění. Tuto záležitost vyšetřuje meziresortní skupina. A sama paní prezidentka je velice rozezlená. Společnost OurWorld může být zrušena. A vy, slečno Manzoniová, budete mít štěstí, podaří-li se vám uniknout vězení.“

„Napřed to budete muset dokázat,“ rozzuřil se Hiram. „Mohu přísne dosvědčit, že žádný zaměstnanec OurWorld se k Marine Jedna ani nepřiblížil, aby tam dal štěnici nebo provedl něco jiného. Ta meziresortní skupina, kterou řídíte...“

Mavens si odkašlal. „Já ji neřídím. Jsem její součástí. Vlastně sám ředitel...“

Hiramovi spadla brada. „A on ví, že jste tady? Ne? Tak o co se tu snažíte, Mavensi? Napálit mě? Nebo snad vydírat? Je to tak?“

Mavens se tvářil stále rozpačtěji, ale zůstal klidně sedět.

Kate se dotkla Hiramovy paže. „Myslím, že bychom ho raději měli vyslechnout, Hirame.“

Hiram její dlaň setřásl. Obrátil se k oknu, ruce sepnuté za zády, ramena mu poškubávala vzteky.

Kate se naklonila k Mavensovi. „Řekl jste, že znáte Hiramovo tajemství. Co jste tím myslel?“

A Michael Mavens se rozhovořil o červích dírách.

Mapa, kterou vytáhl z aktovky a rozprostřel po stole, byla kreslená rukou na papíře bez hlavičky. Kate si pomyslela, že Mavens zabředl do spekulací, o které se nechce podělit s kolegy z FBI, nebo je dokonce svěřit pochybnému bezpečí softplátna.

Začal: „Toto je plán trasy, kudy včera přelétal Marine Jedna nad předměstími Havany. Časové body jsem označil těmito křížky. Vidíte, že když na palubě došlo ke klíčovému rozhovoru mezi Juarezovou a Huxtablem, a ten trval jen pár minut, vrtulník byl zde.“

Hiram se zamračila poklepal na šrafovaný čtvereček, který byl na mapě zvýrazněný, ležel přímo pod Sikorským na počátku rozhovoru. „A co je tohle?“

Mavens se ušklíbl. „To patří vám, pane Pattersone. Je to terminál datového kanálu OurWorld. Ústí červí díry, napojené na vaši ústřednu tady v Seattlu. Jsem přesvědčen, že terminál datakanálu pod Marine Jedna je tím zařízením, které jste použili k získání informací uvedených v reportáži.“

Hiramovi se zúžily oči.

Kate pozorně, avšak stále roztržitěji naslouchala, jak Mavens poněkud zmateně spekuluje o směrových mikrofonech a zesilovacích efektech gravitačních polí při ústí červích děr. Podle jeho teorie, jak se ukázalo, musel Hiram k uskutečnění odposlechu používat pevné zakotvení datového kanálu.

Bylo zřejmé, že Mavens se dotkl některých pravdivých aspektů, ale pravdu dosud celou neznal.

„Houby,“ prohlásil Hiram nevzrušeně. „Ve vaší teorii jsou díry, kterými bych proletěl se 7A7.“

„Například, umění OurWorld dostat se s kamerami do míst, kde není žádný terminál datového kanálu červí díry,“ podotkla Kate mírumilovně. „Třeba filipínské ostrovy zasažené hurikánem. Nebo dekolt generální tajemnice Halliwellové.“

Hiram vrhl na Kate varovný pohled. Zmlkni.

Mavens se tvářil popleteně, ale nemínil se vzdát. „Pane Pattersoně, já nejsem fyzik. Nerozřešil jsem dosud všechny podrobnosti. Ale jsem přesvědčen, že právě jako je vaše technologie červích děr konkurenční výhodou při přenosu dat, musí být stejnou výhodou také při shromažďování informací.“

„Ale no tak, Hirame,“ ozvala se. „Většinu už ví.“

Hiram zavrčel. „K čertu s tím, Manzoniová. Říkal jsem vám, že chci mít v každé fázi možnost všechno hodnověrně popřít.“

Mavens tázavě pohlédl na Kate.

Řekla: „Myslí tím krytí pro existenci červích kamer.“

Mavens se usmál. „Červí kamery. Dokážu uhodnout, co to znamená. Já to věděl.“

Kate pokračovala. „Ale pokaždé nebylo možné všechno popřít. A určitě ne v tomhle případě. Věděl jste to, Hirame, než jste tu reportáž schválil. Byl to prostě příliš dobrý příběh, než abyste ho přehrál jinam... Myslím, že byste mu měl říct, co chce vědět.“

Hiram ji probodával pohledem. „Proč bych to sakra měl dělat?“

„Protože si myslím, že vám mohu pomoci,“ odpověděl Mavens.

Mavens s vykulenýma očima zíral na Davidovo první ústí červí díry, dnes již muzeální kousek, na časoprostorovou perlu stále uzavřenou v bloku skla. „Tak vy nepotřebujete zakotvení.“

Můžete oko červí kamery umístit kdekoli, pozorovat cokoli. ... A můžete snímat taky zvuk?“

„Zatím ne,“ odpověděl Hiram. „Ale Průvodce umí skvěle odečítat ze rtů. A máme v záloze i lidské odborníky. Tak, zvláštní agente. Povídejte, jak mi můžete pomoci.“

Mavens váhavě odložil skleněnou destičku na stůl. „Jak usoudila slečna Manzoniová, ostatní z mé skupiny jsou jen pár kroků za mnou. Zítra zřejmě dojde k razii ve vašich podnicích.“

Kate se zamračila. „Pak byste tu jistě neměl být a varovat nás.“

„Ne, to bych neměl,“ odpověděl Mavens vážně. „Podívejte, pane Pattersone, slečno Manzoniová, budu upřímný. Jsem dost opovážlivý, abych věřil, že v této záležitosti vidím trochu dál než mí nadřízení, a právě proto překračuji obvyklé meze. Vaše technologie červí kamery včetně toho, co jsem si o ní dokázal vydedukovat sám, má fantastické možnosti. A mohla by v nesmírném rozsahu posloužit dobru: postavit zločince před soud, provádět kontrašpionáž, sledování...“

„Kdyby byla ve správných rukou,“ dořekl Hiram těžce. „Kdyby byla ve správných rukou.“

„Což značí ve vašich. FBI“

„Nejen našich. Ale ve službách veřejnosti, ano. Nemohu schvalovat vaši zprávu o rozhovoru mezi Juarezovou a Huxtablem. Ale například odhalení zfalšované vědecké podstaty projektu desalinace Galvestonu, to byla ukázka mistrovské novinářské práce. Jen odhalením tohoto konkrétního podvodu jste ušetřili miliardy dolarů z kapes veřejnosti. Rád bych viděl, že zodpovědné získávání informací tohoto druhu pokračuje. Ale já jsem ve službách národa. A národ, my, také potřebuje tuto technologii, pane Pattersone.“

„Aby narušoval soukromí občanů?“ otázala se Kate.

Mavens potřásl hlavou. „Každá technologie se dá zneužít. Bude muset existovat kontrola. Možná tomu nebudete věřit, slečno

Manzoniová, ale jako celek jsme my státní zaměstnanci docela poctiví.

A potřebujeme jakoukoli dostupnou pomoc. Doba je stále obtížnější - jak určitě víte, slečno Manzoniová.“

„Pelyněk.“

„Ano.“ Zachmuřil se, jako by měl starosti. „Lidé zřejmě nejsou ochotni přijmout zodpovědnost sami za sebe, natož za ostatní, za své společenství. Nárůst zločinnosti je srovnatelný s nárůstem lhostejnosti ke zločinu. To se pravděpodobně bude jen zhoršovat, jak bude ubíhat čas, jak se Pelyněk bude přibližovat.“

Hiram se zatvářil překvapeně. „Ale co na tom záleží, když nás Pelyněk stejně všechny rozmázne na kaši? Jako kluk jsem v Anglii vyrůstal s vědomím, že až vypukne jaderná válka, budeme mít po vyhlášení poplachu jen čtyři minuty. Vždycky jsme si o tom povídali. Co by sis ty počal se svými čtyřmi minutami? Opil bych se do němoty a...“

„My máme staletí,“ namítl Mavens. „Ne jen minuty. Máme povinnost udržet společnost funkční, jak nejlépe dokážeme, jak dlouho to půjde. Co jiného můžeme dělat? A zatím, jako to platilo po desetiletí, má tato země víc nepřátel než kterýkoli jiný národ na světě. Národní bezpečnost může dostat přednost před otázkami práv jednotlivce.“

„Řekněte nám, co navrhuje,“ ozvala se Kate.

Mavens zhluboka nabral dech. „Chci se pokusit uzavřít dohodu. Pane Pattersoně, toto je vaše technologie. Máte právo na ní vydělávat. Navrhuji, abyste si ponechal patenty a průmyslový monopol. Ale postoupil byste licenci na svou technologii vládě, aby ji mohla využít ve veřejném zájmu s propojením na vhodně koncipovanou legislativu.“

Hiram odsekl: „Nemáte žádnou pravomoc nabízet takovou dohodu.“

Mavens pokrčil rameny. „Samozřejmě že ne. Ale tohle je očividně rozumný kompromis výhodný pro všechny zúčastněné - včetně lidu této země. Myslím, že bych pro něj dokázal získat svého přímého nadřízeného, a pak...“

Kate se pousmála. „Vy pro tu věc skutečně riskujete všechno, vidíte? Je to tak důležité?“

„Ano, madam, myslím, že je.“

Hiram v údivu vrtěl hlavou. „Vy jste ztracené děti plná sentimentálního idealismu.“

Mavens ho pozoroval. „Tak co říkáte, pane Pattersone? Chcete mi pomoci to prosadit? Nebo si počkáte na zítřejší razii?“

Kate se přidala. „Budou vám vděční, Hirame. Alespoň navenek. Možná vás Marine Jedna přiletí vyzvednout z přistávací plochy na vašem vlastním trávníku, aby vám prezidentka mohla připíchnout na prsa medaili. Je to krok směrem k nejvyšší moci.“

„Pro mě a moje syny,“ řekl Hiram.

„Ano.“

„A udržím si obchodní monopol?“

„Ano, pane,“

Nečekaně se Hiram zazubil. Jeho nálada se v okamžiku změnila, jakmile se vyrovnal s porážkou a začal revidovat své plány. „Tak do toho, zvláštní agente Mavensi.“ Natáhl se přes stůl a potřásl Mavensovi rukou.

A to byl konec tajností; moc, kterou červí kamera dosud Hiramovi přinášela, bude mít svou protiváhu. Kate pocítila nesmírnou úlevu.

Ale pak se k ní Hiram otočil a sežehl ji pohledem. „Tohle byl váš bordel, Manzoniová. Vaše zrada. Nezapomenu vám to.“

A vyplašená, znepokojená Kate věděla, že to myslí vážně.

10

STRÁŽCI

Výňatek z Deníku národní bezpečnostní služby, vydávaného CIA pro příjemce s přístupem na úrovni přísně tajné a vyšší, 12. prosince 2036:

...Technologie červí kamery vykazuje schopnost pronikat do prostředí, kam je nepraktické či nemožné vysílat lidské pozorovatele či dokonce automatické pohyblivé kamery. Oka červí kamery například vědcům poskytla naprosto bezpečnou metodu pro zkoumání vnitřku úložiště odpadu v Handfordově jaderné rezervaci, kde plutonium po desetiletí prosakovalo do půdy, vzduchu a řeky. Červí kamery (užívané pod přísným dohledem s federální působností) jsou rovněž využívány k inspekci hloubkových úložišť jaderného odpadu u pobřeží Skotska, a ke zkoumání aktivních zón zapečetěných reaktorů z černobylského období, které, přestože byly dávno odstaveny, stále znečišťují území bývalého Sovětského svazu ke zkoumání a přinášejí některé znepokojivé výsledky (viz přílohy F-H). ...

...Vědci žádají o povolení použít červí kameru k neinvazivnímu proniknutí do nového obrovského sladkovodního jezera, které bylo objeveno zamrzlé hluboko v antarktickém ledu. V podobných jezerech byly po miliony let uzavřeny prastaré živé organismy. V naprosté tmě, ve vodě udržované v tekutém stavu tlakem stovek metrů ledu, se uvězněné druhy vydávají vlastními stezkami evoluce, naprosto odlišnými od forem na povrchu. Vědecké argumenty se zdají být věrohodné; snad se toto zkoumání

ukáže jako skutečně neinvazivní, a tak zachrání velice staré, křehké životní formy před okamžitým zničením ve chvíli, kdy je jejich přirozené prostředí narušeno. Jak je všeobecně známo, došlo k takovému případu počátkem století, kdy přespříliš horliví vědci přesvědčili mezinárodní komise, aby nechaly otevřít jezero Vostok, první zmrazený svět tohoto druhu, který byl objeven. Komise podléhající vědeckému poradci prezidenta zvažuje, zda je možné v této věci pokračovat, a zpřístupnit výsledky pro patřičné kritické zkoumání vědeckou obcí, aniž by existence červí kamery vešla ve známost mimo současný vymezený okruh. ...

Nedávné zachránění australského krále Harryho a jeho rodiny z vraku vlastní jachty během bouří v Carpentarském zálivu je důkazem příslibu, že červí kamera v budoucnu transformuje účinnost nouzových operací. Na příklad pro pátrací a záchranné akce na moři, by už byla zbytečná třeba letku vrtulníků, prohledávající rozlehlé plochy šedivých, bouřlivých vod za cenu značného rizika pro posádky; členové pátrací a záchranné služby budou pracovat v bezpečí pozemních monitorovacích středisek, dokážou oběti nehody lokalizovat během několika minut a okamžitě zaměřit záchrannou činnost spolu s nevyhnutelným rizikem do potřebných míst...

...Tato fundamentalistická křesťanská sekta zamýšlela ,oslat' dvoutisící výročí (podle jejich výpočtů) od doby, kdy Kristus vyhnal penězoměnce z chrámu tím, že uloží elektromagnetické pulzní jaderné hlavice do středu všech hlavních finančních oblastí na planetě včetně New Yorku, Londýna, Frankfurtu a Tokia. Analytici CIA se shodují s autory novinových titulků v tom, že pokud by byl takový útok úspěšný, stal by se elektronickým Pearl Harborem. Výsledný finanční chaos projevující se v síti bankovních převodů na akciovém trhu, na trhu obligací, v obchodních systémech, dále v úvěrové síti, komunikačních linkách, to vše by bylo těžce poškozeno či zničeno a podle názoru

analytiků by zapříčinilo tak vážný otřes vzájemně provázaných globálních finančních systémů, aby došlo k celosvětové recesi. Převážně díky špionážnímu využití červí kamery se podařilo této katastrofě zabránit. Jen tímto jediným úspěchem ušetřila aplikace červí kamery ve veřejném zájmu odhadem trilióny dolarů a zabránila nevýslovnému lidskému utrpení v bídě, dokonce umírání hladem. ...

Výňatek z článku ,Čerfakt: Pattersonova červí kamera jako nástroj cílené osobní špionáže a její další využití` od Michaela Mavense, FBI, uveřejněného ve sborníku semináře Postupy řídicí skupiny rozvinutého zpracování a analýzy informací (Zpravodajské sdružení), Tyson's Corner, Virginia, 12.-14. prosince 2036:

Červí kamery byly ve federálních agenturách poprvé pokusně zavedeny pod záštitou meziresortní řídicí a inspekční skupiny, v níž jsem působil. V řídicí skupině byli zastoupeni představitelé Úřadu pro kontrolu léků a potravin, FBI, CIA, Federálního výboru pro komunikace, Státního daňového úřadu a Národního institutu zdraví. Nicméně potenciál této technologie rychle vyšel najevo a během šesti měsíců, před koncem formální zkušební doby, jsou možnosti červích kamer rozvíjeny ve všech hlavních základnách zpravodajského oboru v naší zemi, tedy ve Federálním úřadu pro vyšetřování, v Centrální zpravodajské agentuře, v Obranné zpravodajské agentuře, Národní bezpečnostní agentuře a Národním rekognoskačním úřadě.

Co pro nás červí kamera znamená?

Červí kamera, sledovací technika, kterou nelze odposlouchávat či rušit, představuje průlom ve válce špionážních a kódovacích zbraní, jak ji tradičně vedeme od čtyřicátých let dvacátého století. Červí kamera v principu přímo překlene prostor až k danému

objektu, a dokáže poskytnout záběry nezpochybnitelně autentické, na příklad záběry, které lze reprodukovat v soudní síni. Pro porovnání, žádný fotografický snímek, jakkoli relevantní, nebyl od roku 2010 před americkým trestním soudem připuštěn jako důkaz, natolik je snadné podobné snímky upravit.

Na domácí půdě se červích kamer užívá v celních a imigračních úřadech, k testování a inspekci léků a potravin, k ověřování žádostí o zaměstnání ve federálních úřadech a k mnoha dalším účelům. V oblasti trestního stíhání, přestože návrhy zákonného rámce zabývající se právem na ochranu soukromí, které by měly definovat využití červí kamery v kriminálním vyšetřování, stále zůstávají nedořešeny, FBI a policejní jednotky již dokázaly zaznamenat řadu význačných úspěchů jako třeba bylo odhalení plánů individuálního anarchisty F. Subiru (který mimochodem tvrdí, že je druhou generací klonu hudebníka Michaela Jacksona z dvacátého století) na vyhození Washingtonova památníku do vzduchu.

Dovolte mi ještě připomenout, že v roce 2035 byla odhadem pouze jedna třetina všech hrdelních zločinů ohlášena - a z této třetiny byla pouze pětina uzavřena zatčením a podáním obvinění. Pětina z třetiny: to je přibližně sedm procent. Bilance ochranných opatření se téměř rovnala bezmoci. Dnes, přestože úplná čísla z procesního období nejsou ještě k dispozici, můžeme již říci, že procento zatčení se zvýší několikanásobně. Dámy a pánové, je možné, že se přibližujeme době, kdy poprvé v historii lidstva bude skutečně možné říci, že zločin se nevyplácí.

Nyní k zahraničním záležitostem: v roce 2035 činily náklady na shromažďování a rozbor údajů zahraniční špionáže 75 miliard dolarů. Avšak mnohé informace neměly valnou hodnotu: náš systém získávání dat tvořila elektronická sběrná zařízení, která spolu se zrny nashromáždila množství plev. A ve věku, kdy hrozby, kterým čelíme a které vesměs vycházejí z rudých států či

teroristických buněk, jsou přesně zacílené, je již dlouho zřejmé, že naše zpravodajská služba musí být také přesně zacílená. Pouhé zmapování vojenských kapacit nepřítele nám například neříká nic o jeho strategickém myšlení, a ještě méně o jeho záměrech.

Avšak mnozí naši protivníci jsou po technické stránce na stejné úrovni jako my, a je prokazatelně obtížné či dokonce nemožné proniknout k srdci jejich velení pomocí konvenčních elektronických prostředků. Řešením se stalo obnovené nasazení lidfakt, lidského faktoru, využití lidí jako agentů. Ovšem ti se obtížně umisťují, jsou notoricky nespolehliví a nesmírně zranitelní.

Avšak nyní máme červí kameru.

Červí kamera nám v podstatě umožňuje umístit nezávislý objektiv (v technické terminologii ,oko') kamkoli bez potřeby fyzického zásahu. Špionáž pomocí červí kamery, ,červfakt`, jak už ji zasvěcení nazývají, se ukazuje být tak cennou, že již byla zřízena stanoviště červích kamer pro sledování většiny světových politických představitelů, přátelsky i jinak smýšlejících, vůdců rozličných náboženských a fanatických skupin, mnoha největších světových korporací a tak dále.

Technika červí kamery je důvěrná a osobní. Můžeme protivníka pozorovat při nejsoukromějších činnostech, pokud je to zapotřebí. Potenciál pro odhalování ilegální činnosti, dokonce pro vydírání, pokud se tak rozhodneme, je zřejmý. Avšak důležitější je obraz, který si nyní můžeme učinit o záměrech nepřítele. Červí kamera nám dodává informace o protivníkových kontaktech, například o dodavatelích zbraní, a můžeme posoudit faktor znalostní, dejme tomu jeho náboženské přesvědčení, úroveň vzdělání a výcviku, zdroje informací, mediální výstupy, kterých využívá.

Dámy a pánové, v minulosti byla klíčovým cílem zpravodajské služby geografie skutečného bojiště. S červí kamerou se nám otvírá geografie mozku našeho nepřítele.

Než přejdu k některým konkrétním raným úspěchům skupin, které pracují s červími kamerami, rád bych se zmínil o budoucnosti.

Současná technologie nám poskytuje červí kameru schopnou s vysokým rozlišením zobrazovat sledované spektrum. Naši vědci spolupracují se zaměstnanci OurWorld na zdokonalení této technologie, které by umožnilo zachytit údaje mimo běžně viditelné spektrum, jde především o infračervené pro noční práci, a zvuk tím, že zajistí, aby červí oko citlivěji reagovalo na vedlejší fyzikální produkty zvukových vln, což by snížilo naši současnou závislost na odečítání ze rtů. Dále si klademe za cíl dosáhnout plné mobility nezávislého oka, aby bylo možné sledovat objekt v pohybu.

Oka červích kamer jsou v principu odhalitelná, a společný výkonný tým FBI a OurWorld zkoumá hypotetické „antikamery“, způsoby, jak by nepřítel mohl detekovat a případně oslepit červí kameru. Toho lze dosáhnout například vstříknutím vysokoenergetických částic do oka, což způsobí implozi červí díry. Nevěříme však, že by něco takového představovalo vážnou překážku. Nezapomínejme, že umístění červí kamery není jednorázová záležitost, definitivně ukončená jejím objevením. Naopak, ve vybrané oblasti můžeme rozmístit tolik červích kamer, kolik budeme chtít, ať už jsou objeveny či nikoli.

A krom toho v současnosti mají americké agentury na tuto technologii monopol. Naši protivníci vědí, že jsme dosáhli pozoruhodného zdokonalení v oblasti shromažďování informací, ale nemají ani zdání, jak to děláme. Zdaleka ještě nepracují na systému zablokování červí kamery, protože dosud nevědí, co vlastně hledají.

Naše převaha v technologii červí kamery nemůže ovšem trvat věčně, a tato technologie nemůže ani zůstat utajena. Musíme začít s plánováním pro proměněnou budoucnost, kdy existence červí

kamery vejde ve veřejnou známost a naše vlastní střediska moci a velení budou pro naše protivníky stejně otevřená, jako jsou dnes jejich centrály pro nás.

Výňatek z pořadu OurWorld Zpravodajství ze světa, 28. ledna 2037:

Kate Manzoniová (na kameru):

V otřesné repríze šedesát let staré aféry Watergate byli pracovníci Bílého domu, podléhající prezidentce Marii Juarezové, veřejně obviněni z vloupání do volebního ústředí Republikánské strany, která je považována za hlavního protivníka Juarezové v příštích prezidentských volbách v roce 2040.

Republikáni tvrdí, že odhalení učiněná lidmi Juarezové týkající se možného protiprávního spojení Republikánské strany s různými vysoce postavenými podnikateli za účelem financování volební kampaně, mohou být založena pouze na informacích získaných ilegálním způsobem, například odposloucháváním či vloupáním.

Bílý dům ve své odpovědi republikány vyzval, aby předložili konkrétní důkaz takového neoprávněného vniknutí. Což Republikánská strana do této chvíle nebyla schopna učinit.

11

MOZKOVÝ ČLÁNEK

Kate přihlížela, John Collins přiletěl na moskevské letiště.

Na letišti se setkal s mladším mužem. Průvodce ho podle záznamu rychle identifikoval jako Andreje Popova. Popov, původem Rus, měl spojení na ozbrojené skupiny vzbouřenců, operující ve všech pěti státech přiléhajících k Aralskému moři - v Kazachstánu, Uzbekistánu, Turkmenistánu, Tádžikistánu a Kyrgyzstánu.

Kate pronikala blíž.

S rostoucím pocitem rozjařenosti vedla oko červí kamery po boku Collinse a Popova, když cestovali napříč Moskvou - autobusem, metrem, auty a pěšky, dokonce i ve sněhové vánici. Zahlédla Kreml a starou, ošklivou budovu KGB, jako kdyby se jednalo o nějaké virtuální turistické dobrodružství.

Ale chudoba zde byla ohromující. Přes svůj výběr povolání byl Collins typickým Američanem v zahraničí; Kate sledovala jeho rostoucí nespokojenost nad výpadky mobilních telefonů, jak se bavil, když viděl, jak prodavači jízdenek v metru používají ruční počítadla, aby vrátili správně drobné, odpor ke špíně, na kterou narazil na veřejných záchodcích, netrpělivost, když se snažil aktivovat Průvodce a nedostal odpověď.

Pocítila hlubokou úlevu, když Collins dorazil na malé předměstské moskevské letiště a nastoupil do lehkého letadla, a ona mohla aktivovat systém, kterému v duchu říkala autopilot.

Tady v šeru Červích dílen, usazená před softplátnem, řídila oko pomocí joysticku a nějakého inteligentního podpůrného

programu. Jakkoli byl systém důmyslný, sledovat pohyby jedné osoby cizím městem byla vyčerpávající, náročná činnost: chvilka nepozornosti mohla zmařit hodiny tvrdé práce.

Avšak sledovací technika červích kamer dosáhla úrovně, kdy Kate mohla volně oko připojit k různým elektronickým nosičům - například ke Collinsovu letadlu. Takže nyní se její prakticky neviditelné oko vznášelo v kabině letadla, neustále se drželo Collinsovi u ramene, sledovalo bez jejího zásahu svou kořist, zatímco letoun mířil do tmavnoucího ruského soumraku.

Časem bude všechno snadnější. Technici Červích dílen pracovali na způsobech, jak přimět oko sledovat konkrétní osobu bez nutnosti lidského zásahu. To vše pro budoucnost.

Odstrčila židli, vstala a protáhla se. Byla unavenější, než si předtím uvědomovala; nedokázala si vzpomenout, kdy si naposledy udělala přestávku.

Roztržitě si prohlížela další záběry červí kamery. Na střední Asii padala noc, a malými okénky letadla viděla, jak je krajina zjizvená, pokrývaly ji pásy hnědé pustiny, stále neobyvatelné ještě čtyři desítky let po pádu Sovětského svazu s jeho odpornou lhostejností ke krajině a jejím lidem...

Ucítila na rameni ruku, silné prsty, které jí masírovaly uzel svalů. Překvapilo ji to, ale ten dotek byl povědomý, a ona neodolala a poddala se mu.

Bobby ji políbil na temeno. „Já věděl, že tě tady najdu. Víš, kolik je hodin?“

Mrkla po časomíře na softplátně. „Pozdě odpoledne?“ Zasmál se. „Ano, moskevského času. Ale tady je Seattle, stát Washington, západní polokoule, a na téhle straně planety je právě po desáté ráno. Pracovala jsi celou noc. Zase. Mám pocit, že se mi vyhýbáš.“

Namítla nedůtklivě: „Bobby, ty to nechápeš. Sleduju toho chlapíka. Je to práce na čtyřadvacet hodin denně. Collins je agent CIA, a ta zřejmě navazuje spojení mezi naší vládou a různými

stínovými vzbouřenci od Aralského moře. Děje se tam něco, o čem nám vlada nehodlá povědět.“

„Jenže,“ dodal Bobby s předstíranou vážností, „červí kameře nic neujde.“ Měl na sobě pohodlnou lyžařskou kombinézu zářící barvami, reagující na teplotu, velice drahou; viděla, jak se v teple tohoto koutku Červích dílen umělé póry oděvu otevřely a odhalily nahnědlý lesk opálené pleti. Naklonil se k softplátnu, prohlížel záběr a její nadrápané poznámky. „Jak dlouho bude Collinsovi trvat let?“

„Těžko říct. Pár hodin.“

Napřímil se. „Tak si dej chvíli oddech. Tvůj cíl vězí v letadle, dokud nepřistane, nebo se nezříti, a červí kamera ho může klidně sledovat sama. A kromě toho spí.“

„Ale je s ním Popov. Jestli se vzbudí...“

„Tak nahrávací systém zachytí všechno, co řekne a udělá. No tak. Dej si pauzu. A mě.“

...Ale já s tebou nechci být, Bobby, pomyslela si. Protože existují věci, o kterých bych raději nemluvila. A přesto...

A přesto ji stále přitahoval, nehledě na to, co o něm teď věděla.

Začínáš být moc komplikovaná, Kate. Moc introvertní. Oddech od tohohle studeného místa bez života ti vážně udělá dobře.

S námahou se pokusila o úsměv a vzala ho za ruku.

Byl pěkný, klidný den, vítaná přestávka mezi bouřkovými systémy, které nyní pravidelně sužovaly pacifické pobřeží.

S pohárky kávy s mlékem v rukou procházeli zahradami, které Hiram vybudoval kolem svých Červích dílen. Byly tu nízké náspy, jezírka, mostky přes potůčky, a neuvěřitelně mohutné a staré stromy, vše dovezené a rozmístěné typicky hiramovským způsobem, pomyslela si Kate, s velkými náklady a značně

neuváženě a bez vkusu. Ale obloha byla jasná, zářivě modrá, zimní slunce dokonce trochu hřálo do tváří, a oba nechávali řádky tmavých stop v bohaté stříbřité vrstvě neporušené rosy.

Našli lavičku. Byla vybavena schopností reagovat na teplotu a zahřála se natolik, aby rosu odpařila. Posadili se a upíjeli kávu.

„Pořád myslím, že se přede mnou schováváš,“ řekl Bobby mírně. Všimla si, že jeho sítnicové implantáty se ve slunečním svitu polarizovaly, proměnily se ve stříbrné oči podobné očím hmyzu. „Je v tom červí kamera, vid’? Všechny ty etické důsledky, které ti připadají tak znepokojující.“

S dychtivostí, za niž se hanbila, skočila po nabídnuté možnosti. „Samozřejmě že je to znepokojující. Technika s takovou mocí...“

„Ale byla jsi u toho, když jsme dospěli k dohodě s FBI. Dohodě, která dala červí kameru do rukou národu.“

„Ach Bobby... Národ ani netuší, že ta zatracená věc vůbec existuje, natož to, že vládní agentury ji využívají proti němu. Podívej na všechny ty neplatiče daní, které najednou chytili, nebo rodiče, co švindlují s dětskými přídavky, kontroly registrace při nákupu zbraní, na mnohonásobné sexuální zločince.“

„Ale to je všechno k dobrému. Nebo ne? Ty chceš říct, že nevěříš vládě? Tohle není dvacáté století.“

Odfrkla. „Vzpomeň si, co řekl Jefferson: ‚Každá vláda, když se jí důvěřuje, degeneruje na pouhé vládce národa. Národ sám je tedy jejím jediným bezpečným sídlem.‘ ... A co to republikánské vloupání? Jak může tohle být v zájmu národa?“

„Nemůžeš vědět jistě, jestli k tomu Bílý dům použil červí kameru.“

„Co jiného?“ Kate zavrtěla hlavou. „Chtěla jsem, aby mi Hiram dovolil pořádně se do toho pustit. Okamžitě mě z toho případu vyhodil. Uzavřeli jsme faustovskou dohodu, Bobby. Ti chlápci ve státní správě a ve vládě nejsou nutně gauneři, ale jsou to

jen lidé. A dát jim tak mocnou a tajnou zbraň... Bobby, s takovou mocí bych nedůvěřovala ani sama sobě. Incident se špehováním republikánů je teprve začátek orwellovské noční můry, kterou brzo budeme prožívat.

A co se týče Hirama - máš vůbec představu, jak Hiram zachází se svými zaměstnanci, tady v OurWorld? Uchazeči o zaměstnání procházejí veškerým kádrováním až po rozbor DNA. Shromažďuje záznamy o všech svých zaměstnancích, prohledává kreditní databáze, policejní záznamy, dokonce federální záznamy. Měl už na sto způsobů, jak měřit produktivitu a výkon a dohlížet na své lidi. Teď když má červí kameru, může nás Hiram držet pod dozorem čtyřicet hodin denně, když bude chtít. A není hrome vůbec nic, co by proti tomu kdokoli z nás mohl udělat. Existuje celá řada soudních precedentů, které stanoví, že zaměstnanci nepožívají ústavní ochrany před rušivým dozorem svých šéfů.“

„Ale on to všechno potřebuje, aby přiměl lidi k práci,“ namítl Bobby suše. „Od té doby, co jsi odhalila Pelyněk, pracovní absence letí nahoru, a taky požívání alkoholu a dalších drog na pracovišti a...“

„To nemá nic společného s Pelyněkem,“ odsekla. „To je otázka základních práv. Bobby, copak to nechápeš? OurWorld je vize budoucnosti nás všech, pokud si zrůdy jako Hiram ponechají vládu nad červí kamerou. A proto je důležité, aby se tahle technologie rozšířila; tak daleko a tak rychle, jak jen to půjde. Odpověď: alespoň je budeme moci pozorovat, jak nás pozorují.“ Hledala jeho postříbřený hmyzí pohled.

Promluvil naprosto klidně. „Díky za přednášku. A to je důvod, proč mě házíš přes palubu?“

Uhnula očima.

„Ono to nemá nic společného s červí kamerou, vid’?“ Naklonil se blíž, naléhal na ni. „Je tu něco, co mi nechceš říct. Už jsi taková

celé dny. Dokonce týdny. Co je to, Kate? Neboj se, že mi ublížíš. Neublížíš.“

Nejspíš ne, pomyslela si. A to, ubohý, milý Bobby, je celý ten problém.

Obrátila se k němu. „Bobby, ten mozkový článek. Ten implantát, který ti Hiram vložil do hlavy, když jsi byl malý...”

„Ano?”

„Zjistila jsem, k čemu je. K čemu doopravdy je.“

Chvilu se prodlužovala, a Kate cítila na tváři bodání sluneční záře, už tak brzy v roce nasycené ultrafialovým zářením.

„Pověz mi to,“ řekl tiše.

Specializované podprogramy Průvodce jí všechno stručně a výstižně objasnil. Šlo o klasický případ neurobiologického zasahování do mozku z počátku dvacátého prvního století.

A nemělo to nic společného s dyslexií a hyperaktivitou, jak tvrdil Hiram.

Za prvé, Hiram potlačil neurální stimulaci těch oblastí temporálního laloku v Bobbyho mozku, které se týkaly vnímání spirituální transcendence a mystické přítomnosti. A jeho doktoři si pohráli s částmi kaudální oblasti ve snaze zajistit, že Bobby nebude trpět příznaky souvisejícími s obsesivně nutkavými poruchami, které u některých lidí vedou k potřebě nadměrných jistot, řádu, předvídatelnosti a rituálu, k potřebě, která je za jistých okolností uspokojena členstvím v náboženských komunitách.

Hiram očividně zamýšlel ochránit Bobbyho před náboženskými podněty, které tak rozptylovaly jeho bratra. Bobbyho svět měl být pozemský, ochuzený o transcendentno a nadpřirozeno. A Bobby by ani nevěděl, co postrádá. Byla to, pomyslela si Kate trpce, bohotomie.

Hiramův implantát také zasahoval do složité rovnováhy hormonů, neurotransmitérů a do mozkových oblastí, které byly

stimulovány, když se Bobby miloval. Implantát například potlačoval opiátový hormon oxytocin, uvolňovaný hypotalamem, který zaplavoval mozek během orgasmu a vytvářel ony hřejivé, povznášející pocity lidských pout, které po takovém aktu následovaly.

Díky řadě význačných milostných poměrů - které Hiram diskrétně organizovala podporoval, a dokonce uváděl ve všeobecnou známost - se Bobby stal tak trochu sexuálním atletem, a ze samotného aktu čerpal značný fyzický požitek. Ale jeho otec ho učinil neschopným lásky - a tím, jak to zřejmě Hiram plánoval, ho oprostil od loajality ke komukoli kromě otce.

Bylo toho ještě víc. Například vazba k hluboko uložené části Bobbyho mozku nazývané amygdala mohla být pokusem ovládat jeho sklon k hněvu. Záhadná manipulace s Bobbyho orbitofrontální mozkovou kůrou mohla dokonce znamenat snahu omezit jeho svobodnou vůli. A tak dál.

Hiram zareagoval na své zklamání s Davidem tím, že si z Bobbyho učinil dokonalého syna: totiž, syna, který bez závad vyhovoval Hiramovým záměrům. Ale tím svého syna oloupil o mnohé, co z něho činilo člověka.

Dokud Kate Manzoniová neobjevila vypínač v jeho hlavě.

Vzala Bobbyho do malého bytu, který měla pronajatý v centru Seattlu. Tam se milovali, poprvé za dlouhé týdny.

Potom jí Bobby ležel v náručí, rozpálený, kůži vlhkou pod jejím dotekem; tak blízko, jak jen mohl být, a přesto vzdálený. Bylo to jako pokoušet se milovat někoho cizího.

Ale dnes konečně chápala proč.

Natáhla ruku a dotkla se jeho zátylí, tvrdých hran implantátu pod kůží. „Víš jistě, že to chceš udělat?“

Zaváhal. „Jen mi dělá starost, že nevím, jak se potom budu cítit... Budu to pořád já?“

Zašeptala mu do ucha: „Budeš se cítit živý. Budeš se cítit jako člověk.“

Zatajil dech, pak řekl, tak tiše, že mu stěží rozuměla: „Udělej to.“

Otočila hlavu. „Průvodce.“

„Ano, Kate.“

„Vypni to.“

... a pro Bobbyho, dosud rozpáleného dozníváním orgasmu, to bylo, jako by se žena v jeho náručí náhle změnila v trojrozměrnou, plnou a celou, jako by ožila. Vše, co viděl, cítil, čichal, teplou jasanovou vůni jejích vlasů, dokonalý obrys tváře tam, kde po ní klouzalo tlumené světlo, neporušená hladkost břicha, to vše bylo právě takové, jako předtím. Ale připadalo mu, jako by teď pronikl povrchem k hřejivému teplu Kate samotné. Viděl její oči, pozorné, plné účasti - účasti s ním, uvědomil si s novým otřesem. Už nebyl sám. A přitom do této chvíle ani nevěděl, že je sám.

Toužil ponořit se do její oceánské vroucnosti.

Dotkla se jeho tváře. Když ruku stáhla, viděl, že má mokré prsty.

A nyní cítil hluboké rozechvělé vzlyky, které cloumaly jeho tělem, neovladatelnou bouří pláče. Láska a bolest v něm pulzovaly, prudké, žhavé, nesnesitelné.

12

ČASOPROSTOR

Vnitřní zmatek neustupoval.

Snažil se rozptýlit. Začal se znovu věnovat činnostem, které ho předtím těšily. Ale i nejvýstřednější virtuální dobrodružství mu připadalo plytké, očividně strojené, předvídatelné, nezajímavé.

Potřeboval zřejmě lidi, přestože se vyhýbal těm, kdo mu byli blízcí - jsem jako můra, co se bojí plamene svíčky, myslel si, nedokážu snést jas emocí, které přináší. A tak přijímal pozvání, která by jindy nebral v úvahu, mluvil s lidmi, které nikdy dřív nepotřeboval.

Práce pomáhala svými stálými a pravidelnými nároky na jeho pozornost, neoblomnou logikou obchodních schůzek, pracovních rozvrhů a rozdělování prostředků.

A práce teď byla spousta. Nové virtuální členky Vnitřního zraku opouštěly zkušební laboratoře a blížily se hromadné výrobě. Jeho skupiny techniků nečekaně vyřešily poslední technickou závadu - tendenci členek vyvolávat u svých uživatelů synestézii, zmatení smyslových vjemů způsobené zkratem mezi mozkovými centry. To byl důvod pro pořádnou oslavu. Věděli, že renomované Watsonovy výzkumné laboratoře IBM pracují přesně na tomtéž problému; kdo vyluští otázku synestézie první, ten se také první dostane na trh, a získá na dlouhou dobu jasnou převahu nad konkurencí. Nyní to vypadalo, že v tomto konkrétním závodě zvítězil OurWorld.

Takže práce ho pohlcovala. Ale nemohl pracovat čtyřicet hodin denně, a nemohl ani zbytek volného času prospat. A když

byl vzhůru, jeho mozek, poprvé nespoutaný, běsnil a vymykal se kontrole.

Když ho autopilot vezl do Červích dílen, Bobby se krčil strachem z vysoké rychlosti. Obyčejná, nijak pozoruhodná zpráva v bulvárním tisku o divokém zabíjení a násilnostech propukající války o vodu z Aralského moře ho dohnala k palčivým slzám. Západ slunce na Puget Sound, který bylo možno zahlédnout protrhanou vrstvou načechráných černých mračen, ho naplnil posvátnou úctou k prostému faktu, že je naživu.

Když se setkal s otcem, cloumaly s ním strach, nenávist, láska, obdiv - všechny překrývaly hlubší, nezrušitelné pouto.

Ale Hiramovi čelit dokázal. S Kate to bylo jiné. Naprosto ho naplnila vášnivá touha opatrovat ji, vlastnit, nějak ji celou pohltit. V její společnosti se stával skoupým na slovo, ztrácel vládu nad svým tělem i rozumem.

Tak či onak poznala, jak se cítí; a nenásilně ho nechala o samotě. Věděl, že tu pro něho bude, až se jí dokáže postavit tváří v tvář a obnovit jejich vztah.

Ale s Hiramem a Kate alespoň dokázal rozluštit, proč se cítí tak, jak se cítí, vysledovat příčinný vztah, přiřadit předběžné nálepky divokým emocím, které jím zmítaly. Nejhorší ze všeho byly změny nálad, kterými zřejmě trpěl bez zjevné příčiny.

Budil se v bezdůvodném pláči. Nebo uprostřed docela obyčejného dne zjistil, že ho naplňuje nepopsatelná radost, jako by najednou všechno dávalo smysl.

Vlastní život předtím mu připadal vzdálený, bez podstaty, jako plochý, jednobarevný náčrt tužkou. Nyní se nořil do nového světa barev a vzorů, světla a pocitů, kde nejprostší věci jako svinutý lísteček v časném jaru, záblesk slunečního jasu na vodě, něžná křivka Katiny tváře mohly být naplněny nádherou, o jejíž existenci dosud nikdy neměl ani tušení.

A Bobby, to křehké ego, které se plavilo na povrchu tohoto neprozkoumaného vnitřního oceánu, se bude muset naučit žít s onou novou, složitou, záhadnou osobou, kterou se znenadání stal.

Právě proto začal vyhledávat svého bratra.

V Davidově flegmatickém, trpělivém chování nacházel nesmírnou oporu; jeho medvědí postava s rozčepýřenými světlými vlasy, shrbená nad softplátny, David ponořený v práci, spokojený s její logikou a vnitřní důsledností, jak si překvapivě úhledně píše rukou poznámky. Davidova osobnost byla stejně impozantní a pevná jako jeho tělo; Bobby si vedle něho připadal pomíjivý, pouhý věchýtek, a přesto tu nacházel tichý mír.

Jednoho na tuto roční dobu chladného odpoledne seděli s pohárky kávy v rukou a čekali na výsledky dalšího rutinního testu: nové červí díry vyrvané z kvantové pěny, která měla sahat dál než kdykoli předtím.

„Chápu, že teoretik chce studovat meze technologie červích děr,“ řekl Bobby. „Posunout hranice vědění co nejdál. Ale zásadní průlom už jsme udělali. Co je teď důležité, to je jistě aplikace.“

„Samozřejmě,“ odpověděl David mírně. „Aplikace je de facto vším. Hiram si klade za cíl změnit generování červích děr z vysokoenergetického fyzikálního kouzla, které si mohou dovolit jen vlády a velké korporace, na něco daleko menšího, snadno vyrobitelného, miniaturizovaného.“

„Jako počítače,“ přikývl Bobby.

„Přesně. Teprve miniaturizace a rozvoj osobních počítačů umožnil computerům zaplavit svět: najít nové možnosti využití, vytvořit nové trhy - v podstatě změnit náš život.“

Hiram ví, že si monopol neudržíme věčně. Dříve či později někdo přijde s nezávislým řešením červí kamery. Možná lepším. A miniaturizace a snižování nákladů budou samozřejmě následovat.“

„A OurWorld budoucnosti,“ dodal Bobby, „má jistě být prvním na trhu všech malých generátorů červích děr.“

„To je Hiramova strategie,“ přikývl David. „Má představu, že červí kamera nahradí všechna ostatní za řízení na získávání informací: kamery, mikrofony, vědecké senzory, dokonce i lékařské sondy. I když nemůžu říct, že bych se těšil na endoskopii červí dírou.“

Ale říkal jsem ti, Bobby, že jsem taky trochu studoval obchod. Hromadně vyráběné červí kamery budou zboží a budou si moci konkurovat jedine cenou. Jenže já věřím, že s naším technickým náskokem může Hiram získat daleko větší možnosti prostřednictvím diferenciací: tím, že přijde s aplikacemi, které nedokáže nabídnout nikdo jiný na trhu. A právě proto se zajímám o výzkum.“ Ušklíbl se. „Přinejmenším takhle vysvětluju Hiramovi, za co tu utrácíme jeho peníze.“

Bobby si ho prohlížel, snažil se soustředit na svého , bratra, na Hirama, na červí kameru, snažil se porozumět. „Ty to prostě chceš vědět, vid’? To je pro tebe hlavní.“

David kývl. „Nejspíš ano. Věda je většinou prostě jen dřina. Opakované pachtění; nekonečné testy a kontrolní pokusy. A protože neplatné hypotézy se musí vyloučit, většina práce je v podstatě spíš destruktivní než konstruktivní. Ale příležitostně, přinejlepším nejspíš jen párkrát za život, přijde okamžik transcendence.“

„Transcendence?“

„Každý by tomu tak neříkal. Ale mně to tak připadá.“ „A nevádí, že za pět set let tu možná nebude nikdo, kdo by tvoje studie četl?“

„Byl bych radši, aby to nebyla pravda. Třeba nebude. Jenže to, na čem záleží, je poznání samotné, Bobby. Vždycky to tak bylo.“

Na plátně za nimi se objevil hvězdný výbuch pixelů a zazněl hluboký tón podobný zvonu.

David vzdychl. „Ovšem vypadá to, že dneska k ničemu takovému nedojde.“

Bobby nakoukl bratrovi přes rameno na softplátno, po kterém putovala čísla. „Další nestabilita? To je jako v prvních dnech červích děr.“

David ťukal do klávesnice, zadával další pokus. „Víš, máme trochu větší ambice. Naše červí kamera se už dostane do každého místa na Zemi, překonává vzdálenosti několika tisíc kilometrů. Teď se pokouším o něco jiného: izolovat a stabilizovat červí díry, které překlenují význačné intervaly v Minkowského časoprostoru, konkrétně jde o desítky světelných minut.“

Bobby zvedl ruce. „Už jsem se ztratil. Světelná minuta je vzdálenost, kterou světlo urazí za minutu ... správně?“

„Ano. Například planeta Saturn je od nás vzdálená přibližně půl druhé miliardy kilometrů. A to je asi tak osmdesát světelných minut.“

„A my chceme vidět Saturn.“

„Samozřejmě. Nebylo by to nádherné, mít červí kameru pro výzkum hlubokého vesmíru? Už žádné poruchové sondy, žádné léta trvající výpravy... Ale problém je, že červí díry, které překlenují tak velké intervaly, jsou v pravděpodobnostním kypění kvantové pěny neobyčejně vzácné. A jejich stabilizace vyžaduje nároky o řád vyšší než předtím. Ovšem není to nemožné.“

„Proč ‚intervaly‘, ne vzdálenosti?“

„Fyzikální hantýrka. Promiň. Interval je jako vzdálenost, ale v časoprostoru. Což je prostor plus čas. Ve skutečnosti je to jenom Pythagorova věta.“ Vzal poznámkový blok a začal čmárat. „Dejme tomu, že půjdeš do města a ujdeš pár bloků na východ, pár bloků na sever. Vzdálenost, kterou jsi urazil, pak můžeš vypočítat takhle.“ Otočil blok:

vzdálenost na druhou = (směr východ) na druhou + (směr sever) na druhou

„Šel jsi po pravouhlém trojúhelníku. Čtverec nad přeponou se rovná součtu...“

„Tolik ještě vím.“

„Ale my fyzici uvažujeme o prostoru a času jako o jediné entitě, s časem jako čtvrtým rozměrem, navíc ke třem prostorovým.“ Zase psal do bloku:

interval na druhou = (časová vzdálenost) na druhou (prostorová vzdálenost) na druhou

„Tomu se říká rovnice Minkowského časoprostoru. A...“

„Jak můžeš mluvit o vzdálenosti v čase a vzdálenosti v prostoru? Čas se měří na minuty a prostor na kilometry.“

David souhlasně přikývl. „Dobrá otázka. Musí se použít jednotky, pro které jsou čas a prostor rovnocenné.“ Prohlížel si Bobbyho, očividně čekal porozumění. „Řekněme prostě, že pokud měříš čas na minuty a prostor na světelné minuty, vyjde to dobře.“

„Ale je tu ještě jiný háček. Proč je tam minus místo plus?“

David si zamnul masitý nos. „Plán časoprostoru nefunguje úplně stejně jako plán centra Seattlu. Rovnice je vytvořena tak, že dráha fotonu, částice pohybující se rychlostí světla - představuje nulový interval. Interval je nula, protože časové a prostorové úseky se navzájem ruší.“

„To je relativita. Něco s dilatací času, a pravítky, co se zkracují, a...“

„Ano.“ David poklepal Bobbymu na rameno. „Přesně tak. Tahle rovnice je neměnná v rámci Lorentzových transformací... To je jedno. Princip je takový, Bobby, tohle je způsob výpočtu, který musím používat, když pracuji v relativistickém vesmíru, a

samozřejmě když se pokouším vytvořit červí díru, která by dosáhla k Saturnu a dál.“

Bobby se zahloubil do jednoduché, rukou psané rovnice. Přes rozbouřené emoce, které ho stále obklopovaly, cítil, jak jím proniká chladná logika, jak se čísla a rovnice a představy rozvíjejí, jako by trpěl nějakým typem duševní synestézie. Zvolna pronesl: „Davide, říkáš mi tu, že vzdálenosti v prostoru a v čase jsou jistým způsobem ekvivalentní. Správně? Tvoje červí díry překonávají spíš intervaly časoprostoru než prosté vzdálenosti. A tohle znamená, že pokud se ti přece jen povede stabilizovat červí díru dost velkou, aby dosáhla k Saturnu, na vzdálenost osmdesát světelných minut...“

„Ano?“

„Pak může dosáhnout na vzdálenost osmdesát minut. Chci říct, v čase.“ Upřeně na Davida hleděl. „Jsem hodně zabeďněný?“

David dlouhé vteřiny němě seděl.

„Bože dobrý,“ pronesl pomalu, „já tu možnost ani nevzal v úvahu. Konfiguroval jsem červí díru, aby překonala časoprostorový interval, a vůbec mě to nenapadlo.“ Začal horečně ťukat na svém softplátně. „Můžu ji rekonfigurovat přímo odtud. Pokud omezím prostorový interval na pár metrů, pak se zbytek rozpětí červí díry musí změnit na časový...“

„Co by to znamenalo? Davide?“

Bolestivě hlasitě se ozval se bzučák a promluvil Průvodce. „Hiram by tě rád viděl, Bobby.“

Bobby letmo pohlédl na Davida, zaplaven náhlým, absurdním strachem.

David úsečně kývl, již zaujat novým zaměřením své práce. „Zavolám ti později, Bobby. Tohle by mohlo být důležité. Velice důležité.“

Nebyl důvod zůstat tu déle, a Bobby zmizel ve tmě Červích dílen.

Hiram přecházel po své kanceláři v centru města, očividně byl rozzlobený, pěsti měl zaťaté. Kate seděla u Hiramova velkého konferenčního stolu, vypadala drobná, vystrašená.

Bobby ve dveřích zaváhal, několikrát se musel zhluboka nadechnout, aby se fyzicky donutil vstoupit do místnosti, tak silné byly emoce, které v něm vířily. Ale Kate se na něho dívala, vlastně se nutila k úsměvu.

Vešel do pracovny. Dopadl do sedadla u stolu naproti Kate.

Bobby se chvěl, nebyl schopen promluvit.

Hiram ho probodával očima. „Tys mě zradil, ty malá kryso.“

Kate vyjela: „Proboha, Hiram...“

„Ty se do toho neplet.“ Hiram praštil do stolní desky a před Bobbym se rozsvítilo softplátno zasazené v umělohmotném povrchu. Začaly se odvíjet útržky zpravodajské reportáže: záběry Bobbyho, mladšího Hiramova, hezké, na pohled ostýchavé dívky v jednoduchých nevýrazných šatech, které vyšly z módy, pak obrázek stejné žehy o dvě desítky let později, vyhlížela inteligentně, unaveně, byla vkusně upravená. Každý záběr nesl logo Earth News Online.

„Oni ji našli, Bobby,“ řekl Hiram. „Díky tobě. Protože jsi nedokázal udržet tu svou zatracenou klapačku zavřenou, že je to tak?“

„Našli koho?“

„Tvoji matku.“

Kate zadávala příkazy softplátnu před sebou, rychle procházela informace. „Heather Maysová. Tak se jmenuje? Znova se vdala. Má dceru, máš nevlastní sestru, Bobby.“

Hiramův hlas zněl jako zavrčení. „Neplet se do toho, ty proradná děvko. Nebýt tebe, nic z toho by se nestalo.“

Bobby, který bojoval o vládu nad sebou, se zeptal: „Nic z čeho?“

„Tvůj implantát by dál dělal to, co měl. Udržoval by tě vyrovnaného a šťastného. Ježíši, kdyby mi tak někdo dal takovou věc do hlavy, když jsem byl v tvém věku. Ušetřilo by mi to nepředstavitelnou horu potíží. A ty by sis nepouštěl pusy na špacír před Danem Schirrou.“

„Schirrou? Z ENO?“

„Jenomže se tak nepředstavil, když tě minulý týden potkal. Co udělal? Opil tě a rozbřečel, nechal tě blábolit o zlém otci, o dávno ztracené matce?“

„Vzpomínám si,“ pronesl Bobby. „Říká si Mervyn. Mervyn Costa. Znáám ho už dlouho.“

„Samozřejmě že ho znáš. Pracoval na tobě, pro ENO, aby se dostal ke mně. Tys nevěděl, kdo to je, ale držel ses zpátky - předtím, dokud jsi měl implantát, aby ti zachoval jasnou hlavu. A teď tohle. Začala lovecká sezóna na Hirma Pattersona. A to je všechno ksakru tvoje vina, Manzoniová.“

Kate se stále probírala zprávou a jejími odkazy. „Já jsem tu ženu před dvěma desetiletími nevyždíkala a neodhodila.“ Ťukla na svou obrazovku a plocha stolu před Hiramem se rozsvítila. „Schirra má prokazatelné důkazy. Podívejte.“

Bobby nahlédl otci přes rameno. Obrazovka ukazovala Hirma, jak sedí za stolem, za tímhle stolem, uvědomil si Bobby s úlekem, v této místnosti, a probírá se horou papírů, vyplňuje a podepisuje. Obraz byl zrnitý, nestabilní, ale dostatečně zřetelný. Hiram došel k nějakému dokumentu, zavrtěl znechuceně hlavou, spěšně ho podepsal a odložil lícem dolů na hraničku po pravici.

Potom záběr proběhl zpomaleně a najel po zvětšení na dokument. Po chvíli zaostřování a doladování obrazu se část textu dala přečíst.

„Vidíte?“ pronesla Kate. „Hirame, přistihli vás, jak podepisujete prodloužení dohody o odstupném, kterou jste s Heather uzavřel před více než dvaceti lety.“

Hiram pohlédl na Bobbyho, téměř prosebně. „Bylo to dávno. Dospěli jsme k narovnání. Pomohl jsem jí vybudovat kariéru. Dělal dokumentární filmy. Je úspěšná.“

„Byla to chovná klisna, Bobby,“ řekla Kate chladně. „Platí dál, aby ji donutil k mlčení. A aby měl jistotu, že se nikdy nepokusí dostat k tobě.“

Hiram přecházel po místnosti, bušil do stěn, zíral na strop. „Nechávám tohle apartmá prověřovat třikrát denně. Jak ty záběry získali? Ti neschopní pitomci z ostrahy budov to zase zpackali.“

„Ale jděte, Hirame,“ řekla klidně Kate, která se neskrývaně bavila. „Zvažte to. Neexistuje způsob, jak by ENO dokázalo odposlouchávat vaše ústředí. O nic víc, než byste vy dokázal odposlouchávat je.“

„Ale já bych je nemusel odposlouchávat,“ řekl Hiram pomalu. „Já mám červí kameru... Ach.“

„Výborně.“ Kate se zubila. „Došlo vám to. ENO musí mít taky červí kameru. Je to jediná možnost, jak mohli získat tenhle trhák. Přišel jste o svůj monopol, Hirame. A první, co se svou červí kamerou udělali, je, že ji obrátili proti vám.“ Zvrátila hlavu nazad a hlasitě se rozesmál a.

„Proboha,“ hlesl Bobby. „To je katastrofa.“

„Ale houby,“ odsekla. „No tak, Bobby. Hodně brzo bude celý svět vědět, že červí kamera existuje; už nebude možné držet ji dál pod pokličkou. Určitě je dobře, že červí kameru někdo vyrve z rukou toho bláznivého dvojitého monopolu, federální vlády a Hiram Pattersona, proboha.“

Hiram chladně prohlásil: „Jestli v Earth News mají technologii červí kamery, je zřejmé, kdo jim ji dal.“

Kate se zatvářila zmateně. „Chcete naznačit, že já?“

„Kdo jiný?“

„Já jsem novinářka,“ rozpálila se Kate. „Nejsem žádný slídil. K čertu s vámi, Hirame. Je jasné, co se stalo. V ENO si prostě

spočítali, že jste zaručeně objevil způsob, jak upravit svoje červí díry jako volná oka. S touhle základní představou zopakovali váš výzkum. Nebylo by to těžké; většina informací je veřejně přístupná. Hirame, vaše utajování červí kamery mělo stále díry. Stačil jediný člověk, aby si to dal nezávisle dohromady.“

Ale Hiram jako by neslyšel. „Odpustil jsem ti, dal ti práci. Bralas moje peníze. Zradila jsi mou důvěru. Otrávila jsi mozek mého syna a poštvala ho proti mně.“

Kate vstala a postavila se proti Hiramovi. „Jestli tomuhle vážně věříte, tak jste větší křivák, než jsem si myslela.“

Zazněl nevztíravý hlas Průvodce. „Promiňte, Hirame. Je tu Michael Mavens, chce vás vidět. Zvláštní agent Mavens z...“

„Řekni mu, ať počká.“

„Obávám se, že to není možné, Hirame. A mám tu hovor od Davida. Říká, že je to naléhavé.“

Bobby pohlížel z jedné tváře na druhou, vyděšený, zmatený z toho, jak se mu život hroutil.

Mavens se posadila otevřel aktovku.

Hiram vyštěkl: „Co chcete, Mavensi? Nečekal jsem, že vás zase uvidím. Myslel jsem, že dohoda, kterou jsme podepsali, je dostačující.“

„Také jsem si to myslel, pane Pattersone.“ Mavens se tvářil doopravdy zklamaně. „Ale potíží je v tom, že vy jste se jí nedrželi. OurWorld jako společnost. Konkrétně jeden zaměstnanec. A právě proto jsem tady. Když jsem se doslechl, že se vyskytl tento případ, požádal jsem, aby mi byl přidělen. Myslím, že na tom mám zvláštní zájem.“

Hiram ztěžka řekl: „Jaký případ?“

Mavens vytáhl z aktovky něco, co vypadalo jako formulář obvinění. „V zásadě jde o to, že proti společnosti OurWorld bylo vzneseno obvinění z porušení obchodního tajemství, podle zákona

o hospodářské špionáži z roku 1996: obvinění podává IBM, konkrétně ředitel jejich výzkumné laboratoře Thomase J. Watsona. Pane Patterson, jsme přesvědčeni, že červí kamera byla použita pro získání ilegálního přístupu k výsledkům výzkumu ve vlastnictví IBM. Něco nazývaného „řada softwaru pro potlačení synestézie“, co souvisí s technologií virtuální reality.“ Vzhlédl. „Dává to smysl?“

Hiram pohlédl na Bobbyho.

Bobby seděl jako ochromen, přemožen rozporuplnými emocemi, naprosto bez konkrétní představy jak by měl reagovat, co by měl říci.

Kate se ozvala. „Vy máte podezřelého, vidíte, zvláštní agente?“

Muž z FBI ji upřeně, smutně pozoroval. „Myslím že odpověď na tuto otázku už znáte, slečno Manzoniová.“

Kate vypadala zmateně.

Bobby vyhrkl: „Myslíte Kate? To je směšné.“

Hiram praštil pěstí do dlaně. „Já to věděl. Já věděl, že ona je ten problém! Ale nemyslel jsem, že zajde tak daleko.“

Mavens vzdychl. „Obávám se, že existují velice zřejmé a průkazné stopy, které vedou k vám, slečno Manzoniová.“

Kate se na něho obořila: „Jestli je to tak, pak jsou podvržené.“

Mavens řekl: „Budete vzata do vazby. Doufám, že nebudou žádné potíže. Když zůstanete klidně sedět, Průvodce vám přečte vaše práva.“

Kate se zatvářila překvapeně, když jí v uších zazněl hlas pro ostatní neslyšitelný.

Hiram stál vedle Bobbyho. „Neber si to tak, synu. Dostaneme se z toho hnoje společně. O co ses to pokoušela, Manzoniová? Najít jiný způsob, jak se dostat k Bobbymu? Bylo to všechno kvůli tomu?“ Hiramova tvář vyhlížela jako ponurá maska, prázdná, bez emocí: nebyla v ní ani stopa po hněvu, lítosti, úlevě - či triumfu.

A dveře se rozlétly. Stál tam David, zubil se, jeho medvědí postava zaplňovala vchod; v jedné ruce držel svinuté softplátno. „Dokázal jsem to,“ prohlásil. „Bože, já to dokázal. ... Co se tu děje?“

Mavens řekl: „Doktore Curzone, možná by bylo lepší, kdyby...“

„Na tom nesejde. Ať děláte co chcete, nesejde na tom. Ne ve srovnání s tímhle.“ Rozvinul softplátno na desce stolu. „Jakmile jsem to měl, jedu rovnou sem. Podívejte se na tohle.“

Softplátno ukazovalo něco, co na první pohled vypadalo jako duha, redukována na černou, bílou a šedou, nepravidelné, pokroucené pásy světla, které se klenuly přes černé pozadí.

„Je to samozřejmě trochu zrnité,“ řekl David. „Ale stejně, tenhle první záběr je srovnatelný s kvalitou snímků, které získaly první průletové sondy NASA tenkrát v sedmdesátých letech.“

„To je Saturn,“ konstatoval Mavens překvapeně. „Planeta Saturn.“

„Ano. Díváme se na jeho prstence.“ David se zubil. „Otevřel jsem oko červí kamery ve vzdálenosti celé jedné a půl miliardy kilometrů. To je věc, co? Když se podíváte pozorně, uvidíte dokonce pár měsíců, tady v rovině prstenců.“

Hiram se hlasitě rozesmál a objal Davidova široká ramena. „Bože můj, to je sakra paráda.“

„Ano. Ano, to je. Ale to není důležité. Už ne.“

„Není důležité? Děláš si legraci?“

David začal horečně pukat na svém softplátně; obraz Saturnových prstenců se rozplynul. „Můžu to překonfigurovat odtud. Tak je to jednoduché. To Bobby mi vnukl ten nápad. Já prostě neuvažoval mimo běžný rámec jako on. Pokud omezím prostorový interval na pár metrů, pak zbytek dosahu červí díry získá časový rozměr...“

Bobby se naklonil, aby lépe viděl. Obrazovka nyní ukazovala stejně zrnitý záběr místa mnohem víc připomínajícího něco pozemského. Bobby ho okamžitě poznal: byla to Davidova pracovní buňka v Červích dílnách. David tam seděl zády ke kameře, Bobby stál vedle něho a nahlížel mu přes rameno.

„Tak snadné,“ opakoval David, tichým hlasem, s bázní. „Samozřejmě budeme muset provést zopakovatelné testy, vhodně načasované...“

Hiram se ozval. „To jsou jen Červí dílny. Tak co?“

„Ty to nechápeš. Tahle nová červí díra je stejně, řekněme, dlouhá jako ta předtím.“

„Ta, která sahala k Saturnu.“

„Ano. Ale místo aby překlenula osmdesát světelných minut. ..“

Mavens dokončil větu za něho. „Jasně. Tahle červí díra má dosah osmdesát minut.“

„Ano,“ přikývl David. „Osmdesát minut do minulosti. Podívej, otče. Zrovna vidíš mě a Bobbyho, těsně před tím, než jsi ho odvolal.“

Hiramovi poklesla čelist.

Bobby měl pocit, jako by svět kolem něho plaval, měnil se, přetvářel v nějaký cizí, zcela neznámý vzorec, jako by mu v hlavě zapojili nějaký další čip. Pohlédl na Kate, seděla tam pokořená, vyděšená, otřesená.

Ale Hiram pustil problémy z hlavy a okamžitě pochopil důsledky. Zadíval se do vzduchu. „Zajímalo by mě, kolik se jich na nás zrovna dívá?“

Mavens ze zeptal: „Koho tím myslíte?“

„Ty v budoucnosti. Nechápete? Jestli má pravdu, tak tohle znamená zvrát v dějinách, tahle chvíle, zrovna tady a zrovna teď, tenhle objev, tenhle dalekohled do minulosti. Ve vzduchu kolem nás se to nejspíš rojí očima červích kamer, co do minulosti vyslali budoucí historici. Životopisci. Hagiografové.“ Zvedl hlavu a

vycenil zuby. „Koukáte se na mě? Koukáte? Pamatujete si moje jméno? Já jsem Hiram Patterson! Hej! Podívejte, co jsem dokázal, vy pitomci!“

A na galeriích budoucnosti se nespočetní pozorovatelé střetli s jeho vyzývavým pohledem.

KNIHA DRUHÁ

Oči božstva

*Dějiny... jsou vskutku stěží něčím víc než
kronikou zločinů, pošetilstí a neštěstí
lidstva*

-Edward Gibbon (1737-1794)

13

SKLENĚNÉ STĚNY

Kate byla ve vyšetřovací vazbě a čekala na proces. Dostat celou věc k soudu trvalo drahnou dobu, protože šlo o komplikovaný případ - a Hiramovi právníci tvrdili, v důvěrných rozhovorech s FBI, že její proces by stejně měl být pozdržen, zatímco se budou stabilizovat nové možnosti technologie červí kamery - nahlížení do historie.

Publicita obklopující Katin případ byla de facto tak rozsáhlá, že rozsudek byl považován za precedent. Ještě dřív, než byla s možností pohledu do minulosti obeznámena široká veřejnost, očekávalo se, že červí kamera bezprostředně ovlivní téměř všechny sporné kriminální případy. Mnohé významné procesy byly v očekávání nových důkazů odročeny či odloženy, a vcelku se u soudu projednávaly pouze drobné a bezproblémové případy.

Ať bude výsledek procesu jakýkoli, Kate ještě dlouho nikam nepůjde.

Tak se Bobby rozhodl vydat za matkou.

Heather Maysová žila v místě zvaném Thomas City poblíž hranice mezi Utahem a Arizonou. Bobby letěl do Cedar City a odtud jel vozem. V Thomasu zastavil pár bloků před Heatheriným domem a dál šel pěšky.

Kolem se tiše sunulo policejní auto a z něj na Bobbyho civěl svalnatý policista. Tvář měl jako široký, nepřátelský měsíc zjizvený prohlubněmi po četných karcinomech bazálních buněk.

Ale jeho nepřátelský výraz roztál v poznání. Bobby mu četl ze rtů: Dobrý den, pane Pattersone.

Když se vůz znovu rozjel, Bobby pocítil záchvěv sebevědomí. Červí kamera učinila z Hirama nejslavnější osobnost na planetě, a před všudypřítomnými očima veřejnosti mu Bobby stál těsně po boku.

V podstatě věděl, že zatímco se blíží k domu své matky, u ramene se mu jistě vznáší na sta očí červích kamer, zírají mu v této těžké chvíli do tváře, neviditelní citoví upíři.

Snažil se na to nemyslet: jediná možná obrana proti červí kameře. Dál kráčel srdcem malého městečka.

Nepatřičný dubnový sníh padal na střechy a zahrádky dřevem obložených domků, které někdo možná opatroval stovku let. Minul jezírko, kde bruslily děti, neustále kolem dokola v malých kruzích, hlasitě se smály. I pod bledým zimním sluncem měly děti tmavé brýle a tváře se jim leskly stříbřitými, zrcadlovými skvrnami ochranného krému.

Thomas bylo usedlé, poklidné, anonymní městečko, jedno ze stovek takových, napadlo ho, zde v rozlehlém, pustém nitru Ameriky. Bylo to místo, které by před třemi měsíci považoval za zoufale nudné: kdyby se tu vůbec někdy ocitl, nejspíš by co nevidět uháněl do Vegas. A přesto se teď přistihl při úvahách, jaké by to bylo tady vyrůstat.

Zatímco sledoval, jak policejní vůz zvolna projíždí ulicí, postřehl, že v jeho blízkosti dochází k řadě drobných přestupků proti zákonu. Muž, který se vynořil z obchůdku se sushi-burgery, zmačkal papír, do kterého mu jídlo zabalili, a hodil ho na zem policistům přímo pod nose. Starší žena na křižovatce přecházela na červenou a vyzývavě přitom hleděla do předního skla policejního vozu. A tak dál. Policisté tolerantně přihlíželi. A jakmile vůz přešel, lidé, kteří udělali dlouhý nos na zástupce moci, se znovu vrátili ke svému očividně zákonnému životu.

Byl to velice rozšířený způsob chování. Objevila se překvapivě rozsáhlá, i když nemá vzpoura proti novému režimu neviditelných dohlížitelů s červími kamerami. Představa, že úřady disponují tak nesmírnými možnostmi při dozoru, lidé zřejmě odmítali snášet podle povahy většiny Američanů tuto skutečnost, a po celé zemi došlo k nárůstu banálních přestupků. Jinak zákona dbalí lidé byli zřejmě najednou stíženi touhou dopustit se drobných zakázaných činů jako odhazování odpadků, chození na červenou, prostě jako by chtěli dokázat, že jsou stále svobodní navzdory kontrole, kterou úřady nastolily. A místní policisté se učili být k těmto projevům tolerantní.

Byl to jen symbol, obrana svobod. Ale Bobby se domníval, že je to zdravé.

Došel na hlavní ulici. Pohyblivé obrázky na prodejních automatech bulvárního tisku na něhu naléhaly, aby si stáhl nejnovější zpravodajství, jen deset dolarů za článek. Přelétl očima lákavé titulky. Bylo tu pár seriózních zpráv, místních, národních a mezinárodních. Město se zřejmě teprve vzpamatovalo z epidemie cholery, což mělo souvislost s přečerpáním zdroje vody, kvůli tomu mělo nějaké potíže se začleněním svého přídělů přistěhovalců z ostrova Galveston, přesídlených kvůli zvýšení hladiny moře, ovšem závažné informace většinou uvízly v záplavě skandálních nesmyslů.

Místní členka Kongresu byla donucena vzdát se úřadu kvůli sexuálnímu pokleskům, odhalených červí kamerou. Nachytali ji, jak nutí hvězdu středoškolského fotbalu, chlapce, kterého poslali do Washingtonu odměnou za jeho sportovní výsledky, k jinému druhu atletiky... Ale mladíkovi podle věku něco takového nikdo už nemohl zakazovat. Podle Bobbyho hlavním přčínem poslankyně v tomto rozvíjejícím se věku červích kamer, byla pošetilost.

Nu, nebyla jediná. Říkalo se, že dvacet procent členů Kongresu, a téměř třetina Senátu, už oznámilo, že nebudou

usilovat o znovuzvolení nebo že odejdou předčasně do důchodu, nebo jednoduše rovnou rezignovalo. Někteří komentátoři usuzovali, že plná polovina všech volených státních úředníků Ameriky bude zřejmě donucena opustit své funkce ještě dříve, než se červí kamera začlení do povědomí národa – a jednotlivců.

Někteří tvrdili, že je to dobrá věc, že se lidé vyděsí až ke slušnosti. Jiní poukazovali na to, že téměř každý člověk má chvíle, které by raději se zbytkem lidstva nesdílel. Možná za pár volebních období jediná, kdo zůstanou v řadách zvolených zástupců či budou ochotni ucházet se o nějaký úřad, budou patologicky nudní jedinci bez jakéhokoli soukromého života, který by stál za zmínku. Pravda bezpochyby bude, jak už to obvykle bývá, někde mezi oběma extrémy.

V titulcích se stále ještě objevovaly články o trháku minulého týdne: pokus bezohledných poradců Bílého domu zdiskreditovat potenciálního oponenta prezidentky Juarezové v příští volební kampani. Natočili ho červí kamerou, jak sedí na záchodě s kalhotami spuštěnými ke kotníkům, dloube se v nose a tahá si chlupy z pupíku.

Avšak tento pokus se obrátil proti voyeurům, a vůbec nijak neuškodil guvernérovi Beuchampovi. Koneckonců, záchod musí používat každý, a nejspíš nikdo, lhostejno jak bezvýznamný, tak nyní nečinil, aniž by uvažoval, zda ho shora (nebo hůř, zdola) nepozoruje oko červí kamery.

Dokonce i Bobby si zvykl používat toaletu potmě. Nebylo to snadné ani s novou hmatově strukturovanou instalací se snadnou obsluhou, která se rychle stávala běžnou. A čas od času ho napadalo, jestli je v rozvinutém světě ještě někdo, kdo provozuje sex při rozsvícených světlech...

Pochyboval, že i prodejní automaty bulvárních novin budou dál nabízet takové skandální zprávičky, až z nich vyprchá šokující náboj. Výmluvné bylo, že tyto záběry, které by sotva před několika

málo měsíce představovaly něco pohoršujícího, dnes uprostřed odpoledne mnohobarevně zářily z ploch na hlavní ulici této mormonské komunity, a nezajímaly téměř nikoho, mladé ani staré, děti stejně málo jako věřící.

Bobbymu připadalo, že červí kamera lidstvo nutí setřást některá tabu, malinko povyrůst.

Kráčel dál.

Najít dům Maysových bylo snadné. Před tímto nevýrazným domkem, na nepozoruhodné ulici ve vilové čtvrti, zde uprostřed klasické maloměstské Ameriky, našel desetiletý starý symbol slávy či veřejné proslulosti: na tucet zpravodajských týmů, shromážděných před bíle natřeným dřevěným plůtkem, který lemoval zahrádku. Ať už s technologií bezprostředního pohledu červí kamerou nebo bez ní, bude trvat ještě dlouho, než veřejnost sledující zprávy odvykne vysvětlující osobě reportérky, která uvádí každou fantastickou historku.

Bobbyho příchod byl ovšem sám o sobě zpravodajskou událostí. Novináři se teď k němu rozběhli, dronové s kamerami nad nimi poletovali jako hranaté, kovové balóny, padaly otázky. Bobby, tudy, prosím... *Bobby... Bobby, je pravda, že to bude poprvé, co uvidíte matku od doby, kdy vám byly tři roky? Je pravda, že váš otec si to nepřeje, nebo došlo ke scéně v zasedací místnosti OurWorld jen pro červí kamery? Bobby... Bobby...*

Bobby se usmíval, tak vyrovnaně, jak dokázal. Reportéři se ho nepokusili následovat, když otevřel branku a prošel za plot. Koneckonců, nebylo to zapotřebí; bezpochyby ho i teď pozorovalo na tisíc očí červích kamer.

Věděl, že nemá smysl požadovat, aby respektovali jeho soukromí. Zřejmě neexistovala jiná možnost než to snášet. Ale cítil ten neviditelný upřený pohled jako hmatatelný tlak v týle.

A nejděsivější ze všeho bylo pomyšlení, že v tom shromážděném neviditelném davu mohou být pozorovatelé z

nepředstavitelné budoucnosti, kteří se tunelem času dívají zpátky do tohoto okamžiku. Co když je mezi nimi i on sám, budoucí Bobby?

Musel však prožít zbytek svého života, přes tento panující dohled.

Zaklepal na dveře a čekal, každým okamžikem byl nervóznější. Předpokládal, že žádná červí kamera nemůže pozorovat, jak mu buší srdce; ale miliony zvědavců jistě vidí stisknuté zuby, kapky potu, které navzdory chladu cítil na čele.

Dveře se otevřely.

Bobbyho stálo trochu přesvědčování, než Hiram přiměl, aby dal k této schůzce souhlas.

Hiram seděl sám za velkým stolem v mahagonovém provedení, před sebou hromadu papírů a softpláten. Seděl nahrbený, připraven k obraně. Navykl si střílet zrakem kolem sebe, poletovat pohledem ve vzduchu, pátrat po očích červích kamer jako myš ve strachu před dravcem.

„Chci se s ní setkat,“ prohlašoval právě Bobby. „S Heather Maysovou. Se svou matkou. Chci jet za ní.“

Hiram vypadal více vyčerpaný a nejistý, než ho Bobby kdy pamatoval. „Byla by to chyba. K čemu by ti to bylo dobré?“

Bobby zaváhal. „Nevím. Nevím, jaký je to pocit, mít matku.“

„Ona není tvoje matka. Ne v žádném opravdovém smyslu. Ona nezná tebe, a ty neznáš ji.“

„Mám pocit, jako bych ji znal. Vídám ji v každém bulvárním pořadu...“

„Tak tedy víš, že má novou rodinu. Nový život, který s tebou nemá nic společného.“ Hiram ho sledoval upřeným pohledem. „A víš o té sebevraždě.“

Bobby se zamračil. „Její manžel.“

„Spáchal sebevraždu kvůli dotěrnosti médií. Všechno proto, že tvoje holka předala červí kameru těm nejodpornějším novinářským hadům na planetě. To ona je zodpovědná...“

„Tati!“

„Ano, ano, já vím. To už jsme probírali.“ Hiram vstal z křesla, přešel k oknu a mnul si zátylek. „Bože, jak já jsem unavený. Podívej, Bobby, kdykoli budeš mít chuť vrátit se do práce, zatraceně by se mi hodila nějaká pomoc.“

„Nemyslím, že jsem zrovna teď připraven...“

„Všechno jde k čertu, co červí kameru pustili na veřejnost. Všechna ta zvláštní bezpečnostní opatření jsou jako osina v zadku...“

Bobby věděl, že je to pravda. Reakce na existenci červí kamery, téměř bez výjimky nepřátelské, přicházely z celého spektra protestních skupin počínaje úctyhodnými bojovníky, jako bylo Centrum práva na soukromí, až po pokusy o útok na ústředí společnosti, na Červí dílny, dokonce na Hiramův dům. Hrozná množství lidí na obou stranách zákona mělo pocit, že neúnavné zveřejňování pravdy pomocí červí kamery je poškodilo. Mnozí zřejmě potřebovali někoho obvinít ze svých bolestí - a kdo se hodil líp než Hiram?

„Ztrácíme spoustu dobrých lidí, Bobby. Hodně jich nemá žaludek na to, aby mi zůstali věrní, teď když jsem se stal veřejným nepřítelem číslo jedna, člověkem, který zničil soukromí. Nemůžu říct, že bych jim to měl za zlé; není to jejich boj.“

A dokonce i ti, kdo zůstávají, nedokážou dát ruce pryč od červích kamer. Počet nezákonných zneužití je neuvěřitelný. A můžeš hádat k čemu: ke špízování sousedů, manželek, spolupracovníků. Máme tu nekonečné hádky, rvačky a jeden pokus o střelbu, jak lidé zjišťují, co si o nich přátelé skutečně myslí, co jim provádějí za zády... A teď se dá koukat do minulosti, není se kam schovat. Je to jako droga. A myslím, že je to jen malá

ukázka toho, co můžeme očekávat, až červí kamera namířená do historie pronikne k široké veřejnosti. Budeme dodávat milióny kusů, to je jisté. Ale zatím je to osina v zadku; musel jsem zakázat neautorizované používání a zamknout terminály..." Pohlížel na syna. „Podívej, je tu spousta práce. A svět nebude čekat, až si zahojíš svou drahocennou dušičku.“

„Myslel jsem, že obchody jdou dobře i když jsme přišli o monopol na červí kameru.“

„Pořád jsme na čele.“ Hiramův hlas zesílil, vyjadřoval se plynuleji, jak si Bobby povšiml; mluvil k neviditelnému publiku, které, jak předpokládal, ho sledovalo, dokonce i teď. „Dnes můžeme odhalit existenci červí kamery, a je tu celá řada nových aplikací, s kterými jsme schopni vyrukovat. Videofony, například: přímá linka dvojicí červích děr mezi přijímajícím a vysílajícím; špičkový trh můžeme otevřít okamžitě, a po něm budou následovat modely pro široký odbyt. Samozřejmě to bude mít dopad na obchod s datovým kanálem, ale pořád tu bude poptávka po sledovací a identifikační technice... ale v tom moje potíže nevězí. Bobby, příští týden máme výroční schůzi. Musím předstoupit před své akcionáře.“

„Nebudou se po tobě vozit. Finanční výsledky jsou absolutně skvělé.“

„V tom to není.“ Obezřetně se rozhlédl po místnosti. „Jak to mám říct? Před červí kamerou byl obchod uzavřená hra. Nikdo neznal moje karty - konkurenti, zaměstnanci, ani mí investoři a akcionáři, když jsem to nechtěl. A to mi dávalo pořádnou sílu, možnost blufovat...“

„Lhát?“

„To nikdy,“ prohlásil Hiram pevně, jak Bobby věděl, že musí. „Je to otázka postoje. Mohl jsem minimalizovat slabiny, propagovat silné stránky, překvapit konkurenci novou strategií, cokoli. Ale teď se pravidla změnila. Dnes se ta hra víc podobá

šachům - a já sbíral zkušenosti při pokeru. Teď, když se to tak vezme, může za jistou cenu každý akcionář, konkurent nebo samozvaný strážce zákona, zkontrolovat každý aspekt mých operací. Vidí všechny moje karty, ještě dřív než je vynesu. A to není povzbudivý pocit.“

„Můžeš svým konkurentům dělat to samé,“ namítl Bobby. „Četl jsem spoustu článků, kde se říká, že nové řízení s otevřeným účetnictvím bude dobrá věc. Pokud jsi vystaven kontrole, dokonce i ze strany svých zaměstnanců, chováš se zodpovědně. A je pravděpodobnější, že tě zastihne oprávněná kritika, a uděláš méně chyb. ...“

Ekonomové tvrdili, že otevřenost přináší do obchodní sféry mnoho prospěšného. Pokud jedna strana nemá informační monopol, je větší naděje na uzavření dané dohody; pokud jsou všem přístupné informace o skutečných nákladech, bude přijatelná jen rozumná míra zisku. Lepší informační tok vede k dokonalejší konkurenci; monopoly a kartely a další manipulátoři trhu zjišťují, že je nemožné dosavadní postupy obhájit. Otevřený a zúčtovatelný tok finanční hotovosti způsobuje, že zločinci a teroristi nemají možnost vyprat špinavé peníze. A tak dál.

„Kriste,“ zavrčel Hiram. „Když slyším tyhle žvásty, lituju, že neprodávám učebnice o řízení obchodu. Vydělával bych teď balík.“ Mávl rukou směrem k budovám centra za oknem. „Ale tam venku to není žádný debatní kroužek na obchodní škole.“

Je to stejné jako to, co se stalo s autorskými právy na sklonku Internetu. Pamatuješ? ... Ne, jsi moc mladý. Globální informační infrastruktura, co měla nahradit Bernskou konvenci autorských práv, se zhroutila jako domeček z karet. Internet se najednou topil v needitovaném braku. Každé zatracené nakladatelství nutně zkrachovalo, a ze všech autorů se zase stali počítačové programátoři, všechno proto, že zčistajasna někdo rozdával

zadarmo materiál, který oni dřív prodávali, aby si vydělali na živobytí.

Ted' procházíme tím samým znova. Člověk má mocnou technologii, která vede k informační revoluci, k nové otevřenosti. Ale to je v rozporu se zájmy lidí, kteří jako první něco vynalezli nebo dodali informacím hodnotu. Já můžu vydělávat jen na tom, co OurWorld vytvoří, a to z valné části pramení z vlastnictví myšlenek. Jenže zákony o intelektuálním vlastnictví budou brzo nevynutitelné.“

„Tati, to je pro všechny stejné.“

Hiram odfrkl. „Možná. Ale ne všichni budou prosperovat. V každé zasedací síni v tomhle městě se odehrávají revoluce a boje o moc. Já to vím - většinu z nich jsem pozoroval. Stejně jako oni pozorovali ty moje. Snažím se ti říct, že jsem se ocitl v úplně novém světě. A potřebuju tě u sebe.“

„Tati, já si musím všechno srovnat v hlavě.“

„Zapomeň na Heather. Snažím se tě varovat, ublížíš sám sobě.“

Bobby zavrtěl hlavou. „Kdybys byl na mém místě, nechtěl by ses s ní setkat'? Nebyl bys zvědavý?“

„Ne,“ odpověděl odměřeně. „Nikdy jsem nejel zpátky do Ugandy vyhledat rodinu svého otce. Nikdy jsem nelitoval. Ani jednou. K čemu by to bylo dobré? Musel jsem si vybudovat vlastní život. Minulost je minulost; není sakra vůbec k ničemu zkoumat ji moc zblízka.“ Pohlédl do vzduchu, vyzývavě. „A vy všechny pijavice, co pracujete na dalších skandálech Hiram Pattersona, si to můžete taky zapsat.“

Bobby vstal. „Nu, když to bude moc bolet, můžu prostě cvaknout vypínačem, který jsi mi dal do hlavy, ne?“

Hiram se tvářil truchlivě. „Jen nezapomeň, kde je tvoje pravá rodina, synu.“

Ve dveřích stála dívka: štíhlá, sahala mu stěží po ramena, oblečená do dlouhé hrubé košile v elektrické modři s křiklavou kresbou Růžového Lincolna. Na Bobbyho se zamračila.

„Já vím, kdo jsi,“ řekl. „Jsi Mary.“ Heatherina dcera z druhého manželství. Další nevlastní sourozenec, o kterém jsem se právě dozvěděl. Vypadala mladší než na svých patnáct. Vlasy měla ostříhané krutě nakrátko a na tváři jí vyvstávalo soft-tetování. Byla hezká, s vysokými lícními kostmi a laskavýma očima; ale tvář měla zamračeně staženou, jakoby ze zvyku.

Přinutil se k úsměvu. „Tvoje matka...“

„Tě čeká. Já vím.“ Pohlédla na smečku reportérů za ním. „Měl bys jít radši dovnitř.“

Zauvažoval, jestli má říci něco o jejím otci, vyjádřit soustrast. Ale nemohl najít slova, a ona se tvářila nepřístupně a nezúčastněně, a ta chvíle minula.

Prošel kolem ní do domu. Ocítl se v úzké hale přeplněné zimními botami a kabáty; zahlédl útulně vyhlížející kuchyni, obývací pokoj s velkými softplátny napnutými na stěnách, místnost, která vypadala jako domácí pracovna.

Mary ho dloubala do paže. „Dívej.“ Vykročila, postavila se před reportéry a zvedla si šaty nad hlavu. Měla kalhotky, ale malá řadka byla nahá. Spustila zase šaty, a zabouchla dveře. Viděl, jak jí na tvářích naskočily červené skvrny. Hněv, stud?

„Proč jsi to udělala?“

„Stejně se na mě pořád dívají.“ A obrátila se na patě a běžela do patra, botky klapaly na holých dřevěných prknech, nechala ho trčet v hale.

„... Nezlob se na ni. Nedovede se dost dobře přizpůsobit.“

A tady konečně byla Heather, zvolna k němu přicházela přes halu.

Byla menší, než čekal. Vypadala štíhlá, dokonce šlachovitá, s trochu nahrbenými rameny. Její tvář možná kdysi také nesla

Maryin skřítkovský výraz - ale nyní tyto lícní kosti vystupovaly pod sluncem svráštělou pokožkou, a hnědé oči, hluboko zapadlé v jezírkách vrásek, se dívaly unaveně. Vlasy postříkané stříbrem měla stažené do pevného uzlu. '

Tázavě na něho hleděla. „Jsi v pořádku?“

Bobby si po několik úderů srdce nedůvěřoval natolik, aby promluvil. „...Ano. Jen si nejsem jist, jak ti mám říkat.“

Usmála se. „Co takhle ‚Heather‘? Tahle záležitost je už tak dost složitá.“

A bez varování k němu přistoupila a ovinula mu paže kolem hrudi.

Snažil se předtím připravit na tuhle chvíli, pokoušel si představit, jak se vyrovná s bouří emocí, které čekal. Ale nyní ta chvíle nastala, a on cítil...

Cítil prázdnotu.

A celou tu dobu si byl vědom, bolestně vědom, milionu očí na něj upřených, lapajících každé jeho gesto a výraz tváře.

Odtáhla se od něho. „Neviděla jsem tě od doby, co ti bylo pět, a teď to musí být zrovna takové. No, myslím, že jsme předvedli dost dobré představení.“

Vedla ho do místnosti, kterou předtím váhavě identifikoval jako pracovnu. Na pracovním stole tam leželo obrovské jemnozrné softplátno, jaké používají umělci a tvůrci grafiky. Stěny pokrývaly seznamy, fotografie lidí, míst, útržky žlutého papíru popsané pavoučím, nečitelným rukopisem. Na každém volném místě ležely scénáře a otevřené knihy s odkazy, dokonce i na podlaze. Heather bez váhání sebrala hromadu papírů z houpacího křesla a hodila ji na podlahu. Přijal takto naznačené pozvání a posadil se.

Usmála se na něj. „Když jsi byl malý, měl jsi rád čaj.“

„Vážně?“

„Nic jiného jsi nepil. Ani sodovku. Dal by sis šálek?“

Chystal se odmítnout. Ale ona nejspíš zvlášť pro něj nějaký koupila. A je to tvoje matka, osle. „Jistě,“ řekl. „Díky.“

Šla do kuchyně, vrátila se s kouřícím hrnečkem tekutiny, ze které se vyklubal jasmínový čaj. Naklonila se blíž, aby mu ho podala. „Mě neošidíš,“ zašeptala. „Ale díky, žes mi vyhověl.“

Trapné ticho; usrkával čaj.

Kývl k velkému softplátnu, k hromadě papírů. „Děláš filmy. Je to tak?“

Vzdychla. „Bývalo. Dokumenty. Považuju se za investigativní novinářku.“ Pousmála se. „Získala jsem ceny. Měl bys být hrdý. Ne že by se ještě někdo o tuhle stránku mého života zajímal, v porovnání s faktem, že jsem jednou spala s velkým Hiramem Pattersonem.“

„Pořád ještě pracuješ? I když...“

„I když mám teď ze života smetiště? Snažím se. Co jiného bych měla dělat? Nechci, aby mě definoval Hiram. Ne že by to bylo snadné. Všechno se tak rychle mění.“

„Červí kamera?“

„Co jiného? ... Pořádně promyšlené věci už nikdo nechce. A dramata vyhubili úplně. Všichni jsme tak fascinovaní novou mocí pozorovat druhé, kterou máme. Takže nikde není žádná práce kromě dokumentárních seriálů: sledovat skutečné lidi, jak procházejí skutečným životem. S jejich svolením a souhlasem, samozřejmě. Je to ironie vzhledem k mé vlastní situaci, nemyslíš? Podívej.“ Vyvolala na softplátně obrázek, usměvavou mladou ženu v uniformě. „Anna Petersenová. Čerstvá absolventka Námořní akademie v Annapolis.“

Usmál se. „Anna z Annapolis?“

„Chápeš, proč ji vybrali. Máme několik týmů, které se střídají a pozorují Annu čtyřadvacet hodin denně. Budeme sledovat její osudy od prvních uložených úkolů, její vítězství a prohry, lásky a ztráty. Říká se, že ji mají poslat s bojovými jednotkami do krizové

oblasti vodní války u Aralského moře, takže čekáme docela dobrý materiál. Námořnictvo samozřejmě ví, že Annu sledujeme.“ Vzhledla do prázdného vzduchu. „že je to tak, mládenci? Takže možná není žádné překvapení, že dostala takový úkol, a my určitě získáme spoustu krásných, příjemných válečných záběrů pro maminky.“

„Jsi cynická.“

„No, doufám, že ne. Ale není to snadné. Červí kamera mi obrací kariéru naruby. Ach, zatím je ještě zájem o interpretaci - o analytiky, střihače, komentátory. Ale i to přestane, až široké neproověřené masy tam venku budou moci namířit vlastní červí kameru, na koho se jim zamane.“

„Myslíš, že k tomu dojde?“

Ironicky se uchechtla. „Ale samozřejmě že ano. Už to tu jednou bylo, s osobními počítači. Jediná otázka je, jak rychle. Pod vlivem konkurenčního tlaku a sociálních sil budou červí kamery pořád lacinější a výkonnější a dostupnější, až je bude mít každý.“

A možná - pomyslel si Bobby znepokojeně při vzpomínce na Davidovy pokusy o pohled do hloubi času ještě výkonnější, než tušíš.

„... Pověz mi o sobě a Hiramovi.“

Unaveně se usmála. „Víš jistě, že to chceš? Tady na planetě Skrytá kamera?“

„Prosím.“

„Co ti o mně Hiram řekl?“

Zvolna, s občasným zakoktáním, zopakoval Hiramovy závěry.

Přikývla. „Tak to se skutečně stalo.“ A opětovala jeho pohled, dlouhé vteřiny. „Poslouchej mě. Já jsem víc než jen Hiramův přívažek, něco jako příloha tvého života. A právě tak Mary. Jsme lidé, Bobby. Věděl jsi, že jsem ztratila dítě, a Mary bratříčka?“

„... Ne. Hiram mi to neřekl.“

„Jsem si jistá, že ne. Protože to nemělo nic společného s ním. Díky bohu, že tohle nikdo pozorovat nemůže.“

Zatím ne, pomyslel si Bobby smutně.

„... Chci abys pochopil jedno, Bobby.“ Pohlédla do vzduchu. „Chci, aby to všichni pochopili. Život se mi rozpadá, kus po kuse, protože mě pozorují. Když jsem ztratila svého chlapečka, schovávala jsem se. Zamykala jsem dveře, zatahovala závěsy, dokonce zalézala pod postel. Byly alespoň chvílky, kdy jsem mohla mít soukromí. Teď ne. Teď je to takové, jako by se všechny stěny mého domu změnilly v jednostranně průhledná zrcadla. Dokážeš si představit, jaké to je?“

„Myslím, že ano,“ odpověděl mírně

„Za pár dní se pozornost přesune jinam, sežehnout někoho jiného. Ale já nikdy nebudu vědět, kdy někdo dotěrný kdekoli na světě mi začne civět do ložnice, pořád zvědavý, i po letech. A i kdyby červí kamera dneska zmizela, nikdy by mi to nevrátilo Desmonda.

Podívej, pro mě je to dost zlé. Ale já alespoň vím, že je to všechno kvůli něčemu, co jsem udělala, kdysi dávno. Můj manžel a dcera s tím nemají nic společného. A přesto jsou objektem stejného bezohledného pozorování. A Desmond...”

„Je mi to líto.“

Sklopila oči. Její šálek čaje se s jemným cinkáním porcelánu chvěl na talířku. „Mně je to taky líto. Nechtěla jsem se s tebou setkat, abych v tobě vyvolávala nepříjemné pocity.“

„Bez obav. Cítil jsem se nepříjemně už předtím. A publikum jsem přivedl já. Jsem sobecký.“

S námahou se pousmála. „Stejně tu byli.“ Zamávala rukou ve vzduchu kolem hlavy. „Někdy si představuju, že můžu ty, co se dívají, rozehnat, jako když člověk plaší hmyz. Ale nejspíš to není k ničemu. Jsem ráda, že jsi přišel, ať jsou okolnosti jaké chtějí ... Dáš si ještě čaj?“

...Ona má hnědé oči.

Ten prostý fakt ho zasáhl, teprve když se smířoval s dlouhou jízdou zpátky do Cedar City.

Řekl: „Průvodce. Základy genetiky. Dominantní a recesivní geny. Například, modré oči jsou recesivní, hnědé dominantní. Takže když otec má modré oči a matka hnědé, děti by měly mít...”

„Hnědé oči? Není to tak úplně jednoduché, Bobby. Jestliže matčiny chromozómy přenášejí gen modrých očí, pak některé děti budou také mít modré oči.“

„Modré-modré po otci; modré-hnědé po matce. Čtyři kombinace.“

„Ano. Takže jedno ze čtyř dětí bude mít modré oči.“

„... Hmm.“ Já mám modré oči, myslel si. Heather má hnědé.

Průvodce byl dostatečně bystrý, aby interpoloval skutečnou otázku. „Nemám informace o Heatherině genetickém původu, Bobby. Pokud chceš, mohu vyhledat. ...“

„Není třeba. Děkuji.“

Znovu se uvelebil na sedadle. Bezpochyby to byla hloupá otázka. Heather musí mít v rodině modré oči.

Bezpochyby.

Vůz se hnál nesmírnou rychlostí padající nocí.

14

SVĚTELNÉ ROKY

Hiram přecházel po Davidově pokojíku na pozadí nádherné vyhlídky na siluetu nočního Seattlu. Namátkou zvedl jeden papír, vybledlou fotokopii, a přečetl název. „Lorentzovské červí díry v gravitačně stlačeném vakuu. ` Zase si lámeš hlavu teorií?“

David seděl na pohovce, otcova neohlášená návštěva ho podráždila a vyrušila. Chápal Hiramovu potřebu mít společnost, spalovat adrenalin, uniknout z intenzívně pozorovaného akvária, v němž se změnil jeho život. Jen si přál, aby to nemuselo být zrovna k němu.

„Hirame, napiješ se něčeho? Kávu nebo...“

„Sklenka vína by přišla vhod. Ne francouzské.“

David zamířil k ledničce. „Mám tu Chardonnay. Některé produkty kalifornských vinic se dají skoro pít.“ Vrátil se se skleničkami k pohovce.

„Tak,“ opakoval Hiram. „Lorentzovské červí díry?“

David se opřel a poškrábal se na hlavě. „Abych pravdu řekl, dostáváme se do slepé uličky. Casimirovská technologie má zřejmě zákonitá omezení. Rovnováha dvou supravodivých desek kondenzátoru, rovnováha mezi Casimirovými silami a elektrickou odpudivou silou, je nestabilní a snadno dochází k jejímu narušení. A elektrické náboje, které musíme přenášet, jsou tak velké, že dochází k častým intenzívním výbojům do okolí. Při obsluze červí kamery už přišli o život tři lidé, Hirame. Jak víš podle řízení s pojišťovnou. Další generace červích kamer bude vyžadovat něco dokonalejšího. A kdybychom tohle něco měli, mohli bychom

vytvořit daleko menší, levnější červí kamery, a rozšířit tuto technologii ještě mnohem dál.“

„A existuje nějaký způsob?“

„Hm, možná. Casimirovské vstřikovače z devatenáctého století představují poněkud neobratný způsob získávání negativní energie. Ale ukazuje se, že podobné zóny mohou vznikat přirozeným způsobem. Pokud je prostor dostatečně silně deformován, kvantové vakuum a další fluktuace se dají rozšiřovat, dokud... Tedy, tohle je pomíjivý kvantový efekt. Říká se mu stlačené vakuum. Potíž je, že nejlepší teorie, kterou známe, tvrdí, že k získání dostatečně silného gravitačního pole člověk potřebuje kvantovou černou díru. A tak...“

„A tak hledáš lepší teorii.“ Hiram listoval papíry, pohlížel na Davidovy rukopisné poznámky, výpočty pospojované smyčkami šipek. Nasupeným pohledem přejel místnost. „A ani jedno softplátno v dohledu. Chodíš hodně ven? Vůbec? Nebo jezdíš autopilotem do práce a z práce, hlavu zabořenou v nějakých zaprášených papírech? Od chvíle, co jsi dorazil, jsi měl tu svou franko-americkou hlavu zastrčenou ve své široké pohostinné zadnici, a tam taky zůstala.“

David se naježil. „Vadí ti to snad, Hirame?“

„Ty víš, jak moc na tvou práci spoléhám. Ale mám neodbytný pocit, že ti uniká to hlavní.“

„To hlavní? Co považuješ za hlavní?“

„Červí kameru. Skutečný význam kamery je v tom, co dělá tam venku.“ Mávl rukou k oknu.

„V Seattlu?“

Hiram se zasmál. „Všude. A to ještě předtím, než se doopravdy ukáže účinek toho vynálezu na koukání do minulosti.“ Dospěl zřejmě k rozhodnutí. Položil sklenici. „Poslouchej. Pojed' se mnou zítra na výlet.“

„Kam?“

„Do fabriky Boeing.“ Podal Davidovi kartičku: nesla čárový kód pro autopilota. „V deset?“

„Dobře. Ale...“

Hiram vstal. „Beru to tak, že mám zodpovědnost za tvé úplné vzdělání, synu. Ukážu ti, jaké změny má na svědomí černí kamera.“

Bobby přivedl Mary, svou nevlastní sestru, do Katiny opuštěné buňky v Černých dílnách.

Mary obešla stůl, dotkla se slepého softplátna, které na něm leželo, zvukotěsných přiček okolo. Všechno bylo přísně uspořádané, bez poskvrnky, nic neříkající.

„To je ono?“

„Její osobní věci jsou pryč. Něco si vzala policie, pracovní materiál. Zbytek jsme zabalili pro její rodinu. A od té doby to tu pořád všude prolézají lidé od soudu.“

„Je to jako lebka, kterou mrchožrouti vylízali dočista.“

Zašklebil se. „Hezká představa.“

„Mám pravdu, ne?“

„Ano. Ale...“

Ale, pomyslel si, kolem anonymního pracovního stolu, kolem anonymní židle stále panovala jistá nepopsatelná atmosféra spojená s Kate, jako by se během měsíců, které tu strávila, její osobnost nějak otiskla do tohoto bezvýrazného úseku časoprostoru. Napadlo ho, jak dlouho bude trvat, než se tenhle pocit vytratí.

Mary na něho upřeně hleděla. „Tebe to vyvádí z míry, vid’?“

„Jsi bystrá. A až přehnaně upřímná.“

Zasmála se, ukázala diamanty, byly nejspíš falešné, zasazené do předních zubů. „Je mi patnáct. Od toho jsem tady. Je to pravda, že černí kamery vidí do minulosti?“

„Kde jsi to slyšela?“

„Tak je to pravda?“

„...Ano.“

„Ukaž mi ji.“

„Koho?“

„Kate Manzoniovou. Nikdy jsem se s ní nesešla.

Ukaž mi ji. Máte tu přece černí kamery, ne?“

„Samozřejmě. Tohle jsou černí dílny.“

„Každý ví, že se s červí kamerou dá koukat do minulosti. A ty s nimi přece umíš zacházet. Nebo se bojíš? Jako ses bál přijít sem...“

„Do háje s tebou, jestli to tak můžu říct. Pojd’.“

Popuzeně ji vedl ke kabinovému výtahu, který je dovezl na Davidovo pracoviště o pár pater níž.

David tu dnes nebyl. Hlavní technik Bobbyho přivítal a nabídl mu pomoc. Bobby se ujistil, že zařízení je zapojeno, a další asistenci odmítl. Usadil se v otáčivé židli u Davidova stolu a začal připravovat pokus, prsty se mu pletly mezi neznámými manuálními ovladači, které zářily na ploše softplátna.

Mary si přitáhla stoličku vedle něho. „To je odporné rozhraní. Ten David musí být něco jako zpátečník.“

„Měla bys být uctivější. Je to můj nevlastní bratr.“

Odfrkla. „Proč bych měla být uctivá jen proto, že se staroušek Hiram neudržel a musel si skočit? Stejně, co dělá David celý den?“

„David pracuje na nové generaci červích kamer. Je to něco, čemu říká technologie stlačeného vakua. Tady.“ Zvedl z Davidova stolu pár svazků a ukázal jí je; zalistovala hustě potištěnými stránkami výpočtů. „Nádhera je, že brzo budeme schopni otevírat červí díry, aniž bychom potřebovali továrnu plnou supravodivých magnetů. Budou daleko levnější a menší...“

„Ale pořád budou v rukou vlády a velkých korporací. Je to tak?“

Rozměrné softplátno připevněné k příčce před nimi se rozzářilo změť pixelů. Slyšel vytí generátorů napájejících ohromné, neohrabané Casimirovy vstřikovače pod nimi, cítil štiplavou příchut' ozónu mocných elektrických polí; zatímco stroje shromažďovaly nesmírnou energii, pochoval jako obyčejně nával vzrušení, očekávání.

A Mary, k Bobbyho úlevě, zmlkla, alespoň na čas. Statická vlnice ustala a softplátno zaplnil obraz trochu hranatý, ale okamžitě rozpoznatelný.

Dívali se shora do Katiny buňky, o pár pater výš v Červích dílnách. Ale to, co viděli teď, nebyla žádná sterilizovaná slupka. Nyní byla buňka obydlená. Softplátno bylo v náhodném úhlu přehozené přes stůl, běžely po něm bez povšimnutí údaje, zatímco výřez v jednom rohu ukazoval něco, co vypadalo jako zpravodajské vysílání, mluvící hlava s miniaturní grafikou. Okolo bylo víc známek rozdělané práce: uříznutá plechovka od sodovky sloužila jako držák na tužky, pera a tužky rozházené po stole spolu s velkými poznámkovými bloky, pár výtisků novin, přeložených a poskládaných na sebe.

Ale daleko více prozrazoval a lámal srdce fyzický projev entropie, osobní věci a nepořádek, který to tu definoval jako prostor patřící Kate a nikomu jinému; kouřící káva v pohárku registrujícím teplotu, zmuchlané obaly od jídla, stolní kalendář, ošklivé, ostrohranné digitální hodiny ve stylu devadesátých let, obrázek na památku - Bobby a Kate proti exotickému pozadí v Zemi zjevení s trochou ironie připíchnutý na jedné příčce.

Židle odstrčená od stolu se ještě pomalu otáčela. Propásli jsme ji o pár vteřin, pomyslel si.

Mary soustředěně hleděla na plátno, pusou dokořán, fascinovaná tím oknem do minulosti, ostatně jako napoprvé každý. „Zrovna jsme tam byli. Je to tak jiné. To je k nevíře.“

... A teď do obrazu vešla z pozadí Kate, jak Bobby věděl, že vejde. Na sobě měla jednoduchou, praktickou kombinézu, do čela jí visel pramínek vlasů, spadl jí do očí. Mračila se, soustředěná, prsty se jí pohybovaly po klávesnici ještě dřív, než se posadila.

Stěží dokázal promluvit. „Já vím.“

Ukázalo se, že ústav Boeing VR je komora vyplněná dlouhými řadami otevřených ocelových klecí - snad stovkami klecí, uvažoval David. Za skleněnými stěnami se inženýři v bílých pláštích pohybovali kolem jasně osvětlených sestav počítačového vybavení.

Klece byly volně zavěšeny tak, aby se mohly pohybovat ve třech rozměrech, a každá z nich skrývala skeletální oblek z gumy a oceli, osazený senzory a manipulátory. Davida pevně zašněrovali do jednoho z nich, a musel přemáhat pocity klaustrofobie, když mu poutali končetiny na místa. Mávnutím ruky odmítl genitální příslušenství - absurdně obrovské, jako termoska. „Nemyslím, že na dnešním výletě budu potřebovat tohle...“

Technička mu podržela nad hlavou helmu. Byl to vyhloubený blok elektroniky. Než helma zapadla na místo, rozhlédl se po Hiramovi. Jeho otec byl v kleci na druhém konci řady, několik pořadí před ním.

„Jsi pěkně daleko, řekl bych.“

Hiram zvedl ruku v rukavici, zahýbal prsty. „Jakmile odstartujeme, nebude to důležité.“ Jeho hlas se rozléhal v prostorném sále. „Co si myslíš o ústavu? Docela impozantní, ne?“ Zamrkal.

David pomyslel na Vnitřní zrak, Bobbyho prosté zařízení v pásce kolem čela, několik gramů kovu, které díky přímému napojení na centrální nervovou soustavu dokáže nahradit všechny ty omezující konstrukce Boeingu při bezprostředním doteku. Zdálo se, že Hiram zase jednou vsadil na vítěze.

Dovolil techničce, aby mu nasadila helmu na hlavu, a náhle se vznášel v temnotě...

...která se zvolna, mlhavě rozestoupila. Uviděl před sebou Hiramovu tvář. Osvětlovalo ji měkké červené světlo.

„První dojmy,“ vypálil Hiram. O krok ustoupil, odkryl krajinu.

David se rozhlédl. Voda, svažitý kamenitý terén, červená obloha. Když pohnul hlavou příliš rychle, obraz se tříštil, rozsýpal se na pixely, a David cítil těžkou setrvačnou hmotu helmy.

Obzor byl zakřivený, poměrně výrazně, jako by ho pozoroval z nějaké velké výšky. A na obzoru vystupovaly nízké, erozí zničené vrchy, jejichž úbočí se zrcadlila ve vodě.

Vzduch mu připadal řídký, a cítil chlad.

„První dojmy?“ opáčil. „Pláž při západu slunce... Ale žádné takové slunce jsem nikdy neviděl.“

„Slunce“ byl míč červeného světla, v centru přecházejícího do žlutooranžové. Spočívalo na ostře řezaném obzoru bez oparu, zploštělé do čočkovitého tvaru, pravděpodobně refrakcí. Ale bylo obrovské: mnohem větší než pozemské slunce, rudě žhnoucí kupole zabírala snad desetinu oblohy. Možná je to hvězdný obr, přemítal, nafouklá, stárnoucí hvězda.

Obloha byla také hlubší než nebe za soumraku: nad hlavou intenzívně karmínová, kolem onoho mohutného slunce šarlatová, za ním černá. I kolem slunce však zářily hvězdy, jak si uvědomil, dokázal dokonce blikající hvězdy rozeznat i skrze rozevlátý lem slunce samotného.

Těsně vpravo od slunce zářilo kompaktní souhvězdí, které mu připadalo znepokojivě známé: to dvojité W byla určitě Kassiopeia, jeden z nejsnáze rozpoznatelných hvězdných obrazců, ale trochu vlevo od něho se objevovala jedna hvězda navíc a měnila souhvězdí v neumělý klikyhák.

Udělal krok vpřed. Štěrk přesvědčivě zachřestil a pod nohama cítil ostré kamínky i když zapochyboval, že tlakové body na chodidlech odpovídají tomu, co na zemi vidí.

Přešel těch pár kroků, které ho dělily od okraje vody. Na skalách se třpytil led a do vody se na vzdálenost asi tak jednoho metru táhly miniaturní ledovce. Hladina byla klidná, téměř nehybná, vzdychala měkkým, lenivě pomalým pohybem. Sklonil se a prohlížel oblázek. Byl tvrdý, černý, pořádně omletý. Čedič? Naspodu se zablýskla krystalická usazenina - nejspíš sůl. Nějaká jasná hvězda za ním rozsvítila v oblázku žlutobílá místa, dokonce vrhala stín.

Narovnal se a hodil kámen nad vodu. Letěl dlouho, ale pomalu, že by nízká gravitace? Nakonec rozrazil hladinu se slabým šplouchnutím; kolem místa dopadu se v lenivých kruzích rozběhly těžké vlnky.

Hiram stál vedle něho. Na sobě měl obyčejnou inženýrskou kombinézu se znakem Boeingu na zádech. „Už ti došlo, kde jsi?“

„Je to scéna z vědeckofantastického románu, který jsem kdysi četl. Vize konce světa.“

„Ne,“ zavrtěl Hiram hlavou. „Žádná fantastika. Tohle je skutečné... alespoň ta krajina.“

„Záběr červí kamery?“

„Jo. Se spoustou VR vylepšení a interpolace, aby scéna přesvědčivě reagovala, když se s ní pokusíš vstoupit do interakce - například když jsi zvedl ten kámen.“

„Předpokládám, že už nejsme ve sluneční soustavě. Mohl bych dýchat místní vzduch?“

„Ne. Je to převážně oxid uhličitý.“ Hiram ukázal k zaobleným vrchům. „Tam je pořád ještě vulkanická činnost.“

„Ale je to malá planeta. To vidím podle zakřivení horizontu. A gravitace je nízká: ten kámen, co jsem hodil... Tak proč tahle planetka nepřišla o své vnitřní teplo, jako Měsíc? Aha. Tak

hvězda.“ Ukázal na žhnoucí skořápku na obzoru. „Musíme být dost blízko na to, aby slapové síly udržely jádro tohoto světa v tekutém stavu. Jako Io na oběžné dráze kolem Jupitera. To vlastně musí znamenat, že tahle hvězda není obr, jak jsem si myslel. Je to trpaslík. A jsme u něho blízko, dost blízko, aby voda zůstala tekutá. Jestli je to jezero nebo moře, tamhle je voda.“

„Ale ano. Přestože na pití bych ji nedoporučoval. Ano, jsme na planetce, která obíhá kolem červené trpasličí hvězdy. ‚Rok‘ tu trvá jen asi devět našich dnů.“

„Je tu život?“

„Vědci, kteří tohle místo studují, žádný nenašli, ani pozůstatky z minulosti. Škoda.“ Hiram se sehnula zvedl další čedičový kamínek. Vrhla na jeho dlaň dva stíny, jeden, šedivý a nejasný, od baňaté rudé hvězdy před nimi, a druhý, slabší, ale ostřejší, od světelného zdroje za jejich zády.

Jakého světelného zdroje?

David se otočil. Na obloze zářila dvojhvězda: jasnější než všechny hvězdy či planety pozorované ze Země, a přesto vzdálenosti proměněná na pouhé jehlice světla. Paprsky ho bodaly do očí, a zvedl ruku, aby si zastínil obličej. „To je nádhera,“ řekl.

Znovu se obrátil a pohlédl na obrys, který váhavě identifikoval jako Kassiopeiu, na tu jasnou nadbytečnou hvězdu, připojenou k jednomu konci souhvězdí. „Vím, kde jsme. Ty jasné hvězdy za námi, to je binární pár Alfa Centauri; zářivé hvězdy nejbližší našemu slunci, vzdálené asi čtyři světelné roky...“

„Prý čtyři celé tři.“

„A tak tohle musí být planeta Proximy Centauri, nejbližší hvězdy vůbec. Někdo dosáhl červí kamerou až k Proximě Centauri. Přes čtyři světelné roky. To je neuvěřitelné.“

„Výborně. Říkal jsem ti, že jsi z obrazu. Tohle je vrchol technologie červí kamery. Tahle moc. Souhvězdí se samozřejmě příliš nezměnila; čtyři světelné roky znamenají v interstelárním

měřítku jen drobný posun. Ale ten zářivý vetřelec v Kassiopei je Slunce. Naše Slunce.“

David se na Slunce zahleděl: pouhý bod bledě žlutého světla, jasný, ale nijak výjimečně, a přesto je tahle jiskřička světla zdrojem veškerého života na Zemi. A slunce, Země, a všechny planety, a všechna místa, která kdy navštívil nějaký člověk, by se dala zaclonit zrnkem písku.

„Je hezká,“ prohlásila Mary.

Bobby neodpověděl.

„To je vážně okno do minulosti.“

„Není to takový zázrak,“ namítl Bobby. „Pokaždé, když se díváš na film, díváš se do minulosti.“

„Ale jdi,“ hlesla. „Jediné, co vidíš, je to, co se ti nějaký kameraman nebo střihač rozhodne ukázat. A většinou, dokonce i ve zprávách, lidi, co se na ně díváš, vědí, že je tam kamera. Ted', s tímhle, se můžeš podívat na každého, kdykoli, kdekoli, ať je tam kamera nebo ne. Ty už jsi tuhle scénu viděl, vid'?"

„Musel jsem.“

„Proč?"

„Protože v tuhle chvíli měla spáchat svůj zločin.“

„Ukrást IBM tajemství virtuální reality? Nepřipadá mi, jako by zrovna páchala nějaký zločin.“

To ho rozzlobilo. „Co čekáš, že udělá, nasadí si černou masku? ... Promiň.“

„Nic se nestalo. Já vím, že je to těžké. Proč by to dělala? Víím, že pracovala pro Hirama, ale v lásce ho zrovna neměla... Ach. Milovala tebe.“

Uhnul očima. „Podle verze FBI chtěla uspět v Hiramových očích. Pak by snad Hiram akceptoval její vztah ke mně. Takový měla motiv, tvrdí FBI. Takže tak. V jistou chvíli se mu chystala říct, co udělala.“

„A ty tomu nevěříš?“

„Mary, ty Kate neznáš. To prostě není její styl.“ Usmál se. „Věř mi, když mě chce, prostě si mě vezme, ať má Hiram jakékoli pocity. Ale jsou proti ní důkazy. Technici probrali veškeré vybavení, které používala. Obnovili smazané soubory, které ukazují, že data o výsledcích pokusů IBM byla uložena v paměti, kterou užívala.“

Mary mávla směrem k plátnu. „*Ale my se můžeme podívat do minulosti.* Koho zajímají stopy v počítači? Viděl ji snad někdo skutečně otvírat velkou tlustou složku se znakem IBM?“

„Ne. Ale to nic nedokazuje. Alespoň ne z pohledu žaloby. Kate o červích kamerách věděla. Možná dokonce uhodla, že časem získají schopnost vidět do minulosti, a že bude možné ji pozorovat v retrospektivě. Tak se kryla.“

Mary znovu odfrkla. „Musela by být podezřele geniální, aby na něco takového přišla.“

„Neznáš Kate,“ opakoval suše.

„A stejně, to všechno jsou indicie. ... Je to správné slovo?“

„Ano. Nebýt červí kamery, byla by už venku. Ale ona se ještě nedostala ani k soudu. Nejvyšší soud pracuje na nové právní soustavě, která by určila přípustnost důkazů z červí kamery, a mezitím mnoho případů včetně Katina - pozastavili.“

Prudkým klepnutím obrazovku vymazal.

„Tohle ti nedělá starosti?“ ptala se teď Mary. „To, jak používají červí kamery?“

„Oni’?“

„Velké společnosti, co sledují jedna druhou. FBI, co sleduje nás všechny. Já věřím, že je Kate nevinná. Ale někdo tady jistě špehoval IBM - červí kamerou.“ S jistotou mládí prohlásila: „Bud’ by měli mít červí kamery všichni, nebo nikdo.“

„Možná máš pravdu. Ale to se nestane.“

„Ale to, cos mi ukazoval, ta nová generace, postup stlačeného vakua...“

„Budeš si muset najít někoho jiného, s kým se o to pohádáš.“
Nějaký čas seděli mlčky.

Pak se ozvala: „Kdybych já měla prohlížeč minulosti, používala bych ho pořád. Ale nekoukala bych se znova a znova na mizerné věci. Dívala bych se na hezké věci. Proč se nepodíváš trochu dál dozadu, do nějaké doby, kdy jsi s ní byl šťastný?“

Nějak ho to nenapadlo, a zděsil se.

Naléhala. „No tak proč ne?“

„Protože je to pryč. V minulosti. K čemu to je, dívat se zpátky?“

„Když je přítomnost mizerná a budoucnost ještě horší, jediné, co máš, je minulost.“

Zamračil se. Její tvář, tak podobná matčině, byla bledá, vyrovnaná, upřímné modré oči neuhýbavé. „Stýská se ti po otci.“

„Samozřejmě že se mi stýská,“ odpověděla s jiskrou hněvu. „Na té planetě, odkud jsi spadl, je to možná jinak.“ Vzápětí její pohled zněžněl. „Vážně bych ho ráda viděla. Jen na chvíli.“

Neměl jsem ji sem vodit, pomyslel si.

„Možná později,“ odmítl mírně. „No tak. Je prima počasí. Co kdybychom si vyjeli na Sound. Už jsi někdy plachtila?...“

Zabralo mu dlouhé minuty přemlouvání, než ji přiměl odejít.

...A později, po telefonátu od Davida, se dozvěděl, že některé svazky a rukopisné poznámky o červích dírách ze stlačeného vakua z Davidova pracovního stolu zmizely.

„Vlastně to zařídil Disney,“ prohlásil Hiram věčně, jak tam tak stáli v záři Proximy. „Ve spolupráci s Boeingem nainstalovali ve starém montážním závodě na Mysu Canaveral obrovské středisko červích kamer. Kdysi tam sestavovali rakety na Měsíc. Teď vysílají pozorovací kamery ke hvězdám. To už je něco, ne?“

Samozřejmě většinou pronajímají své virtuální zařízení vědcům; ale vedení Boeingu svým zaměstnancům dovoluje, aby si tu v polední přestávce hráli. Už teď okukují každou zatracenou planetu a měsíc ve Sluneční soustavě, a přitom vůbec nemusí opustit klimatizované teplo svých laboratoří.

A Disney profituje. Z Měsíce a Marsu se nejspíš stanou tematické parky pro virtuální cestovatele červí kamerou. Místa přistání Apolla a Vikingů jsou prý obzvlášť populární, i když staré sovětské Lunochody jim konkurují.“

A OurWorld, pomyslel si David, bezpochyby nestojí stranou.

Hiram se pousmál. „Jsi nějak potichu, Davide.“

David zkoumal své pocity: úžas, ale protkaný hrůzou. Zvedl hrst kamínků, nechal je spadnout: pomalý odraz v nízké gravitaci nebyl docela věrohodný. „Tohle není skutečné. Určitě jsem o výpravách na Proximu četl na sta smyšlených dramatech, na tisících teoretických studiích. A teď jsme tady. Stát tu a vidět to je sen milionu let. Je to možná sen dost vzácný na to, aby nakonec zahubil vesmírné lety. Škoda. Ale nic víc to není: jen sen. Pořád jsme v tom promrzlém hangáru na předměstí Seattlu. Tím, že nám ukáže cíl, aniž by po nás žádala vyčerpávající cestu, přemění nás červí kamera v planetu povalečů.“

„Nezdá se ti, že jsi trochu popudlivý?“

„Ne, nezdá. Hirame, před červí kamerou jsme existenci této planety Proximy odvodili z nepatrných odchylek v dráze hvězdy. Vypočítali jsme, jaké musí být podmínky na povrchu; kazili jsme si oči nad spektroskopickými analýzami jejího rozmazaného světla, abychom zjistili, zda dokážeme vyvodit, z čeho je složena; pracně jsme budovali nové generace teleskopů, které by nám umožnily zmapovat její povrch. Dokonce jsme snili, že postavíme lodi, které se tam snad dostanou. Teď máme červí kameru, a už nemusíme nic odvozovat, o nic usilovat, myslet.“

„A to není dobře?“

„Ne!“ odsekl David. „Je to jako když si dítě vzadu v učebnici nalistuje řešení. Na čem záleží, víš, to nejsou řešení samotná, ale mentální vývoj, ze kterého máme požitky, když se snažíme nalézt odpovědi. Červí kamera převrátí naruby celou oblast přírodních věd - planetologii, geologii, astronomii. Příští generace vědců budou jen sčítat a provádět klasifikaci, jako sběratel motýlů z osmnáctého století. Věda se změní v taxonomii.“

Hiram jedovatě řekl: „Zapomínáš na historii.“

„Historii?“

„Byls to ty, kdo objevil, že červí kamera, která dosáhne do vzdálenosti čtyř světelných let, může stejně snadno dosáhnout čtyři roky do minulosti. Ve srovnání s prostorem jsme ovládli jen nepatrnou část času; ale to se jistě zlepší. A pak vypukne peklo.“

Jen si pomysli. V tuhle chvíli se dostaneme dny, týdny, měsíce do minulosti. Můžeme špehovat manželky, pozorovat sami sebe na záchodě, policajti můžou sledovat zločince při činu. Čelit vlastní minulosti je samo o sobě dost těžké. Ale to není nic, jen všední, osobní záležitosti. Až dokážeme překlenout roky, začne se mluvit o otvírání dějin. A tohle tedy bude pytel hadů.

Někteří už si připravují půdu. Určitě jsi slyšel o projektu Dvanáct tisíc dní. Jezuitský program, na objednávku Vatikánu: zaznamenat úplnou historii vývoje církve z první ruky - až k samotnému Kristu.“ Hiram se zašklebil. „Na tohle většinou nebude pěkný pohled. Ale papež je mazaný. Lepší, aby to jako první udělala církev, než někdo jiný. I tak, křesťanství se kvůli tomu rozpadne jako hrad z písku. A ostatní náboženství půjdou za ním.“

„Víš to jistě?“

„Sakra, vím.“ Hiramovy oči se blýskaly v rudém světle. „Copak Bobby neodhalil Krajínu zjevení jako podfuk vymyšlený kriminálníkem?“

Vlastně, pomyslel si David, i když Bobby pomohl, byl to triumf Kate Manzoniové. „Hirame, Kristus nebyl žádný Billybob Meeks.“

„Víš to jistě? Myslíš, že sneseš to poznání? Myslíš, že ho snese tvoje církev?“

...Možná ne, pomyslel si David. Ale musíme v to vroucně doufat.

Hiram měl pravdu, když ho vytáhl z mnišské akademické cely, uvědomil si, a tohle všechno mu ukázal. Byla chyba, že se stáhl do ústraní a pracoval na červí kameře, aniž by poznal její širší důsledky. Pevně se rozhodl zabývat se zkoumáním využití kamery právě tak jako její teorií.

Hiram zvedl oči k ohromnému slunci. „Myslím, že se ochlazuje. Občas tu sněží. Jdeme.“ Začal se zabývat neviditelnými přerušovacími tlačítky na helmě.

David se zadíval na světelný bod, který byl vzdáleným Sluncem, a představil si, že se jeho duše vrací domů, vzlétá z této opuštěné pláže vstříc prvotnímu teplu.

15

KONFABULACE

Výslechová místnost, zastrčená v útrobách stárnoucí soudní budovy, připadala Bobbymu neobyčejně depresivní. Omšelé stěny vypadaly, jako by se tu nemalovalo od přelomu století, a i tenkrát jen erární světle zelenou.

A právě v této místnosti se mělo rozebírat Katino soukromí, kousek po kousku.

Kate a její právní zástupce, žena s nadváhou a bez úsměvu, seděly na tvrdých umělohmotných židlích za odřeným dřevěným stolem, na kterém ležela řada nahrávacích přístrojů. Bobby sám se usadil na tvrdé lavici vzadu v místnosti, přišel na Katinu žádost, jediný svědek tohoto podivného výjevu.

Clive Manning, psycholog, jehož soud pověřil Katiným případem, stál vpředu, poťukával na softplátno připevněné ke stěně. Míhaly se po něm záběry červí kamery, špatně osvětlené a mírně deformované efektem rybího oka, zatímco Manning hledal svůj výchozí bod. Konečně našel místo, po němž pátral. Byl to zastavený záběr Kate s nějakým mužem. Stáli v neuklizeném obývacím pokoji, očividně uprostřed vášnivého sporu, křičeli na sebe.

Manning - vysoký, hubený, plešatý padesátník - si sundal brýle s drátěnými obroučkami a poklepával si rámečkem o zuby, zvyk, který Bobbymu už teď připadal nesnesitelně odpuzující, vždyť brýle samotné byly staromódní přetvářkou. „Co je lidská paměť?“ položil Manning otázku. Zahleděl se do prázdna, zatímco mluvil, jako by přednášel neviditelnému publiku - a možná, že to tak bylo.

„Zajisté to není pasivní záznamový mechanismus, jako digitální disk či páska. Spíš se podobá přístroji na vyprávění pohádek. Informace senzorů jsou rozštěpeny na útržky percepce, které se štěpí dál a ukládají se jako zlomky paměti. A v noci, zatímco tělo odpočívá, jsou tyto zlomky vyvolávány z paměti, přeskupovány a znovu přehrávány. Každé opakování je vyleptá hlouběji do neurální struktury mozku.

A pokaždé, když je vzpomínka vyvolána či přehrána, je také zpracována. Můžeme něco málo přidat, něco málo ubrat, pohrát si s logikou, doplnit úseky, které vybledly, snad dokonce sloučit neslučitelné události.

V extrémních případech označujeme tento proces jako konfabulaci. Mozek vytváří a přetváří minulost, až konečně vzniká verze událostí, která může být velice odlišná od toho, co se skutečně přihodilo. V první řadě jsem přesvědčen o pravdivosti tvrzení, že všechno, co si pamatuji, je lež.“ Bobby si pomyslel, že do Manningova hlasu vstoupil nádech posvátné bázně.

„Vás to děsí,“ řekla Kate zamyšleně.

„Byl bych hlupák, kdyby mě to neděsilo. Všichni jsme složití, nedokonalí tvorové, Kate, co se potmě potácejí kolem dokola. Možná naše mysl, jako pomíjivé bubliny vědomí vydané na pospas tomuto bezvýhradně nepřátelskému vesmíru, potřebují nafouknout pocit vlastní důležitosti, kosmické logiky, aby nasbíraly vůli k přežití. Ale nyní nám červí kamera, bez slitování, už nikdy nedovolí vyhýbat se pravdě.“ Na okamžik ztichl, pak se na ni usmál. „Třeba nás pravda všechny dožene k šílenství. Nebo snad, konečně zbaveni iluzí, budeme všichni duševně zdraví, a já zůstanu bez práce. Co myslíte?“

Kate v jednotvárně černé kombinéze seděla s rukama sevřenýma mezi stehny, ramena svěšená. „Myslím, že byste se měl pustit do své hry na odpovědi.“

Manning vzdychl a znovu si nasadil brýle. Ťukl do rohu obrazovky a zlomek Katina uplynulého života se začal znovu odvíjet.

Kate na obrazovce hodila něco po onom muži. Uskočil; rozpláclo se to o zeď.

„Co to bylo? Broskev?“

„Pokud si vzpomínám,“ odpověděla Kate, „byl to pomeranč. Trochu přezrálý.“

„Dobrý výběr,“ zamumlal Manning. „Ale musíte trochu zapracovat na míření.“

...mizero. Pořád se s ní scházíš, vid’?

Co to má s tebou společného?

Všechno to má se mnou společné, ty hajzle. Proč si myslíš, že to nechám jen tak, to tedy nevím...

Muž na plátně se jmenoval Kingsley, jak se Bobby před časem dozvěděl. On a Kate byli několik let milenci a tři roky spolu žili - až do této chvíle, do tohoto okamžiku, kdy ho Kate definitivně vyhodila.

Přihlížet tomu bylo pro Bobbyho obtížné. Měl pocit, že se účastní v voyeurství páchaného na této mladší, jiné ženě, která tenkrát ani nevěděla, že on existuje; věděl, že pozoruje události, o nichž mu nic nepověděla. A podobně jako většina výřezů ze života zaznamenaných červí kamerou, děj se dal jen těžko sledovat, dialogy postrádaly logiku, klikatily se a opakovaly, padala slova volená spíš s úmyslem vyjadřovat emoce těch, kdo je vyřkli, než rozumným způsobem posouvat střet kupředu.

Celé století a ještě víc televizních a filmových scénářů bylo ubohou přípravou na realitu červí kamery. Ale toto drama skutečného života bylo pro samotný život typické: trapné, neorganizované, matoucí, jeho účastníci tápali jako lidé v temné místnosti, aby dokázali pochopit, co se s nimi děje, co cítí.

Děj se přesunul z obývacího pokoje do katastrofálně rozházené ložnice. Kingsley teď cpal šaty do kožené tašky a Kate se vrhala po dalších jeho věcech a vyhazovala je z místnosti. Celou dobu pokračovali v uječeném dialogu.

Konečně se Kingsley vyřítil z bytu. Kate za ním zabouchla. Okamžik stála nehybně, oči upřené na zavřené dveře, pak zabořila obličej do dlaní.

Manning natáhl ruku a klepl do plátna. Obraz znehybněl na detailním záběru Katiny tváře skryté v dlaních, mezi prsty jí viditelně protékaly slzy, vlasy nad čelem měla rozcuchané, to všechno obklopené nevýraznou aureolou deformace rybím okem.

Manning řekl: „Jsem přesvědčen, že tento incident je klíčem k vaší historii, Kate. K historii vašeho života, toho, kým jste.“

Skutečná Kate, sklíčená a porobená, strnule zírala na své mladší já. „Falešně mě obvinili,“ pronesla bezvýrazně. „Ze špionáže proti IBM. Bylo to rafinované, dokonce i mimo dosah pro červí kameru. Ale stejně je to pravda. A na to bychom se měli soustředit. Ne na tuhle barovou psychoanalýzu.“

Manning ustoupil. „Možná je to tak. Ale důkazní záležitosti nejsou v mé kompetenci. Soud mě požádal, abych prozkoumal pozadí vašeho psychického stavu v době samotného zločinu. Motiv a záměr: hlubší pravda, než jakou nám dokáže poskytnout i červí kamera. A mimo to,“ dodal se zábleskem oceli v hlase, „měli bychom si připomenout, že nemáte jinou možnost než spolupracovat.“

„Ale to nijak nemění můj názor,“ řekla.

„Jaký názor?“

„Že stejně jako každý cvokař, kterého jsem kdy poznala, jste pěkně nelidský mizera.“ Obhájkyně vzala Kate za paži, ale ta ji setřásla.

Manningovi se zablesklo v očích, pohled za brýlemi ztvrdl; Bobby si uvědomil, že Manning s potěšením uplatní moc, kterou nad touto svéhlavou ženou má.

Manning se obrátil ke svému softplátnu a znovu přehrál krátkou scénu rozchodu. „S dovolením shrnu, co jste mi o tomto období svého života řekla. S Kingsleym Romanem jste tenkrát žila tři roky, když jste se rozhodli pokusit se o dítě. Došlo k pozdnímu potratu.“

„Určitě jste si tu podívanou užil,“ pronesla Kate chmurně.

„Prosím,“ ohradil se Manning dotčeně. „Zřejmě jste se rozhodli, spolu s Kingsleym, že to zkusíte znovu.“

„Nikdy jsme se k něčemu takovému nerozhodli. Tak jsme o tom nemluvili.“

Manning jako sova zamžoural do notesu. „Ale ano. Čtyřicetý únor 2032 je nejtypičtější příkladem. Mohu vám to ukázat, jestli chcete.“ Pohlédl na ni přes okraj brýlí. „Neděste se, pokud se vaše vzpomínka liší od záznamu červí kamery. Je to běžné. Vlastně bych mohl zajít ještě dál a říct, že je to normální. Konfabulace, pamatujete. Mám pokračovat?“

Přes zmíněné rozhodnutí jste nepočala. Dokonce jste se vrátila k pravidelnému užívání antikoncepce, takže početí bylo v každém případě vyloučeno. Šest měsíců po potratu Kingsley navazuje vztah s kolegyní v zaměstnání. Se ženou jménem Jodie Morrisová. A o pár měsíců později je tak nedbalý, že dopustí, abyste se o tom dozvěděla.“ Znovu si ji prohlížel. „Pamatujete se, co jste mi o tom řekla?“

Kate zdráhavě odpověděla: „lekla jsem vám pravdu. Myslím, že Kingsley dospěl v jisté fázi k názoru, že to s dítětem byla moje vina. A tak se začal rozhlížet kolem. A kromě toho, po tom potratu, začalo se mi dařit v práci. Pelyněk... Myslím, že Kingsley žárlil.“

„A tak si pozornost, kterou vyžadoval, začal hledat u někoho jiného.“

„Něco takového. Když jsem na to přišla, vyhodila jsem ho.“

„Tvrdí, že odešel.“

„Tak je prolhaný mizera.“

„Ale my jsme ten incident právě viděli,“ připomněl Manning mírně. „Nezaznamenal jsem ani u jednoho z vás žádnou známku jednoznačného rozhodování, unilaterálního jednání.“

„Nezáleží na tom, co ukazuje červí kamera. Víím, co je pravda.“

Manning přikývl. „Nepopírám, že nám říkáte pravdu, jak ji sama vidíte, Kate.“ Usmál se na ni, zamžoural, a byla v tom hrozba. „Vy nelžete. V tom vůbec není problém. Nechápete?“

Kate upřeně hleděla na své spoutané ruce.

Udělalí přestávku. Bobbymu nedovolili zůstat s ní.

Postup použitý u Kate byl jedním z mnoha experimentů prováděných v době, kdy se politici, odborníci na právo, nátlakové skupiny a zúčastnění občané horečně pokoušeli najít způsob, jak začlenit děsivý časový dosah červí kamery, o které nebyla veřejnost informována, do něčeho, co by připomínalo současný náležitý právní postup, a což bylo ještě problematičtější, do přirozené spravedlnosti.

V podstatě bylo náhle mnohem jednodušší dobrat se fyzické pravdy.

Postup soudních případů zřejmě čekala zásadní proměna. Procesy se v budoucnu nepochybně změní v méně opoziční, spravedlivější, daleko méně závislé na vystupování podezřelé před soudem či na kvalitě jejích právních zástupců. Jakmile bude červí kamera k dispozici na federální, státní a oblastní úrovni, někteří pozorovatelé předpovídali úsporu miliard dolarů ročně: procesy

budou kratší, přibude přiznání výměnou za dohodu, přibude mimosoudních vyrovnání.

A klíčové procesy budoucnosti se pravděpodobně soustředí na to, co zůstalo kromě holé skutečnosti: motiv a úmysl - odtud přidělení psychologa jako byl Manning ke Katinu případu.

V mezidobí, zatímco se strážci zákona vybavení červí kamerou pustili do pilné práce na nevyřešených případech, před soudní stolicí se hrnula lavina nových případů. Někteří členové Kongresu už navrhli, aby v zájmu dosažení maxima objasněných případů byla vyhlášena všeobecná amnestie pro méně závažné zločiny spáchané v rozmezí jednoho kalendářního roku před vynálezem červí kamery, přesněji řečeno amnestie výměnou za to, že obviněný se v daném případě zřekne ochrany zaručované Pátým dodatkem Ústavy. Ve skutečnosti totiž shromažďování důkazů získalo díky červí kameře o tolik větší moc, že práva zakotvená v Pátém dodatku se stejně změnila v čistě akademická. Ale tato skutečnost se ukázala jako velice sporná. Většině Američanů zřejmě nevyhovovalo, že ztrácejí Pátý dodatek.

Problém soukromí byl ještě spornější - zejména díky skutečnosti, že ani dnes neexistovala žádná uznávaná definice práv na soukromí, dokonce ani v Americe.

Soukromí nebylo zmiňováno v Ústavě. Čtvrtý dodatek k Listině práv a svobod mluvil o právu obrany proti vměšování státu - ale ponechával značný prostor k manévrování těm mocným, kteří si přáli vyšetřovat cizince, a kromě toho neposkytoval občanům naprosto žádnou ochranu před dalšími orgány, například korporacemi či tiskem, nebo dokonce před spoluobčany. Z chaosu roztroušených zákonů na státní a federální úrovni, stejně jako z řady případů obecného práva, které poskytly precedent, se kdysi zvolna vynořil jistý obecně přijímaný význam slova soukromí: například právo být „necháň na pokoji“, být zbaven nevhodných zásahů vnějších sil.

Avšak to všechno červí kamera ohrozila.

Právní zabezpečení, která limitovala použití červí kamery, prosazovaly orgány zabývající se vynucováním zákona a vyšetřováním, například FBI a policie, jako náhradu za ztrátu soukromí a dalších práv. Kupříkladu záznamy červí kamery pro potřebu soudu musejí být v budoucnu pořizovány za kontrolovaných podmínek pravděpodobně školenými pozorovateli, a úředně ověřeny. To by nejspíš nemělo představovat problém, protože jakékoli pozorování červí kamerou bylo možné vždy v libovolném počtu zopakovat prostě vytvořením nové červí díry směřující k inkriminovanému případu.

Objevil se dokonce návrh, že by lidé měli být ochotni podrobit se jisté formě ‚dokumentovaného života‘. Toto opatření by ve svém důsledku úřadům umožnilo zákonný přístup k jakékoli události v minulosti jedince bez nutnosti schválení formálními procedurami - a také by to byl pevný štít proti falešným obviněním a krádežím totožnosti.

Ale bez ohledu na protesty bojovníků proti porušování práv se zřejmě všichni smířili s tím, že pokud se týče jejího využívání při vyšetřování zločinu a v trestním řízení, červí kamera tu bude dál; představovala prostě příliš velký potenciál, než aby bylo možné ji ignorovat.

Někteří filosofové tvrdili, že na tom není nic špatného. Koneckonců, lidé se během vývoje naučili žít v malých skupinkách, kde každý znal každého a zřídka se potkával s někým cizím; teprve nedávno, měřeno rychlostí evoluce, byli lidé donuceni k životu ve větších komunitách jako jsou města, namačkáni na jednom místě stejně s přáteli jako s neznámými. Červí kamera s sebou přinášela návrat ke staršímu způsobu života, k přemýšlení o druhých lidech a soužití s nimi.

To však byla malá útěcha pro ty, kdo se děsili, že jejich pocíťovaná potřeba vnitřního prostoru - definovaného území, kde

by dosáhli samoty, anonymity, ochrany a důvěrnosti s těmi, koho milují - už možná nebude uspokojena.

A teď, jak se prohlubovala schopnost červí kamery hledět do historie, ani minulost už neskýtala útočiště.

Odhalení pravdy způsobilo bolest mnoha lidem, tím či oním způsobem. Mnozí z nich obviňovali ne pravdu, ani sebe, ale červí kameru, a také ty, kdo ji přivedli na svět.

Hiram osobně zůstával cílem, který se nejvíce nabízel.

Bobby měl podezření, že -zpočátku Hiram jeho proslulost bezmála těšila. Každá sláva je dobrá pro obchod. Ale krupobití výhrůžek a pokusů o vraždu a sabotáž ho vyčerpalo. Došlo i k nactiutrhačným útokům, když lidé tvrdili, že Hiram určitě nějak uměle konstruuje to, co červí kamery ukazují o nich samých, o jejich milovaných, o jejich nepřítelích či o jejich hrdinech.

Hiram si navykl žít ve světle. Jeho sídlo na západním pobřeží se koupalo v záplavách jasu ze zdrojů napájených početnými generátory. Dokonce i spal při zářivé iluminaci. Žádný bezpečnostní systém není dokonalý, ale Hiram mohl alespoň zaručit, že každý, kdo jím pronikne, bude viditelný pro červí kamery budoucnosti.

A tak Hiram žil pod ostrím nelítostného světla, osamocen, sledován, nenáviděn.

Příšerná procedura pokračovala.

Manning nahlédl do zápisníku. „Dovolte mi uvést některé skutečnosti: nevyvratitelné historické pravdy, všechny patřičně pozorované a notářsky ověřené. Za prvé, Kingsleyův poměr se slečnou Morrisovou nebyl jeho prvním v době, po kterou žil s vámi. Měsíc poté, co jste se seznámili, navázal krátký, zřejmě neuspokojivý vztah s další ženou. A o dalších šest měsíců později...“

„Ne.“

„Celkem zřejmě absolvoval šest zdařilých poměrů s jinými ženami předtím, než jste ho napadla kvůli Jodie.“ Pousmál se. „Pokud vás to utěší, podváděl i jiné partnerky, předtím i potom. Nejspíš se jedná o něco jako sériového cizoložníka.“

„To je směšné. Věděla bych o tom.“

„Ale jste také člověk. Mohu vám přehrát situace, kdy jste měla jasně dostupné důkazy o Kingsleyově nevěře, a přesto jste dělala, že je nevidíte, odmítala jste je, aniž byste si uvědomovala, co děláte. Konfabulace...“

Chladně řekla: „Povídám vám, jak to bylo. Kingsley mě začal podvádět, protože naše vztahy pokřivil ten potrat.“

„Ach, ten potrat: velká příčinná událost vašeho života. Ale obávám se, že to tak vůbec nebylo. Kingsleyovy vzorce chování byly s jistotou ustáleny dlouho před tím, než vás poznal, a onen incident s potratem je stěží změnil. Podle vás věříte, že potrat vám byl impulsem k tomu, abyste začala usilovněji pracovat na své kariéře.“

„Ano, to je zřejmé.“

„Dá se to prokázat poněkud obtížněji, ale znovu vám mohu demonstrovat, že vaše cesta vzhůru po žebříčku kariéry započala několik měsíců přeci potratem. Jako v prvním případě, pracovala jste na ní stejně; potrat ve skutečnosti nic nezměnil.“ Prohlížel si ji. „Kate, okolo toho potratu jste si vykonstruovala něco jako pohádku. Chcete věřit, že je sám o sobě důležitý. Potrat byl pro vás otřesnou zkouškou, kterou jste musela projít. Ale změnil vlastně velice málo... Cítím, že mi nevěříte.“

Neřekla nic.

Manning spojil prsty do stříšky a opřel si o ně bradu. „Myslím, že jste o sobě měla i neměla pravdu. Myslím, že potrat, který vás potkal, doopravdy změnil váš život. Nikoli však tím v podstatě povrchním způsobem, který mu připisujete. Nepřinutil vás pracovat usilovněji, ani neodhalil trhliny ve vašem vztahu s

Kingsleyem. Ale ztráta dítěte vás skutečně hluboce ranila. A já myslím, že nyní vás pohání strach, že by se to mohlo stát znovu.“

„Strach?“

„Prosím věřte, že vás neodsuzuji. Jen se pokouším vysvětlovat. Vaší náhradní činností je vaše práce. Snad vás onen hlubší strach dohnal k vyššímu výkonu, k většímu úspěchu. Ale stala jste se také posedlou. Jedině vaše práce vás odpoutávala od toho, co vidíte jako hroznou temnotu uprostřed vlastní bytosti. A ta vás pohání zajít ještě dál...“

„Správně. A proto jsem použila Hiramovu červí díru ke špehování jeho konkurence.“ Zavrtěla hlavou. „Kolik vám za tohle platí, doktore?“

Manning zvolna přecházel před svým softplátnem. „Kate, jste jedna z prvních lidských bytostí, které zažijí tento... hm, tento šok z pravdy, ale nebudete poslední. Všichni se budeme muset obejít bez uklidňujících lží, které šeptáme sami sobě ve skrytu naší mysli...“

„Já dokážu navázat vztah: i dlouhotrvající, stálý vztah. Jak tohle zapadá do vašeho portrétu mé osoby jako oběti šokového traumatu?“

Manning se zamračil, jako by ho otázka zmátla. „Máte na mysli pana Pattersona? Ale tady není žádný rozpor.“ Přešel k Bobbymu a se zamumlanou omluvou si ho prohlížel. „V mnoha směrech je Bobby Patterson jeden z nejvíce dětinsky jednoduchých dospělých, jaké jsem kdy poznal. Proto přesně zapadá do té, řekněme, mezery v podobě dítěte uvnitř vaší osobnosti.“ Obrátil se ke Kate. „Chápete?“

Hleděla na něho a tváře jí plály.

16

VODNÍ VÁLKA

Heather seděla u svého domácího softplátna. Zadala nové vyhledávací parametry. Země: Uzbekistán. Město: Nukus...

Nepřekvapilo ji, když spatřila elegantní tyrkysový obrazec, který označoval zakázaný přístup. Nukus byl koneckonců válečnou zónou.

Ale to Heather nadlouho nezastaví. Sama si už časem našla důvod pro objevování způsobů, jak překonat cenzurní software. A mít vlastní přístup k červí kameře, to byla silná motivace.

S úsměvem se pustila do práce.

Když díky silnému tlaku veřejnosti začaly první podnikatelské společnosti běžným občanům nabízet přístup k červí kameře po Internetu, Heather Maysová si pospíšila s registrací.

Mohla dokonce pracovat doma. Z jednoduchého menu si vybrala místo, které chtěla vidět. To mohlo ležet kdekoli na světě, upřesněné buď zeměpisnými koordinátami či poštovní adresou tak dokonale, jak jen dokázala specifikovat. Zprostředkovací software převedl její požadavek na údaje o zeměpisné délce a šířce a nabídl jí další možnosti. Cílem bylo neustále zužovat výběr, až dojde ke specifikaci prostoru o velikosti běžného pokoje někde na povrchu Země nebo poblíž něho, kde se otevře červí díra.

Pokud neměla zvláštní přání, byla tu také funkce náhodného výběru: například když se chtěla podívat na vzdálený korálový ostrov jako z pohlednice, ale nezáleželo jí na tom, který to bude.

Mohla dokonce za příplatek navolit přechodové zobrazení, takže si například mohla prohlédnout ulici a vybrat dům, který „navštíví“.

Když zadala volbu, otevřela se červí díra mezi sídlem centrálního serveru poskytovatele a místem, které vybrala. Záběry z červí kamery jí pak přicházely přímo na domácí terminál. V hranicích omezeného prostoru mohla dokonce oko řídit.

Díky komerčnímu využití červí kamery to vypadalo jako hračka, a každý záběr byl neodstranitelně ocejchován neodbytnými logy OurWorld a reklamami. Ale Heather věděla, že ve skutečnosti je červí kamera mnohem výkonnější, než se navenek jeví v této první veřejně přístupné podobě.

Když systém ovládla poprvé, byla nezřízeně pyšná, a volala na Mary, abys se přišla podívat. „Koukej,“ ukázala jí. Kamera zabírala těžko popsateľný dům ve světle letního večera; okraj obrazu byl pokryt neodbytnými reklamními logy. „Tohle je dům, kde jsem se narodila, v Boise v Idahu. Vlastně to bylo zrovna v téhle místnosti.“

Mary pokrčila rameny. „Pustíš mě k tomu taky?“

„Jistě. Vlastně jsem to pořídila částečně pro tebe. Tvoje domácí úkoly...“

„Jo, jo.“

„Poslouchej, to není žádná hračka...“ Najednou obraz zalila jednotvárná barva a přenos zablokovala.

Mary se zamračila. „Co se děje?... Aha. Jasně. Je to vybavené ochranným filtrem. Takže pořád vidíme jenom to, co nám oni dovolí.“

Záměr byl takový, že červí kamery nebude možné použít k voyeurismu, ke špehování lidí u nich doma nebo na jiných pro veřejnost uzavřených místech, k porušování firemních tajemství, ke sledování vládních budov, vojenských zařízení, policejních stanic a dalších citlivých míst. Ochranný software měl také sledovat charakter užívání a v případě morbidního či výstředního

chování uživatele službu ukončit a nabídnout poradenství buď v podobě specializovaného automatického systému nebo člověka.

A prozatím byly zpřístupněny jen prostorové možnosti červí kamery. Pozorování minulosti bylo celou řadou odborníků považováno za příliš nebezpečné, než aby je bylo možno vložit do rukou veřejnosti, vlastně se tvrdilo, že je nebezpečné dokonce už jen v plném rozsahu zveřejnit samotnou skutečnost, že existuje zařízení schopné nahlížet do minulosti.

Ale všechno to pečlivé obalování bude samozřejmě jen tak účinné, jako důvtip lidských tvůrců v pozadí. A už nyní, díky šeptandě na Internetu, úniku informací z výroby a různým dohadům, přibývalo volání po mnohem širším přístupu veřejnosti k úplným možnostem červí kamery: k samotnému pohledu do historie.

Heather cítila, že samou svou podstatou bude tato nová technologie obtížně zvladatelná...

Ale podobné úvahy nehodlala sdílet se svou patnáctiletou dcerou.

Heather uzavřela červí díru a připravovala se zahájit nové vyhledávání. „Musím pracovat. Běž. Hrát si můžeš později. Jen hodinu.“

Mary odešla s opovržlivým výrazem a Heather znovu obrátila svou pozornost k Uzbekistánu.

Příslušnice Amerického námořnictva Anna Petersenová, hrdinka nekonečného napůl rodinného, napůl dokumentárního seriálu, vysílaného čtyřicet hodin denně po sedm dní v týdnu, se aktivně účastnila zásahu Spojených národů pod vedením USA do vodní války, která zuřila v oblasti Aralského moře. Spojenci vedli dokonale řízenou válku proti hlavnímu agresorovi, Uzbekistánu: proti agresi, která ohrozila zájmy Západu na ložiscích ropy a síry a na různých střediscích zpracování nerostů,

včetně významného zdroje mědi. Anna, nápaditá a odborně zdatná, pracovala převážně ve velitelských, kontrolních a komunikačních centrech.

Technologie červí kamery měnila charakter válečných konfliktů, stejně jako změnila mnoho dalšího. Červí kamery už do značné míry nahradily komplex sledovací techniky jako satelity, pozorovací letouny a pozemní stanice - který na bojištích vládl po desetiletí. Kdyby existoval zrak, který by to dokázal vidět, každý hlavní cíl v Uzbekistánu by jiskřil pomíjivými korálky ústí červích děr. Bomby naváděné s vysokou přesností, řízené střely s plochou dráhou letu a další zbraně, mnohé často nepřesahující velikost ptáka, pršely na uzbecká centra protiletadlové obrany, na budovy s velitelským personálem a s řízením, na bunkry skrývající vojsko a tanky, na hydroelektrárny a plynovody a na cíle ve městech jako byl Samarkand, Andizhan, Namangan a hlavní město Taškent.

Přesnost zásahů neměla obdoby - a poprvé při takových operacích bylo možné ověřit úspěšnost.

Samozřejmě, spojenecká vojska měla v nasazení červích kamer protentokrát výhodu. Ale války budoucnosti bude nutno vybojovat s předpokladem, že obě strany mají dokonalé a nejnovější informace o strategii, zálohách a rozmístění protivníka. Heather připouštěla, že by bylo naivní doufat, že by taková změna ve válečné strategii mohla vést k jejich úplnému zastavení. Ale přinejmenším poskytovala válčícím stranám čas na rozmyšlenou, a mohla vést k menším nesmyslným ztrátám.

Každopádně tahle válka - Annina válka, chladný boj informací a technologie, byla válkou, kterou sledovala americká veřejnost, zčásti díky oku červí kamery, které dřív řídila sama Heather, oku, které poletovalo poblíž pěkně tvarovaného ramene Petersenové, zatímco se přesouvala od jednoho klinického, nekrvavého scénáře ke druhému.

Ale povídalo se, takové zvěsti většinou kolovaly po Internetu a stále ještě nebyly pod kontrolou, o jiné, primitivnější válce, která se odehrává na zemi, když jednotky vyrazí zajistit území dobytá leteckými údery.

Pak anglická zpravodajská stanice odvysílala zprávu o polním vězeňském táboře, kde Uzbekové drží zajatce z jednotek OSN, včetně Američanů. Šušovalo se také, že vězeňkyně, příslušnice spojeneckých jednotek nevyjímaje, odvázejí do táborů, kde jsou znásilňovány, dávány do nevěstinců ve vnitrozemí.

Všechna tato odhalení očividně sloužila vládám stojícím v pozadí antiuzbecké aliance. Intrikáni z kabinetu prezidentky Juarezové se neštíteli zveličovat znepokojivou představu spořádané Anny z Iowy v rukou snědých uzbeckých násilníků.

Pro Heather to bylo důkazem špinavého, ubohého konfliktu, který měl velice daleko k čisté videohře, k níž dala kdysi souhlas Anna Petersenová. Heather neobyčejně pobuřovala představa, že by sama mohla hrát roli v nějaké obrovské propagandistické mašinérii. Ale když svého zaměstnavatele, Earth News Online, žádala o svolení pátrat po pravdě této války, odmítli ji; kdyby se o to pokusila, odňali by jí přístup k firemnímu zařízení červí kamery.

Dokud byla jako Hiramova exmanželka středem pozornosti, musela se držet stranou.

Ale pak se rozrůstající ohnisko veřejného zájmu přesunulo dál od Maysových - a ona si mohla dovolit vlastní přístup k červí kameře. Dala v ENO výpověď, přijala novou práci na červím životopisu Abrahama Lincolna, aby bylo z čeho platit účty, a pustila se do práce.

Trvalo pár dní, než našla, co hledala.

Sledovala, jak uzbecké zajatce nakládají na otevřený kamión OSN a odvázejí v dešti. Projeli městem Nukus, které kontrolovaly spojenecké jednotky, a zamířili dál do volné krajiny.

Tam, jak zjistila, založila spojenecká vojska vlastní zajatecký tábor.

Byl to opuštěný komplex na těžbu železné rudy. Zajatce drželi v kovových sotva metr vysokých klecích naskládaných na podavač rudy. Vězni nemohli napřímít záda ani natáhnout nohy. Drželi je bez základní hygieny, bez přiměřeného jídla, pohybu či možnosti kontaktovat Červený kříž nebo jeho muslimský protějšek Merhamet. Nečistota kapala mřížemi horních klecí na ty dole.

Odhadovala, že tu musí být nejméně tisíc mužů. Dostávali jen šálek řídké polévky denně. Rádila epidemie žloutenky a další nemoci se šířily.

Obden vybírali vězně, zřejmě náhodně, vyvlékali je ven a tloukli. Tři nebo čtyři vojáci obklopili každého zajatce a bili ho železnými tyčemi, dřevěnými hranoly, obušky. Po nějaké době bití přestalo. Každého zajatce, který mohl chodit, hodili zpátky na další zpracování, a bití pokračovalo. Zpátky do klecí je odnášeli jiní vězni.

Takový byl obecný postup. Občas se vyskytly atypické případy, které strážní pro vězně připravovali téměř v podobě experimentu: zajatec se nesměl vyprázdnit; zajatec byl donucen jíst písek; jiného přinutili polykat vlastní výkaly.

V době, kdy Heather tábor pozorovala, zemřelo šest lidí. Jejich smrt byla důsledkem bití, pobytu venku či nemoci. Příležitostně nějakého zajatce zastřelili, například když se pokoušel o útěk nebo se bránil. Jednoho vězně skutečně propustili, zřejmě aby donesl svým druhům zvěst o odhodlanosti jednotek modrých příleb.

Heather si povšimla, že strážní si dávají pozor, aby používali jen ukořistěnou výzbroj, jako by byli rozhodnutí nezanechat žádné stopy po své činnosti. Očividně, pomyslela si, moc červí kamery si ještě tito vojáci nedokáží ani představit, nezvykli si ještě na myšlenku, že je někdo může pozorovat, kdekoli, kdykoli, dokonce i retrospektivně z budoucnosti.

Bylo téměř nemožné dívat se na tyto krvavé činy, které by ještě před několika měsíci zůstaly alespoň před veřejností utajené.

To bude dynamit pod křeslem prezidentky Juarezové, která se podle Heatherina názoru už projevila jako nejhorší coura, co od přelomu století zneuctila Bílý dům (což samo osobě mnoho vypovídalo) nemluvě o tom, že jako první prezident rodu ženského vyvolávala u poloviny obyvatelstva značné rozpaky.

A možná, aspoň si to přála, se pohne zase svědomí lidí, až všichni uvidí válku takovou, jaká skutečně je, v celé její krvavé slávě, jak ji nakrátko zahlédli, když se Vietnam stal první televizní válkou a než velitelé znovu získali kontrolu nad mediálním zpravodajstvím.

Chovala dokonce naději, že blízkost Pelyňku změní názory jedněch lidí na druhé. Když má všechno skončit za pouhou hrst generací, co sejde na prastarých nepřítelstvích? A je snad smyslem zbývajících času, zbývajících dnů lidské existence, způsobovat jiným bolest a utrpení?

Války tu budou pořád, jistě. Ale nebude už možné protivníka odlidšťovat a démonizovat, když každý může jednoduše klepnout na softplátno a sám spatřit občany jakéhokoli národa, považovaného za nepřítele, a nebudou to už žádné lži válečných štváčů, lži o síle, záměrech a odhodlanosti nepřítele. Až kultura utajování jednou provždy pomine, žádné vládě nic takového už nikdy neprojde.

Nebo možná jen uvažuje idealisticky.

Pracovala dál, odhodlaná, motivovaná. Ale bez ohledu na to, jak usilovně se snažila být objektivní, sledování těch scén jí způsobovalo nesnesitelnou trýzeň: pohled na nahé, vyzáblé muže, jak se v agónii svíjejí u nohou vojáků v modrých přilbách s jasnými, tvrdými americkými tvářemi.

Udělal si přestávku. Chvilí spala, vykoukala se, pak si připravila jídlo (snídani, ve tři odpoledne).

Věděla, že není jediným občanem, který používá nový vynález tímhle způsobem.

Po celé zemi, jak se doslechla, vznikaly oddíly pravdy, pracovaly s červí kamerou a s Internetem. Některé oddíly nebyly ničím jiným než občanskými hlídkami. Ale jedna organizace, nazvaná Stráž policie, rozšiřovala pokyny, jak sledovat policisty při práci, aby bylo možno poskytnout „nestranné svědectví“ o veškeré policistově činnosti. Povíдалo se, že tato nová zodpovědnost už výrazně ovlivnila kvalitu policejní práce; brutální a úplatní důstojníci, dnes už tak jako tak naštěstí vzácný zjev, byli odhaleni téměř okamžitě.

Skupiny spotřebitelů náhle získaly moc a denně odhalovaly podvody a umělce v balamucení. Ve většině států byly zveřejňovány podrobné finanční přehledy politických kampaní, v některých případech vůbec poprvé. Značný díl pozornosti se soustředil na ještě méně průhledné aktivity Pentagonu a jeho zamlžený rozpočet. A tak dál.

Heather vychutnávala obraz zainteresovaných prostých občanů, vyzbrojených červí kamerou a podezřením, jak obkličují korupci a zločin jako bílé krvinky. V jejích představách se za základními svobodami skrýval prostý příčinný řetězec: zvýšená otevřenost zajišťuje zodpovědnost, která následně podporuje svobodu. A dnes jeden zázrak techniky, nebo snad náhody, zřejmě vkládá do rukou prostých občanů nejdůmyslnější nástroj pro veřejné odhalení, jaký si lze představit.

Jefferson a Franklin by byli nadšeni - i když by to znamenalo obětovat vlastní soukromí...

Z její pracovny se něco ozvalo. Tlumené hihňání.

Heather se bosa přikradla k pootevřeným dveřím. Mary s přítelkyní seděly u jejího stolu. „Koukni na toho ňoumu,“ říkala právě Mary. „Ruka mu pořád na konci sklouzává.“

Heather poznala druhou dívku. Saša, o ročník výš než Mary na střední škole, byla v řadách rodičovské mafie známá jako Špatný Vliv. Vzduch zhoustl kouřem jointu - nejspíš z Heatheriny vlastní zásoby.

Na záběru červí kamery byl nedospělý chlapec. Heather ho také poznala, jeden z kluků ze školy - Jack? Jacques? Byl ve své ložnici. Kalhoty měl spuštěné ke kotníkům, stál před softplátnem a s větším nadšením než zručností masturboval.

Tiše pronesla: „Výborně. Takže ses probourala filtrem.“

Mary i Saša nadskočily leknutím. Saša marně rozháněla oblak kouře z marihuany.

Mary se otočila zpátky k plátnu. „Proč ne? Ty taky.“

„Já to udělala z dobrého důvodu.“

„Takže u tebe je to v pořádku, a u mě ne. Ty jsi takový pokrytec, mami!“

Saša vstala. „Já padám.“

„Ano, to tedy padej,“ odsekla Heather do jejích mizejících zad. „Mary, já tě nepoznávám. Špehovat sousedy jako nějaký mizerný šmírák?“

„Co jiného se dá dělat? Přiznej se, mami. Samotnou tě to trochu rajcuje...“

„Vypadni.“

Maryin smích se změnil ve strojený úsměšek, a odešla.

Otřesená Heather usedla před plátno a pozorovala chlapce. Softplátno, na které zíral, ukazovalo další záběr červí kamery. Byla na něm dívka, nahá, také masturbovala, ale usmívala se, potichu na chlapce mluvila.

Heather napadlo, kolik diváků tahle dvojice asi má. Možná na to nepomysleli. Na červí kameru se nedalo napíchnout, ale bylo

obtížné nezapomínat, že červí kamera znamená globální přístup pro každého - kdokoli mohl pozorovat tyhle děti při hře.

Klidně by se vsadila, že v těchto prvních měsících se devadesát devět procent červích kamer používá k tomuto nejprimitivnějšímu voyeurismu. Snad to bylo jako okamžitá dosažitelnost pornografie přinášené domácím Internetem, aniž člověk musel chodit do nějakého odporného krámku. Každý stejně vždycky chtěl být voyeuem, aspoň se to tvrdilo, a teď to můžeme dělat bez rizika, že nás někdo překvapí.

Tak to alespoň vypadalo; pravda ovšem byla, že kdokoli mohl pozorovat ty, co pozorují. Právě tak jako mohl kdokoli sledovat Mary a Sašu, dvě sladké nedospělé dívenky, jak se příjemně vzrušují. A možná existovalo i společenství, které mohlo zažívat rozkoš tak, že by pozorovalo ji, na troud vyschlou ženu ve středních letech, jak uvážlivě hledí na tuhle pošetilst.

Možná, tvrdili někteří analytici, právě příležitost k voyeurismu urychlovala první obchody s červími kamerami s možným využitím v soukromí, možná dokonce urychlovala i její technický rozvoj obdobně jako dodavatelé pornografie urychlovali raný vývoj internetového vybavení. Heather by ráda věřila, že její spoluobčané mají poněkud hlubší zájmy. Možná však, že její úvahy jsou zase příliš idealistické.

A koneckonců ne každý voyeurismus považoval za svůj cíl vzrušení. Dennodenně se objevovaly zprávy o lidech, kteří z toho či onoho důvodu špehovali své blízké a odhalovali tajemství a zrady a plíživou špínu, což vyvolalo lavinu rozvodů, domácího násilí, sebevražd, drobných válek mezi přáteli, v manželství, mezi sourozenci, dětmi a rodiči; ze spousty vztahů musí zmizet spousta bahna, uvažovala, než všichni trochu povyrostou a zvyknou si na myšlenku otevřenosti skleněných stěn.

Povšimla si, že chlapec má na stěně ložnice fantastický obraz Saturnových prstenců, zachycený sondou Cassini. Samozřejmě si

ho ani nevšiml; daleko víc ho zajímal vlastní frantík. Heather vzpomínala, jak jí matka, Bože, to bylo skoro před padesáti lety, často povídala o budoucnosti, s níž ona vyrůstala, o velkorysejších, optimističtějších letech. Do roku 2025, říkala matka, budou nukleárně poháněné vesmírné lodi křížovat mezi kolonizovanými planetami, přivážet vodu a cenné nerosty vytěžené z asteroidů. Možná už vzlétnou první mezihvězdné sondy. A tak dál.

Možná se výrostci tehdejšího světa dali odlákat od částí těl toho druhého - alespoň někdy! - podívanou na sondy v mart'anském Valles Marineris, či ve velké proláclině Caloris na Merkuru, nebo mezi pohyblivými ledovcovými poli Europy.

Jenže, napadlo ji, v našem světě pořád ještě trčíme na Zemi, a dokonce i budoucnost zřejmě skončí pod svištícím černým skalním balvanem, a jediné, po čem my toužíme, je špehovat jeden druhého.

Zrušila spojení s červí dírou a vložila do svého terminálu nové bezpečnostní kódy. Mary tím napořád neodstaví, ale trochu ji to zpomalí.

Když skončila, vyčerpaná a v depresi se vrátila k práci.

17

DETEKTOR LŽI

David s Heather seděli před blikajícím softplátnem, tváře ozářené prudkým slunečním svitem dávno minulého dne.

...Byl to prostý vojín, voják první marylandské pěchoty. Byl jedním z řady, která se táhla do dále, s pozvednutými mušketami. Zněly bubny, vytrvale a zlověstně.

Dosud se nedozvěděli jeho jméno.

Tvář měl špinavou, pokrytou potem, uniformu znečištěnou, prosáklou deštěm a hrubě záplatovanou. čím víc se blížil frontě, bylo na něm vidět, jak je stále neklidnější.

Vzdálené linie ukrýval dým. David s Heather však už slyšeli třesk ručnic, dunění děl.

Jejich voják právě procházel kolem polní nemocnice, stanů postavených uprostřed bahnitého pole. Jen tak za nejbližším stanem tu ležely řady narovnaných, nehybných, ničím nepříkrytých těl. Svým způsobem mnohem hrůznější byl pohled na hromadu oddělených paží a nohou, na některých dosud zůstaly cáry látky. Dva muži nakládali končetiny do koše. Výkřiky zraněných uvnitř stanů zněly děsivě, neskutečně, srdcervoucně.

Voják hrábl do kapsy kabátu a vylovil balíček karet, odřený a převázaný provázkem, a snímek.

David u ovládání červí kamery zastavil obraz a najel na malou nesmírně ohmatanou fotografii, černobílý obrázek s hrubým zrnem. „Je to žena,“ pronesl zvolna. „A tohle vypadá jako osel. A... Ach.“

Heather se pousmála. „Bojí se. Myslí, že dnešní den možná nepřežije. Nechce, aby to poslali domů s jeho osobním majetkem.“

David znovu spustil záběr. Voják odhodil své věci do bláta a šlápl na ně patou.

Heather se orvala. „Poslouchej. Co to zpívá?“

David upravil hlasitost a frekvenční filtry. Vojín měl pozoruhodný nářeční přízvuk, ale slova se dala rozeznat: ... *Do domu bílého, bělavých stěn / kde mrtví spí a zmírá se jen / na rány bodáků, šavlí a střel / donesli miláčka v překrásný den...*

Za řadou vojáků projížděl důstojník na koni, černý, zpocený hřebec byl očividně neklidný. Na místa. Vyrovnat, vy tam... Blíž k sobě! Mluvil takovým škrobeným přízvukem, který David neznal.

Výbuch, hlína létala. Těla vojáků jako by prostě rozervali nějaká šelma a udělala z nich velké, krvavé kusy.

David couvl. To byl granát. Náhle, s překvapující rychlostí, sem přiletěla válka.

Hladina hluku prudce stoupla: ozýval se křik, klení, rachot pušek a pistolí. Vojín zvedl mušketu, spěšně vypálil, a dobýval ze zásobníku další patronu. Zakousl se do ní, vysypal kuli a střelný prach, částičky černého prachu mu uvízly na rtech.

Heather zamumlala: „Prach prý chutnal jako pepř.“ Další granát dopadl poblíž kola dělové lafety. Kůň u děla jako by explodoval, vzduchem létaly krvavé cáry. Muž, který šel okolo, upadl a užasle hleděl na pahýl, kterým mu nyní končila noha.

Všude kolem vojáka teď vládla hrůza: kouř, oheň, zohavená těla, mnoho mužů rozházených po zemi, zmítali se. Ale on jako by se uklidňoval. Postupoval dál.

David řekl: „Tomu nerozumím. Je uprostřed masového vraždění. Nebylo by logické ustoupit, schovat se?“

Heather namítla: „Možná ani nechápe, o co ve válce jde. Vojáci to často nechápou. Zrovna teď je zodpovědný sám za sebe;

má svůj osud ve vlastních rukou. Snad cítí úlevu, že ta chvíle přišla. A má svou pověst, úctu kamarádů.“

„Je to druh šílenství,“ řekl David.

„Samozřejmě...“

Kulku z muškety letět neslyšeli.

Prošla očním důlkem a vylétla týlem vojákovy hlavy, vzala s sebou kus lebky velký jako dlaň. David spatřil hmotu uvnitř, rudou a šedou.

Vojín tam ještě několik vteřin stál, zbraň stále v ruce, ale jeho tělo se třáslo, nohy se škubaly. Pak se sesypal na hromádku.

Jiný voják odhodil mušketu a poklekl vedle něho. Zvedl vojínovi hlavu, jemně, a jako by se pokoušel nacpat mozek zpátky do rozdrčené lebky.

David klepl na ovládač. Softplátno ztemnělo. Strhl si sluchátka z uší.

Chvíli seděl nehybně, čekal, až mu z hlavy vyprchají obrazy a zvuky hrůzného bojiště občanské války a až je nahradí vyrovnaný vědecký klid červích dílen, tlumený hovor badatelů.

V řadách podobných buněk všude kolem lidé usilovně pracovali u nezaostřených záběrů červí kamery: tūkali do softpláten, naslouchali šumu prastarých hlasů ve sluchátkách, dělali si poznámky do bloků. Většina z nich získala přístup k červím kamerám po předložení výzkumných záměrů; ty posoudila komise, kterou jmenoval David, a pak rozhodl los. Jiní se sem dostali jako Hiramovi hosté, podobně jako Heather a její dcera. Byli to novináři, badatelé, vědci, co se pokoušeli rozřešit historické spory, a lidé se zvláštními zájmy včetně několika zastánců konspiračních teorií - kteří chtěli dokázat jisté hypotézy.

Někde někdo tiše hvízdal dětskou písničku. Melodie podivně kontrastovala s hrůzami, které Davidovi dosud vířily v hlavě, ale její smysl rozpoznal okamžitě. Jeden z nadšených přítomných

badatelů se rozhodl identifikovat prostou melodii, která se prý stala základem variací Enigma Edwina Elgara z roku 1899. Nabízelo se mnoho kandidátů černošskými spirituály počínaje a zapomenutými kabaretními hity až po Třpyt' se, třpyt', hvězdičko. V tuhle chvíli to však znělo, jako by badatel odhalil pravdu, a David dovolil mysli, aby k něžné melodii připojila slova: Mary had a little lamb - Mary měla jehňátko...

Badatele to sem táhlo, protože možnostmi své techniky červích kamer OurWorld stále dalece převyšoval konkurenci. Hloubka minulosti, přístupná modernímu zkoumání, se stále rozšiřovala, někteří vědci již pronikli do vzdálenosti tří staletí. Ale prozatím, v dobrém či zlém, použití výkonných červích kamer namířených do minulosti bylo stále ještě přísně kontrolované, k dispozici bylo jen v podobných zařízeních, kde byli uživatelé prověřováni, preferováni a sledováni, jejich výsledky pečlivě zpracovávány a před uveřejněním opatřeny vysvětlivkami.

Jenže David věděl, že bez ohledu na to, jak hluboko do minulosti nahlédne, cokoli spatří, jakkoli budou záběry rozebírány a diskutovány, oněch patnáct minut války Severu proti Jihu, které právě prožil, s ním zůstane navždy.

Heather se dotkla jeho paže. „Ty nemáš zrovna dobrý žaludek, vid’? Jen jsme se ocitli na okraji téhle války, stěží to byl začátek zkoumání minulosti.“

„Ale to byla nekonečná, banální řezničina.“

„Jistě. Copak to tak není pokaždé? Občanská válka vlastně byla jednou z prvních skutečně moderních válek. Víc než šest set tisíc mrtvých, téměř půl milionu zraněných, v zemi, jejíž obyvatelstvo čítalo pouhých třicet miliónů. To je, jako bychom dnes ztratili pět milionů. Byl to výstředně americký úspěch, uspořádat v tak mladé zemi obrovský konflikt v takovém měřítku.“

Ale bylo to správné.“ Heather zpracovávala období Občanské války jako součást svého výzkumu pro první Pravdivý životopis

Abrahama Lincolna, zachycený červí kamerou a financovaný dějepisnou společností. „Takový bude tvůj závěr? Koneckonců tahle válka vedla k vymýcení otroctví ve Spojených státech.

Ale o tom ta válka nebyla. Brzo o ní ztratíme romantické iluze, protože se ocitneme tváří v tvář pravdě, se kterou odvážnější historici zápolí neustále. Občanská válka byla soubojem hospodářských zájmů Severu a Jihu. Otroci představovali ekonomická aktiva v hodnotě miliard dolarů. A byla to krvavá záležitost, vyrůstající z nerovné společnosti, založené na třídních rozdílech. Jednotky od Gettysburgu poslali do New Yorku potlačit protesty proti odvodům do armády. Lincoln uvěznil kolem třiceti tisíc politických vězňů bez jakéhokoli procesu...”

David hvízdal. „Myslíš, že Lincolnova dobrá pověst přežije, když se tohle všechno dozvíme?“ Začal připravovat nový experiment.

Pokrčila rameny. „Lincoln zůstává impozantní postavou. I když nebyl gay.“

To Davidem škublo. „Cože? Víš to jistě?“

Usmála se. „Ani bisexuál.“

Z vedlejší buňky slabě zaslechl vysoké ječení.

Heather se na něho unaveně pousmála. „Mary. Zase se dívá na Beatles.“

„Beatles?“

Heather chvíli poslouchala. „Klub Top Ten v Hamburku. Zřejmě duben 1961. Legendární vystoupení, kdy Beatles podle obecného názoru hráli lépe než kdykoli potom. Nenafilmované, takže ho samozřejmě až dodnes nikdo neviděl. Mary se propracovává jejich koncerty, jeden večer za druhým.“

„Hmm. Jak je to mezi vámi?“

Přelétla očima přepážku a promluvila tlumeným šepem. „Bojím se, že náš vztah míří k naprostému krachu. Davide, já nevím, kde polovinu času tráví, co dělá, kam chodí, s kým se

stýká... Jediné, co mám, je její vztek. Dneska ji sem dostal jediné úplatek, použití červí kamery poskytované OurWorld. Kromě Beatles ani nevím, k čemu ji používá.“

Zaváhal. „Mám trochu pochyby o etice toho, co nabízím. Ale chceš, abych to zjistil?“

Zamračila se a odhrnula si šedivějící vlasy z očí. „Mohl bys?“

„Promluvím s ní.“

Obraz na softplátnu se ustálil.

Svět si stěží povšimne či nadlouho zapamatuje, co zde pronášíme, ale nikdy nemůže zapomenout, co dokázali oni...

Lincolnovi posluchači v tuhých cylindrech a černých žaketch, téměř bez výjimky muži, vypadali nevýslovně cize, pomyslel si David. A Lincoln sám se nad nimi tyčil, byl tak dlouhý a vyzáblý, že působil téměř pitvorně, a vysoký, nosový ukňučení hlas popuzoval. A přesto...

„A přesto,“ řekl, „myslím, že Lincoln přežije proceduru Pravdivého životopisu. Byl složitý, nevyzpytatelný, nikdy přímočarý. Říkal posluchačům, co chtěli slyšet - někdy mluvil pro zrušení otroctví, někdy proti. Zaručeně to nebyl Abe z legendy. Starý Abe, upřímný Abe, otec Abe... Ale žil v těžkých dobách. Prošel pekelnou válkou díky tomu, že ji proměnil v křížácké tažení. Kdyby ho nebylo, kdoví, jestli by národ přežil?“

„A nebyl gay.“

„Ne.“

„A co deník Joshuy Speeda?“

„Šikovně vyrobený padělek, vytvořený po Lincolnově smrti okruhem příznivců Konfederace, kteří stáli za jeho zavražděním. Vše bylo nastrojeno tak, aby pošpinili jeho charakter, dokonce i poté, co ho připravili o život...“

Sexuální orientace Abrahama Lincolna se ocitla pod drobnohledem po objevení deníku, jehož autorem údajně byl Joshua Speed, obchodník ze Springfieldu v Illinois, se kterým

Lincoln jako mladý, chudý právník několik let bydlel v podnájmu. Přestože se Speed i Lincoln později oženili - a oba dokonce získali pověst sukničkářů - šířily se zvěsti, že předtím spolu žili jako homosexuální milenci.

V náročných letech na počátku jedenadvacátého století se Lincoln znovu zrodil jako symbol tolerance a pro široký okruh lidí přitažlivá postava, „růžový Lincoln“, rozpolcený hrdina rozpolcené doby. Na Velikonoce roku 2015, v den 150. výročí Lincolnova zavraždění, vše vyvrcholilo oslavou pod širým nebem v okolí Lincolnova památníku ve Washingtonu, D.C.; ohromnou kamennou postavu po celou noc zalévalo křiklavě růžové světlo reflektorů.

„...jsem právoplatně ověřila záznamy červí kamery, které to dokazují,“ říkala právě Heather. „Nechala jsem speciální systémy zrychleně prohlédnout všechny Lincolnovy sexuální záskoky. Není v nich ani stopa po homosexuálním nebo bisexuálním chování.“

„Ale Speed...“

„Spali s Lincolnem v jedné posteli těch pár let v Illinois. Ale to nebylo tenkrát nic tak neobvyklého, Lincoln si vlastní postel nemohl dovolit!“

David se poškrábal na hlavě. „Tohle,“ prohlásil, „se nebude líbit nikomu.“

„Víš, na to si budeme muset zvyknout. Už žádní hrdinové, žádné pohádky. Úspěšní vůdcové jsou pragmatici. Téměř každé rozhodnutí, které udělají, je optimální volbou z nepříznivých možností; nejmoudřejší z nich, jako Lincoln, volí důsledně tu nejméně špatnou. A to je skoro všechno, co po nich můžeš žádat.“

David přikývl. „Snad. Ale vy Američané máte štěstí, že už vám pomalu docházejí dějiny. My Evropané musíme ještě ověřit tisíce let historie.“

Ztichli a zahleděli se na zkamenělé záběry Lincoln a jeho posluchačů, plechové hlasy, šelest potlesku dávno mrtvých mužů.

18

OHLÉDNUTÍ

Uplynulo šest měsíců a Katin případ byl stále ještě pozastaven.

Bobby každých pár dní telefonoval a snažil se zastihnout zvláštního agenta Mavense. Mavens se s ním vytrvale odmítal setkat.

Pak, neočekávaně, k Bobbyho překvapení, Mavens Bobbyho pozval na ústředí FBI ve Washingtonu, D. C. Bobby si spěšně zajistil let.

Mavense našel v jeho kanceláři, malé a dusné anonymní krabici bez oken. Seděl za stolem plným nepořádku s nohama položenýma na hromadě pořadačů, sako svlečené, kravatu povolenou a sledoval zprávy na malém softplátně. Mávl na Bobbyho, aby byl zticha.

Reportáž se týkala rozšíření působnosti občanských oddílů pravdy na temnější kouty minulosti, nyní, když v reakci na hlasité a neodkladné volání technika červích kamer pro pohled do minulosti byla konečně uvolněna k soukromému použití.

Uprostřed zahloubání do odporné minulosti těch druhých, mezi pohledy na své vlastní mladší já, spojených s bázní či úžasem či studem, lidé obraceli nemilosrdný pohled červích kamer na bohaté a mocné. Nastal nový příval rezignací na postavení ve veřejných úřadech a prominentních organizacích či korporacích, jak vycházely najevo různé dávné zločiny. Prozkoumávaly se celé řady starých násilných činů. Znovu vzplály žhavé uhlíky dávného skandálu spojeného s faktem, že tabákové společnosti si byly

vědomy toxických účinků svých výrobků a tím i jejich návykovosti. Účast a zisky největších světových společností v nacistickém Německu, společností, z nichž mnohé dosud existovaly, a některé byly americké, byly ještě rozsáhlejší, než se myslelo; argument, že denacifikace nebyla dokončena proto, aby se podpořila poválečná hospodářská obnova, se z tohoto pohledu jevil jako pochybný. Většina výrobců počítačů skutečně přijala nedostatečná opatření k ochraně zákazníků, když se v prvním desetiletí nového století dostaly na trh mikročipy s mikrovlnnou frekvencí a vyvolaly prudký nárůst výskytu rakoviny...

Bobby pronesl: „Tolik k poplašným předpovědím, že my obyčejní lidé nebudeme dost zralí, abychom uměli zacházet s tak výkonnou technikou, spojenou s pohledem do minulosti. Tohle všechno mi připadá dostatečně zodpovědné.“

Mavens zavrčel. „Možná. Třebaže všichni používáme červí kameru i k různým nekalým věcem. Alespoň se tihle občané na křížáckém tažení nevrhají jen na vládu. Odjakživa si myslím, že velké korporace představují pro svobodu větší hrozbu, než cokoli, co bychom mohli udělat my. V podstatě jsme to my ve vládě, kdo je drží v šachu.“

Bobby se pousmál. „Nás OurWorld zasáhl ten mikrovlnný skandál. Stále se jedná o výši nároků na odškodnění.“

„Každý se omlouvá každému. To je ale svět... Bobby, musím vám říct, pořád si nemyslím, že v případě slečny Manzoniové můžeme dosáhnout většího pokroku. Ale můžeme si o tom promluvit, pokud chcete.“ Mavens vypadal vyčerpaně, pod očima měl černé kruhy, jako by nespál.

„Pokud nedošlo k žádnému pokroku, tak proč jsem tady?“

Mavens se tvářil nešťastně, znepokojeně, nějak nepřítomně. Ztratil onu odvážnou jistotu mládí, kterou si u něj Bobby pamatoval. „Protože mám najednou spoustu času. Nesuspendovali mě, pokud myslíte na tohle. Řekněme tomu studijní volno.

Přezkoumává se jeden můj starý případ.“ Prohlížel si Bobbyho.
„A...“

„Co?“

„Chci, abyste viděl, co s námi vaše červí kamera skutečně dělá. Aspoň v jednom jediném případě. Vzpomínáte na Wilsonovu vraždu?“

„Wilsonovu vraždu?“

„New York City, před pár lety. Mladý kluk z Bangladéše osířel při záplavách ve třiatřicátém.“

„Vzpomínám si.“

„Agentura Spojených národů pro náhradní umístění našla právě tomuhle přesídlenci, jmenoval se Mian Sharif, adoptivní rodiče v New Yorku. Bezdětný pár ve středním věku, který už předtím jedno dítě adoptoval, bylo to děvče, Barbara, a úspěšně vychoval. Zdánlivě.

Vypadalo to jednoduše. Miana zabili doma. Zohavili, před smrtí a po ní, a zřejmě znásilnili. Hlavní podezřelý byl otec.“ Ušklíbl se. „To jsou rodinní příslušníci vždycky.

Pracoval jsem na tom případě. Přísežné výpovědi byly nejednoznačné, a Wilsonovy mozkové grafy nevykazovaly žádný zvláštní sklon k násilí, sexuálnímu či jinému. Ale měli jsme toho dost, abychom ho usvědčili. Philip George Wilson byl popraven smrtící injekcí 27. listopadu 2034.“

„Jenže teď...“

„Kvůli nárokům na čas červí kamery, potřebný pro nové a nevyřešené případy, mělo prověřování uzavřených případů, jako byl Wilsonův, nízkou prioritu. Ovšem dnes veřejnost získala po síti přístup k červím kamerám, lidé pátrají sami, a začínají požadovat revizi některých starých případů: přátelé, rodina, dokonce sami odsouzení.“

„A teď Wilsonův případ.“

„Jo.“ Mavens se slabě pousmál. „Možná chápete, jak se cítím. Víte, v době před červí kamerou jsem si nikdy nemohl být jist, co je v jakémkoli daném případě pravda. Žádný svědek není stoprocentně spolehlivý. Provinilci vědí, jak lhát při výslechu. Nemohl jsem vědět, co se stalo, dokud jsem tam nebyl.“

Wilson byl první usvědčený zločinec, kterého popravili díky mé práci. Vím, že jsem udělal, co bylo v mých silách, abych zjistil pravdu. Ale teď, roky po té události, jsem poprvé mohl vidět údajný Wilsonův zločin. A zjistil jsem pravdu o muži, kterého jsem poslal pod jehlu.“

„Víte jistě, že byste mi měl ukázat...“

„Už brzo to bude přístupné veřejnosti.“ Mavens otočil softplátno tak, aby Bobby viděl, a začal volit záznam.

Plátno se rozjasnilo a ukázalo ložnici. Byla tu široká postel, skříň a poličky, na stěně animované plakáty rockových a sportovních hvězd a filmových idolů. Na posteli ležel na břiše štíhlý chlapec v džínách a tričku, opíral se o lokty nad knihami a softplátnem základních barev, okusoval tužku. Byl snědý, s hustou kšticí černých vlasů.

Bobby se ozval: „To je Mian?“

„Jo. Chytrý kluk, žil klidně, tvrdě dřel. Dělá domácí úkol. Náhodou Shakespeara. Je mu třináct, i když hádám, že vypadá trochu mladší. No, víc už nezestárne... Řekněte, kdybyste to chtěl zastavit.“

Bobby krátce kývl, byl rozhodnut dívat se až do .konce. Je to zkouška, pomyslel si. Zkouška mého nového lidství.

Dveře se otevřely směrem ven a vstoupil rozložitý muž ve středním věku. „Přichází otec. Philip George Wilson.“ Wilson nesl láhev sodovky; otevřel ji a postavil na noční stolek. Chlapec se ohlédl a pronesl několik slov.

Mavens řekl: „Víme, co si povídali. Na čem to pracuješ, v kolik přijde máma domů, bla bla. Nic významného; jen běžný rozhovor.“

Wilson prohrábl chlapci vlasy a vyšel z pokoje. Mian si vlasy zase uhladil a vrátil se k práci.

Mavens zastavil záběr; chlapec se proměnil v sochu, jeho obraz se lehce chvěl.

„Rád bych vám řekl, co jsme mysleli, že se stalo dál podle toho, jak jsme událost zrekonstruovali tenkrát ve třicátém čtvrtém.“

Wilson se vrací do pokoje. Udělá chlapci něco jako návrh. Chlapec ho odbude. Tak ho Wilson napadne. Chlapec se možná brání; pokud ano, nijak Wilsonovi neublíží. Wilson má nůž, ten, mimochodem, nenajdeme. Rozřezává a rve dítěti šaty. Zohaví ho. Když chlapce zabije, tím, že mu prořízne hrdlo, možná s tělem provozuje sex, nebo snad masturbuje; na těle najdeme skvrny Wilsonova spermatu.

A potom, s tělem v náručí, celý od krve, křičí na Průvodce 911.“

„To nemyslíte vážně.“ Mavens pokrčil rameny. „Lidé jednají podivně. Faktem je, že do bytu ani z něho se nedalo dostat jinak než zajištěnými okny a dveřmi, a žádné z nich nebylo násilně poškozené. Bezpečnostní kamery v hale neukázaly nic.“

Kromě Wilsona jsme neměli jiné podezřelé, a stála proti němu spousta důkazů. Nikdy nepopíral, co udělal. Myslím, že možná sám uvěřil, že to udělal, i když se na nic nepamatoval.

Naši experti se v názorech rozcházeli. Měli jsme psychoanalytiky, co tvrdili, že vědomí strašlivého činu bylo pro Wilsonovo ego příliš nesnesitelné. Tak ho potlačil, uzavřel celou epizodu a vrátil se k něčemu jako normálu. Pak jsme měli cyniky, co říkali, že lže, že přesně věděl, co dělá: když si uvědomil, že mu zločin neprojde, začal předstírat duševní poruchu, aby si zajistil

mírnější trest. A měli jsme neurology, co prohlásili, že nejspíš trpí jistou formou epilepsie.“

Bobby připomněl: „Ale teď máme pravdu.“

„Ano. A teď ta pravda.“ Mavens klepl na plátno a obraz se znovu rozběhl.

V rohu ložnice byla mřížka klimatizace. Najednou se otevřela. Chlapec, Mian, vyskočil, zatvářil se překvapeně a ucouvl do rohu.

„V tuhle chvíli nevykřikl,“ řekl Mavens tiše. „Kdyby ano...“

Teď se z otevřené mřížky vyplatila postava. Byla to dívka v přiléhavé spandexové lyžařské kombinéze. Vypadala na šestnáct, mohla být starší. Držela nůž.

Mavens znovu zastavil obraz.

Bobby se zamračil. „Kdo je k čertu tohle?“

„První adoptivní dcera Wilsonových. Jmenuje se Barbara, pamatujete, zmínil jsem se o ní. Tady jí bylo osmnáct a už pár let žila mimo domov.“

„Ale pořád znala bezpečnostní kód budovy.“

„Jo. Přišla v přestrojení. Pak vlezla do vzduchových potrubí, v tak starém domě jsou velká a široká. A tak se dostala do bytu.“

Použili jsme kameru a sledovali ji pár let hlouběji do minulosti. Ukázalo se, že její vztah k otci byl o něco složitější, než kdo tušil.

Když žila doma, vycházeli spolu skvěle. Odešla na vysokou a získala pár špatných zkušeností. Chtěla se vrátit domů. Rodiče to probrali, ale radili jí, aby to nedělala, aby se stala nezávislou. Možná se v tom mýlili, možná měli pravdu. Ale mysleli to dobře.

Stejně se domů vrátila, jedné noci, kdy matka byla pryč. Vplížila se do postele spícího otce a provozovala s ním orální sex. Iniciátorem byla ona. Ale on ji nezarazil. Potom ho naplnil pocit viny. Ten chlapec, Mian, spal ve vedlejším pokoji.“

„A tak se pohádali...“

„Ne. Wilson byl zoufalý, styděl se, ale snažil se zůstat rozumný. Poslal ji zpátky na vysokou, mluvil o tom, že všechno smažou, co bylo, bylo. Snad skutečně věřil, že rány zahojí čas. Tak to se tedy spletl.

Jednu věc nepochopil, a to Barbařinu žárlivost. Dospěla k přesvědčení, že Mian zaujal její místo jako objekt rodičovské lásky, a to byl ten důvod, proč před ní zavřeli dveře, nepustili ji domů.“

„Správně. A tak se pokusí otce svést, najít si jinou cestu zpátky...”

„Ne tak docela.“ Mavens poklepal na softplátno a malé drama se znovu začalo odvíjet.

Mian poznal svou adoptivní sestru, vzpamatoval se a vykročil k ní.

Ale Barbara se na něho s překvapující rychlostí vrhla. Uhodila ho loktem do hrdla, takže se chytil za krk, lapal po dechu.

„Chytré,“ komentoval Mavens profesionálně. „Teď už křičet nemůže.“

Barbara povalila chlapce na záda a sedla si na něj. Chytila ho za ruce, držela mu je nad hlavou a začala mu rozřezávat šaty.

„Nevypadá tak silná, aby tohle dokázala,“ podotkl Bobby.

„Síla není důležitá. Odhodlanost ano. Mian nemohl uvěřit, ani teď, že tahle dívka, kterou považoval za sestru, mu skutečně chce ublížit. Vy byste tomu věřil?“

Chlapcova hrud' teď byla nahá. Barbara se rozmáchla nožem..

„Dost,“ vyhrkl Bobby.

Mavens ťukl do tlačítka a softplátno ztemnělo, k Bobbyho hluboké úlevě.

Mavens pokračoval. „Ostatní jsou detaily. Když byl Mian mrtvý, opřela ho o dveře a zavolala otce. Wilson přiběhl. Když otevřel, teplé tělo jeho syna mu padlo do náruče. A on zavolal Průvodce.“

„Ale Wilsonovo sperma...“

„Uložila si ho, po té noci, co ho vykouřila, do šikovné malé kryolahvičky, kterou si vypůjčila z lékařské laboratoře. Už tak dlouho předtím to plánovala.“ Pokrčil rameny. „Všechno vyšlo. Pomsta, záhuba otce, který ji zavrhl, podle jejího názoru. Všechno vyšlo, přinejmenším dokud se neobjevila červí kamera. A tak...“

„A tak byl odsouzen nevinný člověk.“

„Popraven.“

Mavens klepl na plátno a vyvolal nový záběr. Byla na něm světlovlasá žena kolem čtyřicítky. Seděla v nějaké zanedbané kanceláři. Tvář měla staženou zármutkem.

„To je Mae Wilsonová,“ řekl Mavens. „Philipova žena, matka obou adoptovaných dětí. Musela se vyrovnat se smrtí chlapce, s tím, co považovala za strašlivý manželův zločin. Dokonce se s Barbarou usmířila, našla u ní útěchu. Teď musí čelit daleko strašlivější pravdě.“

Bobby se necítil dobře, tváří v tvář této hrůze, tomuto hlubokému žalu. Ale Mavens zastavil záběr.

„Právě teď,“ mumlal. „Zrovna tady jsme jí rozervali srdce vedví. A je to moje zodpovědnost.“

„Udělal jste všechno, co jste mohl.“

„Ne. Mohl jsem udělat víc. Ta dívka, Barbara, měla alibi. Ale při zpětném pohledu je to alibi, které jsem mohl vyvrátit. Byly tu další maličkosti: časové nesrovnalosti, rozložení krvavých skvrn. Ale já nic z toho neviděl.“ Pohlédl na Bobbyho lesklýma očima. „Neviděl jsem pravdu. Právě to je vaše červí kamera. Je to stroj pravdy.“

Bobby zavrtěl hlavou. „Ne. Je to stroj pro pohled do minulosti.“

„Musí být správné vynést pravdu na světlo,“ řekl Mavens. „Pořád tomu věřím. Samozřejmě že ano. Ale občas pravda bolí, nepředstavitelně. Jako tady ubohou Mae Wilsonovou. A víte co? Jí

pravda nepomohla. Nevrátila jí Miana, ani manžela. Jediné, co udělala, že jí vzala i dceru.“

„Všichni tím budeme muset projít, tak či onak, budeme donuceni postavit se každé chybě, kterou jsme kdy udělali.“

„Možná,“ hlesl Mavens tiše. Usmál se a přejel prstem po okraji stolu. „Tady vidíte, co pro mě udělala červí kamera. Moje práce už není intelektuální cvičení, záhady Sherlocka Holmese. Teď tu každý den sedím a musím pozorovat to odhodlání, tu surovost, tu vypočítavost. Jsme zvířata, Bobby. Šelmy, pod tímhle elegantním látkovým oděvem.“ Potřásl hlavou, dál se usmívala přejížděl prstem po stole, sem a tam, sem a tam.

19

ČAS

Podle toho, jak se dostupnost a účinnost červí kamery neustále šířila, neviditelné oči jako sněhové vločky poletovaly lidskými dějinami, stále hlouběji a hlouběji do propasti času...

Princeton, New Jersey, USA. 17. dubna 1955 n. l.:

Dobrá nálada, kterou hýřil v oněch posledních hodinách, na jeho návštěvníky hluboce zapůsobila. Hovořil naprosto klidně, žertoval o svých lékařích, a celkově se zdálo, že svůj nadcházející konec považuje prostě za očekávaný přírodní jev.

A samozřejmě i před koncem vydával strohé rozkazy. Měl starost, aby se nestal poutním místem, a nařídil, že jeho pracovna v Institutu nesmí být uchovávána ve stavu, jak ji opustil, a že jeho dům se nezmění ve svatyni, a tak dál.

Doktor Dean se na něho byl naposled podívat v jedenáct večer, a našel ho klidně spícího.

Krátce po půlnoci však ošetřovatelka slečna Alberta Roszelová zaznamenala změnu v dýchání. Zavolala pomoc a společně s další sestrou zvedly hlavu lůžka.

Něco mumlal, a slečna Roszelová se přiblížila, aby ho slyšela.

Ještě ve chvíli, kdy nejdokonalejší mozek od dob Isaaca Newtona šel k definitivnímu zániku, k povrchu jeho vědomí proudily poslední myšlenky. Snad litoval, že velký projekt jednotné fyziky opustil nedokončený. Snad přemítal, zda jeho pacifismus byl přece jen tou správnou cestou, zda měl pravdu, když Roosevelta podněcoval ke vstupu do nukleárního věku. Snad

prostě litoval, že vždycky kladl vědu na první místo, i před ty, kdo ho milovali.

Ale na všechno bylo příliš pozdě. Jeho život, v mládí a ve středním věku tak bujný a spletitý, se nyní omezoval, jak to čeká každý život, na jedinou nitku čiré prostoty.

Slečna Roszelová se sklonila blíž, aby zachytila slabý hlas. Ale slova byla německá, v jazyce jeho mládí, a ona jim nerozuměla.

...A neviděla, ani vidět nemohla, roj časoprostorových poruch, které se v těchto posledních chvílích natěsnaly kolem Einsteinových rozechvělých rtů, aby zaslechly tato poslední slova: „...Lieserl! Ach, Lieserl!“

Výňatek z výpovědi profesora Maurice Patefielda z Massechussetského technického institutu, předsedy agitační skupiny „Červí sémě“, před Kongresovým výhorem pro výzkum amerických voličů, 23. zuří 2037:

Jakmile bylo zřejmé, že červí kamera dokáže proniknout nejen stěnami, ale i do minulosti, zrodila se celosvětová posedlost Lidského rodu vlastní historií.

Zpočátku jsme byli častováni profesionálně připravenými „faktografickými“ filmy pořízenými červí kamerou, které ukazovaly tak významné události jako války, atentáty, politické skandály. Nepotopitelný, rekonstrukce zkázy Titaniku snímaná z mnoha úhlů, například přinesla drastickou, přesvědčivou podívanou, přestože svrhla mnohé námořnické mýty šířené nekritickými vypravěči, a přestože se většina událostí odehrávala uprostřed neprostupné temnoty severního Atlantiku.

Ale s interpolacemi odborníků jsme brzo ztratili trpělivost. Chtěli jsme se dívat sami.

Kvapné zkoumání mnoha proslulých okamžiků nedávné minulosti odhaluje jak banality, tak překvapení. Skličující pravda

obklopující Elvise Presleyho, O. J. Simpsona a dokonce smrt Kennedyů nepřekvapila jistě nikoho. Na druhé straně, odhalení vražd spáchaných na tolika významných ženách od Marilyn Monroe přes matku Terezu až k Dianě, princezně z Walesu, vyvolalo vlnu pohoršení dokonce i ve společnosti, která si na přílišné množství pravdy nemohla zvyknout. Existence stínové neústupné kliky misogynických mužů, kteří se postavili proti (podle jejich názoru) příliš mocným ženám, činy vykonané v rozmezí celých desetiletí, byla příčinou častého sebezpytování v řadách obou pohlaví.

Avšak mnohé pravdivé verze historických událostí kubánské krize, aféry Watergate, pádu Berlínské zdi, kolapsu Eura nehledě na to, že byly pro zainteresované osoby zajímavé, se ukázaly jako nejasné, matoucí a přespříliš komplikované. Je zdrcující zjišťovat, že i ti, kdo jsou domněle středem moci, vesměs z toho, co se kolem nich děje, vědí málo a chápou ještě méně.

Se vší úctou ke slavným tradicím této sněmovny, téměř všechny klíčové události v lidských dějinách jsou zřejmě přehmaty, právě tak, jako téměř všechny velké vášně jsou pouhým neumělým a podvodným tápáním.

A co horšího, ukazuje se, že pravda je obecně vzato nudná.

Nedostatek organizace a logiky ve zdrcující, téměř k nepoznání změněné pravdivé historii, která je nyní odhalována, se projevuje jako natolik nezvladatelný a pro většíma lidí únavný, výjimku tvoří nejhorlivější badatelé, že v podstatě dochází k rehabilitaci beletrizovaných popisů: příběhů, které poskytují vypravěčskou strukturu dostatečně jednoduchou, aby diváka zaujala. Potřebujeme příběh a smysl, ne strohá fakta. ...

Toulouse, Francie. 14. ledna 2036 n. l.:

V zaprášeném klidu své pracovny sňal z police milovaný výtisk Diophantovy Aritmetiky. S mimořádným vzrušením nalistoval Knihu II, Problém 8, a sháněl brk.

Naproti tomu je nemožné zapsat třetí mocninu jako součet dvou třetích mocnin či zapsat čtvrtou mocninu jako součet dvou čtvrtých mocnin, či, obecně, jakékoli číslo o mocninu vyšší zapsat jako součet dvou stejných mocnin. Znáš skutečně nádherný důkaz této poučky, pro nějž je tento okraj příliš úzký...

Bernadetta Winstanleyová, čtrnáctiletá studentka z Harare v Zimbabwe, si zajistila čas u červí kamery na své střední škole a pustila se do sledování děje, který přecházel Fermatově stručně načmárané poznámce na okraji stránky.

...Právě tam to pro něj začalo, a tak bylo vhodné, aby to tam také skončilo. Byl to koneckonců Diophantův osmý problém, který ho tak upoutal a vyslal na cestu matematického objevu: *Máš-li číslo, které je čtvercem, zapiš ho jako součet dvou jiných čtverců.* To bylo algebraické vyjádření Pythagorovy věty, samozřejmě a řešení zná každý školák: 3 na druhou plus 4 na druhou, například, se rovná 9 plus 16, součet 25, což je 5 na druhou.

Co ale rozšířit teoretické zázemí této geometrické triviality? Existují čísla, která se dají vyjádřit jako součty vyšších mocnin? 3 na třetí plus 4 na třetí je 27 plus 64, dohromady 91 - to ovšem není třetí mocnina. Ale existují vůbec nějaké takové trojice? A co vyšší mocniny, čtvrtá, pátá, šestá?

Bylo zřejmé, že ve starověku neznali žádné takové případy a neznali ani důkaz nemožnosti.

Avšak nyní se jemu, jenž byl právníkem a úředníkem, nikoli tedy profesionálním matematikem, podařilo dokázat, že pro žádnou mocninu vyšší než dvě taková trojice čísel neexistuje.

Bernadetta promítla listy poznámek vyjadřujících podstatu důkazu, o kterém Fermat věřil, že ho objevil, a s pomocí učitele rozluštila jejich smysl.

...Protože v tuto chvíli ho svazovaly povinnosti, avšak až bude mít čas, sestaví z načmáraných poznámek a náčrtů, které nashromáždil, formální vyjádření svého důkazu. Pak ho odešle Desarguesovi, Descartovi, Pascalovi, Bernoullimu a dalším, ti pak užasnou nad tou dalekosáhlou elegancí!

A pak bude moci dál zkoumat čísla: ony průzračně jasné a přesto vzpurně spletené bytosti, jež se čas od času chovaly tak podivně, až věřil, že musejí existovat nezávisle na lidské mysli, která je zplodila...

Pierre de Fermat nikdy nesepsal důkaz, který by byl vešel ve známost jako jeho Poslední teorém. Ale tato marginálie, objevená po Fermatově smrti jeho synem, týrala a fascinovala pozdější generace matematiků. Důkaz byl objeven, teprve však v devadesátých letech dvacátého století, a byl tak technicky spletený, zahrnoval abstraktní vlastnosti eliptických křivek a další formální matematické prvky, až vědci nabyli přesvědčení, že je nemožné, aby Fermat důkaz objevil ve své době. Možná se zmýlil, možná se dokonce na pozdějších generacích dopustil ohromného podvodu.

A potom, v roce 2037, se k všeobecnému úžasu čtrnáctileté Bernadettě Winstanleyové, vyzbrojené pouze středoškolskou matematikou, podařilo dokázat, že Fermat měl pravdu.

A když byl Fermatův důkaz konečně zveřejněn, vypukla matematická revoluce.

Patefieldova výpověď: Samozřejmě, výstřední radikálové si okamžitě našli způsob, jak po síti proniknout do dějin. Jako vědec a racionalista považuji za velké štěstí, že se červí kamera projevila jako doposud největší objevený detektor lži.

A proto je nyní nesporné, kupříkladu, že u Roswellu v novém Mexiku roku 1947 neztroskotalo žádné UFO. Ani jediný dosud zkoumaný případ mimozemského únosu se neukázal být ničím víc než nesprávným výkladem jistého nevinného jevu často komplikovaným neurologickou poruchou. Podobně se nevynořil ani zlomek důkazu podporující existenci libovolného jakkoli proslulého paranormálního či nadpřirozeného jevu.

Celá sféra podnikání okultistů, médií, astrologů, zázračných lékařů, homeopatů a dalších je systematicky likvidována. Musíme se těšit na den, kdy oči červí kamery proniknou až k budování pyramid, Stonehenge, geoglyfů Nazca a dalších pramenů „moudrostí“ či „záhad“. A potom přijde Atlantis...

Snad svítá nový den - snad v nepříliš vzdálené budoucnosti celé lidstvo dospěje k závěru, že pravda je zajímavější než iluze.

Florence, Itálie. 12. dubna 1506 n. 1.

Bernice by vůbec neskrývala, že je jen pouhou pomocnou výzkumnou pracovnící v úřadu kurátora Louvru. A tak bylo pro ni překvapení - a vítané! - když ji požádali, aby poprvé ověřila původ jednoho z nejslavnějších obrazů muzea.

Ovšem výsledek už tolik radosti neudělal.

Zpočátku bylo pátrání jednoduché: prakticky omezené na prostor uvnitř stěn samotného Louvru. Krásná dlouhověká dáma, hýčkaná generacemi kurátorů, seděla v pološeru za svými deskami ochranného skla a před rozostřenými zástupy návštěvníků sledovala, jak se odvíjí čas.

Roky před přesunem do Louvru byly složitější.

Bernice letmo spatřila řadu pěkných domů, generace vytríbeného vkusu a moci přerušované údobími válek, sociálních nepokojů a chudoby. Mnohé, až do sedmnáctého století, potvrdzovalo dokumentovanou historii obrazu. V prvních letech onoho století, více než o sto let později, než kdy byl datován

předpokládaný vznik obrazu, přišlo první překvapení. Bernice ohromeně sledovala, jak vychrtlý, hladově vyhlízející mladý malíř stojí před dvěma verzemi slavného obrazu, postavenými vedle sebe, a s běžícím časem tah po tahu stírá štětcem exemplář, který v loku staletí nakonec doputoval do péče Louvru.

Nakrátko se odklonila kupředu v čase, sledovala osud staršího „originálu“, podle něhož byl zhotoven exemplář - pouhá kopie, replika!, v majetku Louvru. Tento „originál“ se zachoval o málo víc než dvě staletí, jak viděla, než byl ztracen při mohutném požáru domu za Francouzské revoluce.

Studie červích kamer odhalily v mnohých nejznámějších světových uměleckých dílech padělky a kopie, více než sedmdesát procent obrazů vzniklých před dvacátým stoletím (a menší podíl soch, menší pravděpodobně jen díky námaze, kterou zhotovení kopií vyžadovalo). Historie byla nebezpečným, zhoubným tunelem, z něhož jen velmi málu hodnot vyvázlo nedotčených.

Ale až do této chvíle se neobjevil žádný náznak, že tento obraz, zrovna ten, je padělek. Přestože se vědělo o nejméně tuctu kopií, které kolovaly v různých dobách a na různých místech, Louvre měl úplný záznam vlastníků počínající okamžikem, kdy umělec odložil štětec. A kromě toho pod svrchní vrstvou barev byly důkazy změn v kompozici: spíše známka originálu, posuzovaného a upravovaného, než kopie.

Jenomže, přemítala Bernice, technika kompozice a záznamy se také dají zfalšovat.

Ohromená se vrátila napříč desetiletími do onoho zanedbaného pokoje ke geniálnímu malíři - padělateli. A začala sledovat stále hlouběji do minulosti „originál“, který kopíroval.

Uplynula další desetiletí, došlo k dalším změnám majitelů, to vše byla nezajímavá změť kolem neměnného `obrazu samotného.

Konečně se přiblížila k počátku šestnáctého století, a měla na dosah jeho dílnu ve Florencii. I tady se vyráběly kopie, pracovali

na nich mistrovi vlastní žáci. Ale všechny kopie byly odvozeny od této, od ztraceného „originálu“, který identifikovala.

Třeba už žádná další překvapení nebudou.

Mělo se ukázat, že se mýlí.

On se skutečně podílel na kompozici, přípravných skicách a většině rozvržení malby. Bude to ideální portrét, hlásal vyzývavě, rysy a symbolické tónování motivu spojené v dokonalé jednotě, klenutým, splývavým stylem, který bude uvádět v úžas současníky a fascinovat pozdější generace. Pojetí bylo skutečně jeho, a s ním i triumf.

Ale ne uskutečnění. Mistr byl rozptylován mnoha zakázkami a svými širšími vědeckými a technickými zájmy a toto přenechal jiným.

Bernice, v srdci zmatek z bázně a úleku sledovala, jak mladý muž z venkova jménem Raphael Sanzio snaživě nanáší poslední jemné tahy onoho laskavého, záhadného úsměvu...

Patefieldova výpověď: Je politováníhodné, že mnohé opatrované a neškodné mýty, nyní vystavené chladnému svitu tohoto budoucího dne, zanikají.

Betsy Rossová je obecně známý nedávný příklad.

Betsy Rossová skutečně existovala. Ale George Washington ji nikdy nenavštívil; nepožádali ji, aby vyrobila prapor pro nový národ; nepracovala na jeho návrzích s Washingtonem; nevyráběla prapor v zadním salóně. Pokud se dá zjistit, to všechno bylo výmyslem jejího vnuka, téměř o sto let později.

Mýtus Davida Crocketta vznikl účelově, legendu o mývali kožešině šířila poměrně cynicky s cílem získat popularitu strana liberálů v Kongresu. Neexistuje ani jedno pozorování červí kamerou, kdy by Crockett použil ve sněmovně rčení o lovu medvědů.

Pověst Paula Revere, naproti tomu, červí kamera proslavila.

Po mnoho let Revere sloužil jako jezdecký velitel Bostonského bezpečnostního výboru. Jeho nejslavnější jízda do Lexingtonu, aby varoval vůdce revoluce, že Britové jsou na pochodu, byla ironií osudu ještě riskantnější, jeho úspěch ještě hrdinštější, než legenda zachycená v Longfellowově básni. Ale přesto mnoho moderních Američanů ohromil silný francouzský přízvuk, který Revere zdědil po otci.

A tak to jde dál - nejen v Americe, ale po celém světě. Ukázalo se, že některé slavné postavy, komentátoři jim říkají „sněhuláci“, dokonce vůbec nikdy neexistovaly! Zajímavější než zkoumání mýtů samotných se stává zkoumání postupu, jak mýty vznikaly z řídkých či málo slibných fakt, občas dokonce fakta scházela docela, v němém spiknutí touhy, velmi zřídka pod něčím záměrným dohledem.

Musíme uvažovat, kam nás toto zavede. Stejně jako lidská paměť není pasivní nahrávací zařízení, ani dějiny nikdy nebyly prostým záznamem minulosti, ale prostředkem utváření národů.

Ovšem, stejně jako se každý člověk bude muset naučit vytvářet vlastní osobnost pod nelítostným dohledem červí kamery, budou se i společnosti muset vyrovnat s obnaženou pravdou o vlastní minulosti, budou muset nalézt nové způsoby vyjádření společných hodnot a dějin, pokud mají v budoucnu přežít.

A čím dříve s tím začneme, tím lépe.

Ledovec Similaun, Alpy. Duben 2321 př. n. 1.

Byl to svět živlů: černá skála, modrá obloha, tvrdý bílý led. Tohle byl jeden z nejvýše položených průsmyků v Alpách. Osamělý muž procházel vražedným prostředím s naprostou sebedůvěrou.

Ale Marcus věděl, že člověk, kterého pozoruje, už se blíží k místu, kde za balvanem, s řadou neolitických nástrojů úhledně vyrovnaných po boku, potká smrt.

Zpočátku, když zkoumal možnosti červí kamery, tady v Ústavu alpských výzkumů při Univerzitě v Innsbrucku se Marcus Pinch obával, že červí kamera archeologii zahubí a nahradí ji něčím, co bude víc připomínat lov motýlů: primitivním pozorováním „pravdy“, možná necvičenýma očima. Nebudou už žádní Schliemannové, žádné další Tróje, žádné trpělivé odhalování minulosti podle fragmentů a stop.

Ale jak se ukázalo, pro nashromážděnou moudrost archeologie stále zůstalo místo, úloha nejlepší dosažitelné rozumové rekonstrukce pravdivé minulosti. Bylo tu prostě příliš mnoho věcí k vidění a horizont červí kamery se pořád rozšiřoval. Za těchto okolností měla červí kamera mezi tradičními archeologickými postupy plnit dodatkovou úlohu; poskytovat klíčové důkazy nutné k řešení sporů, potvrzovat či vyvracet hypotézy, tím zvolna vznikala pravdivější, ucelený obraz minulosti.

A v tomto případě, pro Marcuse, pro kterého v tomto okamžiku odhalená pravda v podobě černobílých obrázků přenášeny napříč časem a prostorem na jeho softplátno poskytně odpověď na nejzávažnější otázky v jeho profesionální kariéře.

Tohoto muže, lovce, vykopali z ledu třiapadesát století poté, co zemřel. Skvrny od krve, masa, škrobu, srst a úlomky peří na jeho nástrojích a oděvu umožnily vědcům, včetně Marcuse, rekonstruovat většinu jeho života. Moderní badatelé mu dokonce z rozmaru dali i jméno: tzi, ledový muž.

Jeho dva šípy Marcuse obzvláště zaujaly - dokonce posloužily jako základ pro jeho doktorát. Oba šípy byly zlomené, a Marcusovi se podařilo dokázat, že než lovec zemřel, pokoušel se šípy rozebrat, s úmyslem vyrobit ze dvou zlomených šípů jeden dobrý, nasadit lepší špici na dobrou tyčku.

Právě taková mravenčí detektivní práce přivedla Marcuse k archeologii. Marcus nespátkoval žádné omezení pro dosah těchto postupů. V jistém smyslu snad každá událost zanechávala ve

vesmíru svůj otisk, stopu, kterou bude jednoho dne možné dostatečně důmyslnými přístroji rozluštit. V červí kameře jistým způsobem vykryštovalo nevyřčené tušení každého archeologa: že minulost je krajina, skutečná krajina, někde tam venku, kterou je možno krůček za krůčkem zkoumat.

Ale otevírala se nová kniha pravdy. Protože kamera mohla odpovědět na otázky, které tradiční archeologie nechala nedotčené - dokonce i o tomto muži, tzim, který se stal neznámějším člověkem ze všech, kdo žili v době prehistorické.

Nikdy nezodpovězenou otázkou - otázkou, kterou nebylo možno na základě získaných fragmentů dát odpověď, zůstávalo, proč ledový muž zemřel. Snad prchal před bojem, či se vydal za svou láskou. Snad to byl zločinec, který utíkal před divokou spravedlností své doby.

Marcus intuitivně chápal, že všechna tato vysvětlení jsou omezená, pouhé projekce současného světa do prostší minulosti. Ale toužil, spolu s ostatním světem, poznat pravdu.

Nyní však svět zapomněl na tuho, na jeho kožešinový oděv, nástroje z pazourku a mědi, na záhadu jeho osamělé smrti. Dnes, ve světě, který mohl každou postavu z minulosti uvést do kypícího života, nebyl už tzi rovinkou, ani zvláštní zajímavostí. Nikdo nestál o to konečně se dozvědět, jak zahynul.

Nikdo kromě Marcuse. A tak Marcus seděl ve studeném přítmí tohoto univerzitního sálu a prodíral se alpským průsmykem po tuho boku, dokud pravda nevyšla najevo.

Tzi byl nesmírně uznávaný alpský lovec. Měděná sekyrka a čepice z medvědí kůže byly odznaky jeho lovecké zdatnosti a věhlasu. A jeho cílem na této osudové výpravě byla nejnepolapitelnější kořist ze všech, jediné alpské zvíře, které se na noc utíká do vysoko položených skalnatých oblastí, kozorožec.

Jenže tzi byl starý -- čtyřicet šest, na člověka své doby již dosáhl pokročilého věku. Postihla ho artritida a teď ho soužila

střevní infekce, která mu přivodila chronický průjem. Snad zeslábl, byl pomalejší, než tušil nebo než si chtěl připustit.

Sledoval kořist ještě hlouběji do chladných výšin hor. V tomto průsmyku rozbil svůj prostý tábor s úmyslem opravit šípy, které zlomil, a další den pokračovat v pronásledování. Naposledy se najedl soleného kozího masa a sušených švestek.

Ale noc se rozzářila křišťálovým jasnem a průsmykem vyl vítr a odnášel s sebou tuho životodárné teplo.

Byla to smutná, osamělá smrt, a přihlížející Marcus měl dojem, že v jednu chvíli se tzi pokoušel vstát, jako by si uvědomoval svou hroznou chybu, jako by věděl, že umírá. Ale vstát nedokázal; a Marcus k němu nemohl červí kamerou dosáhnout a pomoci mu.

A tak tzi bude ležet sám, pohřben pod ledovým náhrobkem, celých pět tisíc let.

Marcus vypnul červí kameru a tzi opět spočinul v pokoji.

Patefieldova výpověď: Mnohé národy, nejen Amerika, čelí závažným vnitřním debatám o nových zjevených pravdách o minulosti, o pravdách často okrajově zmiňovaných, pokud vůbec, v tradičních dějepisích.

Ve Francii například vyvolal vlnu sebezpytování nečekaně široký rozsah kolaborace s nacistickým režimem během německé okupace za druhé světové války. Uklidňující mýty o významu válečného odboje byly těžce postiženy v neposlední řadě novými odhaleními o Davidu Moulinovi, uctívanému vůdci hnutí odporu. Někdo obeznámený s Moulinovou legendou byl stěží připraven na pravdu o tom, že Moulin zahájil svou kariéru jako agent nacistů, přestože byl později získán pro zájmy vlastenců a v roce 1943 ho SS skutečně mučili a popravili.

Současné Belgičany zřejmě zkrušila konfrontace s krutou realitou „Svobodného Konga“, pevně centralizované kolonie,

vytvořené kvůli jeho přírodnímu bohatství zejména gumy a udržované pomocí ukrutností, vražd, umírání, strádání, nemocí a hladu, které vyústily ve vyhlazení celých osad a v rozmezí let 1855–1906 vedly k masakru osmi milionů lidí.

V zemích bývalého Sovětského svazu se lidé zaměřují na éru stalinského teroru. Němci opět stojí tváří v tvář holocaustu. Japonci, poprvé za celé generace, se musí vyrovnat s pravdou o válečných masakrech v Sečuánu a jinde. Izraelité jsou si nepříjemně vědomi vlastních zločinů proti Palestincům. Křehké srbské demokracii hrozí zhroucení pod tíhou nových odhalení o hrůzách v Bosně a jinde, k nimž došlo po rozpadu bývalé Jugoslávie.

A tak dál.

Většina těchto minulých hrůz byla samozřejmě známa ještě před červí kamerou, stejně jako byly napsány mnohé otevřené a podrobné dějiny. Přesto nekonečná, bezútěšná banálnost toho všeho, lidská podstata tolika krutostí a bolesti a ztrát, zůstává naprosto zdrcující.

A vynořily se silnější emoce než zdrcení.

Staletí staré etnické a náboženské spory byly příčinou mnoha minulých konfliktů. Právě tak je tomu dnes: vidíme vzájemný hněv, nepokoje, boje mezi etnickými skupinami, dokonce výpady a menší války. A většina zloby je stále namířena proti OurWorld, proti poslu, který přinesl tolik zdrcující pravdy.

Mohlo by však být hůř.

Jak se ukazuje, přestože dochází k mnoha projevům hněvu nad prastarými vinami, z nichž mnohé nebyly nikdy předtím odhaleny, každá společnost si vcelku až příliš uvědomuje své vlastní zločiny proti vlastnímu lidu i proti jiným, než aby žádala zadostiučinění od druhých. Žádný národ není bez hříchu; nikdo není zřejmě připraven první hodit kamenem, a téměř každá zásadní instituce, která přežila, ať je to stát, obchodní organizace či církev, je náhle

nucena omlouvat se za zločiny spáchané v minulosti jejím jménem.

Je však nutno čelit ještě těžšímu otřesu.

Červí kamera přece jen nepřináší své lekce z historie ve formě slovních shrnutí či úhledných oživených map. Nemá ani mnoho co vyprávět o slávě a cti. Spíš prostě ukazuje nás, lidské bytosti, jednoho po druhém velice často hladovějící, trpící či umírající rukama druhých.

Nesejde už na velikosti. Nyní chápeme, že každý člověk, který umírá, je středem vesmíru; jedinečná jiskřička naděje a zoufalství, nenávisti a lásky, která se osamocena vydává do hlubší temnoty. Jak by snad poznamenal Lincoln, dějiny, které se vynořují z tohoto soustředěného zkoumání pomocí červí kamery, budou novým příběhem lidstva: příběhem o lidech, stvořeným lidmi a pro lidi.

To, na čem dnes nejvíce záleží, je můj vlastní příběh - či příběh mé lásky, mého rodiče, mého předka, který zahynul nejobyčejnější a nejnesmyslnější smrtí v bahně Stalingradu či Passchendaele či Gettysburgu, nebo prostě na nějakém nemilosrdném poli, zlomený celoživotní dřinou. Díky moci červí kamery a za pomoci takových skvělých středisek genealogických záznamů, jako je to mormonské, jsme všichni objevili vlastní předky.

Existují lidé, co tvrdí, že je to nebezpečné a destabilizující. Koneckonců lavinu rozvodů a sebevražd, která následovala po prvním daru otevřenosti červí kamery, nyní následuje nová vlna, když jsme získali možnost špehovat své partnery, nejen v reálném čase, ale v čase minulém tik daleko, jak se nám zachce, a každý minulý zločin, zjevný či skrytý, je -zpřístupněn zkoumání, každá stará rána je znovu otevřena. To je však proces přizpůsobení, který nejpevnější vztahy přechkají. A v každém případě jsou takové poměrně triviální důsledky červí kamery jistě nevýznamné ve

srovnání s velkým darem hlubší historické pravdy, která je nám poprvé dostupná.

A proto nesouhlasím s hlasateli dne posledního soudu. Říkám, důvěřujte lidem. Dejte nám nástroje a my dokončíme práci.

Přibývá volání, které je zoufale nemožné vyslyšet, po nalezení způsobu, nějakého způsobu, jakéhokoli způsobu, jak změnit minulost: pomoci dávno mrtvým trpícím, dokonce je spasit. Minulost je však nezměnitelná; jediné budoucnost můžeme utvářet.

Přes všechny obtíže a nebezpečí je pro nás výsadou, že žijeme v takové době. Jistě již nikdy nenastane čas, kdy se světlo pravdy a porozumění bude šířit tak převratnou rychlostí do hlubin minulosti, nikdy nepřijde doba, kdy bude tak dramaticky přetvářeno kolektivní svědomí lidstva. Nové generace, zrozené ve všudypřítomném stínu červí kamery, budou vyrůstat s velice odlišným pohledem na svůj druh a jeho minulost.

V dobrém i zlém.

Střední východ, okolo 1250 př. n. 1.

Miriam byla poradkyní odborných účetních systémů; jistě ne profesionálním historikem. Ale stejně jako téměř každý, koho znala, si pořídila červí kameru, jakmile byla zpřístupněna, a začala zkoumat podle vlastních zájmů. A v jejím případě se zájem soustředil na jediného člověka: muže, jehož příběh jí byl celoživotní inspirací.

Avšak čím blíží ji červí kamera zaváděla k cíli, tím víc, k zbláznění, jako by se rozplýval. Samotný akt pozorování ho hubil, jako by se řídil nějakou nevíтанou formou dějinného principu neurčitosti.

Přesto vytrvala.

Konečně, po dlouhých hodinách strávených pátráním v prudkém, oslepujícím slunečním jasu prastarých pouští, se začala

radit s profesionálními historiky, kteří se do oněch pustin času vydali před ní. A kousek po kousku si sama potvrdila, co oni usoudili.

Osudy tohoto muže zbavené nadpřirozených jevů byly celkem primitivním souhrnem biografii několika vůdců té doby, kdy splynutím skupin palestinských uprchlíků, kteří prchali před zhroucením kanaánských městských států, vznikl národ izraelský. Zbytek byly výmysly nebo výpůjčky.

Například ta věc s proutěným košíkem, co plul po proudu Nilu, prý ho tam ukryli, aby ho jako prvorozeného Izraelitu zachránili před vraždou: to nebylo nic jiného než pouhá kompilace starších legend z Mezopotámie a Egypta, například o bohu Horovi, a ani žádná z nich se nezakládala na skutečnosti. A nikdy nebyl egyptským princem. Tento zlomek zřejmě pocházel z příběhu o Syřanovi jménem Bay, který Egyptu sloužil jako nejvyšší strážce pokladu a dotáhl to na faraona, pod jménem Ramosekhayemnetjeru.

Ale co je pravda?

Přece jen, jak se tradovalo v pověstech, byl to komplikovaný, lidský, inspirující člověk. Byl poznamenán nedokonalostí: koktal a často se hádal s lidmi, které vedl. Přel se dokonce s Bohem. Avšak jeho vítězství nad těmito nedokonalostmi bylo inspirací po tři tisíce let pro mnoho lidí včetně samotné Miriam, pojmenované po jeho milované sestře, která musela překonávat překážky, jež jí v životě kladla mozková obrna.

Byl neodolatelný, tak živě skutečný jako každá jiná osobnost v „pravdivých“ dějinách, a Miriam věděla, že on bude žít dál, i v budoucnosti. A proto, co záleželo na tom, že Mojžíš ve skutečnosti nikdy neexistoval?

Je to nová posedlost, chápal Bobby, když miliony historických postav více či méně proslulých znovu nakrátko ožívaly před zraky této první generace svědků červí kamery.

Absentérství zřejmě dosahovalo absolutního maxima, lidé opouštěli práci, povolání, dokonce své milované, aby se mohli zabývat nekonečným kouzlem červí kamery. Bylo to, jako by lidská rasa náhle zestárla, spokojeně se stáhla do ústraní a živila se vzpomínkami.

A možná tomu právě tak je, myslel si Bobby. Koneckonců, pokud se Pelyněk nedá odvrátit, není žádná budoucnost, která by stála za řeč. Možná je červí kamera se svým darem minulosti právě to, co lidská rasa zrovna teď potřebuje: útočiště.

A každý z těchto svědků docházel k pochopení, že jednoho dne nebudou ani oni ničím víc než zábleskem světla a stínu zasazeným v čase, možná na oplátku zkoumaným z nějaké nepoznatelné budoucnosti.

Bobbyho však neznepokojovalo celé lidstvo, ani ohromné proudy historie a myšlení, které se rozvířily, ale pukající srdce jeho vlastního bratra.

20

KRIZE VÍRY

Bobby měl dojem, že se David změnil v poustevníka. Občas bez ohlášení přicházel do Červích dílen, prováděl záhadné experimenty a vracel se domů, kde podle záznamů OurWorld dál v široké míře využíval technologii červí kamery a věnoval se vlastním, neautorizovaným projektům.

Po třech týdnech ho Bobby vyhledal. David mu přišel otevřít a zdálo se, že ho nechce pustit dovnitř. Nakonec mu uvolnil cestu.

V bytě vládl chaos, všude samé knihy a softplátna. Místo, kde člověk žije sám a svými zvyklostmi nemusí brát ohled na jiné.

„Co se s tebou k čertu děje?“

Davidovi se podařilo usmát. „Červí kamera, Bobby. Co jiného?“

„Heather říkala, žeš jí pomáhal s projektem o Lincolnovi.“

„Ano. Tak jsem přišel na ten ztřeštěný nápad, možná. Ale teď už jsem viděl až moc historie. ... Jsem špatný hostitel. Dáš si něco k pití, pivo...“

„No tak, Davide. Mluv se mnou.“

David si třel světlovlasé temeno. „Říká se tomu krize víry, Bobby. Nečekám, že to pochopíš.“

Ve skutečnosti rozzlobený Bobby opravdu pochopil, a pocítil zklamání nad všedním způsobem života svého bratra. Každý den se dobývali do OurWorldu lidé závislí na červí kameře, na historii, a dožadovali se pořád rozsáhlejšího přístupu ke kamerám. David se však uzavřel před světem, možná ani neví, nakolik zůstal součástí lidské rasy a jak běžná je dnes jeho závislost.

Jenže jak mu to říct?

Bobby opatrně začal: „Utrpěl jsi šok z historie. To je dneska módní stav. To přejde.“

„Tak módní, říkáš?“ David na něho upřel nasupený pohled.

„Všichni máme stejné pocity.“ Zatápal po příkladech. „Díval jsem se na premiéru Beethovenovy Deváté: Kartnertor Theater, Vídeň, 1824. Viděls to?“ Symfonický koncert profesionálně zaznamenala a vysílala jedna skupina mediálních podnikatelů. Ohlas však byl nevalný. „Bylo to děsné. Hráli bídne, sbor byl falešný. Shakespeare byl ještě horší.“

„Shakespeare?“

„Tys byl vážně pod zámkem, vid’? Premiéra Hamleta v Glóbu roku 1601. Hráli jako amatéři, kostýmy působily směšně, publikum tvořila opilá chátka, divadlo ze všeho nejvíc připomínající žumpu s doškovou střechou. A herci měli tak cizí přízvuk, že jsme ke hře museli přidávat titulky. Čím hlouběji do minulosti nahlížíme, tím podivněji všechno vypadá.“

Spoustě lidí přijde zatěžko smířit se s novými dějinami. OurWorld je pro jejich vztek obětní beránek, takže vím, že je to pravda. Hiram stíhají nekonečné soudní žaloby pro nactiutrhání, pro navádění k výtržnostem, pro pobuřování s cílem vyvolat rasovou nenávist, žaloby od národnostních a vlasteneckých skupin, náboženských organizací, rodin hrdinů zbavených pozlátka, dokonce od několika vlád. To všechno kromě fyzických výhrůžek. Samozřejmě moc nepomohlo, že se Hiram snaží získat patent na historii.“

David si nemohl pomoci a začal se řehtat. „Děláš si legraci.“

„Ne. Tvrdí, že dějiny jsou tu, aby byly objeveny, stejně jako lidský genom; když si člověk může dát patentovat tyhle fragmenty, proč ne dějiny - nebo přinejmenším ten záběr dějin, kam jako první pronikly kamery OurWorldu? Zrovna probíhá zkušební pře o

čtrnácté století. Pokud to nevyjde, má .Hiram v úmyslu dát si patentovat sněhuláky. Třeba Robina Hooda.“

Podobně jako mnozí zpola mytičtí hrdinové i Robin Hood pod nelítostným pohledem červí kamery jednoduše roztál, změnil se v legendu a konfabulaci, nezanechal po sobě ani zrnko historické pravdy. Pověst ve skutečnosti vycházela z řady anglických balad ze čtrnáctého století, zrozených v čase baronských rebelií a venkovských nepokojů, které vyvrcholily rolnickým povstáním v roce 1381.

David se usmál. „To se mi líbí. Hiram vždycky jednal jako Robin Hood, myslím, že se považuje za jeho moderní protějšek - i když klame sám sebe; ve skutečnosti má podle všeho víc společného s králem Janem... Ta ironie, kdyby Hiram dostal do vlastnictví Robina.“

„Podívej, Davide, hodně lidí se cítí přesně jako ty. Historie je plná hrůzy, zapomenutých lidí, otroků, lidí, kterým ukradli život. Ale minulost nemůžeme změnit. Jediné, co můžeme, je jít dál, s předsevzetím neopakovat stejné chyby.“

„To si myslíš?“ odsekl David hořce. Vstal, energickými pohyby zneprůhlednil okna svého přecpaného bytu a odstínil odpolední světlo. Pak se posadil vedle Bobbyho a rozvinul softplátno. „Ted’ se dívej, a poznáš, jestli pořád věříš, že je to tak snadné.“ Jistými údery do klávesnice aktivoval uložený záznam z červí kamery.

Bratři seděli bok po boku v tlumeném svitu vzdálených dní.

...Malá, oblá, odřená plachetnice se blížila k pobřeží. Na obzoru se objevily dvě další lodě. Písek byl netknutý, voda klidná a modrá, obloha nekonečná.

Na pláži vycházeli lidé: muži a ženy, nazí, tmaví, urostlí. Tvářili se nesmírně užasle. Někteří domorodci plavali připlouvající lodi vstříc.

„Kolumbus,“ vydechl Bobby.

„Ano. Tohle jsou Arawakové. Domorodí obyvatelé Baham. Byli přátelští. Dávali Evropanům dary, papoušky a klubka bavlny a rákosová kopí. Ale měli také zlato, které nosili jako ozdoby v uších.

Kolumbus se některých Arawaků okamžitě zmocnil násilím, aby z nich vypáčil informace o zlatě. A tady to všechno mělo začátek. Španělé měli pancíře a muškety a koně. A Arawakové neměli žádné železo, žádné prostředky, kterými by se dalo bránit zbraním a výcviku Evropanů. Udělali z Arawaků otroky. Na Haiti, například, při pátrání po zlatě obnažili hory od vrcholků po úpatí. Arawakové umírali po tisících, zhruba třetina dělníků každých šest měsíců. Brzo začalo docházet k masovým sebevraždám, s použitím jedu z manioku. Zabíjeli děti, aby je zachránili před Španěly. A tak dál. Když Kolumbus připlul, žilo na Haiti zřejmě kolem čtvrt milionu Arawaků. Za pár let byla polovina z nich mrtvá, zavraždili je nebo zmrzačili, nebo sami spáchali sebevraždu. A roku 1650, po desetiletích hrozných otročských prací, nezůstal na Haiti nikdo z původních Arawaků či jejich potomků.

Nakonec se ukázalo, že tu skutečně žádná naleziště zlata nejsou: jen zlomky prachu, které Arawakové nasbírali v říčkách pro své dojemné, smrtící šperky.

A takhle, Bobby, začala naše invaze do Ameriky.“

„Davide...“

„Dívej se.“ Klepl na plátno a vyvolal nový obraz.

Bobby spatřil neostré záběry města: bylo malé, stísněné, přeplněné lidmi, bílý kámen, ze kterého bylo postaveno, zářil v šikmém slunečním světle.

„Jeruzalém,“ říkal právě David. „Patnáctého července 1099. Plný židů a muslimů. Křižáci, válečná výprava ze západního křesťanského světa, už město obléhají měsíc. Jejich útok právě vrcholí.“

Bobby sledoval, jak hřmotné postavy přelézají hradby, jak vojáci běží proti nim. Ale obránci couvali, a rytíři postupovali, mávali meči. Bobby s nevírou spatřil člověka, jehož hlava odlétla po jediném máchnutí.

Křižáci si razili cestu k chrámovému okrsku. Tam se turečtí obránci drželi celý den. Nakonec, brodíce se po kotníky v krvi, křižáci prorazili a rychle povraždili obránce, kteří přežili.

Rytíři a jejich přívrženci se rojili městem, brali koně a muly, zlato a stříbro. Ze skalního dómu ukradli lampy a svícný. Těla rozřezali, protože v břiše mrtvých občas nacházeli mince.

A jak dlouhý den plenění a masakru pokračoval, Bobby viděl křesťany rvát cáry masa z těl padlých nepřátel, udit je a jíst.

To vše v divokých, sytě barevných letmých pohledech: rumělkové cákance na krvavých mečích, vyděšené výkřiky koní, tvrdé oči umouněných, zpola vyhladovělých rytířů, kteří zpívali žalmy a hymny, děsivě máchali přitom velkými meči. Boj však probíhal podivně tiše, nikde žádné pušky, žádná děla, jen zbraně ovládané lidskými svaly.

David zamumlal: „Tohle byla pro naši civilizaci naprostá katastrofa. Byl to akt znásilnění, a způsobil rozkol mezi Západem a Východem, který jsme nikdy zcela nepřekonali. A to všechno ve jménu Krista.

Bobby, díky červí kameře mám tu čest sledovat staletí křesťanské hrůzovlády, orgie krutosti a ničení, které sahají od křižáckých výprav po drancování Mexika v šestnáctém století a ještě dál: to vše poháněno vírou a papeži, mojí vírou, a honbou za penězi a majetkem, kapitalismem, v němž je můj vlastní otec tak vynikajícím přeborníkem.“

Se svými pancíři a světlými kříži byli křižáci jako nádherná zvířata, běsnící v prachu prozářeném sluncem. Barbarství neznalo hranic.

Ale přesto...

„Davide, tohle jsme věděli. Křížácké výpravy byly dobře zaznamenány. Historici dokázali odlišit skutečnost od propagandy dlouho před červí kamerou.“

„Snad. Ale jsme lidé, Bobby. Právě krutá moc červí kamery pozvedá historii ze zaprášených učebnic a znovu ji oživuje, činí ji přístupnou našim nedokonalým lidským smyslům. A tak ji musíme prožívat znovu, a krev prolitá před staletími teče znovu.“

Historie je řeka krve, Bobby. To nás červí kamera nutí pochopit. Historie odplavuje životy jako zrnka písku, po proudu do moře temnoty, a každý z těch životů je, byl, stejně cenný a pulsující jako tvůj nebo můj. A nic z toho, ani jediná kapka krve, se nedá změnit.“ Pohlédl na Bobbyho. „Jsi připraven vidět víc?“

„Davide. ..“

Davide, nejsi jediný. Všichni sdílíme stejnou hrůzu. Utápíš se v sebelítosti, když si myslíš, že jen ty sám jsi svědkem těchto scén, prožíváš tento pocit.

Ale neznal způsob, jak to říci.

David vyvolal další záběr. Bobby toužil odejít, odvrátit hlavu. Věděl však, že tomu musí čelit, pokud má bratrovi pomoci.

Po plátně opět unikal život a krev.

Uprostřed toho všeho, v době pro něho nejtěžší, David dodržel slib daný Heather a vyhledal Mary.

V otázkách lidského srdce se nikdy nepokládal za zvlášť povolného. A tak, ve své skromnosti, stravován vlastním vnitřním zmatkem - dlouho hledal způsob, jak se Heatherině obtížné, sklíčené dceři přiblížit. A způsob, který nakonec objevil, byl technický: vlastně šlo o jeden software.

Přišel k jejímu pracovišti v Červích dílnách. Bylo pozdě, a většina badatelů už odešla. Seděla v jezírku světla, ozářená blikavým jasem softplátna, obklopená větší, hrozivou temnotou tohoto zaprášeného království techniky a elektroniky. Když se

objevil, spěšně plátno vymazala. Než se však vrátila tma, stačil ještě zahlédnout slunný den, zahradu, děti, jak pobíhají s dospělým a smějí se. Vzдорovitě ho zpražila pohledem; na sobě měla pytlovité, ušmudlané tričko se řvavým nápisem:

Santa Claus přichází do města

David si přiznal, že význam nechápe, ale neměl v úmyslu se jí na to zeptat.

Jasně naznačovala, svým mlčením a držením těla, že tu není vítán. Ale nehodlal se nechat tak snadno odehnat. Posadil se vedle ní.

„Slyšel jsem chválu na sledovací software, na kterém pracuješ.“

Prudce na něj pohlédla. „Kdo tobě říká, co já dělám? Moje matka, předpokládám.“

„Ne. To nebyla tvoje matka.“

„Tak kdo...? Nejspíš na tom nezáleží. Ty si myslíš, že jsem paranoidní, vid'? Až moc defenzivní. Až moc naježená.“

Klidně odpověděl: „Ještě jsem si závěr neudělal.“

Nad tím se doopravdy pousmála. „To je aspoň rovná odpověď. Stejně by mě zajímalo, jak ses dozvěděl o mém programu?“

„Používáš červí kameru,“ vysvětloval. „Jednou z podmínek využívání Červích dílen je to, že každé vylepšení, které na vybavení provedeš, je duševním majetkem OurWorld. Je to ve smlouvě, kterou jsem musel podepsat v zastoupení tvé matky... a tebe.“

„Typický Hiram Patterson.“

„Chceš říct, dobrý obchod? Mně to připadá rozumné. Všichni víme, že tahle technika má před sebou ještě dlouhou cestu.“

„To mi povídej. Celé uživatelské vymezení je pro kočku, Davide.“

„...A kdo jiný by měl přijít se způsoby, jak to napravit, než sami uživatelé, lidé, kteří potřebují vylepšení, a to hned?“

„Takže máte špehy? Lidi, co pozorují lidi sledující minulost?“

„Máme rovinu metasoftware, který sleduje uživatelské úpravy, hodnotí jejich funkčnost a kvalitu. Když vidíme dobrý nápad, můžeme si ho vytáhnout a rozvíjet; nejlepší, samozřejmě, je objevit něco, co je skvělý nápad a současně nápad dobře rozvinutý.“

Dala najevo záblesk zájmu, dokonce pýchy. „Jako ten můj?“

„Má jisté možnosti. Jsi chytrá, Mary, máš před sebou skvělou budoucnost. Ale - jak bys to řekla ty? - o vyvíjení software víš starou belu.“

„Funguje to, ne?“

„Většinou. Ale pochybuji, že by někdo kromě tebe mohl vypracovat vyšší verzi, aniž by to celé od základu nepředělal.“
Vzdychl. „Tohle nejsou devadesátá léta, Mary. Vývoj software je dneska řemeslo.“

„Já vím, já vím. Brali jsme to ve škole... Ale myslíš si, že můj nápad funguje.“

„Proč mi to neukážeš?“

Natáhla se k softplátnu; viděl, že se chystá zrušit nastavení, zadat červí kameře nové parametry.

Rozvážně položil svou dlaň na její. „Ne. Ukaž mi, na co ses dívala, než jsem si sem sedl.“

Probodla ho očima. „Takže tak je to. Přece jen tě poslala matka, vid’? A vůbec tě nezajímá můj sledovací program.“

„Já věřím v pravdu, Mary.“

„Tak ji začni říkat.“

Vypočítával jednotlivé body na prstech. „Tvá matka má o tebe starost. Byl to můj nápad vypravit se za tebou, ne její. Skutečně si myslím, že bys mi měla ukázat, na co se díváš. Ano, slouží to jako

záminka, abych si s tebou mohl promluvit, ale tvůj vylepšený software mě zajímá plným právem. Zapomněl jsem na něco?“

„Když odmítnu spolupráci, vyhodíš mě z Červích dílen?“

„To bych neudělal.“

„To, k čemu má člověk běžně přístup po síti, je ve srovnání s vybavením tady na houby...“

„Řekl jsem, že ti tímhle nevyhrožuji.“

Chvilu se prodlužovala.

Nepatrně se posunula v křesle a on věděl, že tohle kolo vyhrál.

Dotekem několika kláves znovu vyvolala původní záběr.

Byla to zahrádka, vlastně dvorek, pruhy sluncem spálené trávy, mezi nimi pásy vysypané štěrkem, pár špatně ošetřených květinových záhonů. Obraz byl jasný, obloha modrá, stíny dlouhé. Všude byly hračky, barevné skvrny, některé se samy od sebe plahočily tam a zpátky, jak jim přikazovaly naprogramované úkoly a postupy.

Objevily se dvě děti: chlapec a děvče, asi tak šest a osm let. Smály se, kopaly s míčem a honily se s mužem, také rozesmátým. Chytil děvčátko a zatočil s ní ve vzduchu, až poletovala mezi stíny a světlem...

Mary zastavila obraz.

„Kýč,“ řekla. „Je to tak? Dětská vzpomínka, letní odpoledne, dlouhé a dokonalé.“

„To je tvůj otec a bratr - a ty.“

Tvář se jí zkřivila v zatrpklém úsměvu. „Tahle scéna je stará sotva osm let, a dva hlavní herci už jsou po smrti. Co si o tom myslíš?“

„Mary...“

„Chtěl jsi vidět můj software.“

Přikývl. „Ukaž mi to.“

Klepla na plátno; oko kamery přelétalo ze strany na stranu a posouvalo se v čase tam a zpět, v rozmezí několika vteřin.

Děvčátko vylétalo do vzduchu a vracelo se na zem, vlasy mu vlály na tu a na onu stranu, jako kdyby to byl film, který někdo převíjí sem a tam.

„Teď používám standardní vymezení téhle stanice. Oko je jako kamera, co plave ve vzduchu. Můžu ovládat jeho umístění v prostoru a pohybovat se časem tak, že upravím pozici ústí červí díry. Což je pro některé použití fajn. Ale když chci prohlížet delší časové úseky, je to otročina, jak víš.“

Nechala záběr běžet dál. Otec postavil děvčátko Mary na zem. Mary zaostříla na otcovu tvář a Pukáním na softplátno ji sledovala, trhaně, když otec běžel za svou dcerkou přes vypálený trávník. „Můžu svůj objekt sledovat,“ pronesla s vědeckou objektivitou, „ale je to obtížné a únavné. Tak jsem hledala způsob, jak sledování zautomatizovat.“ Stiskla několik dalších virtuálních kláves. „K zaměření oka jsem použila podprogramy pro rozpoznání obrazců. Jako tenhle.“

Oko červí kamery se zhouplo dolů, jako řízené nějakým neviditelným kameramanem, a zaostřílo na tvář jejího otce. Tvář zůstala v centru záběru, i když pohyboval hlavou sem a tam, chodil, smál se, křičel; pozadí se kolem něho neklidně komíhalo.

„Všechno automaticky,“ přikývl David.

„Ano. Mám podprogramy, které zaznamenávají moje oblíbené postupy, a celé to pak vypadá profesionálněji...“ Další klávesy, a teď oko poněkud ustoupilo. Zorné úhly kamery byly běžnější, ustálené, už nebyly soustředěny jen na jednu tvář. Otec zůstal hlavním protagonistou, ale souvislosti byly zřetelnější.

David kývl. „Tohle má svou cenu, Mary. Tohle, ve spojení s interpretativním programem, nám snad dokonce umožní automatizovat sestavování historických životopisů, alespoň v první verzi. Dočkáš se pochvaly.“

Povzdechla. „Díky. Ale stejně si pořád myslíš, že jsem praštěná, protože se dívám na svého otce místo na Johna Lennona. Není to tak?“

Pokrčil rameny. Opatrně řekl: „Všichni ostatní se dívají na Johna Lennona. Jeho život, v dobrém i ve zlém, je veřejným majetkem. Tvůj život, to zlaté odpoledne, patří jen tobě.“

„Ale já jsem posedlá. Jako ti cvoci, co je nachytáš, jak pozorují vlastní rodiče při milování, dívají se na vlastní početí...“

„Nejsem žádný psychoanalytik,“ namítl mírně. „Máš těžký život. To nikdo nepopírá. Přišla jsi o bratra, o otce. Ale...“

„Ale co?“

„Ale máš kolem sebe lidi, kteří nechtějí, abys byla nešťastná. Tomu bys měla věřit.“

Těžce vzdychla. „Víš, když jsme Tomy a já byli malí, matka měla ve zvyku využívat jiné dospělé proti nám. Když jsem zlobila, vybrala vždycky něco ze světa dospělých - auto, co houkalo o kilometr dál, dokonce tryskáč, co nám řval nad hlavou a říkala: ‚Ten pán slyšel, co jsi řekla mamince, a dává ti najevo, co si o tom myslí.‘ Bylo to děsivé. Vyrůstala jsem s pocitem, že jsem sama v ohromném pralese dospělých, a oni na mě všichni dohlížejí, celou dobu mě soudí.“

Pousmál se. „Nepřetržité sledování. Takže ti nepříjde zatěžko zvýknout si na život s červí kamerou.“

„Chceš říct, že k poškození v mém případě už došlo? Nejsem si jistá, jestli je to útěcha.“ A pak si ho změřila pohledem. „Poslyš, Davide - na co se díváš ty, když máš červí kameru pro sebe?“

Vrátil se do svého bytu. Napojil vlastní stanici na Maryin terminál v Červích dílnách a prošel záznamy, které OurWorld běžně pořizoval o využití svých červích kamer každým zákazníkem.

Měl pocit, že udělal dost, aby teď necítil vinu z toho, co musí udělat dál, chce-li splnit svůj závazek k Heather. Totiž sledovat Mary.

Přijít věci na kloub mu netrvalo dlouho. Koneckonců, dívala se pořád na stejnou událost, znovu a znovu.

Stalo se to jiného zářivého odpoledne, plného slunce, her a rodiny, nedlouho po dni, který viděl spolu s ní. Tenkrát jí bylo osm a s otcem a s rodinou vyrazili na pěší túru, šli pomalu do Rainierova národního parku tempem šestiletého dítěte. Sluneční jas, skály, stromy.

A pak objevil to, co Mary trápilo. Trvalo to jen pár vteřin.

Ne že by nějak riskovali: nesešli z vyznačené cesty, nepokusili se o nic neuváženého. Byla to prostě nehoda.

Tommy se vezl tátovi na koni, pěstičkami svíral hrsti černých vlasů, nohy přehozené přes ramena v pevném stisku otcových širokých dlaní. Mary přeběhla kolem, dychtivě se hnala za něčím, co vypadalo jako stín jelena. Tommy se po ní natáhl, ztratil trochu rovnováhu, a otcovo sevření jen nepatrně povolilo, ale stačilo to.

Samotný dopad nebyl nijak dramatický: tiché prasknutí, když ta velká hlavička narazila na ostrý sopečný kámen, tělíčko bez vlády se nepřírozeně sesulo. Jen neštěstí, i v tom, že dopadl na zem tak tragicky. Ničí vina.

To bylo vše. Skončilo to v jediném tepu srdce. Neštěstí, banalita, ničí vina - kromě, pomyslel si s nepatřičným hněvem, Vesmírného Stvořitele, který se rozhodl umístit něco tak cenného jako je šestiletá dušička do tak křehké schránky.

Když se Mary (a nyní David jako nezvaný host) na příhodu dívala poprvé, zvolila si neobvyklý úhel pohledu červí kamery: přímo očima děvčátka Mary. Bylo to, jako by oko spočívalo přímo ve středu její duše, toho záhadného místa v hlavě, kde sídlila „ona“, obklopena hebkým soukolím těla.

Mary viděla chlapce padat. Zareagovala, natáhla ruce, udělala krok k němu. Zdálo se, že padá pomalu, jalo ve snu. Ale byla moc daleko, než aby na něho dosáhla, nemohla udělat nic, aby změnila to, co se pak stalo.

...A nyní, ve stopách Maryina záznamu, byl David nucen sledovat stejný děj z pohledu otce. Bylo to jako dívat se z pozorovatelný, holčička Mary jako šmouha pod ním, chlapec - změř temných stínů kolem hlavy. Ale se strašlivou nevyhnutelností se odehrály stejné události: ztráta rovnováhy, sklouznutí, chlapcův pád, nohy ho převáží, takže letí hlavou dolů a dopadá na kamenitou zem.

Jenže to, na co se Mary dívala znovu a znovu, jako posedlá, nebyla sama smrt, ale okamžiky před ní. Malý Tommy byl v pádu jen metr od Mary, avšak bylo to příliš daleko, a ne víc než centimetry od otcova sevření, zlomek vteřiny reakční doby. Klidně to mohly být kilometry, hodiny zpoždění; nebyl by v tom žádný rozdíl.

A to, předpokládal David, byl skutečný důvod, proč její otec spáchal sebevraždu. Ne publicita;!. která znenadání obklopila jeho a celou rodinu - i když určitě ničemu nepomohla. Pokud byt jen trochu jako Mary, jistě okamžitě pochopil, jaké důsledky pro něho bude mít červí kamera: stejně jako miliony jiných, kteří teď zkoumali možnosti červí kamery a temnotu ve vlastním srdci.

Jak by se truchlící otec mohl nedívat? Jak by mohl znovu neprožívat ty hrozné okamžiky, zas a zas? Jak by se mohl odvrátit od vlastního dítěte, uvězněného ve stroji, dítěte stejně bujného jako život, které přesto nemůže zestárnout ani o vteřinu navíc nebo udělat cokoli jen o maličko jinak, jednou jedinkrát?

A jak mohl takový otec unést život ve světě, kdy si mohl tuto událost se strašlivou zřetelností znovu přehrát kdykoli se mu zachtělo, z každého úhlu, jaký si zvolila přesto vědět, že nikdy nedokáže změnit jeden jediný detail?

Jak jen byl shovívavý sám David, když seděl a sledoval přílišné úseky dějin církve, události, které před staletími zmizely z jeho vlastní reality. Koneckonců, Kolumbovy zločiny dnes nikoho nezraňovaly - snad kromě člověka jako takového, pomyslel si David ponuře. Oč odvážnější byla Mary, osamělé, chybující dítě, když sama čelila okamžiku, který utvářel její život v dobrém i zlém.

Protože toto, uvědomil si, je jádro zkušenosti s červí kamerou: ne ustrašené špehování či voyeurství, ne sledování nějakého neskutečně vzdáleného období dějin, ale možnost znovu spatřit palčivé okamžiky, které utvářely můj život.

Ale moje oči nedorostly k takovému pohledu. Mé srdce ještě nedorostlo k tomu, aby se vyrovnalo s takovým opakovaným zjevením. Kdysi čas nazývali velkým lékařem; nyní mu hojivý balzám dálky bezohledně strhávali.

Dostali jsme darem oči Boha, pomyslel si, oči, které vidí nezměnitelnou, krví poskvrněnou minulost, jako by se odehrála dnes. Ale my nejsme Bůh, a palčivé světlo minulosti nás může sežehnout.

Hněv narůstal. Nezměnitelnost. Proč bychom se měli smířit s takovou nespravedlností? Možná je něco, co by s tímhle mohl udělat.

Ale nejprve musí poznat, co řekne Heather.

Když se zastavil příště, poté, co přešlo dalších pár týdnů, Bobby se zděsil Davidovy zchátralosti.

David měl na sobě pytlovitou kombinézu, která vypadala, jako by si ji nepřevlékl celé dny. Vlasy měl pocuchané a oholil se jen nedbale. Byt byl ještě zaneřáděnější než posledně, po nábytku se povalovala softplátina, rozevřené knihy a časopisy, poznámkové bloky, odložená pera. Na zemi, na hromadě u přetékajícího

odpadkového koše, se kupily špinavé papírové tácky, krabice od pizzy a obaly od jídla ohřívaného v mikrovlnné troubě.

Ale David se zřejmě bránil, dokonce omlouval. „Není to tak, jak si myslíš. Návyk na červí kameru, vid’? Možná jsem posedlý, Bobby, ale myslím, že z toho jsem se dostal.“

„Tak co se děje...“

„Pracuji.“

O jednu stěnu se opírala bílá tabule, pokrytá rudými čmáranicemi, útržky anglických a francouzských vět, které spojovaly zaoblené šipky a smyčky.

Bobby opatrně nadhodil: „Heather mi řekla, žes vystoupil z projektu Dvanáct tisíc dní. Kristův pravdivý životopis.“

„Ano, vystoupil jsem. Jistě chápeš proč.“

„Tak co tedy děláš, Davide?“

David vzdychl. „Pokoušel jsem se dotknout minulosti, Bobby. Pokoušel jsem se, ale neuspěl jsem.“

„...Páni,“ vydechl Bobby. „Pochopil jsem to správně? Snažil ses použít červí díru k tomu, abys ovlivnil minulost? Tak to myslíš? Ale podle tvé teorie je to nemožné. Nebo ne?“

„Ano. Přesto jsem to zkusil. Provedl jsem v Červích dílnách pár testů. Snažil jsem se vyslat signál do minulosti, malou červí dírou, sám sobě. Jen přes pár milisekund, ale dost k tomu, abych prověřil princip.“

„A?“

David se ušklíbl. „Signály mohou červí dírou cestovat kupředu v čase. Tím způsobem pozorujeme minulost. Ale když jsem se pokoušel vyslat signál v čase dozadu, došlo ke zpětné vazbě. Představ si foton, co opouští ústí mé červí díry několik vteřin v minulosti. Může vletět do ústí v budoucnosti, cestovat pozpátku v čase, vynořit se z ústí v minulosti přesně v okamžiku, kdy zahájil cestu. Překryje své dřívější já...“

„A zdvojnásobí energii.“

„Vlastně víc než to, díky Dopplerovu principu. Je to kladná zpětnovazební smyčka. Zlomek záření může cestovat červí dírou znovu a znovu, hromadit energii čerpanou ze samotné červí díry. Nakonec bude tak silný, že červí díru zničí - o zlomek sekundy dřív, než začne fungovat jako skutečný stroj času.“

„A tak tvoje pokusná červí díra udělala bum.“

David suše řekl: „S větší energií, než jsem očekával. Vypadá to, že starý dobrý Hawking měl pravdu s ochranou časové posloupnosti. Fyzikální zákony nepřipouštějí stroje času působící dozadu. Minulost je relativistický uzavřený vesmír, budoucnost je kvantová nejistota, a obojí se spojuje v přítomnosti, která, předpokládám, je rozhraním kvantové gravitace... Promiň. Odborné detaily nejsou důležité. Minulost, chápeš, je jako postupující ledovcový příkrov, co proniká do tekuté budoucnosti; každou událost zmrazí na příslušném místě do krystalové struktury, uloží jednou provždy.

Důležitá je jiná věc: já vím, lépe než kdokoli jiný na planetě, že minulost je nenarušitelná, nezměnitelná, otevřená pozorování pomocí červích děr, ale pevně daná. Chápeš, jaké to je?“

Bobby procházel bytem, překračoval hromady papírů a knih. „Dobrá. Trápíš se. Jako terapii používáš nesrozumitelnou fyziku. A co tvoje rodina? Věnuješ vůbec někdy pár myšlenek nám?“

David zavřel oči. „Povídej. Prosím.“

Bobby se nadechl. „Takže, Hiram zacouval hlouběji do úkrytu. Ale plánuje vydělávat ještě víc peněz na předpovědi počasí, daleko kvalitnější předpovědi, založené na přesných údajích za celá staletí, získaných díky červí kameře. Věří, že se možná dokonce povede vyvinout systém klimatické regulace, vzhledem k tomu, jak jsme nově porozuměli dlouhodobým změnám podnebí.“

„Hiram je...“ David hledal správné slovo. „...přírodní úkaz. Copak jeho kapitalistická představivost nezná míru? A zprávy o Kate?“

„Porota se radí.“

„Myslel jsem, že důkazy jsou jen nepřímé.“

„To ano. Ale skutečně je vidět u terminálu ve chvíli, kdy byl zločin spáchán, je vidět, že měla příležitost myslím, že to hodně porotců zviklalo.“

„Co budeš dělat, když ji odsoudí?“

„Ještě jsem se nerozhodl.“ To byla pravda. Usnesení soudu byla černá díra, která se chystala pohltit Bobbyho budoucnost, stejně neodvratná a nevíтанá jako smyt. A tak se ze všech sil snažil na to nemyslet.

„Viděl jsem Heather,“ řekl. „Má se dobře, přes to všechno. Vydala svůj Lincolnův pravdivý životopis.“

„Dobrá práce. A její zprávy z války o Aralské moře byly pozoruhodné.“ David na Bobbyho pozorně pohlédl. „Určitě jsi na ni hrdý - na svou matku.“

Bobby se nad tím zamyslel. „Nejspíš bych měl být. Ale nejsem si jist, co k ní mám cítit. Víš, pozoroval jsem ji s Mary. Přes všechny vzájemné spory je mezi nimi pouto. Je jako ocelové lano, které je spojuje. Já nic takového necítím. Je to nejspíš moje chyba...“

„Říkáš, že jsi je pozoroval? Minulý čas?“

Bobby se k němu obrátil. „Asi se ti to nedoneslo. Mary odešla z domova.“

„...Ach, to je zklamání.“

„Ještě naposled se pohádaly o způsob, jakým Mary využívá červí kameru. Heather šílí strachem.“

„Proč Mary nevysleduje?“

„Zkouší to.“

David odfrkl. „Směšné. Jak by se kdokoli z nás mohl skrýt před červí kamerou?“

„Podle všeho existují jisté možnosti. Podívej, Davide, není načase, aby ses znovu připojil k lidstvu?“

David sepjál ruce, rozložitý muž, hluboce znepokojený. „Ale je to všechno tak nesnesitelné,“ řekl. „Jistě proto Mary utekla. Já se snažil, nezapomeň. Snažil jsem se najít způsob, jak věci napravit, jak opravit poškozenou minulost. A zjistil jsem, že s minulostí žádný z nás nemá nic na výběr. Ani Bůh ne. Mám experimentální důkaz. Nechápeš? Vidět všechnu tu krev, to plenění a drancování a vraždy... Kdybych dokázal odvrátit jediný křížácký meč, zachránit život jedinému dítěti Arawaků...“

„A tak hledáš únik v suchopárné fyzice.“

„Co bys mi navrhl?“

„Minulost napravit nemůžeš. Ale můžeš dát do pořádku sebe. Přihlas se do Dvanácti tisíc dní.“

„Povídám ti...“

„Pomůžu ti. Budu u toho. Udělej to, Davide. Jdi najít Ježíše.“ Bobby se usmál. „Vyzývám tě.“

Po dlouhém mlčení mu David úsměv oplatil.

21

EJHLE, ČLOVĚK

Výňatek z předmluvy Davida Curzona k publikaci „Dvanáct tisíc dní: Předběžný komentář“, vyd. S. P. Kozlov a G. Risha, Řím 2040:

Mezinárodní vědecký projekt, veřejnosti známý pod názvem Dvanáct tisíc dní, dospěl ke konci své první fáze. Byl jsem jedním ze skupiny (ve skutečnosti o něco více než) dvanácti tisíc pozorovatelů červí kamery z celého světa, kteří byli pověřeni prostudovat historický život a dobu člověka známého svým současníkům jako Jesho ben Pantera, a pozdějším generacím jako Ježíš Kristus. Pokládám za čest, že jsem byl požádán, abych sepsal tuto předmluvu. ...

Vždy jsme si byli vědomi, že když se s Kristem setkáváme v evangeliích, vidíme ho očima evangelistů. Například Matouš věřil, že se Mesiáš narodí v Betlémě, jak bylo zřejmě předpovězeno starozákonním prorokem Micheášem; a tak podává zprávu o Ježíšovi, jako by se byl narodil v Betlémě (přestože Ježíš, Galilejec, se ve skutečnosti docela přirozeně narodil v Galileji).

Chápeme to a respektujeme. Avšak kolik křesťanů se v průběhu staletí toužilo setkat s Ježíšem osobně prostřednictvím kamery jako nezúčastněného prostředníka, nebo ještě lépe, tváří v tvář? A kolik by věřilo, že právě naše generace bude první, jíž bude takové setkání umožněno?

Nicméně právě to se stalo.

Každému z nás Dvanácti tisíc byl přidělen jediný den krátkého života Ježíšova: den, který budeme sledovat pomocí červí kamery ve skutečném čase od půlnoci do půlnoci. Tímto způsobem bylo možné rychle shromáždit první nástin Ježíšova „pravdivého“ životopisu.

Tato názorná biografie a připojené zprávy nejsou ničím víc než prvním konceptem: prostým pozorováním, výčtem událostí Ježíšova tragicky krátkého života. Je zapotřebí provést mnoho doplňujících výzkumů. Například musí ještě být určena identita čtrnácti apoštolů (ne dvanácti!); osud Jeho bratrů, sester, ženy a dítěte je znám pouze v náznacích. Pak bude následovat mapování konkrétních událostí ústředního lidského příběhu v porovnání s různými záznamy, kanonickými i apokryfickými, které se dochovaly, aby nám vyprávěly o Ježíšovi a Jeho pastýřích.

A pak, samozřejmě, započne skutečná diskuse: debata nad významem Krista a jeho církve, debata, která může trvat až do konce lidské existence.

Toto první setkání nebylo snadné. Ale prudká záře Galileje už sežehla mnohý klam.

David ležel na lehátku a prověřoval systémy: samotný přístroj virtuální reality, pečovatelské aparáty, které budou ovládat nitrožilní výživu a katetry, obracet jeho opuštěné tělo, aby snížily riziko proleženin, dokonce ho omývají, pokud by si to přál, jako nějakou oběť v komatu.

Bobby seděl před ním, v téhle tiché, ztemnělé místnosti, tvář mu zářila v multispektrálním světle softplátna.

David si mezi vším tím zařízením připadal trapně jako kosmonaut, co se připravuje ke startu. Ale onen dávno minulý den, zalitý v čase jako hmyz v jantaru, neměnný a oslnivý, čekal na prozkoumání, a on se podvolil.

David zvedl čelenku Vnitřního zraku a nasadil si ji na hlavu. Pocítil známý svíjivý dotek, jak se mu čelenka pevně ovinula kolem spánků.

Přemáhal paniku. Jen pomyslet, že lidé tohle podstupují pro pouhou zábavu!

...A kolem vyšlehlo světlo, prudké a oslnivé.

Narodil se v Nazaretu, malém a vzkvétajícím městečku v horách Galileje. Zrození proběhlo běžným způsobem - na svou dobu. Skutečně se narodil Marii, která byla pannou - chrámovou pannou.

Jak ho znali jeho současníci, Ježíš Kristus byl nelegitimním synem římského legionáře, Illyrijce jménem Pantera.

Byl to vztah založený na lásce, ne donucení, přestože v té době se Marie už zaslíbila Josefovi, zámožnému staviteli a vdovci. Panteru však z kraje přeložili, když Mariino těhotenství vešlo ve známost. Josefovi slouží ke cti, že si Marii vzala chlapce vychoval jako svého.

Ovšem Ježíš se nestyděl za svůj původ a později se podepisoval jako Jesho ben Pantera: Ježíš, syn Panterův.

Takový je souhrn historických skutečností Ježíšova narození. Jakékoli hlubší mystérium leží mimo dosah každé červí kamery.

Nebylo žádné sčítání lidu, žádná pout do Betléma, žádná stáj, žádné jesličky, žádný dobytek, žádní mudrcové, žádní pastýři, žádná hvězda. To všechno, dodáno evangelisty, aby bylo zřejmé, že chlapcovo narození je naplněním proroctví, ve skutečnosti není nic víc než výmysl.

Červí kamera nás zbavuje mnoha iluzí o nás samých a o naší minulosti. Existují lidé, kteří zastávají názor, že červí kamera je nástrojem hromadné terapie, jež nám jako biologickému druhu umožní být rozumnější. Snad. Jen neoblomné srdce však netruchlí nad ztrátou vánoční pohádky. ..

Stál na pláži. Cítil horko jako těžkou vlhkou přikrývkou, a na čele mu vyrážel pot.

Nalevo ležely vrchy, pokryté zelení, a napravo měkce šplouchalo modré jezero. Na obzoru, v mlžném závoji, rozeznával rybářské čluny, hnědomodré stíny stejně nehybné a ploché jako lodky vystřižené z. tuhého papíru. Na severním břehu jezera, ve vzdálenosti přibližně pěti kilometrů, rozpoznával město: změť budov s hnědými zdmi a plochými střechami. To je jistě Kafarnaum. Věděl, že by mohl použít Průvodce a ocitnout se tam v okamžiku. Ale připadalo mu vhodnější jít.

Zavřel oči. Cítil teplo slunce na tváři, slyšel šplouchání vody, cítil trávu a zakyslou rybinu. Světlo tu bylo tak jasné, že mu růžově zářilo skrze zavřená víčka. Ale v koutku oka, pod víčkem, žhnulo malé logo OurWorld.

Vydal se na cestu, u nohou bodavý chlad Galilejských vod.

...Měl několik bratrů a sester, a také některé nevlastní sourozence (z Josefova předchozího manželství). Jeden z Jeho bratrů, Jakub, se Mu pozoruhodně podobal, a dál vedl církev (či alespoň jednu její větev) po Ježíšově smrti.

Ježíš byl dán do učení k vlastnímu strýci Josefu Arimatejskému - ne na tesaře, ale na stavitele. Větší část svého pozdního mládí a rané dospělosti strávil ve městě Sepphoris, pět kilometrů severně od Nazareta.

Sepphoris bylo významné město, dokonce největší v Judei, s výjimkou Jeruzaléma a hlavního města Galileje. Stavitelé, zedníci a architekti měli tou dobou ve městě mnoho práce, protože Sepphoris bylo z velké části zničeno římským zásahem proti povstání Židů v roce 4 před naším letopočtem.

Čas strávený v Sepphoris byl pro Ježíše významný. Protože právě zde se Ježíš stal kosmopolitou.

Byl vystaven působení helénské kultury, například prostřednictvím řeckého divadla, a - co bylo nejvýznamnější - pythagorejské tradice počtu a poměru. Ježíš se dokonce na čas připojil k židovské pythagorejské skupině nazvané Esence. Ta zase byla součástí mnohem starší tradice, která opřádala Evropu a dokonce zasahovala až k britským druidům.

Ježíš se nestal skromným tesařem, ale řemeslníkem ve smyslu neobyčejně vytříbené a starobylé tradice. Josefovy obchody dovedly mladého Ježíše k četným cestám po římském světě.

Ježíšův život byl bohatý. Oženil se. (Biblický příběh o svatbě v Káni Galilejské, kde se voda změnila ve víno, je zřejmě rozpracováním příběhu, který se odehrál na Ježíšově vlastní svatbě.) Jeho žena zemřela při porodu; znovu se neoženil. Ale dítě přežilo - dcera. Zmizela ve zmatku, který halil závěr života jejího otce. (Pátrání po Ježíšově dceři, a případných potomcích pijících dnes, je jednou z nejčinnorodějších oblastí výzkumu pomocí červích kamer.)

Ježíš však neměl stání. V předčasně zralém mladém věku začal formulovat vlastní filozofii.

Ta se dá zjednodušeně považovat za přístup založený na výstřední syntéze Mojžíšova zákona a pythagorejského vědění: křesťanství později vyrůstalo z tohoto střetu mezi východní mystikou a západní logikou. Ježíš spatřoval Sebe sama, metaforicky, jako střední cestu mezi Bohem a lidstvem - a pojem střední cesty, zejména zlaté střední cesty, byl ovšem v pythagorejské tradici předmětem mnoha úvah.

Byl, a vždy zůstal, dobrým židem. Ale přesto dospěl k pevným představám o tom, jak by se vyznávání Jeho náboženství dalo zlepšit.

Začal rozvíjet přátelství s těmi, které Jeho rodina považovala za jednoznačně nevhodné pro muže Jeho postavení: s nuzáky,

zločinci. Navázal dokonce nejasné styky s různými skupinami *lestai*, potenciálními vzbouřenci.

Svářil se s rodinou, a odešel do Kafarnaum, kde později žil s přáteli.

A během těchto let začal konat zázraky.

Kráčeli k němu dva muži.

Byli menší než on, ale robustně svalnatí, oba měli husté černé vlasy pevně stažené dozadu. Oblečení bylo praktické, tvořil je zřejmě šat z jediného kusu bavlněné látky, s hlubokými, dobře využitými kapsami. Kráčeli po okraji jezera, nestarali se, že se jim o nohy tříští drobné vlnky. Vypadali na čtyřicet, ale pravděpodobně byli mladší. Byli zdraví, dobře živení, bohatí; nejspíš obchodníci, pomyslel si.

Byli tak zabráněni do rozhovoru, že si Davida ještě nevšimli.

...Ne, připomněl si. Nemohli ho vidět, protože tam nebyl toho dávno zapadlého dne, kdy se uskutečnil tento sluncem zalitý hovor. Naprosto si nebyli vědomi, že jednoho dne nad nimi užasne člověk z jejich vzdálené budoucnosti, člověk, který dokáže tuto vesdní chvíli oživit a přehrávat, zas a zas, naprosto neměnnou.

Trhl sebou, když se s ním muži měkce srazili. Zář jako by pohasla, a už necítil pod nohama ostré hrany kamení.

Ale pak přešli, vzdalovali se mu, přízračný střet nepřerušil ani jediné slovo z jejich rozhovoru. A živá „opravdovost“ krajiny se obnovila, tak plynule, jako by upravil nastavení na neviditelném softplátně.

Šel dál, směrem ke Kafarnaum.

Ježíš dokázal „léčit“ nemoci psychosomatického a placebového typu, například bolesti v zádech, koktavost, vředy, stres, sennou rýmu, hysterickou paralýzu a slepotu, dokonce nepravá těhotenství. Některá Jeho „léčení“ jsou pozoruhodná, a

pro svědky velice dojemná. Omezovala se však na ty, jejichž víra v Ježíše byla větší než víra ve vlastní nemoc. A stejně jako každý „léčitel“ předtím či potom, ani Ježíš nedokázal vyléčit závažnější organické nemoci. (Slouží mu ke cti, že nikdy nic takového netvrdil.)

Jeho zázraky hojení přirozeně přitahovaly množství přívrženců. Co však Ježíše odlišovalo od mnoha jiných *hasidim* Jeho doby bylo poselství, které kázal společně s léčením.

Ježíš věřil, že věk Mesiáše, příslibený proroky, přijde ne tehdy, až židé dobudou vojenských vítězství, ale až dosáhnou čistoty srdce. Věřil, že k této vnitřní čistotě lze dospět nejen životem vnějších ctností, ale také odevzdáním do děsivé milosti Boží. A věřil, že tato milost se vztahuje na celý Izrael: na nedotknutelné, nečisté, vyvrhele a hříšníky. Svým léčením a vymítáním ďábla dokazoval existenci Boží lásky.

Ježíš byl zlatou střední cestou mezi božským a lidským. Není divu, že jeho působení bylo elektrizující; jako by dokázal přimět největší hříšníky, aby se cítili blíž Bohu.

Jen málokterí z porobeného národa však dosáhli dostatečné moudrosti, aby Jeho poselství porozuměli. Ježíš ztrácel trpělivost s hlasitým voláním, které ho vyzývalo, aby se prohlásil jako Mesiáš. A lešai, přitahování Jeho charismatickou osobností, v Něm začínali spatřovat příhodné ohnisko povstání proti nenáviděným Římanům.

Obtíže se splétaly.

David procházel malými, hranatými místnostmi jako duch, pozoroval lidi, ženy, služebníky a děti, jak přicházejí a odcházejí.

Dům byl úchvatnější, než očekával. Postavili ho podle vzoru římské vily, s ústředním otevřeným atriem a množstvím místností z něj vycházejících, po způsobu klášterního ambitu. Prostředí bylo

velmi středomořské, světlo syté a jasné, místnosti otevřené klidnému vzduchu.

Již nyní, tak brzo v počátcích Ježíšova působení, ležel za zdmi domu stálý tábor: nemocní, chromí, nepraví poutníci, miniaturní stanové městečko.

Později na tomto místě vystaví kostel přináležící k domu, a pak, v pátém století, byzantský chrám, který se dochová až do Davidových časů - spolu s legendou o těch, kdo v něm kdysi žili.

Nyní se před domem ozval hluk: zvuk běžících nohou, volání lidí. Spěšně vyšel ven.

Většina obyvatel stanového městečka, někteří projeví překvapivou čilost, se hnala směrem k trpytivému jezeru, které David zahlédl mezi domy. Vydal se za houstnoucím davem, převyšoval lidi kolem sebe, a snažil se nevnímat zápach nemytých těl, převážně extrapolovaný řídícími programy s nevítanou hodnověrností; přímé zjišťování pachů pomocí červích kamer bylo stále nespolehlivou záležitostí.

Když dorazili do primitivního přístavu, dav se rozdělil. David se prodíral tlačenicí k samému břehu, nevšímal si občasných ztemnění, jak se Galilejci ve svém nadšení protahovali kolem nebo skrze něj.

Na klidné vodě plula jediná loď. Byla asi šest metrů dlouhá, dřevěná, hrubě stavěná. Čtyři muži trpělivě veslovali ke břehu; na zádi vedle podsaditého kormidelníka ležela poskládaná rybářská síť.

Na přídi stál další muž, tváří obrácený k lidem na břehu.

David slyšel nadšený šum. To On předtím kázal z paluby lodi na jiných místech podél pobřeží. Měl hlas vládce, který se dobře nesl přes vodu, tenhle Jesho, tenhle Ježíš.

David se namáhal vidět Ho jasněji. Ale světlo na vodě oslepovalo.

...A tak se musíme, byť váhavě, věnovat, pravdivému příběhu umučení.

Jeruzalém - vzdělaný, chaotický, vystavěný ze zdejšího zářivě jasného, bílého kamene, zaplnili o těchto svátcích paschy poutníci, kteří přicházeli pojit velikonočního beránka uvnitř svatého města, jak vyžadovala tradice. A ve městě se také nacházela silná posádka římského vojska.

A v době tohoto svátku se Jeruzalém stal ohniskem napětí. Působilo tu mnoho vzbouřeneckých skupin: například Zélotové, nesmiřitelní odpůrci Říma, a *iscarii*, vrahové, kteří při svátcích obyčejně uváděli do pohybu ohromné davy.

Do této historické zkoušky ohněm vstoupil Ježíš a jeho následovníci.

Ježíšova skupina pojedla velikonoční hostinu. (Nekonal se však žádný nácvik svatého přijímání: žádné Ježíšovo poručení, aby přijímali víno a chléb na Jeho památku, jako by to byly součásti Jeho vlastního těla. Tento rituál je zjevně ideou evangelistů. Oné noci měl Ježíš mnoho na srdci; ne však zřízení nového náboženství.)

Dnes víme, že Ježíš byl ve spojení s mnoha sektami a skupinami, které působily na okraji Jeho společnosti. Ježíšovým záměrem však nebylo povstání.

Ježíš dorazil na místo zvané Getsemane - kde dodnes rostou olivovníky, některé (jak můžeme nyní doložit) pamětníci Ježíšova dne. Ježíš pracoval na očistě judaismu od sektářství. Domníval se, že se na tomto místě setká se zmocněnci a vůdci různých povstaleckých skupin a dospěje k mírové jednotě. Jako vždy se Ježíš pokoušel být zlatou střední cestou, mostem mezi znepřátelenými skupinami.

Lidstvo za Ježíšových časů však nebylo o nic rozumnější než ve kterékoli jiné době. Na Ježíše čekala jednotka ozbrojených

vojáků, které poslali vysocí kněží. A poté se události odvíjely se smrtící, dobře známou logikou.

Proces nebyl žádnou významnou teologickou událostí. Vše, na čem záleželo veleknězi, unavenému, svědomitému, sešlému starci, bylo zachovat veřejný pořádek. Věděl, že svůj lid musí chránit před brutální římskou odvetou tím, že přijme menší zlo a vydá tohoto obtížného, anarchistického zázračného léčitele.

Když to učinil, vrátil se do postele k neklidnému spánku.

Pilát, římský prokurátor, musel vyjít ven, aby se setkal s kněžími, kteří odmítali vstoupit do jeho praetoria, aby se neposkvrnili. Pilát byl schopný, krutý muž, představitel staleté okupační mocnosti. Přesto i on váhal, snad ze strachu, aby nepodnítl větší násilí tím, že popraví oblíbeného vůdce.

Byli jsme již svědky obav a nenávisti a děsivé vypočítavosti, jež vedly muže, kteří té temné noci stáli jeden druhému tváří v tvář, a každý z nich bezpochyby věřil, že dělá správnou věc.

Jakmile dospěl k rozhodnutí, jednal Pilát se surovou rychlostí. Až příliš dobře známe strašlivé podrobnosti toho, co následovalo. Nebyla to ani skvělá podívaná ovšem umučení Krista je událost, která netrvala dva dny, ale rozvíjela se po dva tisíce let.

Nicméně stále zbývá mnohé, co nevíme. Okamžik Jeho smrti je podivně nezřetelný; zkoumání pomocí červí kamery je v tomto případě omezené. Někteří vědci se domnívají, že v rozhodujících vteřinách je hustota pozorovacích bodů taková, že pronikání červích kamer způsobuje poškození samotné struktury časoprostoru. A tyto oči pravděpodobně *vysílají pozorovatele z naší vlastní budoucnosti*, či snad z mnohočetných možných budoucností, pokud to, co leží před námi, není determinováno.

A tak jsme stále neslyšeli Jeho poslední slova určená matce; stále nevíme, zda zbitý, umírající, zmatený pozvedl hlas ke svému Bohu. I dnes, nehledě na všechnu techniku, Ho spatřujeme jako za ztemnělým zrcadlem.

Uprostřed města bylo tržiště již zaplněné lidmi. David potlačil zachvění a přiměl se protáhnout skrz lidi.

Ve středu davu stál voják v primitivním stejnokroji a za paži držel ženu. Vyhlížela uboze, úbor roztrhaný, vlasy zcuchané a špinavé, buclatou, kdysi krásnou tvář ušmouranou pláčem. Vedle ní stáli dva muži v úpravném náboženském rouchu. Snad to byli kněží, či farizejové. Ukazovali na ženu, zlobně gestikulovali, a přeli se s člověkem před sebou, který dřepěl v prachu skryt zástupem.

Davida napadlo, zda tato událost zanechala nějaké stopy v evangeliích. Třeba to byla ona žena odsouzená pro cizoložství, a farizejové předkládali Ježíšovi další ze svých zrádných otázek ve snaze odhalit Jeho rouhání.

Člověka v prachu obklopovala falanga přátel. Byli to hřmotně vyhlízející muži, snad rybáři; nenásilně, ale pevně udržovali tísňící se dav stranou. Ale přesto spatřil David, když se přiblížil, jako přízrak, že někteří lidé přicházeli blíž, natahovali nejisté ruce, aby se dotkli šatu a dokonce pohladili pramen vlasů.

Nedomnívám se, že Jeho smrt, smrt člověka potupeného, zlomeného, musí zůstat centrem naší posedlosti Ježíšem, jak tomu bylo po dva tisíce let. Pro mne je vrcholem Jeho života, jak jsem ho byl svědkem, ta chvíle, kdy Ho Pilát, již zmučeného a zkrvaveného, vystaví posměchu vojáků, obětovaného Jeho vlastním národem.

Vše, oč usiloval, leželo před ním v troskách, snad se již cítil Bohem opuštěn, Ježíš by tedy měl být zdrcen. A přesto stál zpříma. Člověk ponořený ve svém čase, poražený a přesto nezlomený, On je Gándhí, On je Svatý František, On je Wilberforce, On je Elizabeth Fryová, On je otec Damien mezi

malomocnými. On je Svůj vlastní lid, a děsivé utrpení, kterým bude procházet ve jménu náboženství založeného v Jeho jméně.

Všechna hlavní náboženství čelila krizi, když se jejich původ a spleť minulost otevřely zkoumání. Žádné nevyšlo z této zkoušky neporušené; některá se rozpadla docela. Náboženství se však netýká pouze morálky či osobností svých zakladatelů a vyznavačů. Zaměřuje se na duchovno, vyšší dimenzi naší podstaty. A stále jsou mezi námi ti, kdo hladoví po transcendentnu, po smyslu všeho.

Nyní již očištěná, reformovaná, obnovená církev začíná poskytovat útěchu mnoha lidem, kteří se kvůli zániku soukromí a historické jistoty ocitli ve zmatku.

Ztratili jsme snad Krista. Našli jsme však Ježíše. A Jeho příklad nás stále může vést do nepoznané budoucnosti i když budoucnost ukrývá jen Pelyněk, a jedinou zbývajícím úlohou naší víry je utěšit nás.

A přesto nám dějiny stále připravují překvapení: protože jedna z nejprapodivnějších a přesto nezdolných legend o životě Ježíšově se navzdory všem očekáváním právě zrodila...

Muž v prachu byl hubený, vlasy pevně stažené dozadu na spáncích předčasně šedivěly. Šat byl potřísněný prachem a vlácel se špínou. Nos měl výrazný, hrdý a římský, oči černé, ohnivé, inteligentní. Vypadal rozzlobeně a jedním prstem kreslil do prachu.

Tento mlčenlivý, zadumaný muž měl vážnost farizejů, aniž by vůbec musel promluvit.

David vykročil kupředu. Pod nohama cítil prach kafarnaumského tržiště. Natáhl ruku k obrubě šatu.

... Ale jeho prsty samozřejmě proklouzly látkou, a přestože slunce pohaslo, David nenahmatal nic.

Muž v prachu vzhlédl a zadíval se Davidovi přímo do očí.

David vykřikl. Světlo Galileje zmizelo a objevila se před ním Bobbyho starostlivá tvář.

Jako mladík, na cestách po obvyklé obchodní trase se svým strýcem Josefem Arimatejským, Ježíš navštívil oblast cínových dolů v Cornwallu.

S průvodci putoval dále do vnitrozemí, až do Glastonbury, v té době významného přístavu, kde studoval u druidů a pomohl navrhnout a postavit malý domek na budoucím místě glastonburského opatství. Tato návštěva je připomínána, jistým způsobem, ve zlomcích místního folklóru.

Tolik jsme ztratili. Pronikavé světlo červí kamery odhalilo, že tolik našich legend je tvořeno jen stíny a náznaky: Atlantida se vypařila jako rosa, král Artuš ustoupil zpátky do přítmí, z něhož nikdy doopravdy nevykročil. A přesto je přece jen pravda, jak zpíval Blake, že Jeho nohy v dávných časech skutečně kráčely přes zelené pahorky Anglie.

22

ROZSUDEK

O vánočním týdnu roku 2037 skončil proces s Kate.

Soudní síň byla malá, s dubovým obložením, a vzadu zplihle visely Hvězdy a pruhy. Soudce, právní zástupce a soudní úředníci seděli v důstojné nádheře před řadami lavic s několika roztroušenými diváky: Bobby, vedoucí pracovníci OurWorld, reportéři, co si Pukali poznámky do softpláten.

Porotu tvořil houf nesourodě vyhlížejících občanů, přestože někteří okázale nosili křiklavě barevné masky a Kouzelné pláště, šaty, které během několika posledních měsíců přišly do módy. Když se Bobby nedíval příliš pozorně, mohl porotkyni ztratit z očí, dokud se nepohnula, a potom se tvář či pramen vlasů zjevily jakoby odnikud, a zbytek těla se ukázal nejasně, orámovaný nepravidelnou, nedokonalou deformací stěny za ní.

Je to rozkošná ironie, pomyslel si, že Kouzelný plášť je další skvělou myšlenkou Hiramovou: jeden nový výrobek OurWorld se prodával s velkým ziskem, aby neutralizoval obtíže druhého.

...A tam, sama na lavici obžalovaných, seděla Kate. Byla oblečená do prosté černi, ústa sevřená, oči prázdné.

Přímo v soudní síni kamery zakázali, a u vchodu do soudní budovy došlo jen k menší obvyklé skrumáži novinářů. Každý však věděl, že zákazy dnes nic neznamenají. Bobby si představoval prostor kolem sebe potečkováný volnými oky červích kamer, celá hejna se jich bezpochyby tlačila kolem tváře Kate a jeho vlastní.

Bobby věděl, že Kate si umínila nikdy nezapomínat na zkoumavý pohled červích kamer, ani na vteřinu; nedokázala

neviditelným voyeurům zabránit, aby na ni nezírali, jak říkala, ale mohla jim odepřít uspokojení z vyhlídky na to, jak trpí. Pro Bobbyho její křehká, osamělá postava představovala víc síly než mocný zákonný proces, jehož byla obětí, a velká, bohatá korporace, která ji žalovala.

Ale ani Kate nedokázala skrýt zoufalství, když konečně vyhlásili rozsudek.

„Vykašli se na ni, Bobby,“ řekl Hiram. Pochodoval kolem rozlehlého konferenčního stolu. Příval deště šlehal do vyhlídkového okna a plnil místnost hlukem. „Nepřinesla ti nic než škodu. A teď je z ní odsouzený zločinec. Jaký důkaz ještě chceš? No tak, Bobby. Zbav se jí. Přece ji nepotřebuješ.“

„Je přesvědčena, žeš to na ni ušil.“

„Ale to je mi jedno. Čemu věříš ty? Na tom mi záleží. Vážně si myslíš, že jsem takový křivák, že bych ušil boudu na milenku svého syna, ať už si o ní myslím cokoli?“

„To nevím, tati,“ odpověděl Bobby naprosto klidně. Tak si ostatně připadal, navíc si myslel, že se ovládá. Hiram se svým vztekáním, očividně pokoušel Bobbyho ovlivnit, jenomže se mu to nedařilo. „Já už nevím, čemu vlastně věřím.“

„Proč to probírat? Proč nepoužiješ červí kameru a neprověříš mě?“

„Nemám v úmyslu tě špehovat.“

Hiram upřeně hleděl na svého syna. „Jestli se snažíš dostat k mému svědomí, budeš muset proniknout o dost hloub. Nakonec je to jen reprogramování. Sakra, měli jí strčit pod zámek a zahodit klíč. Reprogramování není nic.“

Bobby zavrtěl hlavou. „Ne pro Kate. Bojovala proti tomu postupu celé roky. Skutečně se toho děsí, tati.“

„Ale, houby. Tebe taky reprogramovali. A neublížilo ti to.“

„Nevím, jestli ano nebo ne.“ Bobby teď stál otci tváří v tvář. Cítil, jak také jeho hněv narůstá. „Připadal jsem si jiný, když implantát vypnuli. Byl jsem rozhněvaný, vyděšený, zmatený. Ani jsem nevěděl, jak bych se měl cítit.“

„Mluvíš jako ona,“ zařval Hiram. „Přeprogramovala tě svýma řečma a šoustáním víc, než jsem já kdy dokázal kouskem křemíku. Copak to nechápeš? Ach, Bože. Jedna dobrá věc, kterou u tebe ten implantát vyvolával, bylo to, že jsi byl moc zbedněný, než abys poznal, co se s tebou děje. ...“ Zmlkla uhnul očima.

Bobby chladně pronesl: „Radši bys mi měl říct, jak jsi tohle myslel.“

Hiram se otočil, jako by v něm zápolily o nadvládu hněv, netrpělivost, dokonce něco blízkého pocitu viny. „Uvažuj. Tvůj bratr je skvělý fyzik. Nepoužívám takový přívlastek na každém kroku, možná bude nominován na Nobelovu cenu. A co se týče mě...“ Pozvedl ruce. „Já vybudoval tohle všechno, z ničeho. To by žádný trouba nedokázal. Ale ty...“

„Říkáš, že to způsobil implantát?“

„Věděl jsem; že je to riziko. Tvořivost je spojena s depresí. Velké činy se často slučují s obsesivní osobností. Kecy. Ale ty zatraceně nepotřebuješ mozek, aby ses stal prezidentem Spojených států. Není to tak? No není?“ A natáhl se k Bobbyho tváři, jako by ho chtěl štípnout, jako malé dítě.

Bobby ucukl. „Pamatuju se, jak jsi mi tohle jako klukovi říkal, stokrát, tisíckrát. Předtím jsem nikdy nevěděl, co tím myslíš.“

„Ale jdi, Bobby...“

„Udělal jsi to, vid’? Nastražil jsi to na Kate.. Víš, že je nevinná. A klidně je necháš, ať se jí vrtají v mozku. Stejně jako ses ty vrtal v mém.“

Hiram tam chvíli stál, pak spustil ruce. „Seru na to. Jdi si za ní, jestli chceš, zahrab se do té její... Nakonec vždycky přiběhneš zpátky, ty malej parchante. Mám práci.“ A posadil se za stůl,

klepnutím na desku otevřel softplátna, a brzo mu tvář ozařovalo blikání ubíhajících čísel, jako by Bobby přestal existovat.

Když ji propustili, Bobby ji odvezl domů.

Jakmile dorazili, prošla bytem, zatahovala závěsy, prostě to musela udělat, vyháněla jasnou záři poledního slunce, ploužila se tmavými pokoji. Stáhla ze sebe šaty, které měla na sobě od chvíle, co opustila soudní síň, a hodila je do odpadu. Ležel v posteli a poslouchal, jak se ve tmě tmoucí sprchuje dlouhé minuty. Pak vklouzla pod prošívanou přikrývku. Byla studená, dokonce se třásla, vlasy neměla docela suché. Sprchovala se studenou vodou. Neptal se; prostě ji objímal, dokud ji neprostoupilo jeho teplo.

Konečně řekla, šeptem: „Musíš koupit hustší závěsy.“

„Tma tě před červí kamerou neschová.“

„To vím,“ odpověděla. „A vím, že i teď poslouchají každé slovo, které řekneme. Ale nemusíme jim to usnadňovat. Nesnesu to. Hiram mě porazil, Bobby. A teď se mě chystá zničit.“

Stejně, pomyslel si, jako zničil mě.

„Ještě že tě neodsoudili do vězení; alespoň máme jeden druhého,“ řekl.

Zaťala pěst a praštila ho do žeber, dost tvrdě, aby to bolelo. „O to právě jde. Nechápeš? Nebudeš mít mě. Protože až oni skončí, už to nebudu já. Ať se ze mě stane cokoli, budu jiná.“

Ukryl její pěst do své dlaně, až ucítil, jak se jí prsty rozvírají. „Je to jen přeprogramování...“

„Tvrdí, že určitě trpím syndromem E. Návaly hyperaktivity v orbitofrontálním a středním prefrontálním laloku. Příliš intenzivní přenos signálů z mozkové kůry zabraňuje emocím, aby pronikly ke svědomí. A proto jsem se mohla dopustit zločinu, namířeného proti otci svého milence, bez výčitek svědomí, soucitu či odporu sama k sobě.“

„Kate...“

„A pak mi mají zabránit v používání červí kamery. Odsouzení zločinci jako já, chápeš, nemají mít přístup k této technologii. Uloží mi do amygdaly, centra emocí, nepravé paměťové stopy. Budu mít fóbii, nepřekonatelnou, dokonce z úmyslu použít červí kameru nebo ze sledování jejích záznamů.“

„Není se čeho bát.“

Zvedla se na lokty. Její zastíněná tvář se objevila nad ním, oční důlky jako hladce orámované studny temnoty. „Jak se jich můžeš zastávat? Ze všech lidí zrovna ty.“

„Nikoho se nezastávám. Stejně nevěřím, že jsou nějací oni. Všichni zúčastnění jen dělají svou práci: FBI, soudy...“

„A Hiram?“

Nepokusil se odpovědět. Řekl: „Jediné, co chci, je držet tě.“

Vzdychla a položila mu hlavu na prsa; byla těžká, její tvář hrála na dotek.

Zaváhal. „Kromě toho vím, kde je skutečný problém.“

Cítil, jak se zamračila.

„Jsem to já. Není to tak? Nechceš mít v hlavě vypínač, protože jsem ho tam měl já, když jsi mě objevila. Máš hrůzu z toho, že budeš stejná jako já, jako jsem byl já. Svým způsobem...“ Donutil se to dokončit. „Svým způsobem mnou opovrhuješ.“

Odtáhla se od něho. „Jediné, na co myslíš, jsi ty sám. Ale to mně se chystají vydloubnout mozek lžičkou na zmrzlinu.“ Vstala z postele, vyšla z místnosti a naprosto chladně se ovládala, když za sebou zavřela dveře takže ve tmě zůstal sám.

Chvilí spal.

Když se vzbudil, vydal se ji hledat. V obývacím pokoji byla dosud tma, závěsy zatažené a světla zhasnutá. Ale vycítil, že tam je.

„Světla.“

Světlo, jasné a oslnivé, zaplavilo pokoj.

Oblečená Kate seděla na pohovce. Dívala se na stolek, kde stála láhev nějaké čiré tekutiny, a ještě jedna lahvička, menší. Barbituráty a alkohol. Obě láhve byly neotevřené, pečeti neporušené. Alkohol byl drahý absint. Řekla: „Vždycky jsem měla dobrý vkus.“

„Kate...“

Oči se jí ve světle zamžily, zorničky široké, vypadala jako dítě. „Legrace, vid’? Určitě jsem psala o tuctu sebevražd, a ještě větším počtu pokusů. Vím, že existují rychlejší způsoby než tenhle. Mohla bych si podříznout zápěstí, nebo dokonce krk. Mohla bych si i vystřelit mozek, než se v něm začnou vrtat. Tohle bude pomalé. Možná bolestivější. Ale je to snadné. Chápeš? Upiješ a polkneš, upiješ a polkneš.“ Zasmála se, lhostejně. „Člověk se přitom dokonce namaže.“

„Ty to nechceš udělat.“

„Ne. Máš pravdu. Nechci to udělat. A proto tě potřebuju, abys mi pomohl.“

V odpověď sebral láhev alkoholu a mrštil s ní přes pokoj. Roztříštila se o zeď a vytvořila tam na plastu dramatickou, drahou, rozcáknutou skvrnu.

Kate vzdychla. „Není to jediná láhev na světě. Nakonec to udělám. Radši bych umřela, než jim dovolit, aby se mi hrabali v mozku.“

„Musí existovat jiná možnost. Vrátím se k Hiramovi a řeknu mu...“

„Řekneš mu co? Že jestli se nepřizná, zabiju se? Vysměje se ti, Bobby. Chce, abych tu nebyla, tak nebo onak.“

Přecházel po místnosti, zmocňovalo se ho zoufalství. „Tak odtud vypadneme.“

Vzdychla. „Můžou nás pozorovat... v tomhle pokoji, sledovat nás kamkoli. Mohli bychom letět třeba na Měsíc a nikdy nebudeme volní...“

Vtom se ozval hlas, jako kdyby vycházel odněkud z. prázdna. Řekl: „Jestli věříte tomuhle, můžete to klidně vzdát hned.“

Kate vyjekla; Bobby vyskočil a otočil se. Byl to hlas ženy, nebo dívky, který znal. Ale pokoj vypadal prázdný.

Bobby zvolna pronesl: „Mary?“

Spatřil její tvář, plula ve vzduchu, Mary si právě stahovala kapuci. Pak, když se začala pohybovat proti pozadí, dokonalost jejího maskování Kouzelným pláštěm se postupně rozpadala, a Bobby dokázal rozeznat její obrys: stín končetiny, nezřetelnou dvoubarevnou šmouhu tam, kde musela mít trup, obraz pokřivený zkreslujícím efektem rybího oka, jako u prvních záběrů červí kamery. Mimoděk si povšiml, že vypadá čistá, zdravá a dobře živená.

„Jak ses sem dostala?“

Zazubila se. „Když půjdeš se mnou, Kate, ukážu ti to.“

Kate zvolna řekla: „Jít s tebou? Kam?“

„A proč?“ přidal se Bobby.

„Odpověď na to tvoje proč je zřejmá, Bobby,“ odsekla Mary s ozvěnou své pubertální podrážděnosti. „Protože Kate vytrvale prohlašuje, že když se odsud nedostane, ten chlap jí zamíchá mozek lžíci.“

Bobby logicky namítl: „Ať půjde kam chce, vždycky ji vysledují.“

„Správně,“ souhlasila Mary ochotně. „červí kamera. Ale mě jsi od okamžiku, kdy jsem před třemi měsíci odešla z domova, vysledovat nedokázal... Neviděl jsi mě přicházet. Nevěděl jsi, že jsem v bytě, dokud jsem se neukázala. Podívej, červí kamera je skvělý nástroj. Ale není to kouzelná hůlka. Lidé jsou jí ochromeni. Přestali myslet. I když tě Santa Claus vidí, co udělá? Než sem dorazí, můžeš být dávno pryč.“

Bobby se zamračil. „Sama Claus?“

Kate pomalu řekla: „Sama tě pořád vidí. O Vánocích se podívá zpátky na celý rok a ví, jestli jsi zlobil nebo byl hodný.“

Mary se smála. „Sama musel mít červí kameru první ze všech. Je to tak? Veselé Vánoce.“

„Vždycky jsem si myslela, že je to ošklivá pohádka,“ prohlásila Kate. „Ale Santovi se můžeš vyhnout, jediné když ho vidíš přicházet.“

Mary se pousmála. „To je snadné.“ Zvedla paži, odhrnula rukáv Kouzelného pláště a odhalila něco, co vy padalo jako tlusté náramkové hodinky. Byly masivní, odřené a vypadaly jako něco, co si člověk udělal doma sám na koleně. Přední plochu přístroje tvořilo miniaturní softplátno; ukazovalo záběry vnější chodby, ulice, výtahů, zřejmě sousedních bytů. „Všude pusto,“ zamumlala Mary. „Možná někde nějaký šasek poslouchá všechno, co si povídáme. No a co? Než se sem dostane, budeme pryč.“

„To je červí kamera,“ konstatovala Kate. „Na zápěstí. Někaký pirátský typ.“

„Nemůžu tomu uvěřit,“ ozval se Bobby. „V porovnání s těmi obrovskými urychlovači v Červích dílnách...“

„Ani Alexandra Grahama Bella,“ dodala Mary, „nejspíš nikdy nenapadlo, že by se telefon jednou mohl obejít bez drátů a že by mohl být tak malý, že se dá implantovat do zápěstí.“

Kate přimhouřila oči. „Casimirův injektor by se nikdy nedal takhle zminiaturizovat. Tohle musí být technologie stlačeného vakua. To, na čem pracoval David, Bobby.“

„Jestli ano,“ řekl Bobby zachmuřeně, „jak se vývoj této technologie dostal ven z Červích dílen?“ Upřel oči na Mary. „Ví tvoje matka, kde jsi?“

„Typické,“ odsekla Mary. „Před pár minutami se Kate chtěla zabít, a teď mě obviňujete z průmyslové špionáže a staráte se o moje vztahy s matkou.“

„Bože můj,“ vzdychla Kate. „Co to bude za svět, kde každé mrňavé dítě bude na zápěstí nosit červí kameru?“

„Povím ti tajemství,“ řekla Mary. „Už nosíme. Po drobnosti jsou na Internetu. Flikují se podomácku, po celém světě.“ Zazubila se. „Džin vyletěl z láhve. Podívej, jsem tu, abych ti pomohla. Žádné záruky neexistují. Santa Claus není všemocný, ale díky němu je pořád těžší se schovat. Jediné, co ti nabízím, je příležitost.“ Zadívala se na Kate. „To je lepší, než co tě čeká teď, ne?“

Kate řekla: „Proč mi chceš pomáhat?“

Mary zrozpačitěla. „Protože patříš do rodiny. Víceméně.“

Bobby se ozval. „Tvoje matka taky patří do rodiny.“

Mary ho probodla očima. „Navrhnu ti dohodu, jestli se pak budeš cítit líp. Dovolíš mi, abych vás odsud dostala. Dovolíš mi zachránit Katinu hlavu před rozfikáním. Na oplátku já zavolám matce. Platí?“

Kate a Bobby si vyměnili pohledy. „Platí.“

Mary hrábla do blůzy, vylovila smotek látky a roztrásla ho. „Kouzelný plášť.“

Bobby řekl: „Je tam místo pro dva?“

Mary se smála. „Já doufala, že to řekneš. Tak pojďte, vypadneme odtud.“

Příslušníci Hiramovy ochranky, zburcování rutinním dozorem červí kamery, dorazili o deset minut později. Jasně osvětlený byt byl prázdný. Strážníci se mezi sebou začali handrkovat, kdo půjde za Hiramem a vezme na sebe vinu - a pak ztichli, když si uvědomili, že se stejně dívá, nebo bude dívat.

KNIHA TŘETÍ

Svit vzdálených dní

*Zhusta, za noci pokojné
než spánek poutem svým mě spjal,
tu vzpomínka mne obejmě
v svitu dní vzdálených, jež jsem znal.*

-Thomas Moore (1779-1852)

23

OZÁŘENÉ JEVIŠTĚ

Řím, L. P. 2041: S Heatherinou rukou ve své dlani David krácel zalidněným, hemžícím srdcem města; noční obloha nad hlavou, potažená smogem, vyhlížela stejně oranžově jako oblaka Titanu.

I tento pozdní Řím zaplňovali turisté. Mnozí, jako Heather, tu chodili s čelenkou Vnitřního zraku nebo s VR-brýlemi a rukavicemi.

Čtyři roky po prvním uvedení červí kamery na trh se v mnoha starobylých městech světa stalo módní a lákavou kratochvílí být turistou v čase, toulat se vzdálenými vrstvami minulosti: David už se rozhodl, že musí před odjezdem z Itálie zkusit potápěčskou exkurzi do zatopených Benátek, než odjede z Itálie... Lákavé, ano, a David chápal proč. Minulost se změnila v pohodlnou a známou krajinu, její zkoumání v bezpečné, syntetické dobrodružství, dokonalé místo, kde lze odvracet oči od neosobní meteorické stěny, kterou končí budoucnost. Taková ironie, pomyslel si David, svět, kterému odepřeli budoucnost, náhle získal vlastní minulost.

A únik byl lákavý, byl to únik ze světa, kde se i proměněná přítomnost stala podivným a znepokojivým místem.

Téměř každý teď nosil nějakou červí kameru, většinou miniaturní náramkovou verzi dobíjenou technologií stlačeného vakua. Osobní červí kamera byla spojením s ostatním lidstvem, se slávou a hrůzami minulosti a v neposlední řadě užitečnou hračkou pro nahlížení za nejbližší roh.

A pod nemilosrdným zrakem červí kamery se všichni změnili.

Lidé se už ani neoblékali stejně jako dřív. Někteří starší, tady na římských ulicích, stále nosili oděv, který by byl před pár lety přijatelný, dokonce módní. Někteří turisté se tu dokonce promenovali vyzývavě oblečení ve řvavých tričkách a šortkách, stejně jako to dělali po celá desetiletí. Nějaká žena měla na sobě košili s křiklavým, blikajícím nápisem:

Hej, vy tam v budoucnosti:
Vezměte si babičku pryč odtud!

Ale daleko víc lidí se zakrývalo, nosili bezešvé jednoduché kombinézy, které se zapínaly až ke krku, s dlouhými rukávy a nohavicemi zakončenými našitými botami a rukavicemi. Vyskytovaly se dokonce i některé ukázky všezakrývajícího stylu, převzatého z islámského světa: beztvaré rubáše a haleny, které splývaly až k zemi, pokrývky hlavy zahalující vše kromě očí, které byly všechny stejně upřené a obezřetné.

Jiní reagovali docela odlišně. Tady šel párek nudistů, dva muži ruku v ruce nesli s vyzývavou pýchou ochablá břicha středního věku nad svraštělými genitáliemi.

Avšak ať už obezřetní či vyzývaví, starší lidé, k nimž se David trochu váhavě počítal, neustále dávali najevo, že jsou si vědomi bezohledného pohledu červí kamery a že je to znepokojuje.

Mládež, která s červí kamerou už vyrůstala, byla jiná.

Mnozí mladí lidé chodili prostě nazí, s výjimkou praktických prvků jako sandály či kabelka. Ale Davidovi připadalo, že nemají nic ze studu či sebevědomí svých rodičů, jako kdyby si oblečení vybírali výhradně podle praktičnosti či touhy vyjádřit osobnost, než na základě nějakého studu či tabu.

Jedna skupinka mládeže měla masky, které zobrazovaly projekci široké tváře mladého muže. Stejnou tvář nosily dívky i chlapci, a vyjadřovala širokou škálu situací a emocí - ošlehávaná

deštěm, spalovaná sluncem, s vousy a hladce oholená, rozesmátá a plačící, dokonce spící - to vše zjevně nemělo nic společného s činností jejích nositelů. Na pohled to bylo zneklidňující, jako by člověk pozoroval klonovanou skupinku na procházce nočním Římem.

Byly to Romulovy masky, nejnovější módní doplněk z produkce OurWorld. Romulus, zakladatel města, se pro mladé Římány stal populární osobností od chvíle, kdy červí kamera prokázala, že skutečně existoval, přestože jeho bratr a všechny ty pohádky o vlčici se ukázaly být mýtem. Každá maska byla prostě softplátno, vytvarované podle tváře, se zabudovaným výstupem z červí kamery, a ukazovala Romulovu tvář, jaká byla na minutu přesně právě ve věku nositele masky. S regionálními variantami stejné myšlenky se OurWorld zaměřil i na jiné části světa.

Byla to skvělá ukázka tržního zboží. Ale David věděl, že mu bude trvat věčnost, než mu zevšední pohled na tvář mladíka z doby železné nad dvojicí svěžích obnažených ňader.

Přešli náměstíčko, záplatu nezdravě vyhlížející zeleně obklopenou vysokými, starobylými budovami. Na lavičce tam David uviděl mladou dvojici, chlapce a děvče, oba nahé. Bylo jim tak šestnáct. Dívka seděla chlapci na klíně a vášnivě se líbali. Chlapcova ruka dychtivě hnětla dívčino malé ňadro. A její dlaň, zabořená mezi obě těla, ovíjela jeho ztopořený úd.

David věděl, že někteří (staří) kritici to vše odsuzovali jako hédonismus, šílený tanec mladých před vypuknutím požáru. Byla to bezmyšlenkovitá, mladistvá reakce na odpudivé, zoufající, nihilistické filozofie, které v poslední době vznikaly jako odezva na hrozivý přízrak Pelyňku: filozofie pohlížející na vesmír jako na pouhou obrovskou pěst, která zamýšlí drtit veškerý život a krásu a myšlenku, znovu a znovu. Samozřejmě nikdy neexistoval způsob, jak přežít pozvolný zánik vesmíru; Pelyněk teď dodal kosmickému

konci hrůznou realitou, a nedalo se dělat nic, jen tančit a říjet a plakat.

Takové myšlenky byly tísnivě svůdné. Ale příčiny chování mládeže jsou jistě prostší, myslel si David. Je to určitě další důsledek červí kamery: nezadržitelné, zneklidňující odhazování společenských tabu ve světě, kde se všechny zdi zhroutily_

Hrstka lidí se zastavila a pozorovala mladou dvojici. Jeden muž, také nahý, mohlo mu být tak kolem dvaceti, pomalu masturboval.

Technicky vzato tohle bylo pořád nezákonné. Ale takové zákony se už nikdo nesnažil prosazovat. Koneckonců, ten osamělý muž se mohl vrátit do hotelového pokoje, použít červí kameru a zaostřit na koho bude chtít, kdykoli, ve dne nebo v noci, vždyť právě k tomu lidé červí kameru používali od okamžiku, kdy se dostala na trh, a ještě mnohem déle měli filmy a časopisy a takové věci. Ve věku červí kamery přinejmenším už nebylo pokrytectví.

Ale podobných příhod už ubývalo. Vyvíjely se nové společenské normy.

Svět Davidovi připadal tak trochu jako přeplněná restaurace. Ano, člověk mohl poslouchat, co muž u vedlejšího stolku povídá své ženě. Ale bylo to nezdvořilé; kdo se nechal svést, vylučoval se ze společnosti. A ostatně, mnozí lidé s radostí vyhledávali přeplněná, veřejná místa; šum, vzrušení, pocit sounáležitosti dokázaly překonat každou touhu po soukromí.

Zatímco se David díval, dívka se odtáhla, usmívala se na svého milence, a sklouzla po jeho těle, hladkém jako pečeť, dolů a vzala jeho ztopořený úd do úst. A...

David se odvrátil, tvář mu hořela.

Jeich milování bylo neobratné, amatérské, snad až příliš nedočkavé; obě jejich těla, přestože byla mladá, nepatřila ke zvlášť atraktivním exemplářům. Avšak toto nebylo umění, dokonce ani pornografie: to byl lidský život, v celé své neobratné zvířecí kráse.

David se pokoušel představit, jaké to asi je být takovým chlapcem, tady a v tuhle chvíli, osvobozený od zákazů, vychutnávat sílu svého těla a těla milenky.

Heather však nic z toho neviděla. Loudala se vedle něho, oči se jí leskly, jako by byla stále ponořena hluboko v minulosti, a možná byl čas, aby se k ní připojil. S pocitem úlevy a se stručným pokynem pro Průvodce, požadujícím radu, si David nasadil vlastní Vnitřní zrak a vklouzl do jiného času.

... V kročil do denního světla. Ale tato zaplněná ulice, lemovaná velkými, hranatými vícepodlažními obytnými domy, byla tmavá. Římané, kterých už bylo milion, obklopeni charakteristickou topografií místa svými slavnými sedmi pahorky, stavěli do výšky.

V mnoha ohledech město působilo pozoruhodně moderním dojmem. Ale tohle nebylo jedenadvacáté století: díval se na toto kypící hlavní město plné davů v zářivém italském letním odpoledni právě pět let po kruté smrti Ježíše Krista. Nebyla tu samozřejmě žádná motorová vozidla, jen pár zvířaty tažených vozů či kočárů. Nejběžnější formou dopravy, kromě chůze, bylo najmout si nosítka či židli. I tak byly ulice tak přelidněné, že samotná rychlost pěšího provozu se rovnala ploužení.

Všude kolem nich se tlačili lidé - občané, vojáci, nuzáci a otroci. David a Heather byli vyšší než většina z nich; a kromě toho, protože kráčeli po chodníku současného města, vznášeli se kus nad dlážděním starověkého Říma. Nuzáci a otroci vypadali zakrslí, někteří očividně zubožení podvýživou a nemocemi, docela vychrtlí, tísnili se kolem veřejných vodotrysků. Ale mnozí obyvatelé města, ti v zářivě bílých, zlatem vyšíváných tógách, kteří těžili z generací blahobytu poskytovaného rozpínavým impériem, byli stejně vysocí a dobře živení jako David, a ve

vhodném odění by jistě nepůsobili nepřístojně na ulicích kteréhokoli města jedenadvacátého století.

David si však nemohl zvyknout na způsob, jak ,se hemžící dav prostě tlačí skrze něho. Těžko se smířit s faktem, že pro tyto Římány, plně zabrané do vlastních záležitostí, není ničím víc než nehmotným duchem. Toužil tu být, hrát svou úlohu.

Právě došli na volnější prostranství. Forum Romanum, úhledně vydlážděné pravoúhlé náměstí obklopené impozantními dvoupodlažními veřejnými budovami, které lemovaly řady štíhlých mramorových sloupů. Linie triumfálních sloupů, z nichž každý nesl na vrcholku sochu ověncenou zlatým listím, neohroženě směřovala ke středu nádvoří; a ještě dál, za změtí typicky římských, svažitých střech z červených tašek, viděl mohutný zaoblený obrys Kolosea.

V jednom koutě si povšiml skupiny skvostně oděných občanů, snad to byli senátoři, jak se vášnivě dohadují, poklepávají na tabulky, nedbají na krásu a zázraky kolem. Oni byli důkazem, že toto město není muzeum, ale zcela očividně funkční hlavní město ohromného, složitého a dobře řízeného impéria, Washington své doby, a právě jeho pozemskost byla opojná, tak odlišná od bezchybné, nablýskané a vylidněné rekonstrukce starých muzeí, filmů a knih z dob před červí kamerou.

Tomuto městu císařů, již nyní starobylému, však bylo souzeno přežít jen ještě několik staletí. Velké akvadukty se rozpadnou, veřejné kašny zaniknou; a po tisíc následujících let budou Římané odkázáni na ruční čerpání vody z Tibety.

Někdo mu poklepal na rameno.

David se překvapeně otočil. Stál za ním muž v nevýrazném, uhlově šedém obleku s kravatou, vůbec sem nepatřil. Měl krátce zastřižené světlé vlasy a ukazoval mu odznak. A stejně jako David a Heather se vznášel několik metrů nad zemí imperiálního 1Žíma.

Byl to zvláštní agent FBI Michael Mavens.

„Vy?“ řekl David. „Co po nás chcete? Nemyslíte, že už jste mé rodině způsobil dost škody, zvláštní agente?“

„Nikdy jsem neměl v úmyslu nikoho poškodit, pane.“

„A teď...“

„Teď potřebuji vaši pomoc.“ Se skrývaným povzdechem David zvedl ruce k čelence Vnitřního zraku. Pocítil nedefinovatelné zaštípání, způsobené odpojením vysílacích kontaktů přístroje od mozkové kůry.

Znenadání se ocitl uprostřed horké římské noci.

A Forum Romanum kolem něj se zmenšilo. Po zemi se válely velké kusy mramoru se zahnědlým povrchem, rozpadaly se v otráveném ovzduší velkoměsta. Z ohromných budov přežila jen hrstka sloupů a překladů, trčely ze země jako obnažené kosti, a puklinami v dláždění prorůstala nanicovatá, městem otrávená tráva.

Kupodivu, mezi okázalými turisty jedenadvacátého století vypadal Mavens v šedém obleku ještě nepatřičněji než ve starověkém Římě.

Michael Mavens se obrátil a prohlížel si Heather. Široce otevřené oči jí zářily nezaměnitelným perleťovým leskem pozorovacích bodů červí kamery, vytvářených miniaturními generátory implantovanými do sítnic. David ji vzal za ruku. Mírně ji sevřela.

Mavens zachytil Davidův pohled. Porozuměl, přikývl. Ale naléhal. „Musíme si promluvit, pane. Je to důležité.“

„Můj bratr?“

„Ano.“

„Dobrá. Doprovodíte nás zpátky do hotelu? Není to daleko.“

„To bych byl rád.“

A tak David opustil zničené Forum Romanum, jemně provedl Heather kolem rozvaleného zdiva. Heather otáčela hlavou jako

stativ kamery, stále ponořená v jasné slávě města dávno mrtvého, a v očích jí zářily časoprostorové deformace.

Dorazili do hotelu.

Heather od Fora Romana sotva promluvila. Dovolila Davidovi, aby ji políbil na tvář, než odešla do svého pokoje. Tam se potmě natáhla, tvář obrácenou ke stropu, oči s červími dírami jiskřily; zneklidněný David si uvědomil, že vůbec nemá tušení, na co se Heather dívá.

Když se vrátil do svého pokoje, Mavens tam čekal. David oběma připravil pití z minibaru: pro sebe sladovou skotskou, pro agenta Bourbon.

Mavens začal konverzačně. „Víte, dosah vlivu Hiram Pattersona nahání hrůzu. Zrovna teď jsem ve vaší koupelně použil červí zrcadlo, abych si vytáhl ze zubu špenát. Manželka má doma kamerovou chůvu. Bratr se ženou používají dohled červí kamery, aby neztratili z očí svou třináctiletou dceru, která je poněkud divoká, podle jejich názoru... A tak dál. Jen pomyslete: Zázračná technologie tohoto věku, a my ji využíváme tak triviálními způsoby.“

David energicky prohlásil: „Dokud Hiram dál prodává, nestará se, co s jeho produkty děláme. Proč mi nepovíte, kvůli čemu jste za mnou vážil tak dalekou cestu, agente Mavensi?“

Mavens hrábl do kapsy pomačkaného saka a vytáhl datový disk velký jako nehet na palci; převracel ho jako minci, a David viděl, že se na povrchu třpytí hologram. „Hledám Kate Manzoniovou,“ řekl Mavens. „A Bobbyho Pattersona, a Mary Maysovou. Dohnal jsem je k tomu, že se skrývají. Chci je přivést zpátky. Pomoci jim znovu, aby si uspořádali život.“

„Co já v tom můžu udělat?“ zeptal se David trpce.

„Ostatně máte za sebou prostředky FBL“

„Ne na tohle. Abych řekl pravdu, agentura ty tři vzdala. Já ne.“

„Proč? Chcete je potrestat ještě víc?“

„Vůbec ne,“ bránil se Mavens celý nesvůj. „Manzoniová byla prvním velkým případem, který jsme postavili na důkazech získaných červí kamerou. A výsledek je špatný.“ Pousmál se, vypadal unaveně. „Ověřoval jsem ho. To je na červí kameře to skvělé, nemyslíte? Je to nejlepší světový přístroj pro druhý pokus.“

Víte, teď je možné přechíst pomocí červí kamery mnoho druhů informací: především obsah paměti počítače a paměťových médií. Prověřoval jsem zařízení, které Kate Manzoniová používala v době svého údajného zločinu. A nakonec jsem zjistil, že to, co Manzoniová celou dobu tvrdila, je pravda.“

„Co to znamená?“

„Že za spáchaný zločin je zodpovědný Hiram Patterson - přestože bude obtížné mu to dokázat, dokonce i s použitím červí kamery. A na Manzoniovou nastražil past.“ Potřásl hlavou. „Znal jsem a obdivoval Kate Manzoniovou jako novinářku dlouho předtím, než se vynořil tenhle případ. Jak odhalila kamufláž Pelyňku“

„Nebyla to vaše vina,“ řekl David vyrovnaně. „Jen jste dělal svou práci.“

Mavens příkře namítl: „Tu práci jsem nezvládl. Ne poprvé. Ale ti, kteří byli poškozeni - Bobby a Kate zmizeli z dohledu. A nejsou jediní.“

„Skrývají se před červí kamerou,“ doplnil David.

„Samozřejmě. Ta mění každého. ...“

Byla to pravda. V nové atmosféře otevřenosti obchod vzkvétal. Míra zločinnosti zřejmě klesla na nesnižitelné minimum, zlomek vyvolávaný duševními poruchami. Politici s velkou obezřetností objevili možnosti, jak pracovat v tomto novém světě se skleněnými stěnami, kde je každý jejich krok vystaven zkoumání zainteresovaných a technicky vybavených občanů, současných i budoucích. Kromě banálností časové turistiky vstupovala do

povědomí lidstva nová, pravdivá historie, zbavená mýtů a lží a přesto o nic méně obdivuhodná; národy, církve a společnosti už se zřejmě téměř vypořádaly s kolotočem omluv, adresovaných lidu a sobě navzájem. Náboženství, která přežila, obnovená a očištěná, zbavená korupce a lakoty, se znovu objevovala na světle, a jak Davidovi připadalo, začínala plnit své skutečné poslání, kterým bylo pátrání lidstva po transcendentnu. Od nejvyššího k nejnižšímu. I mravy se změnily. Mezi lidmi zřetelně přibývalo vzájemné tolerance, schopnosti akceptovat odlišnosti a poklesky jiných, protože každý věděl, že on sám je také pod dohledem.

Mavens právě říkal: „Víte, je to, jako bychom všichni stáli na ztemnělém jevišti, každý v kruhu světla bodového reflektoru. Teď v divadle rozsvítili a my vidíme až do zákulisí ať chceme, nebo ne. Asi jste slyšel o VZS? Vzájemně zajišťované sledování. Důsledek skutečnosti, že každý nosí červí kameru; všichni se pozorují navzájem. Najednou máme národ plný zdvořilých, ostražitých, obezřetných občanů. Ale může to být zhoubné. Někteří lidé začínají být posedlí sledováním, brání se udělat cokoli, co by se mohlo vykládat jako odchylka od normy. Je to jako žít ve vesnici, kde vládou zvědaví pomlouváči...

Ale na druhé straně červí kamera samozřejmě přinesla pozitivní výsledky. Například Nebe dokořán.“

Nebe dokořán býval starý sen prezidenta Eisenhowera o mezinárodní průhlednosti. Část této vize se uskutečnila ještě před červí kamerou, v podobě vzdušné rekognoskace, pozorovacích satelitů, zbrojních inspektorů. Ale tento program měl stále své meze: inspektory bylo možno vykázat, raketová síla zamaskovat sítěmi.

„Ale teď“, vykládal Mavens, „v tomto nádherném světě červí kamery, my pozorujeme je a oni pozorují nás. A nic se nedá schovat. Dodržování smluv o snížení počtu zbraní se dá ověřit; mnoho ozbrojených konfliktů uvízlo ve slepé uličce, protože obě

strany věděly, co se ten druhý chystá udělat. Nejen to, dívají se i občané. Po celé planetě...”

Diktátorské a utlačovatelské režimy se na světle rozpadaly. Přestože některé totalitní vlády se zpočátku pokusily využít novou technologii jako nástroj útisku, (úmyslné) zaplavení těchto států červími kamerami z demokratických zemí vyústilo v otevřenost a zodpovědnost. Rozšířila se tak dřívější činnost vykonávaná skupinami, jako byla organizace Program svědků, která po desetiletí dodávala organizacím pro boj za lidská práva videozařízení: *Ať bojuje pravda.*

„Věřte mi,“ pokračoval Mavens, „Spojené státy z toho zatím vyklouzly lehce. Nejhorší skandál, který nás v poslední době postihl, bylo odhalení protipelyňkových krytů.“ Patetický, neupřímný pokus, pár vyhloubených vrchů a upravených dolů, zamýšlených jako útočiště bohatých a mocných nebo alespoň jejich dětí pro Den Pelyňku. O existenci takových zařízení se dlouho spekulovalo; když byla objevena, vědci rychle prokázali jejich neúčinnost a stavitelé byli zesměšněni k neškodnosti. Mavens řekl: „Když o tom člověk uvažuje, dřív v každé chvíli vycházelo najevo daleko víc skandálů než tohle. Všichni jsme stále bezúhonnější. Někteří tvrdí, že se možná nacházíme na samém okraji skutečně konsensuální světové vlády dokonce utopie.“

„Věříte tomu?“

Mavens se trpce ušklíbl. „Ani na vteřinu. Mám pocit, že kamkoli jdeme, kamkoli nás vede červí kamera, bude to něco mnohem výjimečnějšího.“

„Snad,“ odvětil David. „Myslím, že žijeme v jednom z těch okamžiků, kdy se mění úhel pohledu: minulá generace jako první spatřila z vesmíru Zemi jako celek; my budeme první, kdo spatří veškerou pravdivou historii a pravdu o nás samých.“ David se nuceně pousmál. „Přijměte to od katolíka, zvláštní agente Mavensi. Když jsem vyrůstal, přesvědčovali mě, abych věřil, že

jsem už tenkrát pod dohledem něčeho takového jako červí kamera... ale tahle kamera bylo vševídné oko Boží. Musíme se naučit žít bez vytáček a studu. Ano, je to pro nás nesnadné - nesnadné pro mne. Ale připadá mi, že díky červí kameře se všichni stávají poněkud rozumnějšími.“

A bylo pozoruhodné, že tohle všechno vyplynulo ze zavedení hračky, kterou Hiram považoval pouze za chytřejší televizní kameru, za nic víc. Ale Hiram, nyní hluboko v úkrytu, se podobně jako takoví podnikavci v celých dějinách, počínaje Frankensteinem, ocitl v nebezpečí, že ho zničí vlastní stroj.

„Třeba nás to během jedné či dvou generací očistí,“ souhlasil Mavens. „Ale ne každý se dokáže smířit s tím, že je obnažený. Počet sebevražd je stále vysoký, byl byste překvapen, kdybyste to číslo znal. A existuje mnoho lidí, jako Bobby, kteří mizejí ze záznamů, z voličských seznamů, ze sčítání lidu. Někteří si dokonce z paží vyřízli vysledovatelné implantáty.“ Změřil si Davida pohledem. „Právě k takové skupině se podle našeho názoru připojil Bobby a ostatní. Říkají si Běženci. A tento typ lidí musíme sledovat, pokud chceme zachránit Bobbyho.“

David se zachmuřil. „Zvolil si sám. Třeba je šťastný.“ „Je na útěku. Zrovna teď nemá žádnou volbu.“ „Pokud ho najdete, najdete i Kate. A bude jí hrozit uložený trest.“

Mavens zavrtěl hlavou. „Mohu zaručit, že se to nestane. Říkal jsem vám, že mám důkazy o její nevině. Už teď připravuji materiály pro nové odvolání.“ Vzal datový disk a poklepával s ním o stůl. „Tak,“ řekl. „Chcete bratrovi hodit záchranný pás?“

„Co chcete, abych udělal?“

„Dokážeme člověka červí kamerou vystopovat prostě tak, že ho sledujeme,“ vysvětloval Mavens. „Není to jednoduché, dá to mnoho práce, ale je to možné. Avšak přímé sledování je možné obalamutit. A červí kamera se ani nedá spolehlivě vyladit na nějaký vnější ukazatel, ani na implantát ne. Implantáty je možné

vyjmout, přenést, přeprogramovat, zničit. Proto výzkumná laboratoř FBI pracuje na lepší metodě.“

„Založené na čem?“

„DNA. Jsme přesvědčeni, že bude možné vyjít z jakékoli analýzy organického fragmentu - šupinky kůže, ústřížku nehtu, dostačující ke zjištění otisku DNA, a pak sledovat fragment do minulosti, dokud se, znovu nespojí s dotyčným jedincem. A pak, když využijeme zaměření DNA, můžeme subjekt sledovat v čase zpátky či dopředu, jak daleko chceme.

Tenhle disk obsahuje sledovací software. Potřebujeme od vás jedno: abyste ho napojil na funkční červí kameru. Vy hoši z OurWorld, obzvláště vy, doktore Curzone, máte v téhle hře pořád ještě náskok.

Domníváme se, že v konečném výsledku by se dala vytvořit celosvětová databáze vzorců DNA, děti bychom snímali a registrovali, jak budou přicházet na svět, a mohla by se využívat jako podklad pro všeobecné vyhledávací postupy, aniž bychom museli spoléhat na hmotný fragment...“

„A pak,“ dokončil David zvolna, „budete moci sedět na velitelství FBI, a vaše špehovací červí díry budou propírat planetu, dokud nenajdou každého, koho hledáte - i v naprosté tmě. Bude to konečný zánik soukromí. Správně?“

„Ale jděte, doktore Curzone,“ naléhal Mavens. „Co je soukromí? Podívejte se kolem sebe. Děti už si to rozdávají na ulicích. Za dalších deset let budete muset vysvětlovat, co to bylo soukromí. Tyhle děti jsou jiné. Sociologové to říkají. Je to vidět. Vyrůstají navyklé otevřenosti, ve světle, a pořád si spolu povídají. Slyšel jste o Arénách? Gigantické, nekončící diskuse, přenášené červími kamerami, neřízené, mezinárodní, někdy se jich účastní tisíce. A stěží byste mezi účastníky našel někoho přes dvacet pět. Začínají si řešit věci po svém, a téměř vůbec se neohlíží na svět, který jsme vybudovali my. Ve srovnání s tím jsme v háji, ne?“

David si váhavě uvědomil, že souhlasí. A nezůstane u toho. Možná bude nezbytné, aby postižené starší generace, jeho nevyjímaje, ustoupily z nasvíceného jeviště a vzaly s sebou své obtíže a zákazy, než budou mladí moci zdědit tento svět, kterému jediné oni skutečně rozumějí.

„Snad,“ zabručel Mavens, když David vyslovil tuto myšlenku nahlas. „Ale já se ještě nechystám jen tak všeho nechat. A zatím...“

„Zatím bych mohl najít svého bratra.“

Mavens si prohlížel sklenici. „Podívejte, nic mi do toho není. Ale Heather je červotvor, ne?“

Červotvor byl poslední fází závislosti na červí kameře. Od chvíle, kdy získala sítnicové implantáty, trávila Heather život ve virtuálním snění. Samozřejmě měla možnost vyladit své červí oči na přítomnost nebo při nejmenším velmi blízkou minulost, jako by měla stále původní organický zrak. Ale jak David věděl, sotvakdy se k tomu odhodlala.

Obvykle se toulala ve světě ozářeném ztraceným jasnem dávné minulosti. Někdy se procházela se svým mladším já, dokonce se dívala vlastníma očima, znovu a znovu prožívala minulé události. David si byl jist, že téměř všechen čas tráví s Mary, s děťátkem v náručí, s děvčátkem, které k ní běží, aniž by mohla, či toužila změnit jediný detail.

Jestliže do Heatherina stavu nebylo nic Mavensovi, jen o málo víc to byla Davidova starost. Možná jeho touha chránit ji vycházela z vlastního letmého střetu s pokušením minulosti.

„Existují odborníci,“ řekl David zvolna, „co tvrdí, že taková je budoucnost nás všech. Červí díry v očích, v uších. Naučíme se novému vnímání, díky němuž pro nás budou vrstvy minulosti stejně zřetelné jako přítomnost. Bude to nový způsob myšlení, nový způsob života ve vesmíru. Ale prozatím...“

„Prozatím,“ dořekl Mavens mírně, „Heather potřebuje pomoc.“

„Ano. Ztráta dcery ji velice těžce zasáhla.“

„Tak s tím něco udělejte. Pomozte mi. Podívejte tohle stopování DNA není jen špehovací zařízení.“ Mavens se nahnul kupředu. „Pomyslete, co dalšího byste s tím mohl dokázat. Například vyhubit nemoci. Mohl byste sledovat šířící se epidemii proti proudu času po přenašečích, vzduchem či vodou či jakkoli, nahradit možná měsíce namáhavé a nebezpečné detektivní práce jednoduchým způsobem... Střediska pro kontrolu chorob už to zkoumají. A co dějiny? Můžete vysledovat jedince až přímo do dělohy. Správně? Software by nepotřeboval velké rozšíření, aby přesunul vyhledávání na DNA jednoho z rodičů. A před nimi na jejich rodiče. Daly by se vysledovat staré rodokmeny. A dalo by se pracovat i obráceně, začít nějakou historickou postavou a vystopovat všechny její žijící potomky... Jste vědec, Davide. Červí kamera už teď postavila vědu a dějiny na hlavu, je to tak? Uvažujte, kam až můžete dospět s tímhle.“

Držel disk před sebou, Davidovi před obličejem, držel ho mezi palcem a ukazováčkem. Jako svatou hostii při přijímání, pomyslel si David.

24

POZOROVÁNÍ BOBBYHO

Jmenovala se Mae Wilsonová.

Její úmysl byl průzračný jako kus křišťálu.

Platilo to od okamžiku, kdy její adoptivní dcera, Barbara, byla usvědčena z vraždy adoptivního syna Wilsonových, Miana, a odsouzena následovat svého otce, manžela Mae, Phila, do místnosti, kde ji čekala smrtící injekce.

Ve skutečnosti si Mae si už zvykla na představu, že její manžel byl netvor, který zneužila zabil chlapce v jejich péči. Za ta léta se naučila Phila obviňovat, dokonce se naučila nenávidět jeho stín, upnula se na takovou představu, a tak našla trochu pokoje.

A pořád ještě měla Barbaru, někde tam venku, zlomek, který jí zůstal z vraku života, důkaz, že z toho všeho vzešlo něco dobrého.

Ale teď ji červí kamera této možnosti zbavila. Přece jen to neudělal Phil, ale Barbara. S tím se jednoduše nedokázala smířit. Netvorem nebyl ten, kdo jí po celá léta lhal, ale ta, kterou krmila, vychovala, stvořila.

A ona, Mae, nebyla obětí klamu, ale v jistém smyslu původcem celé zkázy.

Samozřejmě že odhalit Barbaru bylo spravedlivé. Samozřejmě že to byla pravda. Samozřejmě že to, co udělali Philovi, jim všem, jeho nespravedlivé odsouzení, byla ohromná křivda, křivda, kterou nyní alespoň částečně nahradila červí kamera.

Ale to, co chtěla Mae, nebyla ani spravedlnost, ani pravda, ani náprava. To nikdo nechtěl. Proč to ti lidé, co tak milují červí kameru, nedokážou pochopit? Jediné, co Mae chtěla, byla útěcha.

Její úmysl byl tedy jasný od počátku. Najít si někoho jiného, koho by nenáviděla.

Nikdy nemohla nenávidět Barbaru i když věděla, co spáchala. Pořád to byla Barbara, spojená s Mae jakoby ocelovým lanem.

A tak se její pozornost přesouvala, zatímco prohlubovala a rozvíjela své úvahy.

Nejprve se soustředila na agenta FBI Mavense, muže, který především mohl odhalit pravdu, v těch dávných dobách před červí kamerou. To však samozřejmě nebylo vhodné; byl to agent, doslova, tupě vykonával svou práci pomocí libovolné techniky, kterou měl k dispozici.

Tak tedy samotná technika - ona všudypřítomná červí kamera. Ale nenávidět pouhý přístroj bylo povrchní, to ji nemohlo uspokojit.

Nemohla nenávidět věci. Musela nenávidět lidi.

Hiram Patterson, samozřejmě.

To on zkazil lidskou rasu svým nestvůrným strojem pravdy, a neměl žádný jiný důvod, který dokázala odhalit, než zisk.

Jakoby mimochodem ten stroj dokonce zničil náboženství, které jí kdysi přinášelo útěchu.

Hiram Patterson.

Připojit vyhledávací software z laboratoří FBI k funkční červí díře zabralo Davidovi tři dny pilné práce.

Pak se vydal do Bobbyho bytu. Hledal, až našel, přichycený na polštáři, jediný vlas z Bobbyho hlavy. V jiném Hiramově podniku si nechal načíst sekvenci DNA.

První obraz na softplátně, ostrý a jasný, byl záběr vlasu samotného, jak leží nepovšimnut na polštáři. David začal postupovat dál do minulosti. Již dříve vynalezl způsob, jak přimět oko k efektivnímu rychlému pohybu nazpět v čase - ve skutečnosti

se jednalo o vytváření řady nových červích děr, sledujících světočáru molekul DNA z vlasu.

Zrychloval, dny a noci mýjely v rozmazané šedi. Vlas a polštář uprostřed záběru pořád zůstávaly neměnné.

Objevil se závan pohybu.

Vrátil se, obnovil obraz, a nechal ho odvíjet normální rychlostí.

Datum bylo starší než tři roky. Spatřil Bobbyho, Kate, Mary. Stáli, vážně hovořili, Mary se napůl ztrácela v Kouzelném plášti. Připravují své zmizení, uvědomil si rychle; v tomto okamžiku všichni tři opustili život Davida a Heather.

Test skončil. Sledování fungovalo. Mohl stopovat do přítomnosti, blížit se k současnosti, dokud by Bobbyho a ostatní neobjevil. ...Možná však bude lepší nechat to na zvláštním agentu Mavensovi.

Ukončil pokus, připravoval se odpojit červí kameru, pak ale, veden okamžitým impulsem, nastavil David záběr červí kamery tak, aby Bobbyho tvář byla uprostřed obrazu, jako by se tam vznášela neviditelná kamera, právě před jeho očima, po celý jeho mladý život.

A David začal postupovat do minulosti.

Udržoval vysokou rychlost, zatímco se odvíjely klíčové okamžiky Bobbyho nedávného života: u soudu s Kate, v Červích dílnách právě s Davidem, jak se hádá s otcem, pláče Kate v náručí, vzdoruje virtuální pevnosti Billyboba Meekse.

David dál zvyšoval tempo posunu, stále zacílený na bratrovu tvář. Viděl Bobbyho jíst, smát se, spát, hrát, milovat. Pozadí, mihotavé světlo dne a noci, se změnilo v rozmazanou skvrnu, irrelevantní orámování obličeje; a výrazy přelétaly přes tvář tak rychle, že se i ony vyrušily, takže Bobbyho tvář vypadala stále pokojně, oči přivřené, jako by spal. Letní zář přicházela a odcházela jako příliv a odliv, a příležitostně se s prudkostí, která

Davidu lekala, měnil Bobbyho účes: z krátkých vlasů na dlouhé, z přirozené tmavé barvy na světlou, dokonce jednou hlava po vojensku vyholená.

A jak se roky odvíjely pozpátku, Bobbyho plet ztrácela vrásky, které se usadily kolem úst a očí, a tvář byla mladistvě hladká. Zpočátku nepostřehnutelně, pak rychleji, jeho mládnoucí tvář měkla a smršťovala se, jako by se zjednodušovala, mžikající pootevřené oči se zakulatily a získávaly výraz nevinnosti, stíny v pozadí, stíny dospělých a ohromných, nedefinovatelných míst nabývaly na hrůznosti.

David zastavil záběr několik dnů po Bobbyho narození. Dívala se na něho kulatá, beztvará tvářička nemluvněte, modré oči doširoka otevřené a prázdné jako okna.

Ale za ním David neviděl scénu z porodnice, kterou očekával. Bobby byl v místnosti, kde vládlo ostré světlo zářivek, mezi třpytivými stěnami, složitými přístroji, nákladným testovacím zařízením a techniky v zelených pláštích.

Vypadalo to jako nějaká laboratoř.

David váhavě posunul záběr dál.

Někdo držel nemluvně Bobbyho ve vzduchu, ruce v rukavicích pod pažďičky dítěte. S nacvičenou lehkostí David natočil oko, očekával, že uvidí mladou Heather, či dokonce Hirama.

Nespatřil ani jednoho. Rozesmátá tvář před ním, která se vynořila jako Měsíc, patřila muži středního věku, šedivějícímu, s pletí zahnědlou a vráscitou, typickému Japonci.

Byla to tvář, kterou David znal. A náhle porozuměl okolnostem Bobbyho narození, a kromě toho mnoha dalším věcem.

Dlouho zíral na obraz a uvažoval, co má dělat.

Mae věděla, možná lépe než kdo jiný, že člověka není nutné poranit fyzicky, abyste mu ublížili.

Nebyla tenkrát přímo zúčastněna na příšerném zločinu, který zničil její rodinu; dokonce v té době ani nebyla ve městě, neviděla jedinou krvavou skvrnu. Ale teď byli všichni ostatní mrtví a ona byla jediná, kdo musel nést všechnu bolest, sama, po celý zbytek života.

A tak, aby se pomstila Hiramovi, aby ho donutila trpět tak, jako trpěla sama, musela ublížit tomu, koho Hiram nejvíce miluje.

Nebylo zapotřebí podrobného studia Hiramovy osobnosti, nejznámějšího člověka na planetě, aby zjistila, kdo to je. Bobby Patterson, jeho hýčkaný syn.

A samozřejmě se to muselo provést tak, aby Hiram věděl, že on sám je při konečném účtování vinen stejně jako byla Mae. Tak je způsobená trýzeň nejhlubší.

Zvolna, v temných propastech své mysli, osnovala plány.

Byla opatrná. Neměla v úmyslu následovat svého manžela a dceru do cely s jehlou. Věděla, že jakmile bude zločin spáchán, úřady použijí červí kameru k pátrání v jejím minulém životě, budou hledat důkazy, že zločin plánovala, a důkazy úmyslném činu.

Na to nesměla nikdy zapomenout. Bylo to, jako by stála na otevřeném jevišti, každý její krok sledovali a zaznamenávali a analyzovali odborníci z budoucnosti, všude kolem si dělali poznámky, těsně za kruhem světla.

Nemohla své činy utajit. Takže to muselo vypadat jako zločin z pohnutí mysli.

Věděla, že musí dokonce předstírat, že si ani není vědoma budoucího zkoumání. Kdyby to vypadalo jako hra, nikoho by nepřesvědčila. A tak dál dělala všechny přirozené věci, co dělá každý, pouštěla větry a dloubala se v nose a masturbovala a snažila se nedávat najevo více než kdokoli jiný, že ví o tom, že ji sledují v tomto věku skleněných stěn.

Musela samozřejmě shromažďovat informace. Ale dokonce i to se dalo otevřeně maskovat. Hiram a Bobby byli koneckonců dva z nejslavnějších lidí na planetě. Mohla vystupovat ne jako posedlá bojovnice, ale jako osamělá vdova, která hledá útěchu v televizních pořadech o životech slavných lidí.

Po čase našla způsob, jak se k nim dostat.

Znamenalo to novou profesi. Ale opět, to nebylo nic neobyčejného. Vládl věk paranoie, ostražitosti; osobní strážé už byly běžné, obor na vzestupu, z. přesvědčivých důvodů pro mnoho lidí lákavé povolání. Začala trénovat, posilovat tělo, cvičit mysl. Přijala zaměstnání jinde, střežila lidi a jejich majetek, bez souvislosti s Hiramem a jeho impériem.

Nic si nepsala, nic neříkala nahlas. Zatímco pomalu měnila dráhu svého života, snažila se, aby každý další krok působil přirozeně, že k němu došla po vlastní logické úvaze. Jako by téměř náhodně plula k Hiramovi a Bobbymu.

A zatím znovu a znovu pozorovala Bobbyho, přes rozmařilé chlapectví k dorůstání v muže. Bylo to Hiramovo monstrum, ale byl to krásný tvor, a ona dospěla k pocitu, že ho zná.

Chystala se ho zničit. Ale zatímco s Bobbym trávila hodiny bdění, proti její vůli se jí ukládal do srdce, do prázdných míst, která tu zůstala.

25

BĚŽENCI

Bobby a Kate, pátrající po Mary, se obezřetně pohybovali po Oxford Street.

Před třemi lety, krátce poté co je oba předala do buňky Běženců, zmizela jim ze života. To nebylo tak neobvyklé. Volná síť Běženců, rozprostřená po celém světě, pracovala na organizačním základě samostatných buněk, jaký dřív používaly teroristické skupiny.

Ale nedávno, znepokojen tím, že o nevlastní sestře neměl řadu měsíců žádnou zprávu, ji Bobby vysledoval až do Londýna. A dnes, jak ho ujistili, se s ní setká.

Londýnská obloha nad hlavou byla šedivá, zakrytá smogem, hrozila deštěm. Byl letní den, ale ani horký, ani chladný popuzující městskou bezvýraznost. Uvnitř Kouzelného pláště, který samozřejmě musel zůstat stále zapnutý, bylo Bobbymu protivně horko.

Bobby a Kate se plynulými, nepostřehnutelnými krůčky přesouvali od skupiny ke skupině. S nacvičenou dovedností se pokaždé vmísili do procházejícího davu, protlačili se ke středu; potom, když se shluk lidí rozpadl, znovu vyrazili, pokaždé jiným směrem, než kterým přišli. Když nebylo jiné volby, šli i pozpátku, vraceli se ve vlastních stopách. Postupovali pomalu. Ale žádný pozorovatel s červí kamerou je nedokázal sledovat déle než pár kroků. Byla to skutečně tak účinná strategie, až Bobby uvažoval, kolik dalších Běženců tu dnes je a prochází davem jako duchové.

Bylo zřejmé, že nehledě na kolaps klimatu a všeobecnou chudobu, Londýn dosud přitahuje turisty. Lidé sem stále ještě přicházeli, pravděpodobně navštívit obrazárny a shlédnout starobylá sídla a paláce, nyní opuštěné anglickou královskou rodinou, odsunutou na slunnější trůn v monarchistické Austrálii.

Bylo však také smutně nabíledni, že toto město kdysi zažívalo lepší dny. Obchody většinou byly jen otevřené bazary s laciným zbožím, a objevilo se i několik prázdných míst, jako chybějící zuby ve starcově úsměvu. Chodníky na této dopravní tepně, na trase z východu na západ, která dlouho patřivala k hlavním nákupním střediskům města, byly zaplněné hustou, liknavou řekou lidí. A to z nich dělalo dobré místo k ukrývání.

Ale Bobby neměl rád tlačení těl kolem sebe. Čtyři roky poté, co Kate vypnula jeho implantát, věděl, že se ještě pořád až příliš snadno poleká a příliš intenzívně vnímá odpor k nevitáným dotykům ze strany spoluobčanů. Zvlášť ho obtěžoval bezděčný kontakt s břichy a ochablými zednicemi mnoha Japonců středního věku, národa, který na existenci červí kamery zřejmě zareagoval hromadným přechodem k nudismu.

V tu chvíli nad změtí hovoru všude kolem zazněl výkřik: „Héj! Pohněte se!“ Lidé před nimi se rozestoupili, rozdělili se, jako by si tudy razilo cestu nějaké rozzlobené zvíře. Bobby vtáhl Kate do výklenku před vchodem do obchodu.

Průsekem mezi rozhněvanou masou lidí se blížila rikša. Tlačil ji tlustý Londýňan, do pasu svlečený, s velkými skvrnami potu pod měkkými prsy. Žena v rikše, která právě mluvila do implantátu v zápěstí, mohla být Američanka.

Když rikša přejela, Bobby a Kate se opět vmísili do proudu, který se znovu formoval. Bobby posunul ruku tak, aby se prsty dotýkal Katiny dlaně, a začal znakovat. *Kouzelný chlapík.*

Ne jeho vina, odpověděla Kate. Podívej kolem. Rikša možná kdysi ministr financí...

Prodírali se dál, razili si cestu k východu, ke křižovatce Oxford Street s Tottenham Court Road. Když za sebou nechali Oxford Circus, dav trochu prořídil, a Kate a Bobby se pohybovali obezřetněji a rychleji, s vědomím své zranitelnosti; Bobby se ujišťoval, že má přehled o únikových cestách, že v každém okamžiku zůstává k dispozici několik ulic.

Kate nosila kapuci svého Pláště mírně poodhalenou, ale tepelná maska pod ní zůstávala hladká a anonymní. Když stála nehybně, holografické projektory Pláště, které vysílaly obrazy okolního prostředí, se stabilizovaly a učinily ji z jakéhokoli úhlu pohledu prakticky neviditelnou. Byla to dobrá představa, přinejmenším dokud se znovu nepohnula a zpoždění ve zpracování dat nezpůsobilo, že se falešný obraz roztříštil a rozostřil. Ale nehledě na všechna omezení, dokázal Kouzelný plášť setrátit nedbalého či nesoustředěného operátora červí kamery, a tak stálo za to ho nosit.

Ze stejného důvodu měli dnes Bobby i Kate na obličeji tepelné masky, vytvarované do bezvýrazné anonymity. Masky vysílaly falešnou infračervenou signaturu, a byly neobyčejně nepohodlné, jejich zabudované vyhřívací prvky pálily Bobbyho na kůži. Bylo možné nosit i celotělní masky založené na stejném principu, některé dokázaly infračervené signatury charakteristické pro muže vydávat za ženské a naopak. Ale Bobby poté, co jednou vyzkoušel nezbytný suspensor protkaný vyhřívacími dráty, couvl ještě před dosažením této konkrétní úrovně nepohodlí.

Míjeli luxusně vyhlížející obytný dům zřejmě upravený z obchodu, jehož všechny stěny byly nahrazeny skleněnými tabulemi. Bobby se díval do jasně osvětlených místností a viděl, že dokonce i stropy a podlahy jsou průhledné, stejně jako většina nábytku - dokonce i v koupelně. V pokojích se pohybovali lidé, nazí, zjevně nedbali upřených pohledů lidí venku. Tento minimální domov byl zase další reakcí na dohled červí kamery, vzdorné

vyhlášení, že obyvatelům je skutečně lhostejné, kdo je pozoruje a zároveň neustálá připomínka samotným nájemníkům, že jakékoli zdánlivé soukromí je jednou provždycky iluzorní.

Na křižovatce s Tottenham Court Road došli k ruině Center Point: činžovní dům, který nikdy nebyl úplně obydlený, a později byl zničen v době největších problémů s terorismem skotských separatistů.

A právě tam se Bobby a Kate setkali se spojkou, jak měli slíbeno.

Mihotavý obrys zastoupil Bobbymu cestu. Zahlédl tepelnou masku uvnitř otevřené kápě Kouzelného pláště, a ruku napřaženou k jeho. Trvalo mu pár vteřin, než se přizpůsobil rychlému, sebejistému znakování toho druhého.

...25 4712425. *Tady 4712425. Tady...*

Bobby přetočil dlaň a odpověděl. Mám. 4712425. 5650982 já, 8736540 druh.

Fajn, fajn, konečně, přišla odpověď, rázná a jistá. Tak jdeme.

Neznámý je vedl pryč z hlavní třídy do bludiště uliček. Bobby a Kate, stále ruku v ruce, se pohybovali při okraji ulice, drželi se ve stínu, kdekoli to bylo možné. Ale vyhýbali se vchodům, které většinou před pevně uzavřenými dveřmi okupovali pouliční žebráci.

Bobby vklouzl rukou do dlaně neznámého. *Myslím znám tě.*

Druhá ruka symbolickou formou vyjádřila znepokojení. *To máme pláště a čísla sakra k ničemu.* Měla na mysli anonymní identifikační číslo, které, jak bylo doporučeno, mohl každý příslušník celosvětové neformální sítě běženeckých kmenů na každý den přijmout. Čísla se vydávala na požádání z centrálního zdroje dostupného pomocí červí kamery, o němž se říkalo, že je to generátor náhodných čísel ukrytý v zapomenutém dole v Montaně, a že pracuje na principu nerozluštitelných kvantově mechanických principů.

To ne, znakoval v odpověď.

Tak co. Obrys velkého tlustého zadku neschováš ani Pláštěm.

Bobby tajil smích. Tohle bylo dostatečným potvrzením, že „4712425“ je ta, kterou měl na mysli: žena z jižní Anglie, kolem šedesátky, sudovitě postavy, se smyslem pro humor a sebedůvěrou.

Poznám styl. Styl znakování.

Udělala souhlasný znak. *Ano, ano, ano. Už slyšela. Musím změnit.*

Nejde změnit všechno.

Ne, ale může zkusit.

Znakovou abecedu, kdy se špičky prstů dotýkají dlaní a prstů příjemcovy ruky, původně vytvořili pro potřebu lidí postižených zároveň hluchotou i slepotou. Uprchlíci před červí kamerou ji nadšeně přijali a přizpůsobili; znakovou komunikaci, která se odehrává v pootevřených dlaních, je pro pozorovatele téměř nemožné rozluštit.

...Téměř, ale ne docela. Nic není úplně spolehlivé. A Bobby si uvědomoval, že pozorovatelé za červími kamerami mají výhodu pohledu do minulosti, že si mohou znovu přehrávat vše, co jim uniklo, kolikrát chtějí, z libovolného úhlu a z takové blízkostí, jak se jim zamane.

Běženci však nemuseli ulehčovat čmuchalům život víc, než bylo nutné.

Bobby věděl, z útržků klábosení a od známých, že „4712425“ je babičkou. Před pár roky opustila zaměstnání a šla do penze, a neměla žádný záznam v trestním rejstříku ani zkušenost s nevítaným sledováním, nebo jiný zjevný důvod k odchodu do podzemí jako, po pravdě, mnozí Běženci, s nimiž se setkal během roků na útěku. Prostě jen nechtěla, aby se na ni lidé dívali.

Konečně je „4712425“ přivedla ke dveřím. Němým pokynem vyzvala Bobbyho a Kate, aby se zastavili, upravili si Plášť a tepelné masky a zajistili tak, že z nich nic není vidět.

Dveře se otevřely, a ukázala se jen tma.

...A potom, v posledním klamném manévru, se jich „4712425“ lehce dotkla a vedla je dál ulicí. Bobby se ohlédl a viděl, jak se dveře tiše zavřely.

O sto metrů dál došli k dalším dveřím, ty se otevřely a vpustily je do šachty plné tmy.

V klidu. Schod, schod, schod, ještě dva... V inkoustové tmě „4712425“ vedla Bobbyho a Kate dolů po krátkém schodišti.

Podle ozvěny a pachu Bobby před sebou vycítil místnost: byla velká, stěny tvrdé - nejspíš omítka, natřená na podlaze koberec tlumící zvuk. Vládla tu vůně jídla a teplých nápojů. A byli tu lidé: cítil jejich smíšený pach, slyšel měkký šum těl, jak se pohybovali.

Lepším se, pomyslel si. Za pár let vůbec nebudu muset používat oči.

Sestoupili na úpatí schodů. *Jedna místnost asi patnáct čtverečních metrů, znakovala teď „4712425“. Vzadu dvoje dveře. Záchody. Lidi, jedenáct, dvanáct, třináct, čtrnáct, samí dospělí. Okna jdou zneprůhlednit.* To byla obvyklá lest: místnosti, kde neustále panovala tma, snadno vešly ve známost jako hnízda Běženců.

Myslím fajn, znakovala teď Kate. Tady jídlo a postel. Pojd'. Začala si stahovat Plášť, a pak kombinézu, kterou měla pod ním.

Bobby ji s povzdechem následoval. Podával oděv kus po kuse „4712425“, a ta ho přidávala do police, kterou neviděl. Pak, až na tepelné masky nazí, se znovu vzali za ruce a vmísili se do skupiny, ve své nahotě všichni anonymní. Bobby čekal, že než schůzka skončí, vymění si dokonce tepelné masky, aby ještě víc zmátli ty, kdo se je snad rozhodli sledovat.

Přítomní je zdravili. Ruce mužské a ženské, na pohmat pozoruhodně odlišné se míhaly Bobbymu ve tváři. Konečně si ho někdo vybral, měl dojem, že jde o ženu asi padesátiletou, menší než on - a její ruce, malé a neobratné, ho hladily po tvářích, rukou a zápěstích.

Takovým dotýkáním ve tmě Běženci váhavě zkoumali jeden druhého. Obtížně získávané poznání, obezřetně, dokonce nejisté potvrzované nespočívalo na jménech, tvářích, nebo zrakových či sluchových označeních, ale na mnohem nepostižitelnějších, prchavějších známkách: na obrysu postavy ve tmě před ním, na nezničitelné a charakteristické vůni bez ohledu na vrstvy špíny či neenergičtější drhnutí, na pevnosti či měkkosti jejího doteku, na způsobech dorozumívání, jejím teplu či chladu, jejím stylu.

Při prvním takovém setkání se Bobby choulil, odtahoval se ve tmě před každým dotykem. Ale zdaleka to nebyl nepříjemný způsob, jak zdravit lidi. Pravděpodobně mu jednou rozebrala Kate všechno to neverbální dorozumívání, doteky a pohlazení, probouzely nějakou hluboko uloženou animální úroveň lidské osobnosti.

Pomalů se uvolňoval, začínal se cítit v bezpečí.

Anonymitu ve společenstvích Běženců samozřejmě vyhledávali blázni a zločinci a společenství se dala poměrně snadno infiltrovat těmi, kdo pátrali po jiných ukrytých, v dobrém či ve zlém. Ale podle Bobbyho zkušenosti vládl mezi Běženci překvapivě účinný vlastní dohled. Přestože neexistovala žádná ústřední koordinace, bylo v zájmu každého jedince zachovávat integritu místních skupin i hnutí jako celku. A tak byli ti špatní rychle identifikováni a vyhozeni, stejně jako federální agenti a další cizáci.

Bobbyho napadlo, zda by tohle mohl být model, jak se lidská společenství dokáží sama organizovat v budoucnosti, která patří komunikaci, červí kameře, vzájemnému propojení: jako volné,

samořízené sítě, chaotické a snad i neúčinné, ale nezdolné a přizpůsobivé. Jako takoví, předpokládal, nebyli Běženci ničím víc než prodloužením seskupení jako byla síť Agentury pro vojenskou standardizaci a Bombová hlídka a jednotky pravdy, a ještě před tím podobné skupiny jako amatérští pozorovatelé oblohy, kteří objevili Pelyněk.

A červí kamerou oloupeni o svá tabu a soukromí, možná se lidé obraceli k ranějším formám chování. Běženci rozmlouvali vzájemnou tělesnou péčí, jako šimpanzi. V záplavě tepla a pachu a doteků a dokonce i chuti jiných lidí stávala se tato shromáždění neobyčejně smyslnými, a občas i erotickými - Bobby poznal víc než jedno takové setkání, které vyústilo v netajené orgie, přestože on a Kate se omluvili (beze slov) dřív, než byli příliš vtaženi do děje.

Být Běžencem tedy nebylo tak špatné. A bylo to určitě lepší než alternativy, které měla na výběr Kate.

Ale byl to stínový život.

Bylo nemožné zůstat na jednom místě příliš dlouho, nemožné vlastnit nějaký podstatný majetek, nemožné dokonce se s někým příliš sblížit kvůli strachu ze zrady. Bobby znal jména jen hrstky Běženců, s nimiž se za své tři roky v podzemí setkal. Z mnohých se stali kamarádi, nabízeli dvěma bezradným novicům, které Mary zachránila, neocenitelnou pomoc a radu, obzvlášť v počátcích. Kamarádi, ano, ale bez minimálního lidského kontaktu se zřejmě nikdy nemohli stát skutečnými přáteli.

Červí kamera ho nemusela nutně zbavovat svobody soukromí, ale zdálo se, že ho mohla odříznout od vlastní lidskosti.

Najednou ho Kate tahala za paži, vrazila mu prsty do dlaně. *Našla ji. Mary. Mary je tady. Táhle. Pojd', pojd', pojd'.*

Užaslý Bobby se nechal vést.

Seděla sama v rohu místnosti.

Bobby zkoumal okolnosti, lehounce, pomocí prstů. Byla oblečená, na sobě měla kombinézu. Vedle ležel talíř s jídlem, chladnou masku neměla.

Oči měla zavřené. Nereagovala na jejich doteky, ale cítil, že nespí.

Kate podrážděně dloubala Bobbymu do dlaně... Klidně může mít neonový nápis tady jsem najděte mě...

Je v pořádku?

Nevím, nepoznám.

Bobby vzal sestru za bezvládnou ruku, tiskl ji a znakoval její jméno, znovu a znovu. *Mary, Mary, Mary, Mary Maysová, já Bobby, Bobby Patterson, Mary, Mary...*

Jako by se prudce probudila. „Bobby?“

Vnímal šokované, prohloubené ticho v místnosti. Bylo to první slovo, které někdo pronesl nahlas od chvíle, kdy sem přišli. Kate vedle něj se natáhla a přitiskla Mary dlaň na ústa.

Bobby našel Maryinu ruku a nechal ji znakovat.

Pardon, pardon. Nesoustředěná. Zvedla si jeho prsty k ústům a on cítil, jak se jí rty roztahují k úsměvu. Takže nesoustředěná a šťastná. Ale to nebylo nutně nic dobrého. Šťastný znamená nepozorný.

Co se ti stalo?

Její úsměv se rozšířil. *Nečekáš, budu šťastná, velký bratře?*

Víš, co myslím.

Implantát, odpověděla prostě.

Implantát, jaký implantát?

Kortikální.

Ach, pomyslel si zděšeně. Rychle předal informaci Kate.

Sakra, fuj, sakra, znakovala Kate. *Ilegální.*

Vím.

... Jamajka, znakovala mu teď Mary.

Cože ?

Přítel z buňky na Jamajce. Vidím jeho očima, slyším jeho ušima. Lepší než Londýn. Maryin dotek v jeho dlani byl jemný, obdoba šepotu.

Nové kortikální implantáty, upravené z neurálních implantátů přístroje pro virtuální realitu, byly konečným projevem technologie červí kamery: malý generátor červí díry na principu stlačeného vakua, spolu s aparaturou neurálních senzorů, zabořený hluboko v mozkové kůře příjemce. Generátor byl protkán neurotrofními chemickými látkami, takže během několika měsíců příjemcovy neurony do generátoru vrostly a vytvořily spoje. A neurální senzor byl vysoce citlivý analyzátor vzorců neuronové aktivity, schopný přesně zaměřit jednotlivé synapse neuronů.

Takový implantát dokázal v mozku číst a psát, a propojovat ho s jinými mozky. Vědomou silou vůle mohl nositel implantátu otevřít spojení prostřednictvím červí díry ze svého mozku do mozku jiného libovolného nositele.

Z Arén a jednotek pravdy a dalších bouřících vírů myšlenek a diskusí, které se staly charakteristickým rysem této nové, mladé, celosvětové obce, se vynořovalo nové vzájemně propojené společenství, vybavené implantáty. Mozky spojené s mozky. Sloučení myslí.

Říkali si Spojení.

Byla to, uvažoval Bobby, světlá nová budoucnost. Avšak právě v tuto chvíli ztělesňovala osmnáctileté děvče, jeho sestru, s červí dírou v hlavě.

Ty bojíš, znakovala nyní Mary. Strašidelné povídačky. Skupinový rozum. Ztratit duši. Bla-bla.

Ano, sakra.

Strach neznámý. Snad...

Ale najednou se Mary od něho odtrhla a vyskočila. Bobby poslepu zatápal, našel její hlavu, ale ona se vytrhla a byla pryč.

Všude v místnosti, přesně ve stejný okamžik, se pohnuli ostatní. Bylo to jako když hejno ptáků najednou vzlétne ze stromu.

Ukázaly se štěpinky světla, někdo otevřel hlavní dveře.

Jdeme, znakoval Bobby. Chňapl Kate za ruku a protáhli se s ostatními ke dveřím.

Bojíš, znakovala Kate za chůze, spěšně. *Ty bojíš. Studená ruka. Puls. Poznám.*

Bál se, připouštěl to. Ale ne náhlého odhalení: podobné situace už zažili, a skupina v bezpečném domě jako byl tento vždycky měla promyšlený systém stráží vybavených červími kamerami. Ne, nebál se odhalení, dokonce ani zajetí.

Bál se toho, jak Mary a ostatní jednali jako jeden člověk. Jediný organismus. *Spojení.*

Vklouzl do svého Pláště.

26

PRABABIČKY

V červích dílnách seděl David před velkým nástěnným softplátnem.

Hleděla na něho Hiramova tvář: mladší Hiram, měkčí tvář - ale nepochybně Hiram. Záběr lemovala matně osvětlená scenérie města, poničené činžáky a ohromné komplexy silnic, místo, které jako by navrhli s vyloučením lidských bytostí. Bylo to předměstí Birminghamu, velkoměsta v srdci Anglie, těsně před koncem dvacátého století, pár let předtím, než Hiram opustil tuto starou, trouchnivějící zemi v naději na lepší příležitosti v Americe.

Davidovi se podařilo zkombinovat Mavensovo zařízení pro sledování DNA s ovládacím systémem červí kamery, a rozšířil ho o přechod mezi generacemi. Takže stejně jako předtím dokázal sledovat do minulosti linii Bobbyho života, vysledoval teď Bobbyho otce, původce jeho DNA.

A nyní, poháněn zvědavostí, zamýšlel vydat se ještě dál, hledat vlastní kořeny - což nakonec byla jediná historie, na níž záleželo.

V temnotě prostorné laboratoře klouzal po stěně stín bez podstaty. David ho zahlédl periferním viděním, nevšímal si ho.

Věděl, že je to Bobby, jeho bratr. David netušil, proč Bobby přišel. Připojí se k Davidovi, až uzraje čas.

David ovinul prsty kolem malého joysticku a posunul ovladač kupředu.

Hiramova tvář byla stále hladší, mládla. Pozadí kolem se rozostřilo, vánice dní a nocí, nejasně viditelné budovy náhle

vystřídané šedozelenými planinami, oblast nížin Fens, kde Hiram vyrůstal. Zanedlouho se Hiramův obličej zmenšil, stáhl do sebe, dostal nevinný, chlapecký výraz, a během okamžiku se scvrkl do nemluvněte.

A náhle ho nahradila tvář ženy.

Žena se na Davida usmívala - či spíš na někoho za neviditelným okem červí díry, které se jí vznášelo před očima. Rozhodl se už, že od tohoto okamžiku bude sledovat linii mitochondriální DNA, která přechází beze změn z matky na dceru, takže tohle byla samozřejmě jeho babička. Byla mladá, kolem dvaceti, jistě byla mladá; sledování DNA se přesunulo z Hiram na ni v okamžiku jeho početí. Milosrdně neuvidí tyhle babičky stárnout. Byla krásná, tak vyrovnaná, s rysy, které považoval za klasicky anglické: vysoké lícní kosti, modré oči, jahodově světlé vlasy svázané do pevného uzlu.

Hiramovi asijsí předci pocházeli z rodu jeho otce. Davida napadlo, jaké obtíže asi podobný vztah této pohledné mladé ženě způsobil v dané době a místě.

A za sebou, v Červích dílnách, cítil, jak se onen stín posouvá blíž.

Stiskl joystick a dny a noci se znovu začaly řítit. Tvář nabývala dětského výrazu, rozmanité účesy se mihotaly na hranici viditelnosti. Pak obličej jakoby ztratil tvar, rozostřil se, že by střídání dětské baculatosti v dospívání, než se scvrkl do bezvýraznosti kojence.

Další prudký přechod. Ted jeho prababička. Tato mladá žena byla v kanceláři, mračila se, soustředěná, vlasy upravené do prapodivného složitého pletence copů. V pozadí David zahlédl další ženy, většinou mladé, jak se v řadách lopotí u neforemných mechanických počítaček, pracně obsluhují knoflíky, páčky a tlačítka. To musí být třicátá léta, celá desetiletí před zrozením křemíkového počítače; zřejmě má před očima stejně pokročilé

středisko zpracování informací jako kdekoli jinde na planetě. Už tato minulost, tak blízká jeho vlastnímu času, je jako cizí země, pomyslel si.

Propustil dívku z časové pasti a ona se propadla do dětství.

Za okamžik na něho hleděla další mladá žena. Na sobě měla dlouhou sukni a špatně padnouce, nekvalitně ušitou blůzu. Mávala britskou vlajkou a objímal ji voják v placaté plechové helmě. Ulici za nimi vyplňoval dav, muži v oblecích a čapkách a montérkách, ženy v dlouhých kabátech. Pršelo, byl neutěšený podzimní den, ale nikomu to zřejmě nevadilo.

„Listopad 1918?“ řekl David nahlas. „Den vyhlášení příměří. Konec čtyřletého krveprolévání v Evropě. To není špatná noc na to být počat.“ Obrátil se. „Nemyslíš, Bobby?“

Stín, nehybný nalepený na stěnu, jako by zaváhal. Pak se odlepil, pomalu se pohnul, nabyl obrysů lidského těla. Objevily se ruce a tvář, vznášely se bez opory ve vzduchu.

„Ahoj, Davide.“

„Sedni si ke mně,“ vybídl ho David.

Bratr se posadil se zašustěním Kouzelného pláště. Vypadal rozpačitě, jako by nebyl zvyklý být někomu na veřejnosti tak blízko. Na tom nezáleželo; David od něho nic nevyžadoval.

Tvář děvčete ze Dne příměří se vyhladila, zmenšila, scvrkla do nemluvněte a byl tu další přechod: dívka s některými rysy svých potomků, modrýma očima a jahodovými vlasy, ale hubenější, bledší, s vpadlými tvářemi. Jak procházela lety, pohybovala se změtí tmavých městských scénérií mezi továrnami a řadovými domky, pak záblesk dětství, další generace, další dívka, stejný ponurý kraj.

„Vypadají tak mladě,“ zabručel Bobby; hlas mu zněl ochraptěle, jako by ho dlouho nepoužíval.

„Myslím, že si na to budeme muset zvyknout,“ opáčil David neradostně. „Jsme už hluboko v devatenáctém století. Velké

lékařské objevy se vytrácejí, znalost hygieny je primitivní. Lidé umírají na prosté, vyléčitelné nemoci. A samozřejmě sledujeme linii žen, které žily alespoň tak dlouho, aby dosáhly věku, kdy mohly mít děti. Nezahlédneme jejich sestry, které zemřely v dětství a nezanechaly žádné potomky.“

Generace ubíhaly, tváře se vyfukovaly jako balónky, jedna za druhou, generaci za generací se neznatelně proměňovaly, projevoval se pozvolný genetický posun.

Ukázala se dívka se zjizveným obličejem skropeným slzami v okamžiku, kdy porodila. Dítě jí vzali, jak David viděl vlastně v tomto obráceném časovém sledu, podali, chvíli po narození. Její těhotenství probíhalo v zoufalství a hanbě, až dospěli k okamžiku, který jí předurčil život: surové znásilnění, kterého se zřejmě dopustil člen rodiny, bratr či strýc. Očištěna od této špíny dívka mládla, krásněla, usmívala se, její tvář se plnila nadějí bez ohledu na bídu vlastního života, nacházela krásu v prostých věcech: v pomíjivém kvítku, ve tvaru oblaku.

Svět musí být plný takových utrápených příběhů života, pomyslel si David, odvíjely se, jak se nořily do minulosti, důsledek předcházela příčina, bolest a zoufalství odcházely, když se blížila nepopsaná stránka dětství.

Náhle se pozadí znovu změnilo. Kolem tváře této nové prababičky, vzdálené asi tak deset generací, nyní spatřili venkovskou krajinu: políčka, po dvoře se potulovali vepři a krávy, spousta umouněných dětí. Žena byla ustaraná, chyběly jí zuby, obličej měla vrásčitý, vypadala staře, ale David věděl, že jí nemůže být víc než pětatřicet čtyřicet let.

„Naši předkové byli zemědělci,“ prohodil Bobby.

„To platí skoro o každém před velkou migrací do měst. Ale probíhá Velká průmyslová revoluce. Nejspíš ještě ani neumějí vyrábět ocel.“

Roční období pulzovala, léto a zima, světlo a tma; a generace žen, z dcery na matku, procházely vlastním pomalejším koloběhem od ustaraného rodičovství přes zářivé panenství po nevinné dětství. Některé z oněch žen naskočily na plátně s obličejem zkřiveným bolestí: to byly ty nešťastnice, postupně stále častější, které při porodu zemřely.

Dějiny couvaly. Století ubývala, svět se vylidňoval. Někde jinde se Evropané stahovali z Ameriky, brzo zapomenou, že oba ohromné světa dříve existují, a Zlatá horda - velké armády Mongolů a Tatarů, jejichž těla se vynořovala ze země, se znovu formovala a ustupovala do střední Asie.

Nic z toho se netýkalo těchto udřených evropských rolníků, bez vzdělání a knih, kteří pracovali na stejném kousku země generaci za generací: lidé, pro něž, uvědomil si David, byl místní výběrčí desátek postavou daleko hrozivější než Tamerlán či Kublaj Chán. Kdyby červí kamera neukázala nic jiného, uvažoval, pak tedy toto, s nelítostnou otevřeností: že život většiny lidí byl bídný a krátký, postrádající svobodu a radost a pohodlí, jejich prchavé okamžiky ve světle se proměnily v ortel, který je nutno snášet.

Za obrysem tváře jedné dívky - vlasy zcuchané a tmavé, plet' sinalá, výraz hladový a ostražitý - náhle scéna konečně zavířila. Zahlédli ponurou krajinu, rozedranou rodinu uprchlíků na nekonečné pouti - a tu a tam hromady hořících těl.

„Mor,“ hlesl Bobby.

„Ano. Musejí prchat. Ale není kam jít.“

Brzo se obraz ustálil na dalším anonymním proužku půdy zasazeném do rozlehlé, ploché krajiny; a zase další generace dřiny, tak neblaze přerušené.

Na obzoru stála normanská katedrála, obrovská, přízračná truhla z pískovce. Pokud to bylo ve Fens, na planině ve východní Anglii, pak by to mohlo být Ely. Ohromná stavba, již nyní stará

stovky let, vypadala jako gigantická pískovcová kosmická loď, která sestoupila z nebes, a musela naprosto dominovat krajině, myšlení těchto udřených lidí - což byl, samozřejmě, její účel.

Ale i skvostná katedrála se začala smrskávat, s překvapivou rychlostí se skládala do menších, prostších tvarů, až konečně zmizela z očí úplně.

A počet lidí stále klesal, ohromný příliv lidstva na celé planetě opadal. Normanští dobyvatelé už jistě rozebrali své mohutné tvrze a hrady a odtáhli do Francie. Brzo se z Británie vrátí domů vlny nájezdníků ze Skandinávie a Evropy. Dál v cizině, jak se přibližuje Mohamedova smrt a zrození, stahují se muslimové ze severní Afriky. Než sejmou Krista z kříže, na celém světě zbude jen okolo sta milionů lidí, méně než polovina obyvatel Spojených států za Davidových časů.

Zatímco na plátně pulzovaly tváře jejich předků, došlo k další přeměně krajiny, ke krátké migraci. Teď tyto vzdálené rodiny rozrýpávaly zem plnou ruin nízkých zdí, rozvalených sklepů, zem posetou kvádry mramoru a dalšího stavebního kamene.

Budovy vyrůstaly jako zpomaleně filmované květiny, poházené kameny srůstaly.

David zastavil. Zaměřil se na tvář ženy, vlastní daleké příbuzné v hloubi nějakých osmdesáti generací. Bylo jí asi čtyřicet, pohledná, jahodové vlasy přibarvené šedinami, oči modré. Nos měla hrdý a výrazný, římský.

Neutěšená pole za jejími zády zmizela a nahradila je upravená tvář města: náměstí obklopené sloupořadím a sochami a vysokými budovami se střechami z červených tašek. Náměstí zaplňovaly pouliční stánky, prodavači zmrazení v proudu času při nabízení svého zboží. Prodavači působili komicky, tak byli zaujati svými drobty bezvýznamného zisku, neměli ani tušení o pustošivých dobách, které je čekají v nejbližší budoucnosti, o blízké smrti.

„Římská osada,“ řekl David.

„Ano.“ David ukázal na plátno. „Myslím, že tohle je forum. Tam je pravděpodobně bazilika, radnice a soudní dvůr. Tyhle řady sloupoví vedou k obchodům a úřadům. A ta budova tamhle by mohl být chrám...“

„Vypadá to tu tak spořádaně,“ zamumlal Bobby. „Dokonce moderně. Ulice a obchody, úřady a budovy. Je jasné, že město založili na pravouhlém půdorysu, jako Manhattan. Mám pocit, že bych mohl vstoupit do plátna a jít se poohlédnout po baru.“

Kontrast mezi tímto ostrovem civilizace a staletí širokým mořem nevědomosti a dřiny byl tak ohromující, že se Davidovi nechtělo město opustit.

„Riskuješ, když sem chodíš,“ řekl.

Bobbyho tvář, která se vznášela nad pláštěm, byla jako tajuplná maska, osvětlená zmrazeným úsměvem vzdálené prababičky.

„Já vím. A vím, že pomáháš FBI. Sledování DNA“

David vzdychl. „Když ne já, vyvíjel by to někdo jiný. Takhle alespoň vím, co mají za lubem.“ Ťukl na plátno. Kolem babiččiny tváře se rozsvítila řada menších obrázků. „Podívej. Červí záběry všech přilehlých místností a chodeb. Letecký pohled ukazuje parkoviště. Přimíchal jsem k tomu infračervené rozlišení. Když se někdo přiblíží...“

„Díky.“

„Už je to moc dávno, bráško. Nezapomněl jsem, jak jsi mi pomohl zvládnout mou vlastní krizi, setkání s narkomanií.“

„Všichni máme někdy krizi. To nic nebylo.“

„Naopak... Neřekl mi, proč jsi sem přišel.“

Bobby pokrčil rameny, pohyb se pod pláštěm proměnil v rozmazaný stín. „Vím, že nás hledáš. Jsem naživu a v pořádku. A Kate taky.“

„A šťastný?“

Bobby se usmál. „Kdybych chtěl štěstí, mohl bych si jen aktivovat čip v hlavě. Život je víc než štěstí, Davide. Chci, abys předal vzkaz Heather.“

David sraštil obočí. „Co Mary? Je jí něco?“

„Ne. Ne, ne tak docela.“ Bobby si zamnul tvář, rozpálenou pod Kouzelným pláštěm. „Stala se jednou ze Spojených. Chceme se pokusit přimět ji, aby přišla domů. Chci, abys mi to pomohl připravit.“

To byly znepokojivé zprávy. „Samozřejmě. Můžeš mi důvěřovat.“

Bobby se zazubil. „To vím. Jinak bych sem nepřišel.“

A já, pomyslel si David stísněně, jsem od našeho posledního setkání zjistil něco závažného o tobě.

Pohlédl do Bobbyho upřímné, zvědavé tváře, ozářené dnem, který minul před dvěma tisíciletími. Nastala teď chvíle, kdy může Bobbyho zasáhnout dalším odhalením Hiramova nekonečného pohrávání s jeho životem snad dokonce největšího zločinu, kterého se kdy Hiram vůči svému synovi dopustil?

Později, pomyslel si. Později. Nějaká vhodná chvíle se naskytne.

A kromě toho, na plátně stále zářil záběr červí kamery, lákavý, neznámý, naprosto neodolatelný. Červí kamera se všemi svými projevy změnila svět. Ale to všechno je bezvýznamné, pomyslel si, ve srovnání s tímhle: s mocí technologie odhalit, co bylo domněle navždy ztraceno.

Bude ještě dost času na život, na složité záležitosti, dost času zabývat se dosud nezformovanou budoucností. Prozatím vábila historie. Vzal joystick, pohnul s ním dopředu; a římské budovy se vypařily jako sněhová vločka na slunci.

Další krátké rozostřené migrace, a najednou tu byl nový kmen předků: stále s typickými jahodovými vlasy a modrýma očima, ale beze stopy římského nosu.

V pozadí mihotajících tváří David zahlédl políčka, nevelká, obdélňková, obdělávaná radlicemi, které vlekli voli, nebo dokonce, za horších časů, lidé. Byly tu dřevěně sýpky, ovce a vepři, dobytek a kozy. Za seskupenými poli viděl navršené valy, které sídliště proměňovaly v pevnost - ale znenadání, jak se nořili hlouběji do minulosti, valy nahradila primitivnější dřevěná palisáda.

Bobby se ozval: „Svět je čím dál jednodušší.“

„Ano. Jak to řekl Francis Bacon? ... ‚Prospěšné účinky, jež jsou dílem zakladatelů měst, zákonodárců, otců národa, vyhladitelů tyranie a hrdinů tohoto druhu, trvají jen krátce: zatímco dílo Tvůrce, přestože méně okázalé a působivé, je pociťováno všude a trvá navěky. ` Zrovna teď se bronzovými zbraněmi vede Trójská válka. Ale bronz se snadno láme, a právě proto tato válka trvala dvacet let s poměrně malými ztrátami. Zapomněli jsme, jak vyrábět železo, takže se nemůžeme navzájem zabíjet tak efektivně jako dřív...“

Těžká dřina na polích pokračovala, přecházela z generace na generaci téměř beze změny. Ovce a dobytek, přestože zdomácnělé, vyhlížely jako mnohem divočejší plemena.

Sto padesát generací v minulosti, a bronzové nářadí konečně ustoupilo kamennému. Ale kamením obdělávaná políčka se změnila jen málo. Jak se postup historických proměn zpomaloval, David zrychloval pád. Dvě stě, tři sta generací minulo, prchavé tváře se slily jedna v druhou, zvolna utvářené časem a dřinou a míšením genů.

Ale brzo to nebude znamenat nic, pomyslel si David stísněně - nic, po dni Pelyňku. Toho temného rána všechen vytrvalý zápas, dřina miliard malých životů, bude vymazána; vše, co jsme se

naučili a vybudovali bude ztraceno, a možná ani nezůstane mysl, která by vzpomínala, truchlila. A stěna času je blízko, mnohem blíž než římské jaro, které letmo zahlédli; zbývá tak málo historie, která se ještě odehraje.

Náhle to byla nesnesitelná myšlenka, jako by v nitru poprvé porozuměl realitě Pelyňku. Musíme objevit způsob, jak ho odchýlit, pomyslel si. Kvůli těmhle druhým, kvůli předkům, co na nás hledí červí kamerou. Nesmíme ztratit smysl jejich zmizelých životů.

A pak, znenadání, se pozadí znovu rozostřilo.

Bobby řekl: „Jsou z nás kočovníci. Kde to jsme?“

David poklepal na vyhledávací panel. „Severní Evropa. Zapomněli jsme, jak obdělávat půdu. Města a osady zanikly. Už žádné říše, žádná velkoměsta. Lidé jsou hodně vzácní tvorové, a žijeme v kočovných skupinách a klanech, v osadách, které slouží přinejlepším jednu nebo dvě sezóny.“

Dvanáct tisíc let hluboko v minulosti zastavil obraz.

Mohlo jí být asi patnáct let, a na levé tváři měla neuměle vytetované jakési okrouhlé znamení. Vypadala, že se těší pevnému zdraví. Nesla dítě, pevně zavínuté ve zvířecí kůži, mého vzdáleného prastrýčka, pomyslel si David nepřítomně, a hladila ho po kulaté tvářičce. Na sobě měla boty, kamaše, těžký kabát ze spletených tra vin. Další kusy oděvu vypadaly jako sešité z proužků kůže. V botách a pod kloboukem měla nastrkanou trávu, nejspíš kvůli izolaci.

S dítětem na loktech kráčela za skupinou dalších lidí: muži, ženy s nemluvnaty, děti. Postupovali vzhůru po úzkém, svažitém hřebeni skály. Šli volně, lehce, rychlostí zřejmě určenou k tomu, aby je nesla mnoho kilometrů. Ale někteří dospělí drželi připravená kopí s pazourkovými hroty: pravděpodobně spíš byli na stráž před útokem divé zvěře než před hrozbou ze strany lidí.

Skupina došla na vrchol hřebene. David a Bobby, kteří se vezli prababičce na rameni, spolu s ní pohlédli do kraje pod sebou.

„...Páni,“ vydechl David. „Páni.“

Spatřili širokou planinu sahající až k obzoru. V ohromné dálce, snad na severu, se tyčily hory, temné a přízračné, žíhané zářivou bělostí ledovců. Obloha byla křišťálově modrá, slunce vysoko.

Nebyl tu žádný kouř, ani stopa po polích, žádné ploty. Z tohoto mrazivého světa se vytratily všechny stopy zanechané lidmi.

Ale údolí nebylo pusté.

...Je to jako koberec, napadlo Davida: pohyblivý koberec těl podobných balvanům, všechna pokrytá dlouhou rudohnědou srstí, která visela až k zemi, jako srst pižmoně. Pohybovali se zvolna, celou dobu se pásli, větší stádo tvořily rozptýlené skupinky. Na bližším okraji stáda se jedno z mláďat oddělilo od rodiče, neopatrně, a začalo rýt do země. Přikradl se vlk, vyzábělý, s bílým kožichem. Matka telete vyrazila ze stáda, zahnuté kly se blýskaly. Vlk prchal.

„Mamuti,“ řekl David.

„Musí jich být desítky tisíc. A co je tohle, nějaký druh vysoké zvěře? Jsou tamto velbloudi? A - ach, proboha - myslím, že to je šavlozubá kočka.“

„Lvi a tygři a medvědi,“ odpověděl David. „Chceš pokračovat?“

„Ano. Ano, jedeme dál.“

Údolí doby ledové se ztratilo, jako kdyby zmizelo v mlze, a zůstaly jen obličejové lidí, odpadávaly jako listy kalendáře.

Přesto měl David stále pocit, že dokáže tváře svých předků rozpoznat: kulaté, při porodu téměř vždy fantasticky mladé, pořád si zachovávaly znaky modrých očí a jahodově světlých vlasů.

Ale svět se dramaticky změnil.

Ohromné bouře bičovaly oblohu, některé trvaly celé roky. Předkové se probíjeli krajinami ledu či sucha, dokonce pouští, hladoví, žízniví, nikdy zdraví.

„My jsme měli štěstí,“ poznamenal David. „Měli jsme celá tisíciletí relativní klimatické stability. Dost času, abychom zvládli zemědělství a vybudovali města a dobyli svět. A předtím, tohle.“

„Tak hrozně zranitelní,“ hlesl Bobby s podivením.

Více než tisíc generací v minulosti začaly tváře tmavnout.

„Migrujeme na jih,“ řekl Bobby. „Ztrácíme adaptaci na chladnější podnebí. Vracíme se do Afriky?“

„Ano.“ David se usmál. „Jdeme domů.“

A za tucet dalších generací, když byla první velká migrace odčiněna, začaly se obrazy ustalovat.

Ocitli se na jižním výběžku Afriky, východně od mysu Dobré naděje. Skupina předků dosáhla jeskyně poblíž pláže, z níž vystupovaly mohutné, zahnědlé skály sedimentárního původu.

Zřejmě to bylo pohostinné místo. Lučiny a les, v němž převažovaly keře a stromy s ohromnými, pestrobarevnými bodlákovitými květy, spadaly přímo k mořskému břehu. Oceán byl mírný a nad hlavou kroužili mořští ptáci. Čára na rozhraní přílivu a odlivu oplývala chaluhami, medúzami a sépiemi, které uvízly na suchu.

V lese žila zvíř. Nejprve zahlédli povědomé tvory jako byl oryx, gazela, slon a divoký vepř, ale později v čase se objevovaly méně známé druhy: dlouhorohý buvol, obrovitý buvolec, druh obřího koně, pruhovaný jako zebra.

A zde, v těchto málo pozoruhodných jeskyních, předci zůstávali, generaci za generací.

Postup změn byl teď příšerně pomalý. Zpočátku předkové nosili šaty, ale jak mýjely stovky generací, oděv postupně ztrácel na kvalitě, omezoval se na pouhé kožené kalhoty přivázané k nahému pasu, a časem ani to ne. Lovili oštěpy s kamennými hroty

a ručními sekýrami, už ne šípy. Ale i kamenné nástroje byly stále hruběji opracované, lov méně náročný, často stěží víc než nešťastný pokus dorazit zraněného oryxe.

V jeskyních, jejichž dno v průběhu tisíciletí klesalo stále hlouběji, jak mizely jednotlivé vrstvy pozůstatků po lidech, nejprve vládlo něco jako zkušenost lidské společnosti. Existovalo i umění, obrazy zvířat a lidí, pracně nanesené na stěny pomocí prstů namočených do barvy.

Ale nakonec, v hlubině více než dvanácti tisíc generací, zůstaly stěny holé, poslední neobratné kresby byly setřeny.

David se zachvěl. Dospěl do světa bez umění: nebyly žádné obrazy, žádné romány, žádné sochy, snad ani písně či poezie. Světu ubýval rozum.

Klesali hlouběji a hlouběji, čtyři tisíce generací: nesmírná pustina času, přeťatá řetězem předchůdců, kteří se rodili a hašteřili v této ničím nevyzdobené jeskyni. Sled prababiček vykazoval málo význačných změn ale David se domníval, že v těch tmavých tvářích rozpoznává přibývající povrchnost, úžas, dokonce stav navyklého, nechápavého strachu.

Konečně došlo k náhlému, otřesnému přerušení. Tentokrát se nezměnila krajina, ale samotná tvář předků.

David zpomalil pád a bratři hleděli na tuto nejvzdálenější prababičku, jak vykukuje z ústí jeskyně, kterou budou její potomci obývat po tisíce generací.

Tvář měla nezvykle širokou, oči příliš daleko od sebe, nos zploštělý a rysy příliš rozložené, jako by celý obličej někdo natáhl. Čelist měla pevnou, ale bradu malou a sraženou dozadu. A z čela jí vybíhalo ohromné obočí, kostnatý výčnělek jako nádor, který stlačoval tvář pod sebou a způsoboval, že oči zapadly do širokých jamek z tvrdé kosti. Zduření vzadu na hlavě vyrovnávalo tíhu tohoto ohromného obočí, ale tlačilo ženě hlavu dolů, takže měla bradu téměř opřenou o hrudník, masivní krk se stácel kupředu.

Oči však byly jasné a vědouce.

Byla lidštější než každá opice, a přesto nebyla člověk. A právě tato míra blízkého a přece odlišného ho znepokojovala.

Byla nepochybně neandrtálka.

„Je nádherná,“ řekl Bobby.

„Ano,“ vydechl David. „Tohle vrátí paleontology zpátky na začátek.“ Usmál se, vychutnával tu představu.

A náhle ho napadlo, kolik pozorovatelů z jeho vlastní budoucnosti bude studovat jeho a Bobbyho, zrovna teď, jak se stávají prvními lidmi, kteří se ocitli tváří v tvář vlastním dávným předkům. Domníval se, že si nikdy nedokáže ani vzdáleně představit jejich chování, nářadí, které používali, jejich myšlenky - stejně jako tahle neandrtálská prababička si jistě nikdy nepředstavovala takovou laboratoř, zpola neviditelného bratra, naleštěné přístroje.

A za těmito pozorovateli, ještě dál v budoucnosti, jsou jistě další, kteří zase pozorují je, a tak dál, až k ještě méně představitelné budoucnosti, dokud lidstvo nebo ti, kdo přijdou po něm - vytrvá. Byla to mrazivá, zdrcující myšlenka.

To vše za předpokladu, že Pelyněk vůbec někoho ušetří.

„...Ach,“ zašeptal Bobby. Znělo to zklamaně.

„Co je?“

„Není to tvoje vina. Znal jsem riziko.“ Zašustila látka, mihl se stín.

David se obrátil. Bobby zmizel.

Ale objevil se Hiram, vletěl do laboratoře, bouchal dveřmi a pokřikoval. „Mám je, do hajzlu, mám je.“ Plácl Davida po zádech. „To stopování DNA fungovalo jeden zázrak. Manzoniová a Mary, tahle dvojka.“ Zvedl hlavu. „Slyšíš mě, Bobby? Já vím, že tu jsi. Mám je. A jestli chceš některou z nich ještě vidět, budeš za mnou muset přijít. Jasný?“

David se zahleděl do hlubokých očí svého ztraceného předka, příslušníka jiného druhu, vzdáleného pět tisíc generací, a vypnul softplátno.

RODINNÁ HISTORIE

Když ji násilím vrátili do otevřené lidské společnosti, Kate s úlevou zjistila, že byla očištěna od obvinění ze zločinu, které proti ní vznesli. Ale ohromeně zjistila, že je odloučena od Mary, od přátel, a okamžitě znovu uvězněna a že to způsobil Hiram Patterson.

Dveře do apartmá se rozlétly, jak se stávalo dvakrát denně.

Stála tam její dozorkyně: vysoká, pružná žena, v ne nápadném, téměř úředním kalhotovém kostýmu. Byla dokonce krásná, ale z jejího strnulého výrazu ve tváři, v očích, běhal Kate mráz po zádech. Jmenovala se, jak Kate zjistila, Mae Wilsonová.

Wilsonová vstrčila do dveří servírovací stůl na kolečkách, odvezla včerejší, přelétla místnost rychlým profesionálním pohledem, a zavřela dveře. A to bylo vše, bez jediného slova.

Kate seděla na jediném kusu nábytku v pokoji, na posteli. Teď vstala a přešla ke stolku, stáhla bílý papírový ubrousek. Studené maso, salát, chleba, ovoce a nápoje, termoska kávy, láhev s vodou, pomerančová šťáva. Na spodní plošině leželo oblečení: čisté spodní prádlo, kombinézy, lůžkoviny. Jako obvykle.

Kate už dávno vyčerpala možnosti stolku, který se objevoval dvakrát denně. Papírové talíře a plastové příbory nebyly kromě primárního účelu k ničemu, a i pro ten téměř nepoužitelné. Dokonce i kolečka stolku byla z měkkého plastu.

Vrátila se k posteli a sedla si, roztržitě ukusovala broskev.

Zbytek místnosti byl právě tak málo slibný. Stěny naprosto hladké, potažené čirým plastem, který nedokázala nehty udloubnout. Nebyla tu ani instalace osvětlení; šedavá záře, která pokoj zalévala čtyřiašest hodin denně vycházela z výbojek za stropními panely, ukrytých pod plastem, a stejně mimo její dosah. Postel tvořila plastová krabice hladce spojená s podlahou. Pokoušela se roztrhat prostěradla, ale látka byla příliš pevná. (A stejně si zatím nedokázala sama sebe představit, jak někoho škrtí, dokonce ani Wilsonovou.)

Instalace záchodu a sprchy pro její vyšší záměry také neměla žádnou hodnotu. Záchod byl chemický, a vedl zřejmě do uzavřené jímky, takže nemohla ani propašovat zprávu v tělesném odpadu i kdyby dokázala přijít na to jak.

Ale přes to všechno se jí jednou téměř podařilo utéci. S potěšením si v duchu znovu připomínala svůj úspěšný pokus.

Zosnovala celý plán v duchu, kam ani červi kamera nemohla prozatím nahlížet. Na přípravách pracovala déle než týden. Každých dvanáct hodin nechávala stolek na nepatrně odlišném místě - jen o zlomek hlouběji v místnosti. Rozvrhla si v duchu každé postavení: tři kroky od postele ke dveřím, druhý krok o zlomek zkrátit. . .

A pokaždé, když Wilsonová přišla ke dveřím pro stolek, musela se natáhnout trochu dál.

Až konečně nastala chvíle, kdy Wilsonová, aby na stolek dosáhla, musela udělat jediný krok do místnosti. Jen krok, jenom to, ale Kate doufala, že to bude stačit.

Dva skoky ji přenesly k východu. Náraz ramenem odhodil Wilsonovou dál do místnosti, a Kate pronikla až na dva kroky ven ze dveří.

Ukázalo se, že její pokoj je jen krabice, která stojí osaměle v ohromném sále velkého hangáru, stěny měl vysoké a vzdálené a matně osvětlené. Všude dokola byly další stráže, muži a ženy,

zvedali se od stolů, vytahovali zbraně. Kate se zoufale rozhlížela, hledala, kam utéci...

Ruka, která jí sevřela dlaň, byla jako svěrák. Zkroutila jí malíček dozadu, páčila paži stranou. Kate dopadla na kolena, nedokázala potlačit výkřik, a cítila, jak jí kosti v malíčku praskly s explozí mučivé bolesti.

Byla to samozřejmě Wilsonová.

Když přišla k sobě, ležela na podlaze svého vězení, připoutaná něčím, co na pohmat vypadalo jako izolační páska, a zdravotník jí ošetřoval ruku. Wilsonovou, s vražedným výrazem v ledové tváři, držel stranou jiný dozorce.

Když všechno skončilo, Kate zůstal prst, ve kterém celé týdny pulsovala bolest. A Wilsonová, když při své rutinní proceduře, prováděné dvakrát denně, přišla příště ke dveřím, upřela na Kate pohled plný nenávisti. Zranila jsem její pýchu, uvědomila si Kate. Podruhé mě bez váhání zabije.

Ale Kate bylo úplně jasné, dokonce i po jejím pokusu o útěk, že všechna ta nenávist není zaměřena na ni. Uvažovala, kdo je skutečným cílem Wilsonově - a jestli o tom Hiram ví.

Stejně jako jí bylo jasné, že Hiramovým skutečným cílem nikdy nebyla ona sama. Byla jen návnada, návnada v pasti.

Stála jen v cestě těmhle šíleným lidem s jejich nepředvídatelnými záměry.

Obírat se takovými problémy nebylo k ničemu. Natáhla se na lůžko. Později, podle programu, kterým určovala řád pustých dní, si trochu zacvičí. Zatím, ponořená ve světle, které nikdy nezhasínalo, pokoušela se uvolnit si mysl.

Něčí ruka se dotkla její.

Uprostřed chaosu, vzájemného obviňování a hněvu, které následovaly po objevení Mary a Kate, David požádal o setkání s Mary v chladném tichu Červích dílen.

Okamžitě ho šokoval známý výraz Maryiných modrých očí, tak podobný očím, které sledoval do hloubi času, až daleko do Afriky.

Zachvěl se při pocitu prchavosti lidského života. Copak je Mary skutečně jen pouhý pomíjivý projev genů, které jí byly předány prostřednictvím tisíců generací, dokonce z dávno minulých neandrtálských dob, genů, které ona na oplátku předá neznámé budoucnosti? Ale červi kamera už potlačila tuto bezútěšnou představu. Maryin život byl pomíjivý, ale neztrácel proto na významu; a teď, když se minulost otevřela, ti, kdo přijdou, určitě budou chovat Mary v paměti a v lásce.

A její život, utvářený v rychle se měnícím světě, ji ještě může zavést do míst, která si nikdy nedokázala ani představit.

Řekla: „Vypadáš ustaraně.“

„To proto, že nevím, s kým mluvím.“

Odfrkla, a na okamžik spatřil známou, vzpurnou, nespokojenou Mary.

„Odpusť mi mou neznalost,“ řekl David. „Jen se to pokouším pochopit. Jako my všichni. Tohle je pro nás něco nového.“

Přikývla. „A tedy něco, čeho je třeba se bát? ... Ano,“ souhlasila nakonec. „Tak ano. Jsme tu my. červi díra v mé hlavě se nikdy nezavírá, Davide. Všechno, co dělám, všechno, co vidím a slyším a cítím, všechno, co si myslím, je...“

„Sdíleno?“

„Ano.“ Prohlížela si ho. „Ale já vím, co si pod tím představuješ. Zředění. Správně? Jenže tak to není. Nejsem o nic míň já. Ale jsem rozšířená. Je to prostě další rovina myšlení. Nebo zpracování informací, jestli chceš: navrstvená přes mou vlastní centrální nervovou soustavu, stejně jako se CNS vrství přes starší sítě, třeba ty biochemické. Moje vzpomínky jsou pořád moje. Záleží na tom, jestli jsou uloženy v hlavě někoho jiného?“

„Ale tohle přece není nějaká pěkně uspořádaná síť mobilních telefonů, ne? Vy Spojení si kladete vyšší cíle než jen to. Existuje uvnitř toho všeho nová osobnost, nové, kombinované ty? Skupinová mysl, propojená červími dírami, která ze sítě vzniká?“

„Nemyslíš, že by to byla zručnost, vid’?“

„Nevím, co si o tom mám myslet.“

Prohlížel si ji, snažil se uvnitř ulity Spojených zachytit Mary.

Nijak mu nepomáhalo, že Spojení rychle vešli ve známost jako dokonalí herci či lháři, řečeno upřímně. Díky odděleným vrstvám vědomí každý z nich tak dokonale ovládal řeč těla, obličejové svaly jako dorozumívací prostředky, které se kdysi vyvinuly, aby předávaly informace spolehlivě a otevřeně - že by předčil nejzkušenějšího divadelníka. David neměl důvod předpokládat, že mu Mary dnes lže; jen prostě nevěděl, jak by dokázal rozpoznat, jestli tomu tak je nebo není.

Právě navrhovala: „Proč se mě nezeptáš na to, co chceš skutečně vědět?“

Zneklidněn řekl: „Tak dobře. Mary - jaký je to pocit?“

Pomalou odpověděla: „Stejný. Jen - víc. Je to jako když se docela probudíš, pocit průzračnosti, plného vědomí. Ty to musíš znát. Já nikdy nebyla vědec. Jen jsem luštila hádanky. Hraju šachy, například. Věda je něco takového, ne? Na něco přijdeš - najednou vidíš, jak hra zapadá do sebe, jako by se na chvíli rozestoupily mraky, a vidíš daleko, mnohem dál než předtím.“

„Ano,“ přisvědčil. „Pár takových okamžiků jsem zažil. Měl jsem štěstí.“

Stiskla mu ruku. „Ale já, já se tak cítím pořád. Není to nádhera?“

„Chápeš, proč se vás lidé bojí?“

„Dělají víc než se jen bojí,“ dořekla klidně. „Pořádají na nás štvance. Napadají nás. Ale uškodit nám nemohou. Vidíme je přicházet, Davide.“

Zamrazilo ho.

„A i když jednoho z nás zabijí, i když zabijí *mne*, my, vyšší bytost, budeme existovat dál.“

„Co tohle znamená?“

„Informační síť, která definuje Spojené, je veliká, a neustále se rozšiřuje. Je pravděpodobně nezničitelná, jako mozkový Internet.“

Zachmuřil se, byl podrážděný a nevěděl pořádně proč. „Slyšela jsi o teorii náklonnosti? Popisuje naši potřebu psychologicky navazovat blízké vztahy, dosahovat intimnosti. Potřebujeme takové vztahy, abychom skryli strašnou pravdu, které při dospívání čelíme, že každý z nás je sám. Největším bojem lidské existence je snaha vyrovnat se s touto skutečností. A právě proto je tak lákavé patřit ke Spojeným.“

„Ale čip v hlavě ti nepomůže,“ dodal krutě. „Nakonec ne. Protože umřít musíš sama, stejně jako já.“

Usmála se, chladně mu to promíjela, a on se zastyděl.

„Ale to možná není pravda,“ namítla. „Možná budu moci žít dál, přežít smrt svého těla, Maryina těla. Ale já, mé vědomí a vzpomínky, nebudou sídlit v těle jednoho či druhého člena, budou rozptýlené. Sdílené jimi všemi. Nebylo by to nádherné?“

Zašeptal: „A byla bys to ty? Dokážeš tímhle způsobem skutečně uniknout smrti? Nebo to rozptýlené já bude kopie?“

Vzdychla. „Nevím. A kromě toho taková technologie má k uskutečnění ještě trochu daleko. Než to dokáže, pořád budeme zakoušet nemoce, nehody, smrt. A pokaždé budeme truchlit.“

„Čím je člověk moudřejší, tím víc to bolí.“

„Ano. Stav lidstva je tragický, Davide. Čím víc se Spojení rozrůstají, tím jasněji to vidím. A tím víc to cítím.“ Její tvář, dosud mladou, jako by překrývala přízračná maska daleko vyššího věku.

„Pojed' se mnou,“ řekl. „Vím o něčem, co bych ti chtěl ukázat.“

Kate se neovládla a trhla sebou, ucukla rukou.

Bezděčné vyjeknutí zamaskovala kašlem, pohyb ruky protáhla a zakryla si ústa. Pak jemně vrátila ruku tam, kde byla předtím, položila ji na vrchní pokrývku na lůžku.

A ten citlivý dotek se vrátil, prsty teplé, silné, nezaměnitelné i přes Kouzelnou rukavici, která je musela zakrývat. Cítila, jak se jí cizí prsty vrtí v dlani, a snažila se sedět klidně, dál jedla broskev.

Promiň polekal tě. Nešlo varovat.

Trochu se opřela, snažila se ukrýt vlastní znakování za zády.
Bobby?

Kdo jiný??? Hezké vězení.

Červi díry správně?

Ano. Sledování DNA. David pomohl. Metody uprchlíků. Mary pomohla. Celá rodina společně. Neměls chodit, znakovala rychle. Chce Hiram. Dostat tě. Návnada v pasti.

Neopustím. Potřebuju tě. Připrav se.

Jednou zkusila. Stráže chytré, ostré...

Odvážila se letmého pohledu stranou. Neviděla žádnou známku jeho přítomnosti, dokonce ani falešný stín, důlek v pokrývce, náznak zakřivení. Technologie kouzelného pláště se očividně vyvíjela stejně rychle jako sama červi kamera.

Další příležitost už možná mít nebudu. Musím mu to říct.

Bobby. Viděla Davida. Měl zprávy. O tobě.

Znakoval teď pomaleji, váhavě. O mně? Co o mně?

Tvoje rodina... Nemůžu to udělat, pomyslela si. Zeptej Hirama, znakovala v odpověď, s pocitem trpkostí.

Ptám tebe.

Zrození. Tvoje zrození.

Ptám tebe. Ptám tebe.

Kate zhluboka nabrala dech.

Ne jak myslíš. Přemýšlej. Hiram chtěl dynastii. David velké zklamání, vymkl z ruky. Matka velká obtíž. Takže, mít chlapce bez matky.

Nechápu. Mám matku. Heather matka.

Zaváhala. Ne, není. Bobby, jsi klon.

David se usadil a připevnil si kolem hlavy kovovou pásku Vnitřního zraku. Jak se nořil do virtuální reality, svět kolem temněl a utichal, a na kratičký okamžik vůbec necítil vlastní tělo, necítil ani Maryinu měkkou, teplou dlaň ovinutou kolem svojí.

Pak všude kolem vyšly hvězdy. Mary se zajíkla a chytila ho za paži.

Vznášel se uprostřed trojrozměrného dioramatu hvězd, hvězd rozesetých po sametově černé obloze, hvězd nahloučených víc než v nejtemnější pouštní noci, a přesto tu panoval řád, zvolna to rozeznával. Široká řeka světla, hvězdy natěsnané tak, že se slévaly v zářící, světlá oblaka, se valila po nebeském rovníku. Byla to Mléčná dráha, samozřejmě: mohutný disk hvězd, jehož součástí David stále zůstával.

Pohlédl dolů. Tam bylo jeho tělo, známé, jasně viditelné ve smíšeném světle, které na něho dopadalo z mnoha zdrojů. Ale plul v záři hvězd bez ochrany či opory.

Mary se vznášela vedle něj, stále pevně svírala jeho paži. Její dotyk uklidňoval. Podivné, napadlo ho. Dokážeme vyslat svou mysl do vzdálenosti více než dvou tisíc světelných let od Země, a přesto se pořád musíme držet jeden druhého, odkaz primátů se nikdy příliš nevzdálí od bran naší duše.

Cizí obloha byla osídlená.

Bylo tu slunce, planeta a měsíc, zavěšené v prostoru kolem, jako trojice těles, která vždy vládla lidskému prostředí. Ale slunce bylo dost podivné - vlastně ne jediná hvězda jako Slunce pozemské, ale dvojhvězda.

Základ tvořil oranžový obr, matný a chladný. Ve žhoucím žlutém jádru se soustřeďovala hmota oranžového plynu, která stále řídla. Pochmurný disk nabízel řadu detailů: stopy žlutobílého světla, které tančily na pólech, nehezské jizvy šedočerných skvrn kolem rovníku.

Avšak obří hvězda byla viditelně zploštělá. Měla průvodce, malého a namodralého, sotva víc než světelný bod, který obíhal tak blízko svého staršího společníka, že se ocital téměř uvnitř obrovsky rozptýlené vnější atmosféry. David dokonce viděl tenký pramínek plynu, vyrvaný mateřské hvězdě a stále žhnoucí, jak se obtáčí kolem průvodce a dopadá na jeho povrch, řídký pekelný déšť planoucího vodíku.

David pohlédl dolů na planetu, která se mu vznášela pod nohama. Byla to koule zdánlivé velikostí plážového míče, zpola ozářená složitým červeným a bílým světlem mateřských hvězd. Ale byla očividně bez atmosféry, povrch tvořený složitou změtí impaktních kráterů a horských řetězců. Možná kdysi mívala atmosféru, dokonce oceány; nebo snad bývala kamenným či kovovým jádrem plynného obra, někdejší Uranem či Neptunem. Bylo dokonce možné, uvažoval, že hostila život. Pokud ano, nyní byl zničen nebo na útěku, a každou známku jeho prchavé přítomnosti z povrchu vyhladilo umírající slunce.

Ale tento mrtvý, sežehnutý svět měl stále ještě měsíc. Přestože byl mnohem menší než planeta, zářil jasněji, odrážel víc složeného, kombinovaného světla dvojhvězdy. A jeho povrch se na první pohled jevil naprosto hladký, takže tento malý svět vypadal jako kulečnicková koule, vyrobená na nějakém obrovském soustruhu. Když se však David podíval pozorněji, rozeznal sít tenkých puklin a hřebenů, některé dlouhé zřejmě stovky kilometrů, která se rozprostírala po celém povrchu. Měsíc vyhlížel spíš jako natvrdo vařené vajíčko, jehož skořápku někdo jemně, ale vytrvale oklepával lžičkou.

Tento měsíc tvořila koule vodního ledu. Jeho vyhlazený povrch byl známkou nedávného globálního tání, pravděpodobně způsobeného bizarní expanzí mateřské hvězdy, a hřebeny představovaly švy mezi ledovými krami. A snad, stejně jako na Jupiterově měsíci Europě, někde pod tímto hluboko zmrazeným povrchem existovala vrstva kapalné vody, dávný oceán, který mohl ještě dnes sloužit jako útočiště pro ustupující život...

Vzdychl. To nikdo neví. A právě teď nemá nikdo čas či možnosti to zjistit. Máme prostě příliš mnoho práce, příliš mnoho míst, kam se vypravit.

Nepřivedl ho sem však kamenitý svět ani jeho ledový měsíc - dokonce ani sama neobyčejná dvojhvězda, ale něco mnohem velkolepějšího, co přesahovalo hranice tohoto nepatrného hvězdného systému.

Obrátil se a pohlédl do dálky za hvězdy.

Mlhovina se táhla přes polovinu oblohy.

Tvořila ji záplava barev, od jasně modrobílé v jejím středu přes zelenou a oranžovou až k pochmurné purpurové a červené na okrajích. Je to jako obrovitá malba temperami, pomyslel si, v níž barvy plynule přecházejí jedna do druhé. Rozeznával v oblaku jednotlivé vrstvy - texturu, roviny stínů, které vyvolávaly překvapivě trojrozměrný vzhled s detailnější strukturou v jádru.

Nejpůsobivějším rysem uvnitř větší struktury byl vzorec tmavých mračen, bohatých na prach, zasazený v překvapivě ohraničeném tvaru jednoduchého V před zářící hmotou, jako úžasný pták rozpínající černá křídla před plamenem. A před tímto obrysem ptáka, jako mžení jisker z ohniště v pozadí, splýval tenký závoj hvězd, které oddělovaly Davida od oblaku. Široká řeka světla, jež byla galaxií, plynula kolem mlhoviny, protékala za ní, jako by ji obepínala.

I když točil hlavou ze strany na stranu, bylo nemožné postřehnout plný rozměr celé struktury. Chvillemi připadala dost

blízko na dotek, jako obrovský dynamický nástěnný reliéf, který lze nahmatat a zkoumat. A potom se stáhla, zdánlivě do nekonečna. Věděl, že jeho představivost, rozvinutá v pozemském měřítku tisíců kilometrů, nedostačuje k postižení ohromných vzdáleností, které zde vládly.

Protože pokud by se slunce přesunulo do středu této mlhoviny, mohli by lidé vybudovat mezihvězdné impérium, aniž by dosáhli okraje oblaku.

Zaplavil ho úžas, náhlý, nečekaný. Dostalo se mi výsady, pomyslel si nanovo, žít v takové době. Jednoho dne, předpokládal, nějaký badatel s červi kamerou popluje pod ledovým příkrovem tohoto měsíce a bude pátrat po tom, co se nachází v jeho nitru; a povrch planety nad ním budou třeba prohledávat skupiny výzkumníků a pátrat po pozůstatcích minulosti.

Záviděl těm budoucím badatelům hloubku jejich vědomostí. A přesto, uvědomoval si, budou oni ze všeho nejvíc závidět jeho generaci. Protože když se současně s rozšiřováním hranice výzkumů červi kamery pustil do světa, David tu byl první, a to o sobě nebude moci prohlásit nikdo jiný v celých dějinách.

Dlouhá historie. Japonská laboratoř. Místo kde klonoval tygry pro šamany. Heather jen náhražka. David všechno viděl červi kamerou. Pak všechna ta duševní kontrola. Hiram nechtěl dělat další chyby...

Heather. Necítil jsem pouto. Ted' vím proč. Smutné.

Zazdalo se jí, že v neviditelném dotyku v dlani cítí jeho puls. Ano, smutné, smutné.

A pak, bez varování, se dveře rozlétly.

Mae Wilsonová vešla dovnitř s pistolí v ruce. Bez zaváhání vystřelila, jednou, dvakrát, po každém Katině boku. Zbraň měla tlumič, výstřely jen tiše zapraskaly.

Zazněl výkřik, ve vzduchu se objevila krvavá skvrna, pak další jako malý výbuch tam, kde kulka vyšla Bobbymu z těla.

Kate se pokusila vstát. Ale ústí pistole se jí zabořilo do zátylku. „Ať tě to ani nenapadne.“

Bobbyho Kouzelný plášť mizel, ve velkých soustředných kruzích zakřivení a stínu, které se šířily kolem ran. Kate viděla, že se snaží dostat ke dveřím. Ale tam byli další Hiramovi zabijáci: tudy neprojde.

Ke dveřím právě dorazil sám Hiram. Tvář se mu zkřivila nerozpoznatelnou emocí, když pohlédl na Kate, na Bobbyho tělo. „Věděl jsem, že tomu neodoláš. Mám tě, ty malý parchante.“

Kate nevyšla ze své hranaté cely - jak dlouho? Třicet, čtyřicet dní? Ted', v rozlehlých, matně osvětlených prostorách Červích dílen se cítila obnažená, nesvá.

Ukázalo se, že střela Bobbymu prošla přímo horní částí ramene, rozervala sval a rozdrtila kost, ale čirou náhodou jeho život nebyl ohrožen. Hiramovi zdravotníci chtěli při ošetření dát Bobbymu celkovou anestézii, ale on, s pohledem upřeným na Hirama, odmítl a snášel bolest ošetřování při plném vědomí.

Hiram je vedl podlažím bez lidí kolem mohutných, nehybných strojů. Wilsonová a další zabijáci Bobbyho a Kate obklopili, někteří kráčeli pozadu, aby měli zajatce na očích, dávali najevo, že není kudy uniknout.

Hiram, pohroužený do právě rozpracovaného projektu, ať už to bylo cokoli, vypadal uštvane, vyzáble. Choval se podivně, byl jako posedlý, opakoval se; člověk, který strávil příliš mnoho času o samotě. Sám je objektem pokusu, pomyslela si Kate trpce: lidská bytost zbavená společnosti, ve strachu z temnoty, vystavená neustálým, víceméně nepřátelským pohledům ostatních obyvatel planety, obklopená jejich neviditelnýma očima. Soustavně ho ničil přístroj, který si nikdy nepředstavoval, nikdy o něm nepřemýšlel,

přístroj, jehož důsledky pravděpodobně nechápal dodnes. S bodnutím lítosti si uvědomila, že žádný člověk v lidských dějinách neměl větší právo cítit se paranoidně.

Ale nikdy mu nemohla odpustit, co provedl jí a Bobbymu. A uvědomila si, že nemá sebemenší zdání, co s nimi Hiram zamýšlí, teď když chytil svého syna do pasti.

Bobby pevně svíral Katinu ruku, ujišťoval se, že jejich těla se ani na okamžik nepřestanou dotýkat, že jsou neoddělitelní. A i když ji chránil, dokázal se o ni lehce opírat, aniž by ostatním dovolil to postřehnout, čerpal sílu, kterou mu ráda dávala.

Dorazili do části Červích dílen, kterou Kate nikdy předtím neviděla. Postavili tu něco jako bunkr, robustní krychli zpola zasazenou do podlahy. Její vnitřek zalévalo jasné světlo. V boku byly zasazené dveře, uzavírané mohutným kolem jako průlez ponorky.

Bobby opatrně postoupil kupředu, stále se držel Kate. „Co je to, Hiram? Proč jsi nás sem dovedl?“

„Prima místočko, vid’?“ Hiram se zašklebila důvěrně poplácal stěnu. „Vypůjčili jsme si nějakou techniku ze staré základny Severoamerického velení vzdušné obrany, kterou zakopali v horách Colorada. Celý tenhle zatracený bunkr stojí na ohromných tlumících pružinách.“

„K tomu to je? Přežít jaderný útok?“

„Ne. Tyhle stěny nemají chránit před výbuchem. Mají ho zadržet uvnitř.“

Bobby se zamračil. „O čem to mluvíš?“

„O budoucnosti. O budoucnosti OurWorld. Naší budoucnosti, synu.“

Bobby namítl: „Víc lidí vědělo, že sem jdu. David, Mary. Zvláštní agent Mavens od FBI. Brzo tady budou. A pak odsud odejdu. S ní.“

Kate sledovala Hiramovy oči, jak přeletují z jednoho na druhého, spřádají úklady. Řekl: „Samozřejmě máš pravdu. Nemůžu tě tu držet. Přestože by mě bavilo to zkusit. Dej mi jen pět minut. Dovol mi obhájit se, Bobby.“ Přinutil se k úsměvu.

Bobby s námahou řekl: „To je všechno, co chceš? Jenom mě o něčem přesvědčit? Kvůli tomu tohle všechno?“

„Nech mě, ať ti to ukážu.“ A kývl hlavou na své dozorce a naznačil, že Bobby a Kate mají být dopraveni do bunkru.

Stěny byly ze silné oceli. Bunkr byl malý, místo tu bylo jen pro Hirama, Kate, Bobbyho a Wilsonovou.

Kate se rozhlížela, napjatá, v pohotovosti, přetížená. Očividně se jednalo o pravidelně užívanou experimentální laboratoř: tabule, nástěnky, softplátna, stojan s listy papíru, skládací židle a stoly připevněné ke stěnám. Uprostřed místnosti stálo zařízení, které zde pravděpodobně bylo středem zájmu: vypadalo jako výměník tepla a malá turbína, a další součásti celé aparatury, bílé, anonymní krabice. Na jednom stole stála káva, zpola vypitá, ještě se z ní kouřilo.

Hiram přešel ke středu bunkru. „Monopol na červi kameru jsme ztratili rychleji, než jsem si přál. Ale vydělali jsme haldu peněz. Vyděláváme dál; Červí dílny mají proti každému podobnému zařízení na celém světě pořád náskok. Jenže se blížíme k rovnovážnému stavu, Bobby. Za dalších pár let budou červi kamery schopny dosáhnout na druhou stranu vesmíru. A už teď, kdy každý mizerný kluk má svou vlastní červi kameru, je trh s generátory téměř nasycen. Zůstaneme v oboru náhrad a zdokonalování, kde je zisk nízký a konkurence vysoká.“

„Ale vy,“ ozvala se Kate, „máte lepší nápad. Je to tak?“

Hiram ji probodl očima. „Nic, co by se tě týkalo.“ Přešel k zařízení a poplácal ho. „Už jsme sakra dobří v tahání červích děr z kvantové pěny a jejich zvětšování. Do dneška jsme je používali k přenosu informací. Správně? Ale tvůj chytrý bratr David ti řekne,

že zaznamenání třeba jen jediného bitu informací vyžaduje určitý zlomek energie. Takže pokud přenášíme data, musíme taky přenášet energii. V tuhle chvíli je to jen potůček, ani ne tolik, aby se rozsvítila žárovka.“

Bobby přikývl, ztuha, očividně měl bolesti. „Ale ty se to všechno chystáš změnit.“

Hiram ukázal na jednotlivé kusy zařízení. „Tohle je generátor červích děr. Je to technologie stlačeného vakua, ale daleko pokročilejší než cokoli, co najdeš na trhu. Chci vytvořit červi díry větší a stabilnější mnohem víc, víc než se zatím komu podařilo. Dost široké, aby fungovaly jako vedení pro značné množství energie.“

A energii, kterou vydolujeme, proženeme tímhle zařízením, tepelným výměníkem a turbínou, abychom dostali použitelnou elektřinu. Jednoduchá technologie devatenáctého století - ale pokud mám tok energie, nic víc nepotřebuju. Tohle je jen zkušební sestava, ale stačí k prověření principu a k řešení problémů - hlavně stability červích děr...”

„A odkud,“ zeptal se Bobby pomalu, „chceš tu energii dolovat?“

Hiram se zazubil a ukázal si pod nohy. „Tam zespoda. Zemské jádro, synu. Pevná koule niklu a železa o velikosti Měsíce, co žhne stejně horce jako sluneční povrch. Všechna ta energie uvězněná tam dole od doby vzniku Země, motor, který pohání sopky a zemětřesení a pohyb desek zemské kůry... Tohle hodlám napíchnout.“

Vidíš tu nádheru? Energie, kterou my lidi spalujeme tady na povrchu, je ve srovnání s touhle pecí jenom svíčka. Jakmile hoši od techniky vyřeší problém stability červi díry, každé existující odvětví výroby energie bude přes noc zastaralé. Jaderná fúze, do hajzlu! A u toho nezůstane. Možná se jednou naučíme, jak

napíchnout samotné hvězdy. Nechápeš, Bobby? Změníme svět. Budeme bohatí...”

„Nade všechny sny hrabivosti,“ zamumlal Bobby.

„Tohle je ten sen, chlapče. Na tomhle chci, abychom společně pracovali. Ty a já. Budovali budoucnost, budovali OurWorld.“

„Tati...” Bobby rozhodil volnou rukou. „Obdivuju tě. Obdivuju, co buduješ. Nehodlám ti bránit. Ale já to nechci. Nic z toho není skutečné, tvoje peníze a tvoje moc, jedině skutečný jsem já. Kate a já. Mám tvoje geny, Hirame. Ale já nejsem ty. A nikdy nebudu, jakkoli se snažíš toho dosáhnout...”

A sotva to Bobby dořekl, v Katině mysli se začaly tvořit spoje, jako vždycky, když se blížila k jádru pravdy, které spočívalo v samém středu i toho nejsložitějšího příběhu.

Já nejsem ty, řekl právě Bobby.

Ale jak nyní pochopila, o to přesně šlo.

Mary se vznášela ve vesmíru s pusou dokořán. David s úsměvem natáhl ruku, ťukl jí do brady a čelist zaklapl.

„Nemůžu tomu uvěřit,“ řekla.

„Je to mlhovina,“ odpověděl. „Vlastně se jmenuje mlhovina Trifid.“

„Je viditelná ze země?“

„Ale ano. Jenže jsme tak daleko od domova, že světlo, které z mlhoviny vyrazilo zhruba v době Alexandra Velikého, teprve teď zalévá Zemi.“ Ukázal. „Vidíš ty temné skvrny?“ Byly to malé, drobné kuličky, jako kapénky inkoustu v obarvené vodě. „Říká se jim Bokovy globule. I do té nejmenší skvrnky by se vešla celá naše Sluneční soustava. Domníváme se, že jsou to místa zrození hvězd: oblaky prachu a plynu, který kondenzuje a vytváří nová slunce. Samozřejmě že vytvoření hvězdy trvá dlouho. Ale finální stadium, kdy nastartuje hoření, hvězda odhodí okolní prachovou obálku a začíná zářit, může k tomu dojít docela nečekaně.“ Pohlédl na ni.

„Představ si. Kdybys tu žila, třeba na té kouli ledu pod námi, viděla bys za svůj život zrození desítek, možná stovek hvězd.“

„Zajímalo by mě, jaké náboženství bychom vymysleli,“ podotkla.

To byla dobrá otázka. „Snad něco mírnějšího. Náboženství ovládané víc obrazem zrození než smrti.“

„Proč jsi mě sem vzal?“

Povzdechl si. „Každý by to měl vidět, než zemře.“

„A teď jsme to viděli,“ doplnila Mary, poněkud formálně. „Děkujeme.“

Podrážděně zavrtěl hlavou. „Ne oni. Ne Spojení. Ty, Mary. Doufám, že mi to odpustíš.“

„Co mi to chceš říct, Davide?“

Váhal. Ukázal na mlhovinu. „Někde tam, za mlhovinou, je střed galaxie. Je tam velká černá díra, milionkrát hmotnější než Slunce. A stále roste. Mračna prachu a plynu a rozdrčených hvězd do ní vtékají ze všech směrů.“

„Viděla jsem obrázky,“ přikývla Mary.

„Ano. Je tam už celý roj oček. Mají trochu problémy s přístupem k díře samotné; ohromné gravitační zakřivení si pěkně pohrává se stabilitou červích děr. _.“

„Oček?“

„Zorných bodů červích kamer. Pozorovatelé bez těl, co se toulají prostorem a časem.“ Usmál se a pokývl ke svému plujícímu tělu. „Když si člověk zvykne na zkoumání červi kamerou prostřednictvím virtuální reality, zjistí, že s sebou nemusí nosit ani takovouhle zátěž.“

Chci říct, Mary, že posíláme lidské mysli jako oblak bodlákového chmýří úsekem vesmíru širokým dvě stě tisíc světelných let a hlubokým sto tisíciletí: do stovek miliard hvězdných soustav, až k samému zrození lidstva. Už teď máme

víc, než dokážeme prozkoumat, i kdybychom měli tisíckrát víc vyškolených pozorovatelů, a hranice se posouvají stále dál_

Některé naše teorie se potvrzují; jiné jsou bez sentimentality zbavovány pozlátka. A to je dobře: protože věda má být taková. Ale já myslím, že existuje i hlubší, významnější lekce, kterou se právě učíme.“

„A to je...“

„To je, že rozum, život sám, je vzácný,“ dořekl zvolna. „Nepředstavitelně. Teprve jsme začali s pátráním. Ale už víme, že do vzdálenosti jednoho tisíce světelných let neexistuje žádná významná biosféra, ani tak hluboko v minulosti, kam dohlédneme. Snad jsou tu mikroorganismy, které se drží při životě v některých teplých, kalem zaplněných kalužích, nebo někde hluboko v trhlinách sopečných komínů. Ale není žádná druhá Země.“

Mary, červi kamera odpoutala mou pozornost od osobních starostí, neúprosně, krok za krokem. Viděl jsem zlo a dobro v srdci svého souseda, lži ve vlastní minulosti, banální hrůzy v dějinách svého národa.

Ale teď jsme postoupili dál, za hranice křiku svých krátkých lidských století, hlučného ostrova, na kterém lpíme. Teď vidíme prázdnotu širšího vesmíru, bezmyšlenkovité víření minulosti. Přestali jsme se vzájemně obviňovat kvůli rodinné historii, a začínáme chápat vyšší pravdu: že jsme obklopeni propastmi, velkým mlčením, náhodnými výsledky pohybů nesmírných nemyslicích sil. Červi kamera je ve svém důsledku přístroj, který mění úhel pohledu. A my se toho pohledu děsíme.“

„Proč mi to vykládáš?“

Pohlédl jí do tváře. „Když s tebou musím mluvit, s vámi se všemi, chci, abyste pochopili, jaká zodpovědnost na vás může dolehnout.“

Kdysi žil jezuita jménem Teilhard de Chardin. Věřil, že stejně jako život pokryl Zemi a vytvořil biosféru, stejně lidstvo, myslící

život, nakonec obklopí život a vytvoří vyšší sféru, rovinu myšlení, kterou nazýval noosféra. Tvrdil, že nevyzrálá struktura noosféry poroste, až se spojí v jedinou supermoudrou bytost, kterou nazval Bod Omega.“

„Ano,“ přikývla a zavřela oči. „Konec světa: celková vnitřní introverze noosféry samotné, jež současně dosáhla nejzazší meze své komplexnosti a centrality...“

„Tys četla de Chardina?“

„My ano.“

„Jde o Pelyněk, víš,“ dořekl chraptivě. „To je můj problém. Noví nihilističtí myslitelé nejsou pro mě žádnou útěchou. Představa, že ten drobný úlomek života a rozumu by měl být smeten právě ve chvíli transcendentního porozumění bludným kusem kamene, je prostě nepřijatelná.“

Dotkla se jeho tváře drobnýma mladýma rukama. „Chápu. Důvěřuj mi. Pracujeme na tom.“

A když pohlédl do jejích předčasně zestárлых očí, uvěřil.

Světlo se nyní měnilo, plíživě, výrazně tmavlo.

Modrobílý průvodce procházel za mohutnějším tělesem starší hvězdy. David viděl, jak světlo průvodce prozařuje mnohonásobnými vrstvami plynu na okraji obra - a když se souputník dotkl rozostřeného obzoru oranžové hvězdy, David skutečně na pozadí řidší atmosféry spatřil stíny vrhané hustšími plynovými jádry na tyto vnější vrstvy, nekonečné čáry směřující k němu, dlouhé miliony kilometrů a naprosto rovné. Je to západ slunce na hvězdě, uvědomil si s bázní, cvičení v nebeské geometrii a perspektivě.

A přesto mu tato podívaná ze všeho nejvíc připomínala západy slunce do oceánu, které zažíval jako chlapec, když si s matkou hrával na dlouhých francouzských plážích Atlantiku, okamžiky, kdy ho šípy světla vrhané zpoza těžkých mořských mraků přiměly uvažovat, zda právě vidí záři samotného Boha.

Jsou Spojení skutečně zárodkem nového řádu lidstva, řádu rozumu? Navazoval tu něco jako první kontakt, s bytostí, jejíž inteligence a chápání snad převyšovaly jeho schopnosti stejně, jako by on převyšoval svou neandrtálskou prababičku?

Ale třeba je pro novou formu rozumu nebytné růst, rozvíjet nové duševní schopnosti, chápat širší perspektivu poskytovanou červi kamerou.

Pomyslel si, Bojí se vás a pohrdají vámi, a nyní jste slabí. Já se vás bojím; já vámi pohrdám. Ale právě tak byl Kristus obávaný a pohrdaný. A budoucnost patřila Jemu. Stejně jako možná patří vám.

A tak jste snad jediným útočištěm mých nadějí, jak jsem se vám pokoušel sdělit.

Ale ať je budoucnost jakákoli, nemohu než postrádat tu nezkrotnou dívku, která kdysi žila mezi prastarýma modrýma očima.

A zneklidňuje mě, že ses ani jednou jedinkrát nezmínila o své matce, která v zatemnělých pokojích snívá to, co jí zbylo ze života. Znamenáme pro vás my, co jsme přišli před vámi, tak málo?

Mary se k němu přitáhla blíž, vzala ho kolem pasu a objala ho. Přes utrápené myšlenky přinášelo její prosté lidské teplo velkou útěchu.

„Pojďme domů,“ řekla. „Myslím, že tvůj bratr tě potřebuje.“

Kate věděla, že mu to musí říci. „Bobby...”

„Sklapni, Manzoniová,“ zavrčel Hiram. Zuřil, rozhazoval pažemi ve vzduchu, pochodoval po místnosti. „A co já? Já tě udělal, ty malý parchante. Udělal jsem tě, abych nemusel umřít a vědět...”

„Vědět, že jste všechno ztratil,“ dořekla Kate.

„Manzoniová...”

Wilsonová pokročila dopředu, stála mezi Hiramem a Bobbym, všechny pozorně sledovala.

Kate ji ignorovala. „Chcete dynastii. Chcete, aby váš potomek vládl téhle mizerné planetě. S Davidem to nevyšlo, tak jste to zkusil znovu, dokonce bez té nesnáze, že byste se o něj musel dělit s matkou. Ano, udělal jste Bobbyho, a snažil jste se ho ovládat. Ale on ani tak nechce hrát vaši hru.“

Hiram se postavil proti ní, pěsti zaťaté. „Nezáleží na tom, co chce. Nedám se zastavit.“

„Ne,“ opakovala Kate zamyšleně. „Ne, to nedáte, že ne? Proboha, Hirame.“

Bobby se naléhavě ozval: „Kate, myslím, že bys mi měla povědět, o čem vy dva mluvíte.“

„Ach, neříkám, že to měl v plánu od začátku. Ale vždycky to byla druhá možnost, pro případ, že bys nespolupracoval. A musel samozřejmě počkat, až se rozvine technologie. Ale teď ji tu máme. Že, Hirame?“ A další kousek skládky zapadl na své místo. „Vy financujete Spojené. Není to tak? Potají, ovšem. Ale jsou to vaše zdroje, které stojí v pozadí technologie propojení mozků. Máte pro to svůj vlastní důvod.“

Viděla v Bobbyho černě obkroužených očích, poznamenaných bolestí, že konečně pochopil.

„Bobby, jsi jeho klon. Tvé tělo a nervové struktury se tak blíží Hiramovým, jak je v lidských silách dosáhnout. Hiram touží, aby OurWorld po jeho smrti žil dál. Nechce vidět, jak se firma rozpadá nebo hůř, jak upadne do rukou někoho mimo rodinu. Jsi jeho jediná naděje. Ale jestli nebudeš spolupracovat...“

Bobby se obrátil ke svému klonovému otci. „Když nebudu chtít být tvým dědicem, tak mě zabiješ. Vezmeš si moje tělo a uložíš do mě svůj odporný mozek.“

„Ale tak to nebude,“ pospíšil si Hiram. „Nechápeš? Budeme spolu, Bobby. Porazil jsem smrt, proboha. A až zestárneš, můžeme to udělat znova. A znova a znova.“

Bobby setřásl Katinu paži a vykročil k Hiramovi.

Wilsonová vstoupila mezi Hirama a Bobbyho, odstrčila Hirama za sebe a zvedla pistoli.

Kate se pokusila pohnout, zasáhnout, ale měla pocit, jako by vězela v melase.

Wilsonová váhala. Zřejmě docházela k vlastnímu rozhodnutí. Ústí zbraně zakolísalo.

Pak se jediným bleskurychlým pohybem obrátila a praštila Hirama přes ucho, dost silně, aby se rozplácl na zemi, a chytila Bobbyho. Pokusil se jí uhodit, ale chňapla ho za zraněnou paži a zabořila pevný palec do prostřeleného ramene. Vykřikl, obrátil oči v sloup a svezl se na kolena.

Kate byla ohromená, zmatená. Co teď? Jak moc se to ještě zkomplikuje? Kdo je ta Wilsonová? Co jen chce?

Wilsonová hbitými pohyby uložila Bobbyho a jeho klonového otce bok po boku a začala přehazovat spínače na ovládacím panelu uprostřed místnosti. Ozvalo se hučení ventilátorů, zapraskal ozón; Kate pocítila, jak se v místnosti hromadí nesmírné síly.

Hiram se pokusil posadit a Wilsonová ho kopancem do hrudi srazila zpátky.

Hiram zakrákal: „Co to sakra děláte?“

„Vytvářím červi díru,“ zamumlala Wilsonová soustředěně. „Most do středu Země.“

Kate se ozvala: „Ale to nemůžete. Ty červi díry jsou ještě nestabilní.“

„To vím,“ odsekla Wilsonová. „O to jde. Ještě nechápete?“

„Bože můj,“ hlesl Hiram. „Vy jste to celou dobu měla v plánu.“

„Zabít vás. Úplně správně. Čekala jsem na příležitost. A chopila se jí.“

„Proč, proboha živého?“

„Kvůli Barbaře Wilsonové. Své dceři.“

„Komu..?“

„Zničil jste ji. Vy a vaše červi kamera. Nebýt vás...“

Hiram se zasmál, ošklivý, napjatý zvuk. „Neříkejte mi to. Nesejde na tom. Každý má svou zášť. Vždycky jsem věděl, že jeden z vás zahořklých hajzlů se ke mně nakonec dostane. Ale vám jsem věřil, Wilsonová.“

„Nebýt vás, byla bych šťastná.“ Hlas měla průzračný, klidný.

„O čem to mluvíte? Ale komu na tom sakra sejde? Podívejte - dostala jste mě,“ prohlásil Hiram zoufale. „Pusťte Bobbyho. A tu holku. Na nich nezáleží.“

„Ale záleží.“ Wilsonová měla zřejmě pláč na krajíčku. „Nechápete? O něj tady běží.“ Hučení strojů narůstalo v crescendo, a po monitorech softpláten na stěně přebíhala čísla informující o výkonu. „Jen pár vteřin,“ řekla Wilsonová. „To není dlouhé čekání, že ne? A pak bude po všem.“ Obrátila se k Bobbymu. „Neboj se.“

Bobby, sotva při vědomí, se snažil promluvit. „Co?“

„Neucítíš vůbec nic.“

„Co vám na tom záleží?“

„Ale záleží.“ Pohládila ho po tváři. „Tak dlouho jsem tě pozorovala. Věděla jsem, že tě naklonovali. Na tom nesejde. Viděla jsem tě udělat první krůček. Mám tě ráda.“

Hiram zavrčel. „Mizerná slídilka s červi kamerou. To je všechno, co jsi? Jak -nízké. Šli po mně kněží a špiclové a politici, zločinci, nacionalisti, normální i šílenci. Všichni nenáviděli vynálezce červi kamery. Všem jsem unikl. A teď dojde na tohle.“ Začal se vzpouzet. „Ne. Takhle ne. Takhle ne...“

A jediným hadovitým pohybem se vrhl Wilsonově po noze a zaťal jí zuby do Achillovy šlachy.

Vykřikla a pozadu zavravorala. Hiram dál svíral zuby, jako pes, její krev mu tryskala z úst. Wilsonová se na něj převálila a zvedla pěst. Hiram pustil její nohu a zaječel na Kate: „Vezmi ho pryč odtud! Vezmi ho pryč...“ Ale pak Wilsonová namířila pěstí na jeho hrdlo a Kate uslyšela křupnutí chrupavky a hlas se změnil v chrčení.

Kate chytila Bobbyho za zdravou paži a vlekla ho vší silou přes práh bunkru. Vykřikl, když mu hlava bouchla o mohutný kovový rám, ale nevšímala si toho.

Jakmile vyprostila jeho bezvládné nohy, zabouchla dveře, udusila narůstající hukot červi díry, a začala je zajišťovat západkami.

Členové Hiramovy ochranky sem přiběhli celí zmatení. Kate zápolila s kolem, vykřikla na ně: „Pomozte mu a zmizte odsud!“

Ale pak se stěna před ní vyboulila a ona zahlédla světlo jasné jako slunce. Ohlušená, oslepená, připadalo jí, že padá.

Padá do tmy.

28

SISYFOVSKÉ VĚKY

Jako dvě očka, těla zbavené zorné body červích kamer, vznášeli se Bobby s Davidem nad jižní Afrikou.

Psal se rok 2082. Od smrti Hirama Pattersona uplynula čtyři desetiletí. A Kate, třicet pět roků Bobbyho žena, byla mrtvá.

Rok poté, co se smířil s touto krutou smrtí, neměl k ní Bobby v myšlenkách nikdy daleko, bez ohledu na nádheru scenérií, které mu červí kamera přinášela. Ale on byl dosud naživu, a musí žít dál; přinutil se podívat ven, prohlédnout si Afriku.

Pláně tohoto nejstaršího ze všech světadílů nyní pokrývala pravoúhlá síť polí. Tu a tam se tísnily budovy, úpravné plastové chaty a lopotily se stroje, samostatné kultivátory vyhlížely jako přerostlí brouci, štíty solárních panelů se jim blýskaly. Mezi polí se zvolna pohybovali lidé. Všichni měli na sobě volný bílý oděv, klobouky se širokým okrajem a bohatou vrstvu ochranného krému.

Na čistě umeteném dvoře jedné farmy si hrála skupinka dětí. Vypadaly upravené, dobře oblečené a dobře živené, hlučně pobíhaly, zářivé kamínky v této nesmírné rovinaté krajině. Ale Bobby dnes vídal málo dětí, tato výjimečná hrstka byla zřejmě vzácná, opatrovaná.

A když se podíval zblízka, viděl, jak jsou jejich pohyby složité a přesně koordinované, jako by dokázaly bez zaváhání či nejistoty rozpoznat, co si druzí myslí. Což zřejmě dokázaly. Protože jak se dozvěděl, děti se dnes rodily s červími kamerami v hlavě, napojené na stále větší skupinovou mysl Spojených ještě dřív, než opustily dělohu.

Při té představě se Bobby otrásl. Věděl, že jeho tělo reaguje na děsivou myšlenku, tělo opuštěné v zařízení, kterému se dosud říkalo Červí dílny, přestože dnes, čtyřicet let po Hiramově smrti, závod patřil nadaci zastupující konsorcium muzeí a univerzit.

Tolik času uplynulo od onoho dne katarze, dne Hiramovy smrti v Červích dílnách, avšak v Bobbyho mysli přesto vše zůstávalo živé, jako by jeho paměť sama byla červí kamerou a mozek se upíral do minulosti. A minulost teď obsahovala vše, co zbylo z Kate, která před rokem zemřela na rakovinu, každý její čin zůstával zachován v nezměnitelné historii, stejně jako všechny bezejmenné miliardy, které ji předešly do hrobu.

Chudák Hiram, pomyslel si Bobby. Jediné, co kdy chtěl, bylo vydělávat peníze. Ted' byl Hiram dávno mrtvý, jeho společnost zanikla, majetek si přivlastnili jiní. A přesto, jen tak jako mimochodem, změnil svět...

David, neviditelný duch, který tu byl s ním, už dlouho mlčel. Bobby aktivoval empatické podprogramy, aby se mohl podívat Davidovým záběrem.

...Zářivá pole zmizela a nahradila je pustá, vyschlá krajina, v níž bojovalo o přežití několik zakrslých stromů.

Pod kolmým, nemilosrdným sluncem po pláni zvolna procházela řada žen. Každá nesla na hlavě ohromný plastový kanystr s pořádnou vahou poloslané vody. Byly hubené jako tyčky, oblečené v hadrech, záda toporná.

Jedna žena vedla za ruku dítě. Zdálo se zřejmé, že tohle nahé chud'átko jen kostičky a kůže tenká jako papír, trpí pokročilou podvýživou, nebo snad dokonce AIDS: dřív mu tady říkali, připomněl si Bobby s pochmurným humorem, nemoc na zhubnutí.

Tiše se ozval: „Proč se dívat do minulosti, Davide? Dneska je svět lepší.“

„Ale tohle je svět, který jsme stvořili my,“ namítl David hořce. Jeho hlas zněl stejně, jako by stál pár metrů od Bobbyho ve

vytopené, pohodlné místnosti, a nevznášel se v této zapomenuté prázdnotě. „Není divu, že děti mají nás staré za tlupu divochů. Tohle byla Afrika, kde vládly AIDS a podvýživa a sucho a malárie a stafylokoky a horečka dengue a nekonečné marné války, Afrika prosáklá divoštvím... Jenže,“ dodal, „byla to Afrika se slony.“

„Sloni pořád existují,“ řekl Bobby. A to byla pravda: hrstka zvířat v zoologických zahradách, jejichž semeno a vajíčka se převážela sem a tam ve snaze zachovat životaschopnou populaci. Zůstaly dokonce i zygoty slonů a mnoha dalších ohrožených či jinak ztracených druhů, byly zmrazené v nádobách naplněných tekutým dusíkem v neměnných stínech měsíčního kráteru na jižním pólu - možná posledním útočišti pozemského života, pokud se přece jen ukáže, že Pelyněk nelze odvrátit.

Takže sloni pořád existovali. Ale v Africe ani jeden: nebylo tu po nich ani stopy, kromě kostí, které čas od času vynesly na povrch robotičtí oráči, kostí, které někdy nesly otisky zubů, zanechané zoufalými lidmi. Za Bobbyho života tak skončili všichni: slon, lev, medvěd - dokonce i blízcí příbuzní člověka, šimpanz, gorila a primáti, všichni byli vyhubeni. Mimo domovy, zoologické zahrady a sbírky v laboratořích nežil dnes na planetě žádný velký savec, žádný kromě člověka.

Ale co se stalo, stalo se.

Silou vůle Bobby zachytil očko svého bratra a zamířil kolmo vzhůru.

Jak stoupali v prostoru a čase, zářící pole se znovu objevila. Děti se vytratily do neviditelná a obděláná zem se scvrkla na mrňavé záplaty zahalené oparem a mračny.

A pak, jak se Země vzdalovala, vplul do Bobbyho zorného pole žárovkový tvar samotné Afriky, povědomý ze školních učebnic.

Dál na západ, za Atlantikem, halila zvlněnou kůži oceánu silná oblačná pokrývka, zvrásněná v úhledných šedobílých řadách. Jak

rotace planety nesla Afriku vstříc stínu noci, Bobby spatřil čelo fronty rovníkových bouří, které se táhly stovky kilometrů k pevnině, natahovaly purpurové prsty temnoty.

Ale i z této vyhlídky dokázal Bobby rozeznat dílo člověka.

Daleko v oceánu ležela tlaková níže, široký šlehačkový vír bílých mračen nad modrým mořem. Ale nebyl to přírodní systém; vyznačoval se pravidelností a stabilitou, která neodpovídala jeho velikostí. Nové metody řízení počasí zvolna zmírňovaly krutost bouřkových systémů, které dosud zuřily po celé planetě, obzvlášť v oblasti zle poničených břehů Pacifiku.

Na jihu starého světadílu Bobby zřetelně spatřil velké clonové lodi, jak se prodírají atmosférou, vodivé plachty, které nesly, se blýskaly jako dračí křídla, čistily vzduch a obnovovaly dávno zničený ozón. A poblíž západního pobřeží se podél pláží na stovky kilometrů táhly nevýrazné pásy: útesy budované novým kmenem geneticky upravených korálů, které pracovaly na vázání nadbytečného uhlíku a poskytovaly nové útočiště ohroženým společenstvím rostlin a živočichů, kteří kdysi obývali přírodní útesy celého světa, dnes dávno zničené znečištěním, nadměrným rybolovem a bouřemi.

Všude na světě lidé pracovali, napravovali, budovali.

Pevnina se také změnila. Nad světadílem nebyla téměř žádná mračna, širá pláň zůstala šedohnědá, zeleň života zahalil opar. Velkou plochu na severu, která bývala Saharou, protínala jemná síť modrobílé. Podél břehů nových kanálů se už nyní začínala šířit zářivě zelená. Tu a tam rozpoznal blýskavé, šperkům podobné tvary závodů energokanálu, uskutečnění Hiramova posledního snu, které čerpaly energii přímo ze zemského jádra - energii nenákladnou, hojnou a čistou, která především umožnila stabilizaci a proměnu planety. Byl to pozoruhodný pohled, jeho rozměry a pravidelnost ohromovaly; David říkal, že mu ze všeho nejvíc

připomíná staré sny o Marsu, o umírajícím pouštním světě vzkříšeném pomocí důvtipu.

Lidská rasa zřejmě zmoudřela právě včas, aby zachránila sama sebe. Avšak bylo to obtížné dospívání.

Přestože se tenkrát lidská populace dál rozrůstala, klimatické změny zdevastovaly většinu zdrojů potravy a vody na světě; rozlehlé obilné oblasti ve Spojených státech a v Asii se proměnily v poušť, mnoho produktivních zemědělských ploch v nížinách padlo za oběť záplavám vyvolaným vzestupem mořské hladiny, došlo ke znečištění ložisek podzemních vod a k překyselení či vyschnutí sladkovodních jezer. Problém nadbytku obyvatel se brzo změnil v problém opačný, sucha, nemoci a hladomor prosévaly osídlení po celé planetě. Byla to pouze relativní katastrofa; většina pozemské populace přežila. Ale cenu jako obvykle zaplatili ti nejzranitelnější - příliš staří a příliš mladí.

Země se přes noc změnila ve svět středního věku.

Nové generace vstupovaly do uzdravujícího se světa, který byl dosud zaplněn těmi, kdo přežili a zestárli. A nepočetní mladí, hýčkaní, propojení červími kamerami, pohlíželi na své předky s rostoucí netolerancí, lhostejností a nedůvěrou.

Děti červí kamery ve škole pracovaly na vědeckých studiích doby, v níž vyrůstali jejich rodiče a prarodiče: nepochopitelného věku před červí kamerou, ovládaného nejrůznějšími tabu, věku vzdáleného jen několik desetiletí, kdy se dařilo lhářům a podvodníkům, kdy se zločin vymykal kontrole a lidé se navzájem zabíjeli kvůli lžím a mýtům, a kdy byl svět systematicky svévolně ničen díky vědomé nedbalosti, chamtivosti a naprostému nedostatku zájmu o druhé či prognostických úvah o budoucnosti.

A zároveň, podle názoru starých, byli mladí hordou nepochopitelných divochů s vlastním jazykem a přibližně stejnou zdrženlivostí, jakou se vyznačuje tlupa šimpanzů. ...

Nejednalo se však pouze o generační konflikt. Bobbymu připadalo, že se otvírá mnohem hlubší propast.

Spojené mozky byly podle jeho názoru stále v počátečním stadiu, a starší generace Nespojených je množstvím daleko převyšovaly, avšak názory Spojených, pronikající do lidského světa, měly dramatický účinek.

Nové supermozky se postupně prosazovaly při řešení nejnáročnějších úkolů: úkolů, které bezprostředně vyžadovaly největší lidský důvtip a zdolání nejhoršího lidského rozkladu a sobeckosti. Například úprava a ovládání světového klimatu představovaly problém, který byl díky vnitřně chaotické povaze globálního povětrnostního systému považován za téměř neřešitelný. Avšak právě tento problém se v současnosti řešil.

Nové generace dospívajících Spojených již utvářely budoucnost. Bude to budoucnost, v níž, jak se mnozí obávali, demokracie zřejmě ztratí smysl a ani náboženská útěcha nebude důležitá; protože Spojení věřili, do jisté míry oprávněně, že dokážou přemoci dokonce i smrt.

Možná to vůbec nebude lidská budoucnost.

Bylo to fantastické, hodné úcty, děsivé. Bobby věděl, že se mu dostalo výsady žít v takovém okamžiku, protože podobná exploze rozumu jistě víckrát nenastane.

Ale byla také pravda, že on sám a David a ostatní z jejich generace, poslední z Nespojených, se na planetě, která ho zrodila, cítil stále více a více izolovaný.

Věděl, že tato zářivá budoucnost není pro něj. A přítomnost, rok po Katině smrti, po nemoci, která mu ji tak náhle vzala, ho nezajímala. Jediné, co mu zůstalo, stejně jako Davidovi, byla minulost.

A právě minulost se s Davidem rozhodli prozkoumat, tak daleko a rychle, jak dokážou dva staří pošetilci, na kterých už stejně nikomu nezáleží.

Ucítil tlak - neurčitý, nehmotný, přesto naléhavý. Jako by mu někdo stiskl dlaň. „Davide?“

„Připraven?“

Bobby dovolil koutku své mysli pozdržet se ve vzdáleném těle, ale jen na okamžik; okolo něho se zhmotnily stíny končetin, a on se zhluboka nadechl, pevně sevřel pěsti, povolil. „Jdeme na to.“

Jeho očko začalo padat z africké oblohy, snášelo se k jižnímu pobřeží. A zatímco padal, přes trpělivou tvář kontinentu se začal mýjet den s nocí, staletí opadávala jako listy stromu na podzim.

Zastavili se v hloubce jednoho sta tisíc let. Bobby a David se vznášeli jako dvě světlušky před tváří: mohutné obočí, zploštělý nos, jasné oči, žena.

Ne docela člověk.

Za ní rodinná skupinka - dospělí mohutných postav, děti jako malé gorilky, činili se u ohně, který založili na této prastaré pláži. V pozadí se tyčil nízký útes a obloha nad hlavou byla jiskřivě, hluboce modrá; snad byl zimní den.

Bratři se ponořili hlouběji.

Podrobnosti, rodina, šmolkově modré nebe, mžikem zmizely. I neandrtálská prababička se rozostřila, ztratila výraz, jak se jedna generace vrstvila přes druhou rychlostí pouhým okem nepostřehnutelnou. Krajina se změnila v našedlé siluety, každou vteřinou mýjela staletí počasí a každoročního růstu.

Tvář mnoha předků se rozplývala a měnila. V hloubce půl milionu let se čelo snížilo, okraje očních jamek více vystoupily, brada se zatahla, zuby a čelisti vynikly. Možná je to teď tvář podobná lidoopu, pomyslel si Bobby. Ale oči zůstávaly zvědavé, inteligentní.

Barva kůže se měnila v dlouhých pozvolných vlnách, tmavá, světlá, tmavá.

„*Homo erectus*,“ řekl David. „Vyráběl nástroje. Migroval po planetě. Pořád letíme. Sto tisíc let za pár vteřin, proboha! Ale tak málo změn!“

Další přechod se dostavil nečekaně. Obočí kleslo níž, tvář se protáhla - i když mozek této vzdálené prababičky, daleko menší než mozek současného člověka, byl přesto stále větší než šimpanzi.

„*Homo habilis*,“ určil David. „Nebo je to možná *Australopithecus*. Vývojové linie jsou propletené. Jsme už v hloubce dvou milionů let.“

Na antropologických nálepkách vlastně nezáleželo. Je hluboce zneklidňující, napadlo Bobbyho, dívat se na tuto blikavou tvář mnoha generací, tvář tvora podobného šimpanzovi, kterému by v nějaké zoologické zahradě možná nevěnoval ani druhý pohled... a vědět, že toto je můj předek, matka mých prababiček v nepřerušené rodové linii. Tak se možná cítili obyvatelé viktoriánské Anglie, když se Darwin vrátil z Galapág, pomyslel si.

Nyní se vytrácely poslední stopy lidskosti, mozkovna se dál zmenšovala, oči se kalily, přibýval v nich údiv.

Na pozadí, rozostřeném letem roků, přibývalo zeleně. Tak hluboko v čase možná Afriku pokrývaly lesy. A prababička se dál zmenšovala, její tvář, zachycená v upřeném pohledu oka červí kamery, byla stále jednodušší, oči větší, bojácnější. Ted' Bobbymu víc připomínala nártouna nebo lemura.

Ale ty oči hledící kupředu, zasazené v plochem obličejí, stále ukrývaly palčivou vzpomínku, nebo příslib.

David z náhlého popudu zpomalil sestup a nakrátko zastavil v hloubi přibližně čtyřiceti milionů let.

Na Bobbyho hleděla rejsčí tvář vzdáleného předka, oči široké a nervózní. V pozadí se ukazovaly listy, větve. Na vzdálené planině, kterou nejasně zahlédli zeleným světlem, se páslo stádo tvorů podobných nosorožcům, měli však obrovské, jinak tvarované

hlavy, vybavené šesti rohy. Stádo se pohybovalo pomalu, těžce, ocase se míhaly, zvířata spásala nízké keře a natahovala se k převislým větvím stromů. Takže býložravci. Mladého opozdilce obcházela smečka tvorů, kteří vyhlíželi jako koně - ale tito „koně“ s nápadnými tesáky a napjatými, ostrážitými pohyby, byli zřejmě predátoři.

David se ozval: „První významná éra dravců. Lesy na celém povrchu planety; lučiny téměř zmizely. A tak tu máme moderní faunu: toto jsou koně, nosorožci, prasata, dobytek, kočky, psi, kteří nedokončili svůj vývoj...“

Prababička kmitala hlavou ze strany na stranu, nejistě, každých několik vteřin, dokonce i když přežvykovala plody a listy. Bobby zauvažoval, jací predátoři by mohli spadnout z tohoto podivného nebe a vrhnout se na neopatrného primáta.

S Bobbyho nevyřčeným souhlasem David opustil tento okamžik, a zase padali. Silueta se rozostřila v modrozelené vlně, a tvář předků rozplývala, zmenšovala se, oči byly větší a obvykle černé. Snad se změnili v noční živočichy.

Bobby zahlédl vegetaci, hustou a zelenou, většinou nic nepřipomínala.

A přesto se nyní krajina zdála být podivně pustá: prázdný prostor v pozadí s tvářemi prababiček s propadlými lícemi a zastíněnými, velkýma očima nekřížovali žádní obrovití býložravci, žádní masožravci na stopě. Svět je jako město, které lidé opustili, pomyslel si, a drobní tvorové, krysy a myši a hraboši tam čenichají mezi ohromnými zříceninami.

Ale lesy právě začaly znovu ustupovat, tály jako letní mlha. Záhy se krajina změnila v kostlivce, planinu poznamenanou zlomenými pahýly kmenů, které se tu kdysi zvedaly do výše.

Náhle se objevil led, v silných pásích pokryl zemi. Bobby cítil, jak z tohoto světa uniká život jako pomalý odliv.

A pak přišly mraky, zahalily svět temnotou. Ze zčernalé půdy začal vyskakovat sotva postřehnutelný déšť. Z bahna se složily ohromné kupy kostí a na ně se v šedých cárech nabalovalo maso.

„Kyselý déšť,“ zabručel David.

Zaplálo světlo, oslňující, ničivé.

Nebylo to denní světlo, ale oheň, který zřejmě zasáhl krajinu. Divokost požáru byla nesmírná, hrozivá, děsivá.

Ale ustupoval.

Pod olověnou oblohou se požáry začínaly měnit v izolovaná ohniska, která se dál zmenšovala, každé líznutí plamene obnovilo zeleň další olistěné větve. Oheň se nakonec stáhl do pevných, zářivých zrn, která vyletovala do nebe, a prchající jiskry se spojily v mrak létavic pod černou oblohou.

Nyní se husté černé mraky zvedly jako opona. Přehnal se divoký vítr, vracel na stromy ulámané větve, a na větve jemně usadil hejno létajících tvorů. A na obzoru se vytvářel vějíř světla, růžověl a bělal, až se nakonec proměnil v planoucí sloupec světla namířený přímo do nebe.

Byl to sloup roztaveného kamene.

Sloup se rozpadl v oranžovou záři. A jako druhé svítání zvedala se nad obzorem zářící rozptýlená hmota, dlouhý, žhnoucí ohon roztažený přes polovinu oblohy v širokém plamenném oblouku. V denním světle ukrytá, v noci zářící kometa couvala, den za dnem, odnášela svůj ničivý náklad zpět do hlubin Sluneční soustavy.

Bratři se zastavili v náhle obnoveném světě, ve světě bohatství a míru.

Prababička se změnila ve vyděšeného tvora s velkýma očima, který visel nad zemí, nejspíš neopatrně uvězněný v této pozici.

Za ní Bobby uviděl krajinu, která vyhlížela jako břeh vnitrozemského moře. Bažinaté nížiny podél pobřeží lemovala bujná džungle, a ze vzdálených hor přitékala široká řeka. Její líný,

bahnitý proud protínaly široké, zubaté hřbety tvorů, kteří museli být krokodýly. Tato krajina kypěla životem, při podrobném pohledu neznámým, a přesto ne docela nepodobným lesům Bobbyho mládí.

Ale obloha nebyla skutečně modrá spíš mírně nafialovělá, pomyslel si; dokonce i tvary mračen, rozhozených po nebi, vypadaly nesprávně. Možná i samotný vzduch je tu jiný, tak hluboko v čase.

Po bažinatém pobřeží procházelo stádo tvorů s rohy, vypadali trochu jako nosorožci. Ale jejich pohyby byly podivné, téměř připomínající ptáky, jak se posouvali, proplétali, pásli, hnízdili, zápolili, čistili. A tamhle bylo stádo zvířat, která na první pohled připomínala pštrosy, kráčela vzpřímeně, pokyvovala hlavami, nervózní pohyby a překvapené, podezřívavé pohledy.

Ve stromech Bobby zahlédl rozložitý stín, pohyboval se zvolna, jako by stopoval obrovské pojídače rostlin. Snad to byl masožravec - možná, pomyslel si vzrušeně, dokonce dravec.

Všude kolem stáda dinosaurů se rojila mračna hmyzu.

„Máme štěstí,“ řekl David. „Získali jsme docela dobrý výhled na divočinu. Věk dinosaurů byl pro turisty v čase zklamáním. Ukázalo se, že stejně jako Afrika je rozlehlý a matoucí a prašný a většinou pustý. Koneckonců, táhne se stovky milionů let.“

„Jenže,“ opáčil Bobby suše, „bylo trochu zklamání, když se zjistilo, že Tyranosaurus rex byl přece jen pouhý mrchožrout. ... Všechna tahle krása, Davide, a žádný rozum, který by ji ocenil. Copak to celou dobu čekalo na nás?“

„Ach, ano, nevídaná krása. Byly snad nádherné ulity a kuželovité skořápky z eocénu a půvabně vytesaní amonité druhohor vytvoření proto, aby je o celé věky později člověk mohl obdivovat ve své pracovně?` Darwin, O původu druhů.“

„Takže on také nevěděl.“

„Řekl bych, že ne. Tohle je prastaré místo, Bobby. Vidiš: dávné společenství, které se vyvinulo pohromadě, během stovek milionů let. A přesto...“

„A přesto všechno zmizelo, když Pelyněk křídového období vykonal svou zkázu.“

„Země není nic jiného než obrovský hřbitov, Bobby. A jak se noříme hlouběji do minulosti, kosti znovu vstávají a staví se nám tváří v tvář. ...“

„Ne docela. My máme ptáky.“

„Ptáci, ano, Spíš nádherný závěr právě této vedlejší zápletky evoluce, nemyslíš? Doufejme, že my dopadneme taky tak dobře. Pojd'me dál.“

„Ano.“

A tak se znovu vydali na cestu, bezpečně klesali druhohorním létem dinosaurů v hloubi dvou set milionů let. Pradávné džungle se v nicneříkající zelené záplavě míhaly Bobbymu před očima, rámovaly bázlivé, neinteligentní oči milionů generací předků, kteří se množili, doufali, umírali.

Zeleň se znenadání vytratila, odhalila jednotvárnou, prašnou planinu, prázdné nebe.

Odhalená krajina byla poušť, tvrdá a srovnaná pod vysokým, nemilosrdným sluncem, s písky jednotně načervenalé barvy. I kopce se posunuly a převalily, tak hluboký byl čas.

Zde byl předchůdcem člověka malý, plazu podobný tvor, který horlivě ohryzával zbytky něčeho, co vypadalo jako nedorostlá krysa. Seděl na okraji nepovedeného lesa zakrslých kapradin a jehličnanů, který lemoval zatoulanou řeku.

Kolem proběhlo něco jako leguán, zablýskly se řady ostrých zubů. Možná to byla matka všech dinosaurů, dumal Bobby. A za stromy Bobby rozeznával zvířata, která připomínala prase bradavičnaté, jak se ryla v bahně poblíž líné řeky.

David odfrkl. „Lystrosaurus,“ podotkl. „Nejšťastnější tvor, co kdy žil. Jediné velké zvíře, které přežilo událost, co způsobila vyhubení...“

Bobby byl zmaten. „Myslíš tu kometu, co zabila dinosaury?“

„Ne,“ odpověděl David zlověstně. „Myslím tu další, na kterou musíme brzo narazit, někde ve vzdálenosti dvou set padesáti milionů let. Nejhorší ze všech...“

Tak proto široké, bujné panoráma dinosauři džungle ustupovalo. Země se zase jednou zbavovala života. Bobby pocítil pronikavý děs.

Znovu padali.

Konečně se poslední zakrslé stromy stáhly zpět do semen pohřbených v zemi a poslední zeleň, vzdorovité byliny a keře, se seschla a zmizela. Spálená země se začala obnovovat, oblast vypálených pahýlů a popadaných větví, a tu a tam nakupených kostí. Skály, stále více vystavené zpětnému proudu života, výrazně zčervenaly.

„Je to jako na Marsu.“

„A ze stejného důvodu,“ podotkl David neradostně. „Na Marsu není žádný život, který by stál za řeč, a v nepřítomnosti života usazeniny zrezavěly; pomalé spalování, vystavení erozi a větru, vražednému vedru a chladu. A proto jak se blížíme k této největší ze všech smrtí, je Země stejná: téměř bez života, jen skály podléhající erozi.“

A celou tu dobu řetěz maličkých předků lpěl na životě, přežíval v blátivých dutinách na okraji vnitrozemských moří, která téměř - i když ne docela - vyschla a změnila se v mísy smrtícího martánského prachu.

Země byla v tomto období úplně jiná, říkal David. Tektonický drift spojil všechny kontinenty do jediného obrovitého seskupení, největší pevniny v dějinách planety. V tropických oblastech převládaly nesmírné pouště, zatímco ve větších zeměpisných

šírkách docházelo k zalednění. Ve vnitrozemí kontinentu klima divoce kolísalo mezi vražedným vedrem a suchým mrazem.

A tento již tak křehký svět postihla další pohroma: ohromný nárůst koncentrace oxidu uhličitého, který dusil zvířata a k dostatečně smrtícímu klimatu přidával skleníkový efekt.

„Zvlášť živočišná říše utrpěla: srazilo ji to málem na úroveň života v kalužích. Ale pro nás už je téměř konec, Bobby; přebytný oxid uhličitý se stahuje zpátky tam, odkud přišel: do hlubokých podmořských kapes a rozsáhlých výlevů tekutého čediče na Sibiři, mezi plyny vynesené z nitra Země na povrch, aby ho otrávil. A tenhle gigantický kontinent se brzo rozpadne.

Jen na jedno nezapomeň: život přežil. De facto naši předkové přežili. Na to se soustřeď. Jinak bychom tu nebyli.“

Jak Bobby zkoumal mihotavou směsici rysů plaza a hlodavce, které se objevovaly uprostřed jeho zorného pole, nalézal v oné myšlence chladnou útěchu.

Postoupili za okamžik záhuby, do hlubší minulosti.

Zotavující se Země vypadala jako docela jiné místo.

Nebyla tu ani stopa po horách, a předkové se drželi při životě na okrajích obrovských, mělkých vnitrozemských moří, která se s věky přelévala sem a tam. A zvolna, po milionech let, když dusivé plyny zmizely zpátky v půdě, se na planetu Zemi vrátila zeleň.

Prababička se změnila v nízkého, kolébaného tvora pokrytého krátkou šedohnědou srstí. Ale jak ubíhaly generace, čelist se prodloužila, lebka protáhla dozadu, a nakonec zřejmě ztratila zuby, zůstala tlama pokrytá tvrdým materiálem podobným zobáku. Teď se vytrácela srst a čenich se dál prodlužoval, až se předek změnil ve zvíře pro Bobbyho neškolený zrak k nerozeznání od ještěrky.

Vlastně si uvědomil, že se blíží k takové hlubině času, že velké rody pozemských zvířat - želvy, savci a ještěrky, krokodýlové a ptáci - opět splývají v mateřskou skupinu plazů.

Pak, více než tři sta padesát milionů let v minulosti, se prababička znovu proměnila. Lebka byla tupější, končetiny kratší a širší, tělo aerodynamičtější. Snad se právě stala obojživelníkem. Konečně se pahýlovité končetiny změnilly v lalokovité ploutve, které se vnořily do těla.

„Život ustupuje z pevniny,“ konstatoval David. „Poslední z bezobratlých, pravděpodobně škorpión, se plazí zpátky do moře. Na zemi rostliny brzo ztratí listy a už nebudou růst vzpřímeně. A potom už jedinou podobou života, která zůstane na pevnině, budou jednoduché formy vytvářející ochranný obal. ...“

Bobby se náhle ocitl pod vodou, jeho couvající prababička ho odnesla s sebou do mělkého moře.

Ve vodě byl nával. Dole rostl korálový útes, táhl se do mléčně modré dále. Byl posetý něčím, co vypadalo jako obří rostliny na dlouhých stoncích, mezi nimiž v honbě za potravou křížovaly nejrůznější druhy tvorů ve schránkách. Poznal nautiloidy, vypadali jako obrovští amonité.

Prapředek se změnil v malou, noži podobnou, nepozoruhodnou ryбку, jednu z hejna, které rejdlilo sem a tam pohyby stejně složitými a neklidnými jako všechny rybky současných druhů.

V dále křížoval žralok, nezaměnitelný obrys těla, dokonce i na tuto časovou vzdálenost. Rybí hejno se ve strachu před žralokem jen mihlo a bylo pryč, a Bobby pocítil záchvěv soucitu s vlastními předky.

Znovu zrychlovali: čtyři sta milionů let, čtyři sta padesát.

Přicházely závany evolučních experimentů, hladké tělo předků nakrátko pokrývaly různé varianty kostěného brnění, některé zřejmě vydržely stěží déle než pár generací, jako by tyto primitivní ryby ztratily dovednost úspěšné stavby těla. Bobbymu bylo jasné, že život je tvořen shromažďováním informací a kombinací informací uložených v samotné struktuře živých bytostí, informací získávaných obtížně prostřednictvím milionů generací, za cenu

bolesti a smrti, které se teď, při tomto obráceném pohledu, téměř lhostejně odhazují.

...A pak, v jediném okamžiku, ošklivá prehistorická ryba zmizela. David opět zvolnil sestup.

V tomto prastarém moři neplavaly žádné ryby. Předek nebyl ničím víc než bledým červovitým stvořením, které se krčilo na mořském dně ve zvířeném písku.

David se ozval: „Odtud je to jednodušší. Existuje jen pár mořských řas - a nakonec, v hloubce jedné miliardy let, pouze jednobuněčný život, celou dobu až k samému počátku.“

„Jak daleko ještě?“

Mírně odvětil: „Bobby, sotva jsme začali. Musíme cestovat třikrát hlouběji než k tomuto okamžiku.“

Sestupovali dál.

Předek se změnil v nevyvinutého červa, jehož tvar se přeskupoval a blikal - a v tom se náhle scvrkl v pouhou skvrnku protoplasmy, uloženou v chumáči řas.

A když se propadli o něco hlouběji, byly tu jen ty řasy.

Náhle byli vrženi do tmy.

„Sakra,“ zaklel Bobby. „Co se stalo?“

„Nevím.“

David se snášel hlouběji, jeden milion let, dva. Stále trvala univerzální tma.

Konečně David přerušil vazbu na předka v onom období, na mikrob nebo jednoduchou řasu, vyzvedl oko z oceánu a vznášel se tisíc kilometrů nad břichem Země.

Oceán byl bílý; od pólu k rovníku pokrytý ledem, velké kry zjizvené záhyby a rýhami dlouhými stovky kilometrů. Za ledovým okrajem planety vycházel srpek Měsíce, otlučená tvář se od Bobbyho časů nezměnila, její rysy byly nepředstavitelně prastaré už v této hluboko ukryté době. Ale šerá část novoluní zářila ve

světle odraženém od Země téměř stejně jasné jako srpek přímo osvětlený sluncem.

Země byla oslnivě jasná, možná jasnější než Venuše - kdyby tu tenkrát byly oči, aby to viděly.

„Podívej na tohle,“ vydechl David. Kdesi poblíž zemského rovníku se nacházela kruhová ledová struktura, stěny značně ztenčené, v centru nízký erodovaný pahorek. „To je impaktní kráter. Starý. Tenhle ledový příkrov tu je dlouho.“

Klesali dál. Proměnlivé podrobnosti ledových polí praskliny a zvrásněné hřbety a linie sněhových vaků podobných dunám - se rozmazaly do perleťové hebkosti. Ale globální mráz přetrvával.

Náhle, když prolétli dalších padesát milionů let, led zmizel, jako se vypaří jinovatka z vyhřívaného skla. Ale sotva Bobby pocítil vlnu úlevy, led se znovu přivalil a sevřel planetu od pólu k pólu.

Došlo ještě ke třem přestávkám v zalednění, než led konečně zmizel definitivně.

Pod příkrovem se objevil svět, který byl pozemský, a přece nebyl. Zůstaly modré oceány a světadíly. Ale pevnina byla jednotně pustá, převládaly tu nevlídné hory s vrcholky pokrytými ledem či rezavě rudé pouště, a obrysy kontinentů byly Bobbymu naprosto neznámé.

Pozoroval pomalý tanec světadílů, pod slepým ponoukáním tektoniky se seskupovaly do jediné obrovské pevniny.

„Tady je odpověď,“ řekl David pochmurně. „Superkontinent, který se střídavě spojuje a rozpadá, je příčinou zalednění. Když se takhle pramatka rozdělí, vytvoří mnohem delší pobřeží. To stimuluje vznik daleko většího množství životních forem, které jsou v tuto chvíli omezeny na mikroby a řasy, žijící ve vnitrozemských mořích a mělkých pobřežních vodách - a život odčerpá z atmosféry přebytek oxidu uhličitého. Skleníkový efekt se zhroutí, a slunce je poněkud tlumenější než za našich časů...“

„Takže zalednění.“

„Ano. Sem a tam, dvě stě milionů let. Pokaždé po miliony let nemohlo docházet prakticky k žádné fotosyntéze. Je úžasné, že život vůbec přežil.“

Oba znovu sestoupili na dno oceánu a díky stopě DNA soustředili pozornost na bezvýznamnou vrstvičku zelených řas. Někde tady byla usazena nenápadná buňka, která byla předchůdcem všech lidí, co kdy žili.

A nad ní plachtilo chladnou modrou vodou malé hejno tvorů podobných jednoduchým medúzám. O kus dál Bobby rozeznával složitější stvoření: kapradiny, cibule, spleť houštiny, přichytily se dna nebo se volně vznášely ve vodě.

Bobby se ozval: „Tihle mi nepřípadají jako chaluhy.“

„Proboha,“ vydechl David překvapeně. „Vypadají jako ediacarská fauna. Mnohobuněčné formy života z Ediacarských hor. Ale ediacarské organismy se nemají vyvinout ještě pár set miliónů let. Něco je špatně.“

Sestupovali dál. Znamky vícebuněčných forem záhy zmizely, jak život odhazoval to, co se tak pracně naučil.

Miliarda let a opět zavládla temnota, jako úder kladivem.

„Další led?“ zeptal se Bobby.

„Myslím, že rozumím,“ odpověděl David neradostně. „To byl impuls evoluce - raná událost, něco, co jsme z fosilií nepoznali. Pokus života překonat jednobuněčné stadium. Ale je odsouzen k záhubě opakovaným zaledněním, a dvě stě milionů let pokroku bude ztraceno. ... K čertu, k čertu!“

Když ledy zmizely, po dalším stamilionu let, znovu se mezi spleť řas objevily známky složitějších, vícebuněčných živých forem, které se tu pásly; další chybný počátek, který bude eliminován nelítostným zaledněním, a bratři znovu museli přihlížet, jak je život rozdrcen a vrací se ke svým nejprimitivnějším formám.

Zatímco padali dlouhými, jednotvárnými věky, ještě pětkrát dopadla na planetu smrtící ruka globálního zalednění a zlikvidovala všechno s výjimkou nejprimitivnějších forem života v nejkrajnějších prostředích. Byl to krutý koloběh zpětné vazby, spuštěný pokaždé, když život pevněji zakotvil v mělkých vodách na okraji kontinentů.

David řekl: „Je to sisyfovská tragédie. Podle báje Sisyfos musel valit balvan na vrcholek hory, jen aby viděl, jak se znovu a znovu kutálí dolů. Stejně tak život usiluje o dosažení složitosti a významu, a pokaždé je znovu sražen na nejprimitivnější úroveň. Je to série ledových Pelyňků, zas a zas. Třeba mají nihilističtí filozofové pravdu; možná právě tohle a nic jiného můžeme od vesmíru očekávat: vytrvalé ničení života a ducha, protože rovnovážným stavem kosmu je smrt....“

Bobby pochmurně přikývl. „Ciolkovski kdysi nazval Zemi kolébkou lidstva. A tou také je, v podstatě kolébkou života. Jenže...“

„Jenže,“ dořekl David, „je to ďábelská kolébka, která vraždí své obyvatele. Přinejmenším tohle se teď nemůže stát. Alespoň ne přesně stejně. Život rozvinul složité cykly zpětné vazby, které umožňují řídit koloběh hmoty a energie v pozemských systémech. Vždycky jsme si mysleli, že živoucí Země je něco nádherného. Není. Život se musí učit, jak se bránit před náhodnou geologickou krutostí.“

Konečně dosáhli času vzdálenějšího než všechny nástupy zalednění.

Mladá Země měla se světem, jímž se později stala, jen málo společného. Vzduch byl viditelně hustý - nedýchatelný, zničující. Neexistovaly žádné pahorky ani pobřeží, útesy či lesy. Většinu planety zřejmě pokrýval mělký oceán, nepřerušovaný kontinenty. Mořské dno tvořila tenká kůra, popraskaná a proražená proudy lávy, které přiváděly moře k varu. Husté plyny planetu často

zahalovaly na celé roky - až sopky prorazily na povrch a nasály plyny zpět dovnitř.

Když bylo skrz husté kotouče smogu vidět Slunce, vypadalo jako divoký, planoucí míč. Měsíc byl obrovský, jako velký talíř, přestože mnohé jeho povědomé rysy byly již vyleptány na svá místa.

Ale Slunce i Měsíc jako by se po obloze přímo hnaly. Tato mladá Země se rychle otáčela kolem osy, často odvrhovala části povrchu a svůj křehký náklad do noci, a kolem dokola otlučené planety se proháněly nebetyčné přílivy.

Předkové na tomto nepřátelském místě nebyli příliš ctižádostiví: generaci za generací žily nenápadné buňky v rozsáhlých společenstvích poblíž hladiny mělkých moří. Každé společenstvo začínalo jako hrst hmoty podobná houbě, která se vrstvu po vrstvě scvrkávala, až zůstala jediná skvrnka zeleně, co se vznášela na hladině, unášena oceánem, dokud se nespojila s nějakým starším společenstvím.

Na nebi bylo rušno, obloha ožívala záblesky obřích meteorů, které odlétaly do hlubokého vesmíru. Často, hrozně často, se po planetě přehnaly vlny vody kilometry vysoké, a seběhly se v planoucí jizvu dopadu, z níž do vesmíru vzlétlo ohromné svítící těleso, asteroid či kometa, a nakrátko ozářilo rozřatou oblohu, než se vytratilo do tmy.

A zuřivost a četnost těchto obrácených dopadů zřejmě narůstala.

Pak náhle zelený život pletenců řas začal migrovat po hladině mladých, bouřlivých oceánů, a řetězec vývoje společně s Bobbyho okem táhl s sebou. Kolonie řas se slévaly, znovu sesychaly, slévaly, jako by směřovaly někam ke společnému počátku.

Konečně se ocitli v izolovaném jezírku, zachyceném v širokém, hlubokém impaktním kráteru, jakoby na zaplaveném Měsíci: Bobby viděl zubatý lem pohoří, tupý pahorek uprostřed.

Jezírko bylo sinalé, jedovatě zelené, a kdesi uvnitř jejich předchůdci pokračovali ve své slepé pouti vstříc nežití.

Ale v tomto okamžiku se zelená skvrna náhle svraštila, rozpadla se na samostatné tečky, a povrch kráteru se pokryl novým druhem šlemu, hustými nahnědlými chuchvalci.

„...Ach,“ vydechl David jako ustrnulý. „Právě jsme ztratili chlorofyl. Schopnost získávat energii ze slunečního světla. Chápeš, co se stalo? Tohle společenství organismů bylo od ostatních odděleno nějakým impaktem nebo geologickou událostí - snad katastrofou, která vytvořila ten kráter. Došla mu potrava. Organismy musely zmutovat neb zemřít.“

„A tak zmutovaly,“ doplnil Bobby. „Kdyby ne...“

„Kdyby k tomu nedošlo, tak tu nejsme.“

Náhle propuklo peklo, změť pohybu, ohromující a nerozluštěná snad právě ona krutá, izolující událost, kterou David předpokládal.

Když všechno skončilo, Bobby zjistil, že se znovu ocitl na mořském dně, a že se dívá na chuchvalec husté hnědé pěny, přichycený k dýmajícímu sopouchu, matně ozářenému vlastním vnitřním žářem Země.

„Pak dochází k tomuhle,“ konstatoval David. „Naši nejvzdálenější předkové byli pojídači kamení: termofilní či snad dokonce hypertermofilní mikroorganismy. To znamená, že se jim dařilo ve vysokých teplotách. divili se minerály, které do vody pronikaly ze sopečných jícnu: železem, sírou, vodíkem... Primitivní, neúčinné, ale odolné. Nepotřebovali světlo ani kyslík, nebo dokonce organický materiál.“

Bobby se nyní nořil do tmy. Procházel šachtami a puklinami, zmenšoval se, scvrkával, v naprosté temnotě porušované jen občasnými matně rudými záblesky.

„Davide? Jsi tu ještě?“

„Jsem tu.“

„Co se s námi děje?“

„Pronikáme pod mořské dno. Stěhujeme se porézní čedičovou skálou. Veškerý život na planetě se spojuje, Bobby, vrací se podél oceánských hřbetů a čedičových ložisek na dně, slévá se do jediného bodu.“

„Kam? Kam putujeme?“

„Do hluboké skalní vrstvy, Bobby. Do místa v hloubce jednoho kilometru. Bude to poslední útočiště života. Z tohoto úkrytu, útulku hluboko ve skále, vyšel veškerý pozemský život.“

„A před čím,“ zeptal se Bobby s neblahým tušením, „se život musel chránit?“

„Obávám se, že to hned zjistíme.“

David je oba zvedl výš a vznášeli se ve zkaženém vzduchu této Země bez života.

Bylo tam světlo, ale matné a oranžové, jako soumrak nad městem v závoji smogu. Slunce muselo stát nad obzorem, ale Bobby ho nedokázal přesně lokalizovat, ani obrovitý Měsíc. Atmosféra byla hmatatelně hustá a ničivá. Dole pěníl oceán, černý, na některých místech se voda vařila a rozervaným dnem prošlehával oheň.

Hřbitov je teď skutečně prázdný, pomyslel si Bobby. S výjimkou onoho jediného, hluboko pohřbeného útočiště, kde se skrývají moji nejvzdálenější předci, se tyto mladé skály vzdaly všech nakupených mrtvých.

A nyní se stahovala příkrývka černých mračen, jako hnána po nebi nějakým divokým bohem. Spustil se obrácený déšť, proudy vody vyskakovaly ze skvrnitého oceánu do bobtnajících mraků.

Uběhlo století, a z oceánu do výše stále s nezmenšenou prudkostí burácel déšť skutečně tak mohutný, že hladiny oceánů záhy začaly znatelně klesat. Mraky dál houstly a oceánů ubývalo, v nejnižších prohlubních rozbitého, popukaného zemského povrchu se vytvářely izolované tůně mořské vody.

Trvalo to dva tisíce let. Déšť neustal, dokud se oceány nevrátily do mračen, a země nevyschla.

A pevnina se začala dál tříštit.

Jasně žhnoucí pukliny obnažené země se brzo rozšířily, rozzářily, pulsovala a protékala v nich láva. Nakonec zůstal jediný osamocený ostrůvek, úlomek skály, který se zmenšoval a tál, a Zemi zahalil nový oceán: moře roztaveného kamene, hluboké stovky metrů.

Spustil se nový obrácený déšť: příšerná bouře žířícího, tajícího kamení, které vylétalo ze země. Kapičky skal se spojovaly s vodními mračky, takže se atmosféra proměnila v pekelnou vrstvu žhavých kapek kamene a vodních par.

„Neuvěřitelné,“ zvolal David. „Země získává atmosféru plyných hornin, mocnou čtyřicet až padesát kilometrů, která vyvíjí tlak mnohasetnásobně vyšší než naše atmosféra. Obsažená tepelná energie je úžasná.

... Horní vrstvy mraků zcela jistě žhnou. Země svítí, hvězda plyného kamene.“ Ale kamenný déšť odsával energii ze zničené země, a poměrně rychle, během několika měsíců, skály vychládaly a změnily se v pevninu. Pod žhnoucí oblohou se znovu začínala vytvářet kapalná voda, z chladnoucích oblaků vznikaly nové oceány. Vytvářely se však a současně vřely, jak se jejich hladina střetávala s parami hornin. A mezi oceány se formovala pohoří, tuhla a zvedala se z kaluží lávové strusky.

A nyní se kolem Bobbyho přehnala stěna světla, za sebou vlekla frontu vroucích mračen a páry v zášlehu nepředstavitelné krutosti. Bobby vykřikl...

David zpomalil sestup v čase.

Země znovu nabyla původní podoby.

Modročerné oceány se ztišily. Obloha bez mráčku se nazelenale klenula. Potlučený Měsíc byl znepokojivě obrovitý,

lidská tvář na něm připadala Bobbymu až na chybějící pravé oko známá... A bylo tu ještě jedno slunce, zářící míč, který svítil jasněji než Měsíc, s ohonem, co se táhl napříč oblohou.

„Zelené nebe,“ bručel si David. „Divné. Snad metan? Ale jak...“

„Co se děje,“ ozval se Bobby, „co tohle sakra je?“ „Ach, ta kometa? Skutečný netvor. O velikostí současných asteroidů, jako je Vesta nebo Pallas, přibližně pět set kilometrů v průměru. Hmotnost stotisíckrát větší než zabiják dinosaurů.“

„Velikost Pelyňku.“

„Ano. Nezapomeň, že Země samotná vznikla srážkami, splynutím změti planetesimál, které obíhaly okolo mladého Slunce. Největším nárazem ze všech byla pravděpodobně kolize s jiným mladým světem, která nás téměř rozpoltila.“

„Srážka, při které vznikl Měsíc.“

„Potom se povrch poměrně stabilizoval, ale Země byla stále vystavena nesmírným nárazům, desítky stovek impaktů během několika set milionů let, bombardování, jehož krutost si vůbec nedokážeme představit. Počet dopadů se snižoval, jak si planety přitahovaly zbývající planetesimály, a zavládlo blažené období relativního klidu, které trvalo několik milionů let... a pak tohle. Země měla smůlu, že se v tak pozdní fázi bombardování střetla s takovým obrem. Náraz s dostatečnou energií, aby se moře začala vařit a skály tát.“

„Ale my jsme přežili,“ dodal chmurně Bobby.

„Ano. V našem hlubokém, horkém útočišti.“

Znovu se snášeli do nitra Země a Bobby se ocitl uzavřen ve skále se svými nejvzdálenějšími předky, s vrstvičkou termofilních mikrobů.

Čekal v temnotách, zatímco se sloupával nános nespočetných generací.

Pak znovu spatřil zákmit světla.

Stoupal nějakým komínem, připomínajícím studnu, ke kruhu zeleného světla, k obloze této cizí Země před érou bombardování. Kruh se rozšiřoval, až byl Bobby vyzdvižen na světlo.

Dělalo mu poněkud obtíže interpretovat to, co uviděl potom.

Zdálo se, že je v krabici z nějakého sklovitého materiálu. Jeho předeek tu musel být s ním, jedna primitivní buňka mezi miliony, které v této nádobě přežívaly. Krabice spočívala na nějakém stojanu, a odtud se mohl rozhlédnout...

„Dobrý Bože!“ vydechl David. Bylo to město.

Bobby zahlédl archipelag sopečných ostrůvků, které se zvedaly z modrého moře. Ale ostrůvky byly pospojovány širokými, plochými mosty. Na pevnině nízké zídky ohraničovaly geometrické tvary připomínajícími pole, ale toto nebyla lidská krajina; pole byla zřejmě ve tvarech různých šestiúhelníků. Byly tu i budovy, nízké a pravoúhlé, jako letecké hangáry. Zahlédl mezi budovami pohyb, něco jako dopravu, příliš vzdálený, než aby se dal rozlišit.

A nyní se něco pohybovalo směrem k němu.

Vypadalo to nejspíš jako trilobit. Nízké členité tělo, které se blýskalo pod zelenou oblohou. Řada nohou, snad šest nebo osm, splývajících v pohybu. Vpředu něco jako hlava.

Hlava s tlamou, která držela nástroj z lesklého kovu.

Hlava se zvedla směrem k němu. Pokusil se rozeznat oči tohoto neuvěřitelného tvora. Měl pocit, jako by mohl natáhnout ruku a dotknout se té chitinové tváře, a...

...a svět se zbortil v temnotu.

Byli dva starci, kteří strávili příliš dlouhou dobu ve virtuální realitě, a Průvodce je z ní odpojil. Bobby tu ležel omráčený a napadlo ho, že je to nejspíš požehnání.

Vstal, protáhl se, zamnul si oči.

Tápal Červími dílnami, mohutné a neochvějné stěny mu připadaly neskutečné po představení v délce čtyř miliard let, které prožil. Našel drona s kávou, objednal dva pohárky, hodil do sebe horký lok. Pak se s pocitem částečně obnoveného lidství vrátil k bratrovi. Držel kávu v napřažené ruce, dokud se David, ústa dokořán, oči skelné, neposadil a nevzal si ji.

„Sisyfané,“ zachraptěl David.

„Co?“

„Tak jim musíme říkat. Vyvinuli se na rané Zemi, v období stability mezi raným a pozdním bombardováním. Byli jiní než my. ...Ta metanová obloha. Co tohle mohlo znamenat? Možná měli neobvyklou biochemii, založenou na sloučeninách síry, nebo se čpavkem jako rozpouštědlem, nebo...“ Chytil Bobbyho za paži. „A samozřejmě chápeš, že mohli mít málo společného s tvory, které vybrali do skryše. Do útočiště našich předků. Ne víc, než my máme společného s exotickou flórou a faunou, která se dodnes zdržuje poblíž vulkanických komínů hluboko v mořích našeho světa. Ale oni, termofilní mikroorganismy, naši předkové, představovali nejlepší naději na přežití. ...“

„Davide, zpomal. O čem to mluvíš?“

David na něho užasle hleděl. „Copak ještě nechápeš? Oni byli inteligentní. Sisyfané. Ale byli odsouzeni k záhubě. Viděli, jak se blíží, víš.“

„Ta velká kometa.“

„Ano. Stejně jako my vidíme náš vlastní Pelyněk. A věděli, co provede s jejich světem: vyvaří oceány, dokonce roztaví skály na stovky metrů hluboko. Viděl jsi je. Jejich technika byla primitivní. Byli mladý druh. Neměli žádnou možnost z planety uniknout, ani náraz přežít, ani těleso odklonit. Byli ztraceni, bezvýchodně. A přesto nepodlehli zoufalství.“

Ukryli dostatečně hluboko schránku, aby ji tepelná vlna nemohla zasáhnout.

„Ano. Chápeš? Vynaložili obrovskou námahu, aby ochránili život, nás, Bobby, dokonce i uprostřed největší pohromy, jakou planeta utrpěla.

A to je náš osud, Bobby. Stejně jako Sisyfané uchránili svou hrst termofilních mikrobů a umožnili jim srážku přežít, stejně jako chumáče řas a chaluh bojovaly o přežití v krutých dobách zalednění, stejně jako vyšší životní formy díky vývoji a přizpůsobení přežily pozdější vulkanické a impaktní katastrofy a geologické události, totéž musíme udělat my. Dokonce i Spojení, tato nová fáze evoluce rozumu, jsou součástí tenkého vlákna, které sahá až k samotnému úsvitu života.“ Bobby se pousmál. „Pamatuješ, co tenkrát řekl Hiram? „Neexistují meze toho, čeho můžeme dosáhnout, pokud budeme pracovat společně.“

„Ano. Přesně tak to je. Hiram nebyl hlupák.“

Bobby laskavě položil ruku bratrovi na rameno. „Myslím...“

...A svět se opět, bez varování, zbortil v temnotu.

EPILOG

„Bobby! Prosím tě, probud' se. Bobby! Slyšíš mě...?“

Hlas k němu přicházel jakoby zdaleka. Ženský hlas. Slyšel ten hlas, chápal slova, ještě dřív, než se mu vrátil cit pro vlastní tělo.

Měl zavřené oči.

Ležel na zádech na něčem, co mu připadalo jako hluboká, měkká postel. Cítil končetiny, pomalý tep srdce, rytmus dechu. Všechno vypadalo normálně.

A přesto věděl, že tomu tak není: něco nebylo v pořádku, stejně nepatrně odlišné jako fialová obloha křídového období.

Pocítil nevysvětlitelný strach.

Otevřel oči.

Skláněla se nad ním ženská tvář: jemné rysy, modré oči, světlé vlasy, pár vrásek okolo očí. Mohlo jí být čtyřicet, snad i padesát. Přesto ji poznal.

„...*Mary*?“

Je to jeho hlas?

Zvedl ruku. Z rukávu jakési stříbřité tkaniny se vysunulo vyhublé zápěstí. Ruka byla jemně stavěná, prsty štíhlé a dlouhé, jako ruka klavíristy.

Je to jeho ruka?

Mary... Pokud to byla Mary, naklonila se níž a vzala mu tvář do dlaní. „Jsi vzhůru. Dík Hiramovi za to. Rozumíš mi?“

„Ano. Ano, já...“

„Na co si vzpomínáš?“

„Na Davida. Červi dílny. Byli jsme...“

„Na cestách. Ano. Dobře; pamatuješ se. Při své anastázi nám David řekl, co jste viděli.“

Anastáze, pomyslel si. Vzkříšení. Jeho strach narůstal.

Pokusil se posadit. Pomohla mu. Cítil se slabý, lehký.

Byl v místnosti s hladkými stěnami. Byla tma. Dveře vedly do chodby zalité světlem. Jediné okénko, kulaté. Za ním výkroj modré a černé.

Modrá Země. Černá obloha.

Zemská atmosféra byla čistá jako sklo. Nad modrými oceány se táhl stříbřitý vzor, neznámá konstrukce, stovky kilometrů nad povrchem. Je na oběžné dráze? Ne; Země se neotáčí. Takže nějaká orbitální věž.

Proboha, pomyslel si.

„Jsem mrtvý? Vzkřísili mě z mrtvých, Mary?“

Zabručela a prohrábla si rukou rozpuštěné vlasy. „David říkal, že budeš takový. Otázky, otázky.“ Měla těžký přízvuk a chraptivý hlas, jako by nebyla zvyklá hlasitě mluvit.

„Proč mě přivedli zpátky? Bože... Pelyněk. Je to ono?“

Mary se zamračila a na okamžik zřejmě naslouchala vzdáleným hlasům. „Pelyněk? Myslíš tu kometu. Tu už jsme dávno odklonili.“ Řekla to ledabyle, jako by jen odfoukli můru.

Omámeně se zeptal: „Tak co tedy?“

„Mohu ti říci, jak ses sem dostal,“ odpověděla vlídně. „Co se týče proč, na to budeš muset přijít sám...“

Dozvěděl se, že uběhlo dalších šedesát let.

Byla v tom červí kamera, samozřejmě. Dnes bylo možné pohlédnout do hloubi času a v kterémkoli okamžiku života jednotlivce načíst úplnou strukturu jeho DNA. A bylo možné zaznamenat kopii mysli dotyčného jedince - nakrátko ji uložit mezi Spojené na vzdálenost let, dokonce desetiletí, a pak dát oboje dohromady, regenerované tělo a zachycenou mysl, a člověka obnovit.

Přivolat ho zpátky z mrtvých.

„Umíral jsi,“ řekla Mary. „V tom okamžiku jsme té zkopírovali. I když jsi to ještě nevěděl.“

„Můj klonový původ.“

„Ano. Ten proces byl za Hirama pořád ještě experimentální. Došlo k problémům s tvými telomery.“ Genetické struktury, které ovládají stárnutí buněk. „Rozpad byl rychlý, od tvojí...“

„Od mé poslední vzpomínky v Červích dílnách.“

„Ano.“

Podivné pomyšlení, že v okamžiku, kdy ještě podával Davidovi poslední pohárek kávy, byl už jeho život vlastně u konce, a co zbývalo, očividně nestálo za to žít.

Vzala ho za ruku. Když vstal, cítil se lehký, jako ve snu, vytáhlý. Poprvé si uvědomil, že Mary je nahá, ale ve svalech paží a břicha má vetkán vzor implantátů. Její ňadra se pohupovala podivným způsobem: lenivě, jako by tu nebyla docela správná gravitace.

Řekla: „Musíš se toho tolik učit. Máme tem prostor. Pozemská populace je ustálená. Žijeme na Marsu, na měsících vnějších planet, a míříme ke hvězdám. Dokonce se provádějí pokusy s uložením lidských myslí do kvantové pěny.“

„...Prostor k čemu?“

„Pro anastázi. Máme v úmyslu obnovit všechny lidské duše, až k počátku druhu. Každého uprchlíka, každé nenarozené dítě. Chceme napravit minulost, porazit děsivou tragédii smrti ve vesmíru, což může trvat desítky miliard let.“

Úžasně, pomyslel si. Sto miliard duší, obnovených jako listy podzimního stromu. Jaké to jen bude?

„Ale,“ otázal se zvolna, „jsou to stejní lidé? Jsem já já?“

„Někteří filozofové tvrdí, že je to možné. Leibnitzova Identita nerozlišitelného nám říká, že ty jsi ty. Ale...“

„Ale ty si to nemyslíš.“

„Ne. Je mi líto.“

Uvažoval nad tím.

„Až budeme všichni oživení, co budeme dělat pak?“

Ta otázka ji zřejmě zmátla. „Tak, co budeme chtít, samozřejmě.“ Vzala ho za ruku. „Pojď. Kate na tebe čeká.“

Ruku v ruce vešli do světla.

DOSLOV

Myšlenka „pohledu do minulosti,“ přestože úctyhodná, je v science fiction zkoumána jen skoupě - snad proto, že je mnohem méně dramatická než cestování časem. Ale existuje jistý počet pozoruhodných děl na toto téma, počínaje *Vikářstvím* (*The Vicarion*) Gardnera Huntinga (1926) až po *Hlídku minulosti: Vykoupení Kryštofa Kolumba* (*Pastwatch: The Redemption of Christopher Colaimbus*) Orsona Scotta Carda (1996). Jeden z nás stručně načrtl možné důsledky takového pohledu ve svých dřívějších dílech (*Konec dětství*, 1953, „Parazit“, 1953). Zřejmě nejznámějším a nejlepším příkladem je „pomalé sklo“ Boba Shawa, klasické dílo, které s naším sdílí stejný název (*Analog*, srpen 1966).

Dnes se této představě dostává prvních záblesků vědecké hodnověrnosti, poskytovaných moderní fyzikou - a souznění s naší vlastní dobou, v níž jsme stále více obklopováni sledovacími přístroji.

Princip časoprostorových červích děr dobře popisuje Kip Thorne ve své knize *Černé díry a časové deformace: Einsteinův fantastický odkaz* (*Black Holes and Time Warps: Einstein's Dutrageous Legacy*. W. W. Norton, 1994). Teorii, že by se červi díry daly generovat pomocí „stlačování vakua“, ustavili David Hochberg a Thomas Kephart (*Physics Letters B*, č. 268, str. 377-383, 1991).

Velmi spekulativní, a jak doufáme s úctou vytvořená rekonstrukce historického života Ježíše Krista převážně čerpá ze skvělé biografie A. N. Wilsona *Ježíš* (*Jesus*, Sinclair-Stevenson, 1992). Za pomoc se stránkami věnovanými Abrahamu Lincolnovi

autoři vděčí Warrenu Allen Smithovi, newyorskému dopisovateli listu *Gay and Lesbian Humanist* (Velká Británie).

Názor, že primitivní Zemí ovlivňovala ničivá ledovcová období, předložil Paul Hoffman z Harvardské univerzity a jeho spolupracovníci (viz *Science*, č. 281, str. 1342, 28. srpna 1998). A myšlenku, že primitivní život mohl přežít rané bombardování Země ukrytý hluboko pod zemí, zkoumá například Paul Davies v knize *Pátý zázrak* (*The Fifth Miracle*, Penguin, 1998).

Díky patří Andymu Sawyerovi z Nadace sbírek science fiction (Science Fiction Foundation Collection) při Knihovně Sydney Jonese Liverpoolské univerzity za pomoc při rešerších, a Edwardu Jamesovi z Univerzity v Readingu a Ericu Brownovi za čtení prvních verzí rukopisu. Za jakékoli omyly či opomenutí jsme samozřejmě zodpovědní my.

Tato kniha samou svou podstatou obsahuje značné množství spekulací o historických postavách a událostech. Některé se poměrně pevně opírají o současné dějepisné zdroje, jiné se pohybují na vzdálenějším okraji úctyhodného teoretizování, a další představují jen o málo víc než vlastní divokou fantazii autorů. Necháváme za úkol čtenáři, aby sám rozpoznal, co je co, v očekávání, že pravděpodobně nebudeme usvědčeni z omylu dříve, než bude vynalezena skutečná červi kamera.

Arthur C. Clarke, Stehen Baxter

Svit vzdálených dní

Z anglického originálu The Light of Other Days

Přeložila Jana Pavlíková.

Přebal a vazba Ricardo, Baronet a Valentino Sani.

Ve spolupráci vydal Knižní klub – Euromedia Group, k.s.

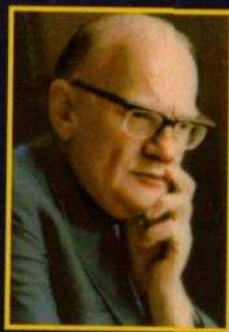
a nakladatelství Baronet, a.s.

v Praze roku 2001 jako svou 1461. publikaci.

Sazba Ricardo, Praha.

Tisk Tiskárny Vimperk, a.s., Boubínská 483, Vimperk.

Vydání první.

Arthur C. Clarke

v nakladatelství Baronet:

Zpěv vzdálené Země
Setkání s Rámou
Návrat Rámy
Zahrada Rámová
Ráma tajemství zbavený
Kladivo boží
Kolébka
Zkazky z planety Země
Impérium
Hluboké pastviny
Desátý stupeň
2001: Vesmírná odysea
2010: Druhá vesmírná odysea
2061: Třetí vesmírná odysea
3001: Poslední vesmírná odysea
Sestupová dráha
Martánské písky
Proti pádu noci
Rajské fontány
Měsíční prach
Spoušť
Svit vzdálených dní

ISBN 80-7214-421-9

9 788072 144211